

Консолидиран финансов отчет
Консолидиран доклад за дейността
Консолидирана нефинансова декларация
Консолидиран доклад за плащанията към
правителства
Доклад на независимия одитор

ХИМИМПОРТ АД

31 декември 2023 г.

Съдържание

	Страница
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Пояснения към консолидирания финансов отчет	7
Консолидиран доклад за дейността	-
Консолидирана нефинансова декларация	-
Консолидиран доклад за плащанията към правителства	-
Декларация по чл. 100н от ЗППЦК от съставителя и представляващите дружеството - майка	-
Доклад на независимия одитор	-

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември

Активи	Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв. Преизчислен
Имоти, машини и съоръжения	9	337 210	324 835
Активи с право на ползване	10	497 286	405 602
Инвестиционни имоти	11	575 080	546 637
Репутация	12	-	23 737
Други нематериални активи	13	104 939	108 048
Отсрочени данъчни активи	14	24 178	18 922
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	27 093	26 476
Предоставени кредити и аванси на банкови клиенти	15	3 171 323	3 188 328
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	16	2 561 347	2 181 356
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	17	602 152	559 445
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	18	53 366	93 684
Други финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	19	2 260 094	2 034 488
Активи по издадени застрахователни договори	29	604	-
Активи по държани презастрахователни договори	30	66 910	66 099
Данъчни вземания	20	2 874	3 542
Други вземания	21	26 436	29 743
Материални запаси	22	59 105	61 331
Пари и парични еквиваленти	23	2 263 788	2 180 578
Общо активи		12 633 785	11 852 851

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 27.05.2024 г.

Изготвил: **Dimitrov**
Aleksandar
Dimitrov Kerezov
Date: 2024.05.28
14:20:40 +03'00'

Изпълнителен директор: **Mirolyub Panchev**
Ivanov
Date: 2024.05.28
14:20:40 +03'00'

С одиторски доклад:
д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. номер 173

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв. Преизчислен
Собствен капитал			
Акционерен капитал	24.1	226 463	226 463
Премиен резерв	24.2	246 309	246 309
Други резерви	24.3	345 477	293 908
Неразпределена печалба от предходни периоди		563 398	563 686
Печалба за годината		59 112	37 520
Собствен капитал, отнасящ се до акционерите на Химимпорт АД		1 440 759	1 367 886
Неконтролиращо участие	6.1	345 130	314 458
Общо собствен капитал		1 785 889	1 682 344
Пасиви			
Задължения към депозанти	25	7 587 771	7 315 692
Други финансови задължения	26	422 835	464 171
Задължения към осигурени лица	27	2 063 942	1 757 026
Пенсионни и други задължения към персонала	28.2	20 328	18 411
Отсрочени данъчни пасиви	14	43 089	29 117
Пасиви по издадени застрахователни договори	29	224 426	213 633
Пасиви по държани презастрахователни договори	30	3 489	10 251
Задължения по лизингови договори	31	419 668	305 454
Данъчни задължения	32	9 062	6 106
Други задължения	33	53 286	50 646
Общо пасиви		10 847 896	10 170 507
Общо собствен капитал и пасиви		12 633 785	11 852 851

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 27.05.2024 г.

Изготвил: Aleksandar Dimitrov
Digitally signed by Aleksandar Dimitrov Kerezov
Date: 2024.05.28 10:14:03+03'00'

Изпълнителен директор: Mirolyub Panchev
Digitally signed by Mirolyub Panchev Ivanov
Date: 2024.05.28 10:14:03+03'00'

С одиторски доклад: Mariana Petrova
д-р Мариана Михайлова Mihaylova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2024.05.29 10:45:09 +03'00'

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител Mariana Petrova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2024.05.29 11:07:23 +03'00'

РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. номер 173

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

Пояснение	2023	2022	
	хил. лв.	хил. лв. <i>Преизчислен</i>	
Приходи от нефинансова дейност	34	407 621	408 399
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	11	1 859	4 996
(Загуба)/печалба от продажба на нетекущи активи	35	(5 608)	29 007
Общо приходи от нефинансова дейност		403 872	442 402
Застрахователен приход	29,36	243 010	216 572
Разходи за застрахователни услуги	29,36	(190 601)	(189 408)
Нетен резултат от издадени застрахователни договори	29,36	52 409	27 164
Нетен резултат от държани презастрахователни договори	30,36	(18 153)	(9 465)
Резултат от застрахователни услуги		34 256	17 699
Приходи от лихви	37	249 072	186 353
Разходи за лихви	38	(33 635)	(40 143)
Нетни приходи от лихви		215 437	146 210
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	39	153 834	(40 273)
Оперативни и административни разходи	40	(624 467)	(616 138)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	5 174	5 497
Други финансови приходи, нетно	41	75 368	87 110
Доход/(загуба) за разпределяне по осигурителни партии		(161 431)	16 256
Печалба за годината преди данъци		102 043	58 763
Разходи за данъци върху дохода	42	(19 822)	(8 637)
Нетна печалба за годината		82 221	50 126
Друг всеобхватен доход/(загуба):			
Преоценка на финансови активи, нетно от данъци		23 730	(30 558)
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци		(55)	353
Друг всеобхватен доход/(загуба), нетно от данъци		23 675	(30 205)
Общо всеобхватен доход за годината		105 896	19 921
Нетна печалба за годината, принадлежаща на:			
Акционерите на Химимпорт АД		59 112	37 520
Неконтролиращо участие		23 109	12 606
Общо всеобхватен доход за годината, принадлежащ на:			
Акционерите на Химимпорт АД		73 544	12 487
Неконтролиращо участие		32 352	7 434
Основен доход на акция в лв.		43 026	0 17

Консолидиран финансов отчет за издаване с решение на Управителния съвет на 27.05.2024 г.

Изготвил: Dimitrov
Kerezov
Date: 2024.05.29
11:10 +03'00'

С одиторски доклад:
д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 1501073
а

Изпълнителен директор: Panchev
Ivanov
Date: 2024.05.28
14:19:48 +03'00'

Mirolyubov
Digitally signed by Mirolyubov
by Mirolyubov
Date: 2024.05.28
14:19:48 +03'00'

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са в хил. лв.	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД					Неконтролиращо участие	Общо собствен капитал
	Акционерен капитал	Премийни резерви	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо		
Салдо към 1 януари 2023 г.	226 463	246 309	293 908	601 206	1 367 886	314 458	1 682 344
Бизнес комбинации	-	-	(220)	(451)	(671)	(1 680)	(2 351)
Транзакции със собствениците	-	-	(220)	(451)	(671)	(1 680)	(2 351)
Нетна печалба за годината	-	-	-	59 112	59 112	23 109	82 221
Друг всеобхватен доход	-	-	14 432	-	14 432	9 243	23 675
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	14 432	59 112	73 544	32 352	105 896
Разпределение на печалба от предходни периоди за резерви	-	-	37 297	(37 297)	-	-	-
Изменение в специализирани резерви	-	-	60	(60)	-	-	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	226 463	246 309	345 477	622 510	1 440 759	345 130	1 785 889

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 27.05.2024 г.

Изготвил: **Aleksandar Dimitrov**
 Digitally signed by Aleksandar Dimitrov Kerezov
 Date: 2024.05.28 14:14:29 +03'00'

С одиторски доклад:
д-р Мариана Михайлова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител
РСМ БГ ООД
 Одиторско дружество, рег. номер 173

Изпълнителен директор: **Mirolyub Panchev**
 Digitally signed by Mirolyub Panchev Ivanov
 Date: 2024.05.28 14:19:26 +03'00'

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са в хил. лв.

	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД				Общо	Неконтролиращо участие	Общо собствен капитал
	Акционерен капитал	Премийни резерви	Други резерви	Неразпределена печалба			
Салдо към 1 януари 2022 г.	226 463	246 309	300 696	746 644	1 520 112	330 919	1 851 031
Ефект от прилагане на МСФО 17 пояснение 3.3.	-	-	-	(4 187)	(4 187)	(169)	(4 356)
Ефект от промяна в счетоводната политика	-	-	-	(169 623)	(169 623)	-	(169 623)
Салдо към 1 януари 2022 г., преизчислено	226 463	246 309	300 696	572 834	1 346 302	330 750	1 677 052
Бизнес комбинации	-	-	(13 147)	22 244	9 097	(23 726)	(14 629)
Транзакции със собствениците	-	-	(13 147)	22 244	9 097	(23 726)	(14 629)
Нетна печалба за годината	-	-	-	37 520	37 520	12 606	50 126
Друга всеобхватна загуба	-	-	(25 033)	-	(25 033)	(5 172)	(30 205)
Общо всеобхватна (загуба)/ доход за годината	-	-	(25 033)	37 520	12 487	7 434	19 921
Разпределение на печалба от предходни периоди за резерви	-	-	31 246	(31 246)	-	-	-
Изменение в специализирани резерви	-	-	146	(146)	-	-	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	226 463	246 309	293 908	601 206	1 367 886	314 458	1 682 344

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 27.05.2024 г.

Изготвил: Aleksandar Dimitrov
Келазков

Изпълнителен директор: Mirolyub Panchev Ivanov
И.М. Иванов

С одиторски доклад:
д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одит
Управител
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. номер 173

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2024.05.29 10:51:07 +03'00'

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2024.05.29 10:59:16 +03'00'

Digitally signed by Mirolyub Panchev Ivanov
Date: 2024.05.28 14:19:03 +03'00'

Консолидиран отчет за паричните потоци

Пояснение	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от краткосрочни заеми	38 160	173 928
Плащания по краткосрочни заеми	(23 327)	(160 162)
Продажба на текущи финансови активи	273 305	318 517
Придобиване на текущи финансови активи	(506 772)	(581 819)
Постъпления от клиенти	430 645	427 153
Плащания на доставчици	(269 128)	(328 455)
Постъпления от осигурени лица	247 876	194 330
Плащания на осигурени лица	(85 349)	(109 064)
Плащания към персонала и осигурителни институции	(139 837)	(118 378)
Постъпления от банкова дейност	73 746 165	74 666 494
Плащания за банкова дейност	(73 369 826)	(74 306 880)
Постъпления от застрахователна дейност	266 502	193 094
Плащания за застрахователна дейност	(192 642)	(141 462)
Платени данъци върху печалбата	(2 663)	(2 686)
Други (плащания)/постъпления	(34 874)	4 472
Нетен паричен поток от оперативна дейност	378 235	229 082
Инвестиционна дейност		
(Придобиване)/продажба на дъщерни и асоциирани предприятия	(500)	2 200
Получени дивиденди от финансови активи	14 053	19 210
Продажба на имоти, машини и съоръжения	4 448	60 883
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(16 829)	(77 790)
Придобиване на нематериални активи	(829)	(495)
Продажба на инвестиционни имоти	2 355	2 029
Придобиване на инвестиционни имоти	(1 474)	(10 759)
Продажба на нетекущи финансови активи	1 386 442	508 582
Придобиване на нетекущи финансови активи	(1 603 680)	(895 842)
Получени лихви	40 391	39 579
Постъпления от предоставени заеми	4 378	56 444
Плащания по предоставени заеми	(14 937)	(63 515)
Други постъпления	8 424	6 626
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(177 758)	(352 848)
Финансова дейност		
Постъпления от получени заеми	47 1 075	7 340
Плащания по получени заеми	47 (35 486)	(34 110)
Платени лихви	47 (4 919)	(5 246)
Плащания по лизингови договори	47 (56 919)	(47 929)
Други плащания	(20 261)	(1 369)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(116 510)	(81 314)
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти	83 967	(205 080)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	2 180 578	2 380 922
Нетно изменение от валутна преоценка	(757)	4 736
Пари и парични еквиваленти в края на годината	2 263 788	2 180 578

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 27.05.2024 г. **Aleksandar Dimitrov** /А. Керезов/ Digitally signed by Aleksandar Dimitrov Kerezov Date: 2024.05.28 14:15:20 +03'00'

Mirolyub Panchev /М. Иванов/ Digitally signed by Mirolyub Panchev Ivanov Date: 2024.05.28 17:20:55 +03'00'

Изготвил: **Dimitrov** /А. Керезов/ Изпълнителен директор: **Panchev** /М. Иванов/

С одиторски доклад: **Mariana Petrova** /Мариана Михайлова/ Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova Date: 2024.05.29 10:59:08 +03'00'

д-р Мариана Михайлова Регистриран одитор, отговорна за одита

Управител **Mariana Petrova** /Мариана Михайлова/ Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova Date: 2024.05.29 10:57:05 +03'00'

РСМ БГ ООД Одиторско дружество, рег. номер 173

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Обща информация и предмет на дейност

Химимпорт АД (Групата) включва дружеството майка и всички дъщерни дружества, посочени в пояснение 6.1 Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 6.1.

Основната дейност на Групата включва следните сектори:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които Групата участва;
- Банкови услуги, финанси, общо застраховане, животозастраховане и пенсионно осигуряване;
- Добив на нефт и газ;
- Изграждане на мощности в областта на нефтепреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти и природен газ;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт и пристанищна инфраструктура;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комисионна, спедиционна и складова дейност.

Химимпорт АД е регистрирано като акционерно дружество от Софийски градски съд на 24.01.1990 г. и не е с ограничен срок на съществуване с ЕИК 000627519. Седалището на Дружеството майка е ул. Стефан Караджа №2, София, България. Адресът на управление на Дружеството майка е ул. Стефан Караджа №2, София, България. Дружеството майка е регистрирано на Българска Фондова Борса АД на 30 октомври 2006 г. с борсов код 6C4/CHIM за обикновени акции на дружеството и с LEI код 549300GB265U3RQEQC54.

Дружеството майка се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членове на Надзорния съвет на дружеството майка са:

- Инвест Кепитъл АД
- ЦКБ Груп ЕАД
- Марияна Баждарова

Членове на Управителния съвет на дружеството майка са:

- Александър Керезов
- Иво Каменов
- Марин Митев
- Никола Мишев
- Миролуб Иванов
- Цветан Ботев

Към 31.12.2023 г. Дружеството майка се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно. От 16.01.2024 г. Дружеството - майка се представлява от Миролуб Иванов. До 16 януари 2024 г. Дружеството майка се е представлявало от Иво Каменов Георгиев и Марин Великов Митев заедно и поотделно.

Броят на служителите на Групата към 31 декември 2023 г. е 4 478.

През отчетния и сравнителния период няма промяна в наименованието на предприятието майка.

2. Изявление за съответствие с МСФО и прилагане на принципа за действащо предприятие

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС. По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Дружеството майка Химимпорт АД е изготвило и одитиран индивидуален финансов отчет на 1 април 2024 г.

Отделните елементи на консолидирания финансов отчет на Групата се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятията от Групата извършват дейността си (“функционална валута”). Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева (лв.), което е функционалната валута на предприятието майка и на дъщерните дружества, с изключение на тези, опериращи в Германия и Словакия, чиято функционална валута е евро; на дъщерно дружество, опериращо в Македония, чиято функционална валута е македонски денар и на дъщерно дружество в Русия, чиято функционална валута е руска рубли.

Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия консолидиран финансов отчет.

2.1. Макроикономическа рамка, Covid-19 и военните конфликти в Украйна и Близкия Изток

Икономическата среда през 2023 г. продължи да се оформя под въздействието на военния конфликт в Украйна.

Групата е извършила преглед на изложеността на повишен кредитен риск по отношение на контрагентите, опериращи в засегнатите територии в т.ч. и от наложените санкции. Ръководството на Дружеството - майка анализира всички факти и обстоятелства относно текущата дейност и операции с тези контрагенти. През периода не са признати допълнителни кредитни загуби, свързани с този риск, което се дължи на консервативния подход, заложен в промените в счетоводната политика на Дружеството – майка, представени през 2022 г.

Известна несигурност внесе и породил се конфликт в Близкия изток, разразил се през четвъртото тримесечие на 2023 г. Предвид холдинговата структура на Групата и инвестициите ѝ в авиационния сектор, беше направен предварителния преглед на данните за четвърто тримесечие на този сегмент, където се очаква най-голямо влияние, но резултатите показват, че може да се счита за незначително. Ръководството на Авиокомпанията, част от групата, е в постоянен контакт със застрахователи и гражданската авиация на Израел с цел проследяване на реалната обстановка своевременно, като спрените на 26 октомври 2023 г. бяха възобновени с лятното разписание, или считано от средата на април 2024 г.

Други влияния биха могли да се отчетат и от покачването, макар и с не толкова бързи темпове, на цените и повишението на лихвените проценти по кредитите, въпреки че за България покачването им беше по – слабо, сравнено с международния паричен пазар.

Инфлацията на годишна база на глобално ниво се понижи, като основна причина затова е отчетения спад на цените на суровия петрол и храните. А това от своя страна доведе до преценки от страна на ЕЦБ и федералния резерв да не предприемат промени в паричните си политики в краткосрочен план.

За България също се отчете забавяне и към декември 2023 инфлацията за страната ни е в рамките на 5%.

Въпреки отчетеното повишение на реалния БВП с 0,4% за третото спрямо второто тримесечие на 2023 г., на годишна база се наблюдава забавяне и е в рамките на от 1,5%. до 1,8%, което не може да бъде компенсирано от увеличението в инвестиционната активност в страната.

За периода на четвъртото тримесечие произведеният БВП е 51,848 млрд. лв. изчислен на база текущи цени и съгласно предварителни данни или 8 053 лв. на човек.

Съгласно последните прогнози на Европейската Комисия се очаква през 2024 растежът за ЕС да достигне нива 0,9%(1,3% за 2023) и за Еврозоната да е 0,8% (1,2% за 2023), а инфлацията да отчете спад от 6,3% за 2023 до 3% за 2024 и до 2,5% за 2025 г. За България очакванията са както следва: ръст на БВП 1,9% за 2024 и 2,5% за 2025 г. а инфлацията да се намали до 3,4% за 2024 и да спадне до 2,9% за 2025 г.

2.2. Действащо предприятие

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

През 2022 г. започна постепенно възстановяване на нивата на дейност на дружествата от сектор авиация, собственост на дъщерно дружество Бългериан Еървейз Груп ЕАД, които бяха едни от най-силно засегнатите от пандемията Covid-19 като опериращи в авиационната индустрия и предоставящи услуги, съпътстващи този сектор. Този процес се застъпи със започналите военни действия в Украйна, които доведоха до ограничения в дейностите, свързани със забрани за навлизане на въздухоплавателни средства от Русия и прекратяване на пътуванията от и до Русия. Освен геополитическата несигурност, настъпи и влошаване на цялостната макроикономическа среда, цените на енергията, суровините, стоките и услугите се повишиха значително. Всички тези фактори оказват влияние върху темпа на възстановяване на авиационна дейност, съпътстващите ги услуги и свързаните с тях паричните потоци и съответно да повлияят на дружествата, опериращи в сектор авиация и съпътстващите го услуги.

Ръководството на Групата ще продължи да наблюдава потенциалните ефекти върху всички икономически отрасли и други държави в региона, и по-специално тези, които са свързани с дейността на неговите инвестиции, като взема всички необходими мерки, за да ограничи потенциалните бъдещи негативни ефекти върху финансовото състояние и резултатите от дейността му през 2023 г. Промяната в бизнес средата в резултат на негативните ефекти в сектор авиация и съпътстващите го услуги би могла да доведе до потенциална негативна промяна в балансовите стойности на активите и пасивите, и резултатите от дейността на Групата и нейните инвестиции, които в консолидирания финансов отчет са оценени след извършването на редица преценки и допускания от страна на ръководството, отчитайки най-надеждната налична информация към датата на приблизителните оценки.

В тези условия ръководството на Групата направи анализ и преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. Ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

3. Счетоводна политика и промени през периода

3.1. Нови стандарти изменения и разяснения, влезли в сила от 1 януари 2023 г.

Групата е приела следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за консолидирания финансов отчет на Групата за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г.:

МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори. Подробна информация за ефекта от преминаването е представена в пояснение 3.3. Ефект от първоначално прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори

Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

Групата не се е възползвала от възможността за отлагане на прилагането на МСФО 9 до датата на първоначалното прилагане на МСФО 17 за застрахователните предприятия в Групата.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Групата оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Групата трябва да прилага измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Групата следва да признае в началото на сравнителния период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува правила с цел извършването на реформа в международното данъчно облагане. Втори стълб има за цел да обложи с минимална ефективна корпоративна данъчна ставка 15% големите компании, които реализират годишен оборот над 750 млн. евро. Измененията във връзка с „Международната данъчна реформа - примерни правила от втори стълб“ са:

- въвежда се изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да признава и оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- изискване предприятието да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода от втори стълб.
- изискване в периодите, в които законодателните актове от втори стълб са приети или по същество приети, но все още не са влезли в сила, предприятието да оповести известната му или подлежащата на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта върху предприятието от данъците върху дохода от втори стълб, произтичащи от това законодателство.

изключението се прилага задължително и незабавно след публикуването на измененията в МСС 12 и със задна дата в съответствие с МСС 8. Групата не попада в обхвата на измененията.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този консолидиран финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Информация за тези стандарти и изменения, които се очаква да имат ефект върху финансовия отчет на Групата, е представена по-долу.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера им, момента на признаването на активи, пасиви, приходи или разходи или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период, като всички засегнати параграфи от стандарта вече използват еднакъв термин, а именно „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличното право „в края на отчетния период“ трябва да влияе върху класификацията на пасива;
- класификацията не се влияе от очакванията на Групата дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива; и
- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

МСС 1 се изменя, както следва:

- уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ; и
- за нетекущите пасиви, предмет на условия, от предприятието се изисква да оповестява информация за:
 - условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);
 - дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и
 - дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която финансовите показатели трябва да бъдат изчислени съгласно договора.

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Измененията в МСФО 16 изискват от Групата продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в текущия финансов резултат печалбата или загубата, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 7 и МСФО 7 ще добавят изисквания за оповестяване, както и указания в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, свързани с предоставянето на качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици. Тези изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране на доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;

- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

3.3. Ефект от първоначално прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори

След 01.01.2023 г. МСФО 17 Застрахователни договори е задължителен за прилагане за дружествата, които издават застрахователни договори в обхвата на стандарта. С въвеждането му се цели елиминирането на използваното разнообразие от счетоводни практики за счетоводно отчитане на застрахователните договори, отразяващи националните изисквания. Целта на новия стандарт е да се създадат условия на равнопоставеност и конкурентоспособност между застрахователните дружества чрез уеднаквяване на отчетните практики в различните национални икономики, в които се прилага Стандарта. В основата на развитието на МСФО 17 стоят прозрачността, гарантирана чрез повишена съпоставимост, качеството на финансовата информация и отчетността, които се постигат чрез стесняването на недостига на информация, и икономическа ефективност.

Новият стандарт изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се основават на значителен обем входящи исторически данни и развити очаквания за бъдещите парични потоци по групи застрахователни договори, които се преразглеждат през всеки отчетен период.

Новите правила имат ефект върху финансовите отчети, в т.ч. представянето, финансовото състояние, паричните потоци и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

МСФО 17 осигурява всеобхватен счетоводен модел за застрахователните договори, по-детайлна информация е представена в пояснение 4 Съществена информация за счетоводната политика.

Този стандарт внася значителни промени в счетоводното отчитане на застрахователни и презастрахователни договори и оказва съществено влияние върху финансовите отчети на Групата в периода на първоначалното прилагане.

3.3.1 Общо застраховане

В процеса на въвеждане изискванията на МСФО 17 Групата е извършила оценка на портфейлите от застрахователни договори по Общо застраховане, за да определи подхода за последващо оценяване на застрахователните договори, в резултат на което е избрало да приложи „**подхода за разпределяне на премията**“.

При анализа на портфейлите от застрахователни договори Групата не е идентифицирала обременяващи такива, или договори, които биха се превърнали в обременяващи такива.

Периодът на покритие по всеки договор в групите, обособени за следене и измерване, (в това число услугите по застрахователен договор, произтичащи от всички премии в рамките на договора, определени към тази дата на оценка на договорите) е една година или по-кратък.

Групата не очаква значителна променливост на паричните потоци за изпълнение, която би засегнала оценяването на пасива за остатъчно покритие през периода преди предявяването на

претенциите по групите издадени застрахователни договори. При определянето на първоначалните ефекти от прилагането на стандарта очакваната променливост на паричните потоци за изпълнение се увеличава с продължителността на периода на покритие за групата от договори.

Чрез използването на „**подхода за разпределяне на премията**“ при първоначалното признаване балансовата стойност на пасива за остатъчно покритие е формирана от:

- получените при първоначалното признаване премии, ако има такива, намалени с всички парични потоци за придобиване на застраховане към тази дата,
- плюс или минус всяка сума в резултат на отписването към тази дата на всеки актив за парични потоци за придобиване на застраховане и всеки актив или пасив, който преди това е бил признат за паричните потоци, свързани с групата от договори.

В края на всеки следващ отчетен период балансовата стойност на пасива по групи застрахователни договори се определя като балансовата стойност в началото на отчетния период:

- плюс премиите, които са получени през периода;
- минус паричните потоци за придобиване на застраховане
- плюс всички суми, свързани с амортизацията на паричните потоци за придобиване на застраховане, признати като разход през отчетния период,
- плюс всяка корекция на компонента на финансиране;
- минус сумата, призната като застрахователен приход за предоставените услуги през този период;

Групата не коригира балансовата стойност на пасива за остатъчно покритие, за да се отрази стойността на парите във времето и ефектът на финансовия риск, тъй като при първоначалното признаване се очаква, че периодът между предоставянето на всяка част от услугите и свързания падеж на премията е не повече от една година.

Ако в даден момент през периода на предоставяне на застрахователната услуга, Групата идентифицира, че дадена група от застрахователни договори е обременяваща, изчислява разликата между балансовата стойност на пасива за остатъчно покритие и паричните потоци за изпълнение, свързани с остатъчното покритие за групата. Доколкото паричните потоци за изпълнение надвишават балансова стойност на пасива за остатъчно покритие се признава загуба в печалбата или загубата и увеличава пасива за остатъчно покритие.

Групата е избрала да признае като разход косвените парични потоци за придобиване на застраховки в момента на тяхното извършване и да включи в стойността на Пасива за остатъчно покритие само комисионните и другите преки парични потоци за придобиване на застраховки.

Групата прилага същата счетоводна политика за оценяване на група презастрахователни договори, адаптирана, когато е необходимо, за да отрази характеристиките, които се различават от тези на застрахователните договори.

Приемането на МСФО 17 не промени класификацията на застрахователните договори по Общо застраховане на Групата.

МСФО 17 установява специфични принципи за признаването и оценяването на издадени застрахователни договори и презастрахователни договори, държани от Групата по Общо застраховане.

Съгласно МСФО 17 всички издадени застрахователни договори на Групата и държани презастрахователни договори могат да бъдат оценени чрез прилагане на Подход за разпределение на премиите (ПРП или РАА – Premium Allocation approach). ПРП опростява измерването на застрахователните договори в сравнение с общия модел в МСФО 17.

Принципите на оценяване на ПРП се различават от "подхода на записаните премии", използван съгласно МСФО 4 в следните ключови области:

- Пасива за остатъчно покритие отразява получените премии минус отсрочените парични потоци от придобиване на застраховките и минус сумите, признати в приходите за предоставени застрахователни услуги
- Оценяването на пасива за остатъчно покритие включва корекция за стойността на парите във времето и ефекта от финансовия риск, когато датата на падежа на премията и свързаният с нея период на услугите са в интервал по-голям от 12 месеца
- Оценяването на пасива за остатъчно покритие включва изрична оценка на корекцията за нефинансов риск, когато група от договори е обременяваща, за да се изчисли компонент на загуба (преди това те може да са били част от провизиите за резерв за неизтекъл риск)
- Оценка на актива за остатъчно покритие (отразяваща презастрахователните премии, платени за държано презастраховане) се коригира, за да се включи компонент за риск от фалит на презастрахователя

Паричните потоци по придобиване на застраховане с изключение на комисионните и други преки парични потоци за придобиване на застраховки, се признават за разходи незабавно. Групата разпределя паричните потоци по придобиването към групи от застрахователни договори, които са издадени или се очаква да бъдат издадени, като използва систематична и рационална база.

Паричните потоци по придобиване на застраховане включват тези, които са пряко свързани с група и бъдещи групи, които се очаква да възникнат от подновяването на договори в тази група. Когато такива парични потоци по придобиване на застраховане са платени (или когато даден пасив е бил признат, прилагайки друг стандарт на МСФО) преди признаването на свързаната група застрахователни договори, се признава актив за парични потоци по придобиване на застраховане. Когато застрахователните договори се признават, съответната част от актива за парични потоци за придобиване на застраховане, се отписва и се включва в оценката при първоначалното признаване на застрахователен пасив за оставащото покритие на свързаната група.

Промени в представянето и оповестяването – общо застраховане

За представяне в отчета за финансовото състояние, Групата обобщава издадените договори по застраховане и държани презастрахователни договори съответно и представя отделно:

- Портфейли от издадени застрахователни договори, които са активи
- Портфейли от издадени застрахователни договори, които са пасиви
- Държани портфейли от презастрахователни договори, които са активи
- Държани портфейли от презастрахователни договори, които са пасиви

Портфейлите, посочени по-горе, са тези, установени при първоначалното признаване в съответствие с изискванията на МСФО 17.

Описанията на редовете в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход са променени значително в сравнение с предходната година. Преди това Групата е отчитала:

- Брутни записани премии
- Нетни записани премии
- Промени в застрахователните резерви
- Брутни застрахователни претенции
- Нетни застрахователни претенции

Вместо това МСФО 17 изисква отделно представяне на:

- Приходи от застраховане
- Разходи за застрахователни услуги
- Финансови приходи или разходи по застраховане
- Приходи или разходи от държани презастрахователни договори

Позиции от приходи и разходи, които са били представяни, съгласно МСФО 4 са изключени или са представени по различен начин.

Групата предоставя дезагрегирана качествена и количествена информация за:

- Суми, признати в неговите финансови отчети от застрахователни договори
- Значителни преценки и промени в тези преценки при прилагането на стандарта

За представяне в отчета за финансовото състояние, Групата обобщава издадените договори по застраховане и държани презастрахователни договори съответно и представя по този начин.

Преход – общо застраховане

На преходна дата, 1 януари 2022 г., за застрахователни договори по Общо застраховане Групата:

- е идентифицирала, признала и оценила всяка група застрахователни договори така, ако МСФО 17 винаги се е прилагал;
- е идентифицирала, признала и оценила активи за парични потоци за придобиване на застраховане, както ако МСФО 17 винаги се е прилагал. Въпреки това не е извършена оценка на възстановимостта преди преходната дата. На преходната дата е извършена оценка на възстановимостта и не е установена загуба от обезценка;
- е извършила отписване на съществуващи салда, които не биха съществували, ако МСФО 17 се е прилагал винаги;
- признава всяка получена нетна разлика в собствения капитал.

Нетният ефект в резултат на разлики в оценките при първоначалното прилагане на МСФО 17 към 01.01.2022 г. е отрицателен в размер на 5 022 хил. лв. или 4 520 хил. лв. нетно от данъчен ефект.

Нетният ефект от прилагането на МСФО 17 върху финансовия резултат за 2022 г. е положителен в размер на 388 хил. лв.

3.3.2 Живото-застраховане

В процеса на въвеждане изискванията на МСФО 17 Групата е извършила оценка на портфейлите от застрахователни договори, за да определи подхода за последващо оценяване на застрахователните договори по живото-застраховане, в резултат на което прилага „общия подход на паричните потоци“, който използва текущи допускания за оценка на сумата, времето и несигурността на бъдещите парични потоци и изрично измерва цената на тази несигурност. Този модел взема предвид пазарните лихвени проценти и влиянието на притежателите на полици, опции и гаранции.

При анализа на портфейлите от застрахователни договори Групата не е идентифицирала обременяващи такива, или договори, които биха се превърнали в обременяващи такива.

Възприетата счетоводна политика за признаване и отписване, първоначално и последващо оценяване е подробно представена в пояснение 4 Съществена информация за счетоводна политика.

Промени в представянето и оповестяването

За представяне в отчета за финансовото състояние Групата обобщава издадените договори по застраховане и държани презастрахователни договори съответно и представя отделно:

- Портфейли от издадени застрахователни договори, които са активи
- Портфейли от издадени застрахователни договори, които са пасиви
- Държани портфейли от презастрахователни договори, които са активи

- Държани портфейли от презастрахователни договори, които са пасиви

Портфейлите, посочени по-горе, са тези, установени при първоначалното признаване в съответствие с изискванията на МСФО 17.

Описанията на редовете в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход са променени значително в сравнение с предходната година. Преди това Групата е отчитала:

- Брутни записани премии
- Нетни записани премии
- Промени в застрахователните резерви
- Брутни застрахователни претенции
- Нетни застрахователни претенции

Вместо това МСФО 17 изисква отделно представяне на:

- Приходи от застраховане
- Разходи за застрахователни услуги
- Финансови приходи или разходи по застраховане
- Приходи или разходи от държани презастрахователни договори

Позиции от приходи и разходи, които са били представяни съгласно МСФО 4, са изключени или са представени по различен начин.

Групата предоставя дезагрегирана качествена и количествена информация за:

- Суми, признати в консолидираните финансови отчети, от застрахователни договори
- Значителни преценки и промени в тези преценки при прилагането на стандарта

За представяне в консолидирания отчет за финансовото състояние Групата обобщава издадените договори по застраховане и държани презастрахователни договори съответно и представя по този начин.

Преход – Живото-застраховане

На преходна дата, 1 януари 2022 г., Групата:

- е идентифицирала, признала и оценила всяка група застрахователни договори съгласно модифицирания ретроспективен подход;
- е извършила отписване на съществуващи салда, които не биха съществували, ако МСФО 17 се е прилагал винаги;
- признава всяка получена нетна разлика в собствения капитал.

Нетният ефект в резултат на разлики в оценките при първоначалното прилагане на МСФО 17 към 01.01.2022 г. е положителен, в размер на 163 хил. лв. Нетният ефект от прилагането на МСФО 17 върху финансовия резултат за 2022 г. се изразява в намаление на финансовия резултат с 98 хил. лв.

3.3.3 Преизчисление на съпоставимата информация

Референтните данни за 2022 година в настоящия консолидиран финансов отчет са преизчислени съответно.

4. Съществена информация за счетоводната политика

4.1. Общи положения

Най-значимата информация за счетоводните политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, е представена по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Групата е приела да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

В резултат на първоначалното прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори Групата представя един сравнителен период. В случаите, в които има корекции по отношение на класифицирането на елементите на консолидирания финансови отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

4.3. База за консолидация

В консолидирания финансов отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието-майка и дъщерните предприятия към 31 декември 2023 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в отчетната стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii)

балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Въпроси, свързани с климата

Групата отчита значението на екологичните въпроси и на климатичния риск като се стреми да изпълнява дейностите си по начин, гарантиращ опазването на околната среда и да спазва всички закони и правила, насочени към екологичното равновесие. Понастоящем законодателите, регулаторните органи и потребителите на нефинансова информация отделят голямо внимание на изменението на климата. ЕС прие Европейската зелена сделка за преход към по-устойчива икономическа и финансова система, а през следващите години подробните изисквания за отчитане на изменението на климата ще станат приложими като част от европейските стандарти за отчитане на устойчивостта съгласно предстоящата Директива относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.

Рисковете, предизвикани от климатичните промени, могат да имат бъдещи неблагоприятни последици за бизнес дейностите на Групата. Тези рискове включват рискове, свързани с прехода (напр. регулаторни промени и рискове, свързани с репутацията), и физически рискове. Начинът, по който сегментите на Групата осъществяват своята дейност, може да бъде засегнат от нови регулаторни ограничения върху емисиите на CO₂, които те генерират. Част от сегментите са ангажирани със закупуване на квоти за емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО, Директива за СТЕ – последна изменена с Директива (ЕС) 2018/410, с което дават своя значителен принос за намаляване рисковете от изместване на въглеродните емисии и са стимулиране на декарбонизацията, посредством включването на референтни индикатори за безплатно разпределяне на емисии, базирани на резултатите на предприятията с най-добри резултати в даден сектор. Това има за цел насърчаването на ефективните оператори да подобрят своите резултати, като същевременно се възнаграждават тези, които постигат добри резултати.

Основната дейност на Групата е насочена към качествено и количествено увеличение на обема проекти във всички сектори, в които оперират дружествата от Групата му, развитие на съвременни, управленчески стратегии и тяхното непосредствено прилагане, чрез дъщерните си компании. Към момента в повечето дружества от Групата на най – уязвимите сегменти имат утвърдени и подробно разписани мерки за преодоляване на измененията от климатично естество, както и начини за достигане на NetZero ниво на въглеродните емисии.

Дейността на Групата е насочена към спазване на минималните граници по чл. 18 от Регламент/ЕС/2020/852 на ЕП и на Съвета и прилагане на принципа „за ненанасяне на значителни вреди“.

Ефектите от климатичните промени могат да бъдат в контекста на две перспективи - въздействие, което дадено предприятие може да окаже чрез своята дейност върху климата, и въздействието, което може да има изменението на климата върху стопанската му дейност.

При настъпване на действия по отношение на изменение за климата в бъдеще, пряко засягащи дейността, Групата се ангажира да прави анализ на въздействието върху климата и да намалява въглеродните си емисии , в случай че възникнат такива, с 50 % до 2030 г. и да бъде въглеродно неутрална не по-късно от 2050 г.

В съответствие с предходната година към 31 декември 2023 г. ръководството на Групата не е идентифицирало значителни рискове, предизвикани от климатичните промени, които биха могли да окажат негативно и съществено влияние върху консолидирания финансов отчет на Групата. Ръководството на Групата непрекъснато оценява въздействието на свързаните с климата въпроси върху различните сегменти.

Предположенията биха могли да се променят в бъдеще в отговор на предстоящи екологични разпоредби, поети нови ангажименти и променящо се потребителско търсене. Тези промени, ако не бъдат предвидени, биха могли да окажат влияние върху бъдещите парични потоци, финансовите резултати и финансовото състояние на Групата.

Дъщерните дружества на Групата в банковия сектор ще определят цели за експозиции по основните бизнес сегменти, отговарящи на изискванията за „зелено“ кредитиране. Към края на 2023 г. е в процес анализ на клиентите и корпоративния кредитен портфейл, като Групата изследва и класифицира клиенти с икономическа дейност, която отговаря на изискванията за „допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането

към изменението на климата“, съгласно Регламент (ЕС) 2021/2139 за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета.

Към 31.12.2023 г. Групата оповестява данните в съответствие с изискванията на чл. 10 (3) на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 за Допустими за таксономията икономически дейности в своята Нефинансова декларация.

Несъмнено справянето с рисковете, произтичащи от изменението на климата и влошаването състоянието на околната среда и постигане на цели за устойчива икономика, ще бъде сред основните предизвикателства за Групата през следващите години. В контекста на променяща се регулаторна рамка, която постави още по-голям акцент върху темата за климатичния риск и изискванията за устойчиво отчитане.

През 2024 г. Групата ще продължи своята работа по развитие и адаптиране на своите вътрешни системи за спазване на изискванията на Регламента за таксономията за класифициране на икономическите дейности като екологично устойчиви.

4.5. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

4.6. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.7. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Съвместни предприятия са договорни споразумения, по силата на които две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол. Те се отразяват счетоводно по метода на собствения капитал.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред “Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал”. Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между отчетната стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.8. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

В консолидирания финансов отчет на Групата всички активи, задължения и трансакции на отделните дружества от Групата във функционална валута, различна от български лева (валутата на представяне на Групата), се преизчисляват в български лева при консолидацията. Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите и разходите са преизчислени във валутата на представяне на Групата по средния курс за отчетния период. Валутните курсови разлики водят до увеличение или намаление на другия всеобхватен доход и се признават в резерва от преизчисления в собствения капитал. При освобождаването от нетна инвестиция в чуждестранна дейност натрупаните валутни разлики от преизчисления, признати в собствения капитал, се рекласифицират в печалбата или загубата и се признават като част от печалбата или загубата от продажбата. Репутацията и корекциите, свързани с определянето на справедливи стойности към датата на придобиване, се третират като активи и пасиви на чуждестранното предприятие и се преизчисляват в български лева по заключителния курс.

Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 лв.

4.9. Отчитане по сегменти

Групата оперира в следните бизнес сегменти:

- Производство, търговия и услуги
- Финанси
- Транспорт
- Недвижими имоти и инженеринг

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка дейност се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.10. Приходи

За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиента;
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение;
3. Определяне на цената на сделката;
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение;
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърлят на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети. Обичайно, договорите с клиенти на Групата включват едно задължение за изпълнение.

Когато дадена сделка попада частично в обхвата на МСФО 15 и частично в обхвата на други стандарти Групата прилага изискванията за разделяне и/или за първоначално оценяване, посочени в тези стандарти, ако в другите стандарти е посочено как да се разделят и/или първоначално да се оцени една или повече части от договора. Групата изключва от цената на сделката стойността на частта (или частите) от договора, която първоначално е оценена в съответствие с други стандарти, и прилага изискванията на МСФО 15, за да разпредели оставащата стойност от цената на сделката.

Ако в други стандарти не е посочено как да се разделят и/или първоначално да се оцени една или повече части от договора, тогава Групата прилага МСФО 15 за разделянето и/или първоначалното оценяване на частта (или частите) от договора.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката. При определяне на цената на сделката Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Групата признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Групата разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката. При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължимо на клиента.

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Групата определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Групата е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Групата не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Групата е агент, ако задължение за изпълнение на Групата е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството - агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисионна, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Групата може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Групата запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Групата да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Пасивите по договори включват задълженията по продадени самолетни билети, за които към датата на финансовия отчет не е настъпил моментът на фактическо предоставяне на услугата т.е. извършване на превоза.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор, се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по

изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

4.10.1. Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват широка гама от услуги на предприятията в Групата в зависимост от характера на тяхната дейност – банкови, консултантски, сондажни, проучвателни, хидрогеоложки, ремонтни, транспортни с въздушен, речен и сухопътен превоз, услуги по съхранение на стоки, проектантски, технически услуги, ИТ поддръжка и други. Групата предоставя и ИТ услуги, включително обработка на заплати в замяна на фиксирана месечна такса. Приходите се признават на база линейния метод за срока на всеки договор. Тъй като размерът на работата, която се изисква за изпълнение на тези договори, не се различава съществено всеки месец, линейният метод отразява вярно прехвърлянето на стоки или услуги.

Таксите, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовите инструменти, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

Приходите от предоставени услуги се признават, когато контролът върху ползите от предоставените услуги е прехвърлен върху ползвателя на услугите. Приход се признава с течение на времето на база изпълнение на отделните задължения за изпълнение.

Приходите от тези услуги се признават на база време и материали, когато услугите се предоставят. При признаване на приходите от предоставените услуги, Групата прилага метод за измерване на напредъка, отчитащ продукцията или метод, отчитащи вложените ресурси.

Приходи от авиационна дейност

Основната дейност на авиокомпанията в Групата е свързана с оказване на авиационни услуги както на територията на страната, така и в чужбина.

Приходите от извършени полети включват извършване на услуги за международни и вътрешни редовни полети, международни чартърни полети и други услуги, свързани с извършването на полета. Групата прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Приходите от извършени полети се признават след реалното извършване на полета.

Цената на услугите за извършване на полети може да се определи като фиксирано възнаграждение. Цената на самолетния билет включва цената на превоза - както на пътника, така и на различно количество багаж в зависимост от приложената тарифа, храна на борда, застраховка; летищни такси и горивна такса. Разпределяне на цената на сделката спрямо задълженията за изпълнение се извършва на база единични продажни цени.

Групата измерва своя напредък към пълно уреждане на задължението за изпълнение, удовлетворено с течение на времето чрез потвърждение за извършения полет и съответно ползван превоз от страна на пътника.

В случаите, когато клиентите са закупили билети, но опциите за ползване и/или периодът на валидност на самолетните билети са изтекли и те не са ползвани от клиента, Групата признава приход от билети с изтекла валидност. Частта от възнаграждението, отнасяща се до летищни такси, които Групата обичайно събира от клиентите в качеството си на агент, също се признават като приход от билети с изтекла валидност, тъй като те не подлежат на връщане и няма опции за ползването им.

4.10.2. Приходи, които се признават към определен момент

Продажба на стоки и продукция

Продажбата на стоки и продукция включва продажба на нефт, суров нефт, природен газ, нефтопродукти и други. Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача контрола върху предоставените стоки. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

Приходите от продажба на стоки, които не са обвързани с договор за бъдеща сервизна поддръжка, се признават към момента на доставката. Когато стоките изискват приспособяване към нуждите на клиента, модификация или внедряване, Групата може да прилага метод за измерване на напредъка, отчитащ продукцията или метод, отчитащи вложените ресурси.

Когато продажбата на стоки включва поощрения за лоялни клиенти, те се разпределят в рамките на цената на сделката и се признават като пасиви по договор. Полученото възнаграждение се разпределя между отделните задължения за изпълнение, включени в договора за продажба на база на техните единични продажни цени/ остатъчна стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с продукти, доставени от Групата.

4.10.3. Други приходи на Групата

Основната част от приходите на Групата, които са извън обхвата на МСФО 15 и се отчитат по реда на други стандарти, са свързани с банковата дейност, застрахователната дейност и дейността, свързана с управление и търговия с финансови инструменти. Приходите на Групата свързани с операции с финансови инструменти се класифицират като печалби от операции с финансови инструменти и/или финансови приходи от лихви по заеми и приходи от дивиденди.

Приходите от банкови такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовите инструменти, лихви по предоставени заеми, печалби от търговия с финансови инструменти се признават по реда на МСФО 9. Приходите, свързани със застрахователната дейност на Групата, се отчитат в съответствие с МСФО 17.

Признаването и отчитането е както следва:

Приходи от банкова дейност

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективния лихвен процент на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента. Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и възнаграждения платени или получени между страните по договора, които са пряко свързани с конкретното споразумение, транзакционни разходи и всички други премии или отстъпки.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVTOCI), изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

Групата преустановява балансовото начисляване на лихви и не отчита приходи от лихви по вземания от момента, в който съответното вземане придобие статут на съдебно. Вземанията на Групата от лихви по съдебно вземане, възникнали след датата, на която вземането е придобило статут на съдебно, се начисляват балансово и признават като приходи от лихви при погасяването им.

Такси и комисиони

Всички такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина,

такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават по справедлива стойност, когато е налице приемлива гаранция, че Групата ще изпълни условията, свързани с тях и помощта ще бъде получена.

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават през периодите, необходими за тяхната съпоставка със свързаните разходи, които те са предназначени да компенсират, при използване на систематична база.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с амортизируеми активи, се признават като приходи за срока на полезния живот на амортизируемия актив чрез намалени амортизационни отчисления.

4.11. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Групата отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги с клиенти: разходи за сключване/постигане на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Оперативни и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

Разходите за гаранции се признават и се приспадат от свързаните с тях провизии при признаването на съответния приход.

По отношение на разходите, свързани с нерегулярности и/или други компенсации, дължими на клиентите, авиокомпанията от Групата е запазила досегашния си подход за отчитане като текущ разход. МСФО 15 не дава изрични указания за отчитането на този вид обезщетения. Групата счита, че няма предоставяне на отделна стока или услуга, срещу която това обезщетение да бъде намалено.

Авиационните разходи представляват разходите за комисионни на посредници и разходи за реклама и се признават като текущи разходи за срока на съответните застрахователни договори в пълен размер в момента на начисляване на прихода.

4.12. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба.

Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви“.

4.13. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.5 за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.17 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.14. Нематериални активи

Нематериалните активи включват търговски марки, лицензи и патенти, програмни продукти, връзки с клиенти, продукти от развойна дейност, активи по проучване и оценка на минерални ресурси и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- софтуер	2-5 години
- търговски марки	6-7 години
- права върху собственост	5-7 години
- лицензи	7 години
- сертификати	5 години
- права върху индустриална собственост	27 - 30 години
- други	7 - 10 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи, част от ред Разходи за нефинансова дейност и ред Оперативни и административни разходи.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекучи активи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.15. Имоти, машини и съоръжения и активи с право на ползване

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения с изключение на група самолети (летателни апарати) се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващото оценяване на активите от група самолети (летателни апарати), включително и активи с право на ползване, принадлежащи към същата група, последващо се оценяват по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал като преоценъчен резерв, ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Преоцената стойност на група самолети се определя на базата на доклади, изготвени от независими лицензирани оценители и се определя на всеки 3 години. Когато справедливите стойности се променят значително за по-кратък период, преоценката може да се прави по-често.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата стойност на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Активите с право на ползване, свързани с договори за наем на самолети и резервни двигатели, се разделят на ключови компоненти на база тяхната стойност и технически характеристики. Полезният живот на ключовите компоненти на активите с право на ползване се определя в зависимост от състоянието на техническо обслужване на тези компоненти на въздухоплавателното средство и продължава, докато съответният компонент на въздухоплавателното средство не отговаря на условията за връщане, определени в договора за лизинг. Полезният живот на компоненти, които не са свързани със състоянието на техническо обслужване на базовите активи, е срокът на лизинга.

Отчитане на разходите за мейнтенанс резерв на летателни апарати:

Сумите, свързани с поддръжка на самолети (мейнтенанс резерви), се признават или като текущи разходи за периода, или като част от стойността на съответния актив в зависимост от характера на ремонта или поддръжката.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

– Сгради	от 25 до 61 години
– Машини	от 3 до 5 години
– Съоръжения	от 4 до 25 години
– Транспортни средства	от 4 до 10 години
– Летателни апарати	до 30 години
– Двигатели	12 години
– Кораби	до 71 години
– Стопански инвентар	7 години
– Други	7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи, част от ред Оперативни и административни разходи.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Групата е в размер на 700 лв.

4.16. Лизинг

4.16.1. Наети активи

Групата като лизингополучател

За новите договори Групата преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Групата извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Групата има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Групата има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Групата оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от Групата като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в консолидирания отчет за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Групата, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Групата амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Групата също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Групата.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата използва:

- когато е възможно, приложимият лихвен процент от последното финансиране от трети страни, коригиран с цел да отрази промените в условията за финансиране, които са настъпили след това последно финансиране за съответния компонент; или
- лихвен процент, състоящ се от безрисковия лихвен процент и надбавка, отразяваща кредитния риск, свързан със съответния компонент на Групата и коригиран допълнително поради специфичните условия на лизинговия договор, в т.ч. срок, държава, валута, обезпечения и вид на наетия актив.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа

на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Групата е избрала да отчети краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В консолидирания отчет за финансовото състояние, активите с право на ползване и задълженията по лизингови договори са представени на отделен ред.

Опциите за удължаване и прекратяване са включени в редица наеми на имоти и оборудване в Групата. Те се използват за увеличаване на оперативната гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в операциите на Групата. Повечето притежавани опции за удължаване и прекратяване се упражняват само от Групата, а не от съответния лизингодател.

Групата като лизингодател

Като лизингодател Групата класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

4.17. Тестове за обезценка на нематериални активи, имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка,

призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.18. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти сгради и земи, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред Продажба на нетекущи активи и на ред Промяна в справедливата стойност на инвестиционните имоти.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от нефинансова дейност” и ред „Оперативни и административни разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.10 и пояснение 4.11.

4.19. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка всички разходи, свързани с този процес, се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок”.

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок”, за която Групата е получила права от съответните държавни институции. Такива разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания
- Проучвателни сондажи
- Вземане на пробни за анализ
- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, издадени от Министерство на Околната Среда и Водите и Министерство на Икономиката и Енергетиката, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;
- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изпълнимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения”.

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай, че Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

“Операции по проучване” – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсещи сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

“Операции по оценяване” – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел оконтуряване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.20. Финансови инструменти

4.20.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.20.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.20.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Групата класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и други вземания, както и дългови инструменти, които преди са били класифицирали като кредити и вземания, инвестиции, държани до падеж, или финансови активи на разположение за продажба в съответствие с МСС 39.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането (виж по-долу).

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котираны цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата отчита финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако активите отговарят на следните условия:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи, за да събира договорни парични потоци и да ги продава; и

- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват:

- Капиталови ценни книжа, които не са държани за търгуване и които Групата неотменимо е избрала при първоначално признаване, да признае в тази категория. Това са стратегически инвестиции и групата счита тази класификация за по-релевантна.
- Дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци са само главница и лихви, и целта на бизнес модела на Групата за държане се постига както чрез събиране на договорни парични потоци, така и чрез продажба на финансовите активи.

При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в неразпределената печалба.

При освобождаването от дългови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в печалбата или загубата за периода.

4.20.4. Обезценка на финансовите активи

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажименти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Групата и паричните потоци, които тя действително очаква да получи паричен недостиг. Тази разлика е дискотирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Групата прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови

активи като дългови ценни книжа, банкови салда, депозити и други. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Групата прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение /PD/ и загуба при неизпълнение за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент /EIR/ при изчисление на очакваната загуба /EAD/. Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на Групата – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата. Групата обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3-годишните прогнози на съответните институции.

В края на всеки отчетен период Групата актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Групата оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Групата оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

Търговски и други вземания, активи по договор и вземания по лизингови договори

Групата използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Групата използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчислят очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията и използвайки матрица на провизиите.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата признава очакваните 12-месечни кредитни загуби за финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Тъй като повечето от тези инструменти имат добър кредитен рейтинг, вероятността от неизпълнение се очаква да бъде ниска. Въпреки това към всяка отчетна дата Групата оценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск на инструмента.

При оценяването на тези рискове Групата разчита на готовата налична информация като кредитните рейтинги, публикувани от основните агенции за кредитен рейтинг за съответния актив. Групата държи единствено прости финансови инструменти, за които специфични кредитни рейтинги обикновено са на разположение. Ако няма информация или информацията относно факторите, които влияят на рейтинга на наличния актив, е ограничена, Групата обединява подобни инструменти в един портфейл, за да оцени на тази база дали има значително увеличение на кредитния риск.

В допълнение, Групата разглежда и други показатели като неблагоприятни промени в дейността, икономически или финансови условия, които могат да засегнат способността на издателя на капиталовия инструмент да изпълни задълженията си по дълга или неочаквани промени в оперативните резултати на емитента.

Ако някой от тези показатели води до значително увеличение на кредитния риск на инструментите, Групата признава за тези инструменти или този клас инструменти очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента.

4.20.5. Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, прекласифицира всички засегнати финансови активи. Групата не прекласифицира финансови пасиви.

Групата прекласифицира финансови активи, като прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Групата не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

4.20.6. Печалба или загуба от финансови инструменти

Печалба или загуба от финансов актив или финансов пасив, който се оценява по справедлива стойност, се признава от Групата в печалбата или загубата, освен ако:

- а) е част от хеджиращо взаимоотношение
- б) е инвестиция в капиталов инструмент и Групата е избрала да представя печалбите и загубите от тази инвестиция в друг всеобхватен доход
- в) финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Групата е задължена да представи ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход
- г) е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и Групата е задължена да признава някои промени в справедливата стойност в другия всеобхватен доход.

Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по амортизирана стойност и не е част от хеджиращо взаимоотношение се признава от Групата в печалбата или загубата, когато финансовият актив се отписва или прекласифицира чрез процеса на амортизация или с оглед признаване на печалби или загуби от обезценка.

Печалба или загуба от финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Групата в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загубите от валутни операции до момента на отписване или рекласификация на финансовия актив. Когато финансовият актив се отписва, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация. Ако финансовият актив се прекласифицира от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, Групата взема предвид кумулативната печалба или загуба, която е била призната в друг всеобхватен доход. Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

4.20.7. Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. Промяната в лихвения процент по финансов актив поради промяна в пазарните условия, не се счита за модификация. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация.

4.20.8. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения и деривативни финансови инструменти.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Групата не е

определила даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.20.9. Отписване на финансови инструменти

Един финансов актив се отписва на датата, на която Групата няма повече контрол върху договорните права и е прехвърлила в значителна степен рисковете от собствеността върху актива. Това се получава, когато правата се реализират, валидността им е изтекла или са откупени. Един финансов пасив се отписва, когато е погасен, отменен или срокът му е изтекъл.

4.21. Деривативи

Деривативите се отчитат по справедлива стойност и се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на деривативите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Деривативите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а деривативите пасиви се представят като част от финансови задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Групата не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9.

4.22. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложи като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени, като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в консолидирания отчет за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

4.23. Провизии за кредитни ангажименти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажименти се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

4.24. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукцията, незавършено производство, резервни части и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по

по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност. При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.25. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.35.1.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.26. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрастваеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на консолидирания отчет за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без

ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

4.27. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции на дружеството-майка.

Премийният резерв включва премии, получени при емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал.

Когато дъщерни дружества на Групата купуват акции на дружеството-майка на Групата (изкупени собствени акции), платеното възнаграждение, включително всички присъщи такси, се намалява от собствения капитал на Групата, докато акциите не бъдат продадени извън Групата. В случай че такива акции се продадат извън Групата, полученото възнаграждение, нетно от необходимо присъщите такси, се включва в собствения капитал.

Преоценъчен резерв на нефинансови активи включва печалби или загуби от преоценки на нефинансови активи.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви и резерв от преоценки по планове за дефинирани доходи.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички трансакции със собствениците на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.28. Осигурителни и пенсионни договори

Пенсионноосигурителното дружество, консолидирано в Групата управлява и представлява 5 пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване – Доброволен, Професионален, Универсален, За изплащане на пожизнени пенсии и За разсрочено плащане.

Доброволен пенсионен фонд (ДПФ) извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски. Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодател и/или друг осигурител.

Отделните пенсионни схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Професионален пенсионен фонд (ППФ) осигурява срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране. Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се получава до момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурените лица във Фонда имат право на :

- срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на I и II категория труд съобразно категорията труд;
- еднократно изплащане до 50% от средствата натрупани по индивидуална партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 89.99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследници на починал осигурен или на пенсионер на фонда.

Размерът на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- срокът на получаване на пенсията;
- техническия лихвен процент, одобрен от зам. председателя на Комисията за финансов надзор.

При придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по дял Първи на КСО преди изтичане на срока, за който е отпусната професионалната пенсия, с последната пенсия на осигуреното лице се изплаща и остатъкът на средствата в индивидуалната осигурителна партида.

Осигурителният договор се прекратява при следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при изтегляне на всички натрупани средства по индивидуалната партида на осигуреното лице при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО, ако не е придобило право на професионална пенсия по условията на КСО;
- при прехвърляне на средствата в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно-осигурително дружество, на осигурено лице, подписало действителен договор за осигуряване в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и за което процедурата за промяна на участие не е прекратена.
- при еднократен избор от осигуреното лице по реда на чл. 4в от КСО да промени осигуряването си от Фонда във фонд “Пенсии” на ДОО, ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им се определя в Кодекса за социалното осигуряване като процент от осигурителния доход.

Универсален пенсионен фонд (УПФ): Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Групата и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от Национална агенция по приходите (НАП).

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване

на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 89.99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при прехвърляне на средствата в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, на осигурено лице, подписало действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и за което процедурата за промяна на участие не е прекратена.
- при еднократен избор от осигуреното лице по реда на чл. 4б от КСО да промени осигуряването си от Фонда във фонд "Пенсии" на ДОО, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО и ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Фонд за изплащане на пожизнени пенсии При възникване на право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, Групата изплаща от ФИПП „ЦКБ-СИЛА“ допълнителна пожизнена пенсия за старост срещу прехвърляне във Фонда на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“ или на допълнения размер на средствата следните видове пенсии:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост без допълнителни условия;
- допълнителна пожизнена пенсия за старост с гарантиран период на изплащане, който може да бъде от 2 до 10 години в зависимост от избора на лицето;
- допълнителна пожизнена пенсия за старост, включваща разсрочено изплащане на средствата до навършване на избраната от пенсионера възраст, като срокът и размерът на разсроченото плащане и размерът на пожизнената пенсия се определят в зависимост от избора на осигуреното лице при спазване на изискванията на КСО.

Отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост става на основание писмено заявление по образец, подадено до управляващото, фонда дружеството лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице, към което се прилагат съответни документи. В случай че са приложени необходимите документи и са изпълнени законовите изисквания за отпускане на допълнителна пожизнена пенсия, ПООД „ЦКБ-СИЛА“ АД сключва с лицето пенсионен договор.

Фонд за разсрочено изплащане: При придобиване право на лична допълнителна пожизнена пенсия за старост, в случаите, в които средствата, натрупани в индивидуалната партида на осигуреното лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“, са недостатъчни за отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост в размер по чл.167, ал.3 КСО, но надвишават трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал.1 от КСО към датата на определяне на стойността на средствата по партидата, средствата се прехвърлят във ФРП „ЦКБ-СИЛА“. Групата изплаща чрез Фонда разсрочено натрупаната в индивидуалната партида сума за определен период от време.

Отпускането на разсрочени плащания от Фонда става на основание писмено заявление по образец, подадено до управляващото Фонда дружеството лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице, към което се прилагат съответните документи. В случай че са приложени необходимите документи и са изпълнени законовите изисквания за отпускане на разсрочено изплащане, ПООД „ЦКБ-СИЛА“ АД сключва с лицето договор за разсрочено изплащане.

В договора, наред с другите задължителни реквизити, се посочват реда и начина и срока за извършване на плащанията.

Месечният размер на разсроченото плащане от Фонда към датата на определянето му, не може да бъде по-голям от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1 от КСО и по-малък от 15 на сто от нейния размер.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход.

4.29. Резерви за пенсионна дейност

Групата заделя пенсионни резерви за гарантиране на минимална доходност, свързана с дейността на фондовете по допълнително задължително пенсионно осигуряване, съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване (КСО). Резервите, които са формирани към 31 декември 2023 г., представляват 0.86% от нетните активи на тези фондове (към 31 декември 2022: 0.78%).

4.30. Задължения към осигурени лица

Съгласно изискванията на КСО Групата формира пенсионни резерви с цел изплащане на пожизнени пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ и ДПФ. Пенсионният резерв се формира от собствени средства на ПООД и от средства на починали осигурени лица от ДПФ и УПФ, които нямат наследници.

Групата преизчислява размера на формирания пенсионен резерв към 31 декември всяка година. Изчисленията се извършват от актюер.

4.31. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи във връзка с изискванията на Кодекса на труда съгласно, които при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на дългосрочни ДЦК.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход. Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Оперативни и административни разходи“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.32. Счетоводно третиране на застрахователните и презастрахователни договори – Общо застраховане

4.32.1. Отделяне на компонентите от застрахователните и презастрахователните договори

Групата оценява своите застрахователни и презастрахователни продукти по Общо застраховане, за да определи дали те съдържат отделни компоненти, които трябва да бъдат отчетени съгласно друг МСФО вместо МСФО 17.

След отделянето на всички отделни компоненти, Групата прилага МСФО 17 за всички останали компоненти на основния застрахователен договор. По застраховка Автомобилно каско, Групата е определила покритието по основния застрахователния договор за Каско асистънс, като отделен компонент и го отчита отделно съгласно изискванията на МСФО 15.

Някои издадени презастрахователни договори съдържат споразумения за комисиони. Съгласно тези договорености има минимална гарантирана сума, която притежателят на полицата винаги ще получава – или под формата на комисионна, или като вземания, или друго договорно плащане, независимо от застрахователното събитие. Минималните гарантирани суми са оценени като силно взаимосвързани със застрахователния компонент на презастрахователните договори и следователно са неотделни инвестиционни компоненти, които не се отчитат отделно.

4.32.2. Равнище на обобщаване

МСФО 17 изисква Групата да определи равнище на обобщаване за прилагане на неговите изисквания. Преди това Групата е прилагала нива на агрегиране съгласно изискванията на националното законодателство. Равнището на обобщаване за Групата се определя първо чрез разделяне на бизнеса, записан на портфейли. Портфейлите се състоят от групи договори със сходни рискове, които се управляват заедно.

В следващата таблица са представени групите по директен бизнес, които Групата е формирала и тяхната кореспонденция с линиите бизнес по Платежоспособност 2:

Линии бизнес по Платежоспособност 2	Групи съгласно МСФО 17
Медицински разходи	Не се предлага
Защита на доходите	Застраховане във връзка със защита на доходите
	Пропорционално презастраховане във връзка със защита на доходите
Обезщетения на работещи	Застраховане във връзка с обезщетение на работниците
Гражданска отговорност на моторни превозни средства	ГО на МПС
	Отговорност на превозвача
Други застраховки на моторни превозни средства	Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства
	Пропорционално Друго презастраховане във връзка с моторни превозни средства
Морско, въздушно и транспортно застраховане	
в т.ч. Каско летателни	Авиационно застраховане
в т.ч. Гражданска отговорност летателни	
в т.ч. Каско плавателни	Морско застраховане
в т.ч. Гражданска отговорност плавателни	
в т.ч. Товари по време на превоз	Транспортно застраховане

	Пропорционално Морско, Авиационно и Транспортно презастраховане
Пожар и други щети на имущество	Застраховки на имущество
	Всички рискове на предприемача
	Земеделски култури
	Пропорционално Имуществено презастраховане срещу пожар и други бедствия
Обща гражданска отговорност	Обща гражданска отговорност
	Професионална отговорност на участниците в строителството
	Пропорционално презастраховане във връзка с обща гражданска отговорност
Кредит и гаранции	Кредитно и гаранционно застраховане
Правни разноски	не се предлага
Помощ при пътуване	Оказване на помощ
Разни финансови загуби	Разни финансови загуби
Непропорционално презастраховане по Здравно застраховане	Непропорционално здравно презастраховане
	Непропорционално презастраховане срещу злополука
Непропорционално презастраховане по застраховане на отговорности	Не се предлага
Непропорционално презастраховане по Морско, въздушно и транспортно застраховане	Морско, авиационно и транспортно непропорционално презастраховане
Непропорционално презастраховане по имуществено застраховане	Непропорционално имуществено презастраховане

Портфейлите се разделят допълнително въз основа на очакваната доходност в началото на три категории: обременяващи договори, договори без значителен риск да станат обременяващи и останалите. Това означава, че за определяне на нивото на агрегиране Групата идентифицира договора като най-малката "единица", т.е. най-малкия общ знаменател. Групата не е идентифицирала обременяващи групи договори, като приема, че никакви договори в портфейла не са обременяващи при първоначалното признаване.

Групата обаче прави оценка на това дали поредица от договори трябва да се разглеждат заедно като едно цяло въз основа на разумна и достъпна информация или дали един договор съдържа компоненти, които трябва да бъдат отделени и третираны като самостоятелни договори. Като такъв, това, което се третира като договор за счетоводни цели, може да се различава от това, което се счита за договор за други цели (т.е. правни или управленски).

МСФО 17 също така изисква никоя група за целите на нивото на агрегиране да не може да съдържа договори, издадени през интервал от повече от една година.

Групата прилага ретроспективен подход за преминаване към МСФО 17.

Портфейлите се разделят допълнително по година на издаване и рентабилност за целите на признаването и оценяването. Следователно, в рамките на всяка година на издаване, портфейлите от договори са разделени на три групи, както следва:

- Група договори, които са обременяващи при първоначалното признаване (ако има такива)
- Група договори, които при първоначалното признаване нямат значителна възможност впоследствие да станат обременяващи (ако има такива)
- Група от останалите договори в портфейла (ако има такива)

Рентабилността на групи договори се оценява чрез актюерски модели за оценка, които отчитат съществуващия и новия бизнес.

За договори, които не са обременяващи, Групата преценява при първоначалното признаване, че няма значителна възможност впоследствие да стане обременяващо, като оценява вероятността от промени в приложимите факти и обстоятелства. Групата взема предвид фактите и обстоятелствата, за да определи дали дадена група договори са обременяващи въз основа на:

- Ценова информация
- Резултати от подобни договори, които е признала
- Фактори на околната среда, напр. промяна в пазарния опит или регулации

Групата разделя портфейлите от презастрахователни договори, като прилага същите принципи, изложени по-горе, с изключение на това, че позоваванията на обременяващи договори се отнасят до договори, по които има нетна печалба при първоначалното признаване. За някои групи презастрахователни договори, които се държат, групата може да се състои от един договор.

Групирането на закупеното презастраховане е извършено на база хомогенни групи рискове и вид на презастрахователния договор:

Презастрахователни групи

Непропорционално презастраховане - Застраховане във връзка с обезщетение на работниците
Пропорционално презастраховане - Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства
Презастраховане на САТ рискове - Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства
Факултативно презастраховане - Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства
Факултативно презастраховане - Авиационно застраховане
Факултативно презастраховане - Морско застраховане
Пропорционално презастраховане - Морско застраховане
Презастраховане на САТ рискове - Морско застраховане
Факултативно презастраховане – Карго
Презастраховане на САТ рискове – Карго
Пропорционално презастраховане – Карго
Пропорционално презастраховане - Застраховки на имущество
Пропорционално презастраховане - Рискове на предприемача
Презастраховане на САТ рискове - Застраховки на имущество
Факултативно презастраховане - Застраховки на имущество
Пропорционално презастраховане - ГО на МПС имуществени претенции
Пропорционално презастраховане - ГО на МПС неимуществени претенции
Непропорционално презастраховане - ГО на МПС
Пропорционално презастраховане - Отговорност на превозвача
Непропорционално презастраховане - Обща гражданска отговорност
Факултативно презастраховане - Обща гражданска отговорност

4.32.3. Признаване

Групата признава групи от застрахователни договори, които издава, от датата на тяхното сключване, като е прието, че първото плащане на премия е дължимо на датата на сключване на договора.

Групата признава група от презастрахователни договори, които е сключило, от по-ранната от следните дати:

- Началото на гаранционния период на групата презастрахователни договори. (Групата обаче забавя признаването на група държани презастрахователни договори, които осигуряват пропорционално покритие до датата, на която първоначално е признат всеки основен застрахователен договор, ако тази дата е по-късна от началото на периода на покритие на групата от държани презастрахователни договори)

и

- Датата, на която Групата признава обременяваща група от основни застрахователни договори, ако е сключило свързания презастрахователен договор, държан в групата презастрахователни договори, държани на или преди тази дата.

Групата добавя нови договори към групата през отчетния период, в който този договор отговаря на един от критериите, посочени по-горе.

4.32.4. Граници на договора

Групата включва при оценяването на група застрахователни договори всички бъдещи парични потоци в рамките на всеки договор в групата. Паричните потоци са в границите на застрахователния договор, ако произтичат от материални права и задължения, които съществуват през отчетния период, през който Групата може да застави притежателя на полицата да плати премиите или в които Групата има съществено задължение да предостави на притежателя на полицата услуги по застрахователен договор. Материално-правното задължение за предоставяне на услуги по застрахователен договор приключва, когато:

- Групата има практическата възможност да преоцени рисковете на конкретния притежател на полица и в резултат на това може да определи цена или ниво на ползите, които напълно отразяват тези рискове

Или

Изпълнени са и двата от следните критерии:

- Групата има практическата възможност да преоцени рисковете на портфейла от застрахователни договори, които съдържат договора, и в резултат на това може да определи цена или ниво на обезщетения, които напълно отразяват риска на този портфейл

- При ценообразуването на премиите до датата, на която рисковете са преоценени, не се вземат предвид рисковете, които се отнасят до периоди след датата на преценка

Пасив или актив, свързан с очаквани премии или претенции извън границите на застрахователния договор, не се признава. Тези суми се отнасят до бъдещи застрахователни договори.

4.32.5. Измерване - Подход на разпределяне на премиите

	Опции по МСФО 17	Възприет подход
Подход за разпределение на премиите Допустимост	за При спазване на определени критерии, на ПРП може да бъде приет като опростен (ПРП) подход към общия модел на МСФО 17	Периодът на покритие за договорите за застраховане е една година или по-малко и така се квалифицира автоматично за ПРП. Застраховки по Разни финансови загуби и Гаранции включват договори със срок на покритие по-голям от една година. Въпреки това, няма съществена разлика в оценката на задължението за

		оставащо покритие между ПРП и общия модел, поради което те отговарят на изискванията за ПРП.
Парични потоци придобиване застраховане издадени застрахователни договори	за Когато периодът на покритие на всички на договори в рамките на дадена група не за е по-дълъг от една година, паричните потоци за придобиване на застраховане могат или да бъдат отчетени като разходи, както са възникнали, или да бъдат разпределени, като се използва систематичен и рационален метод, към групи застрахователни договори (включително бъдещи групи, съдържащи застрахователни договори, които се очаква да възникнат в резултат на подновяване) и след това амортизирани през периода на покритие на свързаната група. За групи, съдържащи договори, по-дълги от една година, паричните потоци от придобиване на застраховане трябва да бъдат разпределени към свързани групи застрахователни договори и амортизирани през периода на покритие на свързаната група.	За всички застраховки паричните потоци при придобиване на застраховане се разпределят към свързани групи застрахователни договори и се амортизират през периода на покритие на свързаната група.
Пасив за остатъчно покритие (ПОП или LRC – Liability for Remaining Coverage), коригиран с финансовия риск и стойността на парите във времето	Когато няма значителен компонент на финансиране във връзка с ПОП или когато времето между предоставянето на всяка част от услугите и съответната дата на падеж на премията е не повече от една година, Групата не е длъжна да прави корекция за натрупване на лихва върху ПОП.	Няма надбавка, тъй като премията се получават в рамките на една година от периода на покритие.
Пасив за възникнали претенции (ПВП или LIC – Liability for Incurred Claims), коригиран със стойността на парите във времето	Когато се очаква задълженията да бъдат изплатени в рамките на една година от датата на възникване, не се изисква тези суми да се коригират за стойността на парите във времето.	За всички групи, паричните потоци се коригират за стойността на парите във времето.
Финансови приходи и разходи от застраховане	Има опция за дезагрегиране на част от движението в ПВП в резултат на промени в дисконтовите проценти и представяне на това в Другия всеобхватен доход (ДВД).	За всички промяната в ПВП в резултат на промени в дисконтовите проценти се отразява в печалбата или загубата.

4.32.6. Застрахователни договори – първоначална оценка

Групата прилага подхода за разпределение на премията (ПРП) към всички застрахователни договори по Общо застраховане, които издава, и презастрахователните договори, които притежава, като:

- Периодът на покритие на всеки договор в групата е една година или по-малко, включително услугите по застрахователния договор, произтичащи от всички премии в рамките на договора

или

- За договори, по-дълги от една година, Групата е моделирало възможни бъдещи сценарии и основателно очаква, че оценката на пасива за оставащо покритие за групата, съдържаща тези договори съгласно ПРП, не се различава съществено от оценката, която би била направена при прилагането на общия модел. При оценката на съществеността Групата е взела предвид и качествени фактори като естеството на риска и видовете дейности.

Групата не прилага ПРП, ако в началото на групата договори очаква значителна променливост в паричните потоци за изпълнение, която би повлияла на оценката на пасива за оставащото покритие през периода преди възникването на иска. Променливостта в паричните потоци за изпълнение нараства например със:

- Степента на бъдещите парични потоци, свързани с деривативи, внедрени в договорите
- Продължителността на периода на покритие на групата договори

За група договори, които не са обременяващи при първоначалното признаване, Групата оценява задължението за оставащо покритие като:

- Премиите, ако има такива, получени при първоначалното признаване
- Минус паричните потоци от придобиване на застраховане към тази дата, с изключение на договорите, които са една година или по-малко, когато това е разход,
- Плюс или минус всяка сума, произтичаща от отписването към тази дата на актив за парични потоци за придобиване на застраховане; и
- Всеки друг актив или пасив, признат преди това за парични потоци, свързани с групата договори, които групата плаща или получава преди признаването на групата застрахователни договори.

Не се прилага надбавка за стойността на парите във времето, тъй като премиите се получават в рамките на една година от периода на покритие.

Когато фактите и обстоятелствата показват, че договорите са обременяващи при първоначалното признаване, Група извършва допълнителен анализ, за да определи дали се очаква нетен изходящ поток от договора. Такива обременяващи договори се групират отделно от другите договори и Група признава загуба в печалбата или загубата за нетния изходящ поток, в резултат на което балансовата сума на пасива за групата е равна на паричните потоци за изпълнение.

4.32.6.1. Държани презастрахователни договори – първоначална оценка

Групата измерва своите презастрахователни активи за група презастрахователни договори, които държи на същата основа като застрахователните договори, които издава. Те обаче са адаптирани, за да отразяват характеристиките на държаните презастрахователни договори, които се различават от издадените застрахователни договори, например генерирането на разходи или намаляването на разходите, а не на приходите.

Когато Групата признава загуба при първоначалното признаване на обременяваща група от базови застрахователни договори или когато към групата се добавят допълнителни обременяващи базисни застрахователни договори, Групата установява компонент на актива за възстановяване на загуби за оставащо покритие за група държани презастрахователни договори, изобразяващи възстановяването на загуби.

Групата изчислява компонента загуба/възстановяване, като умножава загубата, призната по основните застрахователни договори, и процента на претенциите по основните застрахователни договори, които Групата очаква да възстанови от групата на държаните презастрахователни договори. Групата използва систематичен и рационален метод за определяне на частта от

загубите, признати в групата по застрахователни договори, обхванати от групата презастрахователни договори, държани, когато някои договори в базисната група не са обхванати от групата на държаните презастрахователни договори.

Компонентът за възстановяване на загуби коригира балансовата сума на актива за оставащото покритие.

4.32.6.2. Застрахователни договори – последващо оценяване

Групата оценява балансовата сума на пасива за остатъчно покритие към края на всеки отчетен период като задължение за оставащо покритие в началото на периода:

- Плюс премиите, получени през периода
- Минус паричните потоци при придобиване на застраховане, с изключение на непреките парични потоци за придобиване на застраховки, които Групата избира да отчете като разходи при възникването им
- Плюс всички суми, свързани с амортизацията на паричните потоци от придобиване на застраховане, признати като разход през отчетния период за групата
- Плюс всяка корекция на компонента на финансиране, когато е приложимо
- Минус сумата, призната като застрахователен приход за предоставените услуги през периода
- Минус всеки инвестиционен компонент, платен или прехвърлен към пасива за възникнали претенции

Групата оценява пасива за възникнали претенции като парични потоци за изпълнение, свързани с възникнали искиове. Паричните потоци за изпълнение включват по безпристрастен начин цялата разумна и достоверна информация, налична без излишни разходи или усилия относно размера, разположението във времето и несигурността на тези бъдещи парични потоци, те отразяват текущите приблизителни оценки от гледна точка на Групата и включват изрична корекция за нефинансов риск (корекция за риск).

Групата коригира бъдещите парични потоци за стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск за оценката на пасива за възникнали искиове.

Когато по време на периода на покритие факти и обстоятелства показват, че група застрахователни договори е обременяваща, Групата признава загуба в печалбата или загубата за нетния изходящ поток, в резултат на което балансовата сума на задължението за групата е равна на паричните потоци за изпълнение.

4.32.6.3. Държани презастрахователни договори – последващо оценяване

Последващото оценяване на държаните презастрахователни договори следва същите принципи като тези за издадените застрахователни договори и е адаптирано, за да отрази специфичните характеристики на държаните презастрахователни договори.

Когато групата е установила компонент на възстановяване на загуби, Групата впоследствие намалява компонента за възстановяване на загуби до нула в съответствие с намаленията в обременителната група от основни застрахователни договори, за да отрази, че компонентът възстановяване на загуби не надвишава частта от балансовата стойност на компонента на загубата на обременителната група от базови застрахователни договори, която Групата очаква да възстанови от групата на държаните презастрахователни договори.

4.32.6.4. Парични потоци при придобиване на застраховане

Паричните потоци по придобиване на застраховане възникват от разходите за продажба, сключване (подписване) и започване на група застрахователни договори (издадени или очаквани да бъдат издадени), които са пряко свързани с портфейла от застрахователни договори, към който принадлежи групата.

Групата използва систематичен и рационален метод за разпределяне на:

(а) Парични потоци от придобиване на застраховане, които могат пряко да бъдат отнесени към група застрахователни договори:

(i) към тази група; и

(ii) на групи, които включват застрахователни договори, които се очаква да възникнат от подновяването на застрахователните договори в тази група.

(б) Парични потоци от придобиване на застраховане, пряко относими към портфейл от застрахователни договори, които не могат да бъдат отнесени пряко към група договори, към групи в портфейла.

Когато паричните потоци по придобиване на застраховане са платени или възникнали преди свързаната група застрахователни договори да бъде призната в отчета за финансовото състояние, за всяка свързана група се признава отделен актив за паричните потоци по придобиване на застраховане.

4.32.6.5. Застрахователни договори – изменение и отписване

Групата отписва застрахователни договори, когато:

- Правата и задълженията, свързани с договора, са погасени (т.е. освободени, анулирани или изтекли) или

- Договорът се изменя така, че изменението води до промяна в модела на оценяване или приложимия стандарт за оценяване на компонент от договора, променя съществено границата на договора или изисква промененият договор да бъде включен в друга група. В такива случаи Групата отписва първоначалния договор и признава променения договор като нов договор.

Когато дадено изменение не се третира като отписване, Групата признава сумите, платени или получени за изменението с договора, като корекция на съответния пасив за остатъчно покритие.

4.32.7. Представяне

Групата е представила отделно в отчета за финансовото състояние балансовата стойност на портфейлите от издадени застрахователни договори, които са активи, портфейлите от издадени застрахователни договори, които са пасиви, портфейлите от презастрахователни договори, които са активи, и портфейлите от презастрахователни договори, които са пасиви.

Групата разделя общата сума, призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, на резултат от застрахователни услуги, включващ приходите от застраховане и разходите за застрахователни услуги, както и финансовите приходи или разходи от застраховане.

Групата не прави разбивка на промяната в корекцията за риск за нефинансов риск между финансова и нефинансова част и включва цялата промяна като част от резултата от застрахователните услуги.

Групата представя отделно приходите или разходите от презастрахователни договори от разходите или приходите от издадени застрахователни договори.

4.32.7.1. Приходи от застраховане

Застрахователният приход за периода е сумата на очакваните постъпления от премии (с изключение на инвестиционния компонент), разпределени за периода. Групата разпределя очакваните постъпления от премии за всеки период на услугите по застрахователния договор въз основа на изминалото време. Очакваният модел на освобождаване на риска по време на периода на покритие не се различава значително от изминалото време, което не предполага разпределението да се извършва въз основа на очакваното време на направените разходи за застрахователни услуги.

Групата променя базата за разпределение между двата горепосочени метода, ако е необходимо, ако фактите и обстоятелствата се променят. Промяната се отчита в перспектива като промяна в счетоводната приблизителна оценка.

За представените периоди всички приходи са признати на базата на изминалото време.

4.32.7.2. Компоненти на загуба

Групата приема, че никакви договори не са обременяващи при първоначалното признаване, освен ако фактите и обстоятелствата не показват друго. Когато случаят не е такъв и ако в който и да е момент през периода на покритие, фактите и обстоятелствата, посочени в бележка, показват, че група застрахователни договори е обременяваща, Групата установява компонент на загуба като превишение на паричните потоци за изпълнение, които се отнасят до оставащото покритие на групата, над балансовата сума на задължението за оставащо покритие на групата. Съответно, до края на периода на покритие на групата договори компонентът на загубата ще бъде нула.

4.32.7.3. Компоненти за възстановяване на загуба

Когато Групата признава загуба при първоначалното признаване на обременяваща група от основни застрахователни договори или когато към групата се добавят допълнителни обременяващи базисни застрахователни договори, Групата установява компонент на актива за възстановяване на загуба за остатъчно покритие за група държани презастрахователни договори, отразяващи очакваното възстановяване на загубите.

Компонентът "възстановяване на загуба" впоследствие се свежда до нула в съответствие с намаленията в обременяващата група от базови застрахователни договори, за да се отрази, че компонентът възстановяване на загуба не надвишава частта от балансовата стойност на компонента на загубата на обременяващата група от базови застрахователни договори, която Групата очаква да възстанови от групата на държаните презастрахователни договори.

4.32.7.4. Финансови приходи и разходи по застраховане

Финансовите приходи или разходите по застраховане включват промяната в балансовата стойност на групата застрахователни договори, произтичаща от:

- Ефектът от стойността на парите във времето и промените във времевата стойност на парите; и
- Ефектът от финансовия риск и промените във финансовия риск.

Групата не прави разбивка на финансовите приходи и разходи, тъй като свързаните с тях финансови активи се управляват на база справедлива стойност и се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата.

4.32.7.5. Нетни приходи или разходи от държани презастрахователни договори

Групата представя отделно на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход сумите, които се очаква да бъдат възстановени от презастрахователите, и разпределението на платените презастрахователни премии. Групата третира презастрахователните парични потоци, които зависят от вземания по основните договори като част от претенциите, които се очаква да бъдат възстановени по държания презастрахователен договор, и изключва инвестиционните компоненти и комисионите от разпределянето на презастрахователните премии, представени на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.33. Обобщение на значимите счетоводни политики за застрахователните и презастрахователните договори - Животозастраховане

4.33.1. Обобщение на подходите за оценка

Групата използва модел на парични потоци (познат като Общ), за оценка на всички видове застрахователни договори, както и за закупени презастрахователни договори.

Групата няма договори за презастраховане, издадени от него за компенсиране на друго предприятие за претенции, произтичащи от един или повече застрахователни договори, издадени от това друго предприятие.

4.33.2. Определение и класификация

Застрахователни договори са договори, съгласно които Групата поема значителен застрахователен риск, като се съгласява да компенсира притежателя на полицата, ако определено несигурно бъдещо събитие се отрази неблагоприятно на притежателя на полицата. При извършване на тази оценка всички съществени права и задължения, включително тези, произтичащи по силата на закон или наредба, се разглеждат на база договор по договор.

Групата прави преценка дали даден договор прехвърля застрахователен риск (т.е. дали има сценарий с търговска същност, при който Групата би претърпяла загуба на база настояща стойност) и дали поетият застрахователен риск е значителен.

Групата сключва следните видове застрахователни договори:

Застраховка „Живот”, която включва:

- застраховка само за достигане на определена възраст;
- застраховка само за смърт;
- застраховка за достигане на определена възраст или за по-ранна смърт;
- застраховка „Живот“ с връщане на премии.

Допълнителна застраховка:

Застраховка, сключена като допълнение към животозастраховането, и по-специално:

- застраховка срещу телесна повреда, включително неработоспособност;
- застраховка срещу смърт, причинена от злополука;
- застраховка срещу инвалидност, причинена от злополука или заболяване;

Застраховка „Злополука” (включително трудова злополука и професионални заболявания), включваща:

- Фиксирани парични суми;
- Обезщетения;
- Съчетание между двете.

Застраховка „Заболяване”, включваща:

- Фиксирани парични суми;
- Обезщетения;
- Съчетание между двете.

Групата използва презастраховане, за да смекчи рисковите си експозиции. Презастрахователният договор прехвърля значителен риск, ако прехвърля по същество целия застрахователен риск, произтичащ от застрахователната част на основните застрахователни договори, дори ако не излага презастрахователя на възможността за значителна загуба.

4.33.3. Равнище на обобщаване на застрахователните договори (Отчетна единица)

При обобщаване на застрахователните договори Групата определя портфейли от застрахователни договори. Всеки портфейл включва договори, които са обект на сходни рискове и се управляват заедно. Портфейлът от издадени застрахователни договори се разделя най-малко на:

- Група от договори, които при първоначалното признаване са обременяващи, ако има такива;
- Група от договори, по отношение на които при първоначалното признаване не е налице значителна възможност да станат впоследствие обременяващи, ако има такива; и
- Група от останалите договори, ако има такива.

Групата не включва в една и съща група договори, между чието издаване е минала повече от една година. Тези групи представляват нивото на обобщение, на което застрахователните договори първоначално се признават и оценяват. Впоследствие групите не се преразглеждат.

За всеки портфейл от договори, Групата определя подходящото ниво, на което е налична разумна и аргументирана информация, за да се прецени дали тези договори са обременяващи при първоначалното им признаване и дали необременяващи договори имат значителна вероятност да станат обременяващи. Това ниво на детайлност определя множество от договори. Групата използва значителна преценка, за да определи на какво ниво на детайлност Групата разполага с разумна и обоснована информация, която е достатъчна, за да се заключи, че всички договори в рамките на едно множество са достатъчно хомогенни и ще бъдат разпределени към една и съща група, без да се извършва индивидуална оценка на договора.

Портфейлите от закупени договори за презастраховане се групират отделно от издадените застрахователни договори. Прилагайки изискванията за групиране на сключените договори за презастраховане, Групата обединява презастрахователни договори, сключени в рамките на една календарна година (годишни кохорти), в групи от

- (i) договори, които имат нетна печалба при първоначално признаване, ако има такава;
- (ii) договори, за които при първоначалното им признаване нямат значителна вероятност за нетна печалба, възникваща впоследствие; и (iii) оставащи договори в портфейла, ако има такива.

Сключените договори за презастраховане се оценяват за изискванията за обобщаване на ниво индивидуален договор. Групата проследява вътрешната управленска информация, отразяваща историческия опит от рентабилността на подобни договори. Тази информация се използва за определяне цените на тези договори, така че да доведат до сключени презастрахователни договори, държани в позиция с нетни разходи, без значителна възможност за нетна печалба, възникваща впоследствие.

Подходът за преход, който Групата прилага е модифицираният ретроспективен подход.

Преди Групата да отчете застрахователен договор въз основа изискванията на МСФО 17, тя анализира дали договора съдържа компоненти, които трябва да бъдат отделени. МСФО 17 разграничава три категории компоненти, които трябва да се отчетат отделно:

- парични потоци, свързани с вградени деривативи, които се изисква да бъдат

отделени;

- парични потоци, свързани с разграничени инвестиционни компоненти; и
- ангажименти за прехвърляне на стоки или незастрахователни услуги.

Групата прилага МСФО 17 за всички останали компоненти на договора. Групата няма договори, които да изискват допълнително разделяне или комбиниране на застрахователни договори.

4.33.4. Признаване и отписване

4.33.4.1. Признаване

Издадените групи застрахователни договори първоначално се признават на най-ранната от следните дати:

- началото на периода на покритие;
- датата, на която е дължимо или действително получено първото плащане от притежателя на полицата, ако няма дължима дата; и
- когато Групата определи, че група договори става обременяваща.

Група презастрахователни договори, които покриват загубите от отделни застрахователни договори на пропорционална основа (пропорционална или квотна презастраховка), се признават на най-късната от следните дати:

- началото на периода на покритие на групата; или
- първоначалното признаване на който и да е от базовите застрахователни договори.

Групата не признава група закупени договори за презастраховане на квотна база, докато не признае поне един от основните застрахователни договори.

Група сключени презастрахователни договори, която покрива съвкупните загуби от базисни договори над определена сума (непропорционални договори за презастраховане, като екセス лосовите), се признава в началото на периода на покритие на тази група.

В групите са включени само договори, които отговарят на критериите за признаване към края на отчетния период. Когато договорите отговарят на критериите за признаване в групите след датата на отчитане, те се прибавят към групите през отчетния период, в който те отговарят на критериите за признаване, при спазване на годишните кохорти. Съставът на групите не се преразглежда в следващите периоди.

4.33.4.2. Осчетоводяване на модификации и отписване на договори

Застрахователен договор се отписва, когато е:

- погасен (т.е. когато задължението, посочено в застрахователния договор изтича или е изпълнено или отменено); или
- договорът е модифициран и са изпълнени определени допълнителни критерии.

Групата отписва застрахователен договор от дадена група при прилагане на следните изисквания:

- Паричните потоци за изпълнение се коригират, за да се елиминира настоящата стойност на бъдещите парични потоци и корекцията за риск по отношение на нефинансовия риск, свързан с правата и задълженията, които са били отписани от групата
- Печалбата на договорната услуга на групата се коригира за отразяване на промяната в паричните потоци за изпълнение, съответно компонента на загуба се модифицира.
- Броят на единиците с покритие за очакваните оставащи услуги по застрахователен договор се коригира, за да се отразят единиците с покритие, които са отписани от групата.

Ако условията на застрахователен договор бъдат изменени в резултат на споразумение с контрагентите или поради промяна в нормативната уредба, Групата третира промените в

паричните потоци, причинени от промяната като промени в преценките за Паричните потоци за изпълнение, освен ако не са налице условията за отписването на първоначалния договор.

Групата прекратява признаването на първоначален договор и признава модифицирания договор като нов договор, ако е налице някое от следните условия:

- Ако променените условия бяха включени при възникване на договора и Групата би заключило, че променения договор: не е в обхвата на МСФО 17, води до различни разграничими компоненти, води до различна граница на договора или принадлежи към различна група договори.
- Първоначалният договор представлява застрахователен договор с характеристики на директен допълнителен доход, но модифицираният договор вече не отговаря на това определение или обратно, или
- Първоначалният договор е бил отчетен според Подхода на разпределение на премиите, но промяната означава, че договорът вече не отговаря на критериите за прилагане на този подход.

4.33.5. Оценяване

4.33.5.1. Първоначално оценяване

Групата прилага така наречения Общ модел за оценка на издадените застрахователни договори. При първоначално признаване Групата оценява дадена група от застрахователни договори по общата стойност на:

- Паричните потоци за изпълнение, които включват:
 - Приблизителните оценки на бъдещите парични потоци, които включват по безпристрастен начин цялата разумна и аргументирана информация, относно размера, времевите параметри и несигурността на тези парични потоци.
 - Корекцията, отразяваща стойността на парите във времето, и финансовите рискове, свързани с бъдещите парични потоци, както и
- Корекцията за риск по отношение на нефинансов риск, за да се отрази компенсацията, която групата изисква, за да понесе възникващата от нефинансови рискове несигурност по отношение на размера и времевите параметри на паричните потоци.
- Печалбата на договорената услуга, която представлява незаработената печалба, която предприятието ще признава, когато предоставя услуги по застрахователен договор в бъдеще.

4.33.5.2. Последващо оценяване

Балансовата стойност в края на всеки отчетен период на група издадени застрахователни договори и сключени презастрахователни договори е сумата от:

- Пасив по оставащо покритие (ПОП), който се състои от:
 - свързаните с бъдещата услуга парични потоци за изпълнение (вкл. корекция за риск), разпределена към тази група към датата; и
 - печалба на договорената услуга (ПДУ) на групата към тази дата; и
- Пасива за предявени претенции, свързани с минала услуга, разпределени към групата на тази дата. Той представлява задължение на Групата да плаща валидни искове за застрахователни събития, които вече са настъпили, включително събития, които са настъпили, но за които не са отчетени искове и други застрахователни разходи.

Групата признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на пасива за остатъчно покритие:

- Застрахователни приходи – за намаляване на пасива за остатъчно покритие

вследствие на предоставените през периода услуги;

- Разходи за застрахователни услуги – за загуби, свързани с групи от обременяващи договори, и обратно възстановяване на такива загуби, както и
- Финансови приходи от или разходи по застраховане – за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск.

Групата признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на пасива за предявени претенции:

- Разходи за застрахователни услуги – за увеличението на пасива вследствие на предявени претенции и направени разходи през периода;
- Разходи за застрахователни услуги – за всички последващи промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции и направени разходи, както и
- Финансови приходи от или разходи по застраховане – за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск.

4.33.5.3. Парични потоци от изпълнение

4.33.5.3.1. Парични потоци от изпълнение в рамките на договора

Парични потоци от изпълнение (ППИ) са текущите преценки за бъдещите парични потоци в рамките на договора за група договори, които Групата очаква да събере от премии и да изплати за претенции и разходи, коригирани така, че да отразяват времето и несигурността на тези суми.

Преценките за бъдещи парични потоци:

- се основават на средно-претеглена вероятност от пълния спектър от възможни резултати;
- се определят от гледна точка на Групата, при условие че прогнозите съответстват на наблюдаваните пазарни цени за пазарни променливи; и
- отразяват условията, съществуващи към датата на оценка.

Преценките за бъдещите парични потоци се коригират, използвайки текущите дисконтни проценти, за да отразят стойността на парите във времето и финансовите рискове, свързани с тези парични потоци, ако това не е вече отразено в преценките за паричните потоци. Дисконтните ставки отразяват характеристиките на паричните потоци, произтичащи от групите застрахователни договори, включително срокове, валута и ликвидност на паричните потоци. Определянето на дисконтния процент, който отразява характеристиките на паричните потоци и характеристиките на ликвидността на застрахователните договори, изисква значителна преценка и оценка.

При оценката на презастрахователните договори, вероятностно-претеглената настояща стойност на бъдещи парични потоци включва потенциалните кредитни загуби и други оспорвания от презастрахователя, които отразяват риска от неизпълнение на презастрахователя.

Групата оценява някои от паричните потоци от изпълнение на ниво портфейл или на по-високо ниво и след това ги разпределя по групи договори.

Групата използва последователни предположения за измерване на приблизителната оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци за група закупени презастрахователни договори и такива оценки за групите основни застрахователни договори.

4.33.5.3.2. Граница на договора

Групата използва концепцията за рамка на договора, за да определи кои парични потоци трябва да се вземат предвид при оценката на групи застрахователни договори. Тази оценка се преразглежда всеки отчетен период.

Паричните потоци са в границите на застрахователния договор, ако те произтичат от правата и задълженията, които съществуват през периода, в който притежателят на полица е задължен да плаща премии или Групата има същностно задължение да предоставя на застрахования застрахователно покритие или други услуги.

Едно същностно задължение приключва, когато:

- Групата има практическата възможност да промени цената на рисковете на даден притежател на полица или да промени размера на обезщетенията, така че цената да отразява напълно тези рискове; или
- и двата от следните критерии са задоволени:
 - Групата има практическата способност да промени цената по договора или портфейла от договори, така че цената да отразява напълно преоценявания риск от този портфейл; и
 - ценообразуването на премиите, свързани с покритието до датата, когато рисковете се преоценяват, не отразява рисковете, свързани с периоди след датата на преоценка.

При определяне на практическата способност да промени цената се вземат предвид рисковете, прехвърлени от притежателя на полица към Групата, като застрахователен риск и финансов риск; други рискове, като например риска от предсрочно прекратяване, поради неплащане на дължимите премии или по инициатива на застрахования и риск от размера на разходите, не са включени.

Допълнителни покрития (райдъри) към основна застрахователна полица, които осигуряват допълнително покритие на притежателя на полица срещу допълнителна премия и се издават заедно с основните застрахователни договори, са част от единен застрахователен договор с всички парични потоци в рамките на границите му.

Паричните потоци извън границата на застрахователните договори се отнасят към бъдещи застрахователни договори и се признават, когато тези договори задоволят критериите за признаване.

За групите закупени презастрахователни договори паричните потоци са в границите на договора, ако произтичат от същностни права и задължения на Групата, които съществуват през отчетния период, в който Групата е длъжна да изплаща суми на презастрахователя или в който Групата има същностно право за получаване на услуги от презастрахователя.

Паричните потоци, които не са свързани пряко с портфейл от застрахователни договори, като например някои разходи за разработване на продукти и обучение, се признават в други оперативни разходи при възникването им.

4.33.5.3.3. Аквизиционни парични потоци (или Парични потоци за придобиване на застрахователни договори)

Групата включва следните аквизиционни парични потоци в границата на застрахователния договор, които възникват от продажба, сключване и стартиране на група застрахователни договори, и това са:

- a) разходи, пряко свързани с отделни договори и групи договори; и
- b) разходи, пряко свързани с портфейла от застрахователни договори, към който

принадлежи групата, и те се разпределят на разумна и последователна основа за оценка на групата от застрахователни договори.

Преди група от застрахователни договори да бъде призната, Групата може да е платила аквизиционни разходи, пряко свързани със сключването им. Когато такива предплатени разходи подлежат на възстановяване, в случай на прекратяване на застрахователните договори, те се записват като актив на предплатените аквизиционни парични потоци в рамките на други активи и се разпределят към балансовата стойност на група застрахователни договори, когато застрахователните договори впоследствие бъдат признати.

4.33.5.4. Корекция за нефинансов риск

Корекцията за нефинансовия риск се прилага към настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци и отразява обезщетението, което Групата изисква за поемане на несигурността относно размера и сроковете на паричните потоци от нефинансов риск, когато Групата изпълнява застрахователни договори.

За закупените презастрахователни договори корекцията на нефинансовия риск представлява размера на риска, прехвърлен от Групата върху презастрахователя.

4.33.5.5. Печалба на договорената услуга

Печалба на договорената услуга (ПДУ) е компонент от балансовата стойност на актива или пасива за група издадени застрахователни договори, представляващи нереализираната печалба, която Групата ще признае, когато осигурява покритие в бъдеще.

При първоначално признаване ПДУ е сумата, която не води до приходи или разходи (освен ако група договори е обременяваща), произтичащи от:

- първоначалното признаване на парични потоци от изпълнение;
- отписване към датата на първоначалното признаване на всеки актив или пасив, признат за аквизиционни парични потоци; и
- парични потоци, произтичащи от договорите в Групата към тази дата.

Отрицателна ПДУ към датата на възникване означава, че групата сключени застрахователни договори е обременяваща. Загубата от обременяващи застрахователни договори се признава незабавно в печалбата или загубата, като ПДУ не се признава в баланса при първоначалното им признаване.

За групите закупени презастрахователни договори всяка нетна печалба или загуба при първоначално признаване се признава като ПДУ, освен ако нетната стойност на закупуването на презастраховката е свързана с минали събития, като в този случай Групата признава нетните разходи незабавно в печалба или загуба. За закупените договори за презастраховане ПДУ представлява отсрочена печалба или загуба, която Групата ще признае като разход по презастраховане, когато получава презастрахователно покритие в бъдеще.

За придобити застрахователни договори при първоначалното им признаване, ПДУ е сума, която не води до приходи или разходи, произтичащи от:

- първоначалното признаване на парични потоци от изпълнението; и
- парични потоци, произтичащи от договорите в групата към тази дата, включително справедливата стойност на групите договори, придобити към датата на придобиване като заместител на получените премии.

Няма придобити договори, които са определени като обременяващи.

4.33.5.6. Промени в паричните потоци от изпълнение

ППИ се актуализират от Групата по текущи допускания в края на всеки отчетен период, като се използват текущите прогнози за сумата, сроковете и несигурността на бъдещите парични потоци и на дисконтовите ставки.

Начинът, по който се третираат промените в преценките за ППИ зависи от това кое допускане се актуализира:

- промените, свързани с текуща или минала услуга, се признават в печалбата или загубата; и
- промените, свързани с бъдеща услуга, се припознават чрез коригиране на ПДУ или компонента на загубата в Пасиви по Оставащо Покритие съгласно политиката по-долу.

За застрахователните договори по Общия модел, следните корекции се отнасят до бъдещи услуги и по този начин коригират ПДУ:

- корекции за опит, произтичащи от премии, получени през периода, които са свързани с бъдещи услуги и свързаните с тях парични потоци, като аквизиционни парични потоци;
- промени в преценките за настоящата стойност на бъдещите парични потоци в ПОП, с изключение на описаните в следващата точка;
- разлики между всеки инвестиционен компонент, който се очаква да е платим през периода, и действителния инвестиционен компонент, който става платим за периода; и
- промени в корекцията за нефинансов риск, свързани с бъдеща услуга.

Първите три корекции се изчисляват, като се използват заключените дисконтови проценти, както е описано по-долу.

За застрахователните договори по Общия модел, следните корекции не са свързани с бъдеща услуга и следователно не водят до корекции на ПДУ:

- промени в ППИ за ефекта от стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск и промените в него;
- промени в ППИ, свързани с ПВП; и
- корекции за натрупан опит, свързани с разходите за застрахователни услуги (с изключение на аквизиционните парични потоци).

4.33.5.7. Промяна в Печалбата на договорно обслужване

За издадени застрахователни договори в края на всеки отчетен период (който Групата определя като тримесечен междинен период) балансовата стойност на ПДУ се коригира от Групата, за да отразява ефекта от следните промени:

- а) Ефекта от всички нови договори, добавени към групата.
- б) За договори, оценявани по Общия модел, се начислява лихва върху балансовата стойност на ПДУ.

в) Промените в ППИ, свързани с бъдеща услуга, се признават чрез корекция на ПДУ. Промените в ППИ се признават в ПДУ до степента, в която е налична ПДУ. Когато увеличението на ППИ надвишава балансовата стойност на ПДУ, ПДУ се намалява до нула, а превишението се признава в разходите за застрахователни услуги и се признава компонент на загубата в рамките на ПОП. Когато ПДУ е нула, промените във ППИ коригират компонента на загубата в рамките на ПОП, като съответно се записват разходите за застрахователни

услуги. Излишъкът от всяко намаление на ППИ над компонента на загубата намалява компонента на загубата до нула и възстановява ПДУ. г) Ефекта от всякакви валутни разлики.

д) Сумата, призната като застрахователни приходи за услуги, предоставяни през периода, определен след всички други корекции по-горе.

За група сключени презастрахователни договори балансовата стойност на ПДУ в края на всеки отчетен период се коригира, за да отразява промените в ППИ по същия начин както групата от издадените базови застрахователни договори, с изключение на това че, когато базовите договори са обременяващи и по този начин промените в основните ППИ, свързани с бъдеща услуга, се признават в разходи за застрахователни услуги чрез коригиране на компонента на загубата, съответните промени в ППИ на презастрахователните договори също се признават в резултата от застрахователните услуги.

Начисляване на лихва върху ПДУ

Съгласно Общия модел лихвите се начисляват върху ПДУ, като се използват дисконтови проценти, определени при първоначалното признаване, които се прилагат към номиналните парични потоци, които не варират в зависимост от възвръщаемостта на базовите инструменти (заклучени дисконтови ставки).

Коригиране на ПДУ за промени в ППИ, свързани с бъдещи услуги

ПДУ се коригира за промените в ППИ, оценени чрез прилагане на дисконтовите ставки и както е посочено по-горе в раздела Промени в паричните потоци от изпълнение.

Освобождение на ПДУ в печалба или загуба

Размерът на ПДУ, признат в печалбата или загубата за услуги през периода, се определя от разпределението на ПДУ, останал в края на отчетния период между текущия и оставащия очакван период на покритие на групата застрахователни договори на базата единици покритие.

За издадени договори Групата определя периода на покритие за признаване на ПДУ за издадени срочни и универсални животозастрахователни договори, така че той да съответства на покритието на полицата.

Общият брой единици покритие в Групата е размерът на покритие, предоставено от договорите в Групата през очаквания период на покритие. Единиците за покритие се определят към края на всеки отчетен период, като се вземат предвид рисковия профил на всяка полица (нетни парични потоци), вземайки предвид очакваната продължителност на покритие на договора и съответните вероятности, използвани за изчислението на ППИ.

Групата използва сумата, която очаква притежателя на полица да може обосновано да предяви претенции за всеки период, ако настъпи застрахователно събитие като основа за размера на обезщетенията. Групата взема предвид типа продукт например продукти с фиксирана застрахователна сума или например кредитни застраховки отразяващи очакваното намаление на остатъчен баланс по кредит, както и типа покритие.

Групата отразява стойността на парите във времето при разпределянето на ПДУ към единици покритие.

За закупените презастрахователни договори ПДУ се освобождава в печалба или загуба с получаване на услугите от презастрахователя през периода.

Обременяващи договори – компонент на загуба

Когато корекциите в намаление на ПДУ надхвърлят размера на ПДУ, групата договори става обременяваща и Групата признава превишението в разходи за застрахователни услуги и го записва като компонент на загуба в ПОП.

Когато съществува компонент на загуба, Групата разпределя следното между компонента на загубата и останалия компонент на ПОП за съответната група договори въз основа на съотношението на компонента на загубата към ППИ във връзка с очакваните бъдещи парични потоци:

- а) очаквани възникнали претенции и разходи за периода;
- б) промени в корекцията за нефинансов риск за изтеклия риск; и
- в) финансови приходи (разходи) от издадени застрахователни договори.

Размерът на разпределението на компонента на загуба в а) и б) по-горе намаляват съответните компоненти на застрахователните приходи и се отразяват в разходи по застрахователни услуги.

Намаляването на ППИ в следващите периоди намаля оставащия компонент на загуба и възстановява ПДУ, след като компонентът на загуба спадне до нула. Увеличаването на ППИ в следващите периоди увеличава компонента на загубата.

4.33.6. Суми, признати във всеобхватния доход

4.33.6.1. Резултат от застрахователни услуги от издадени застрахователни договори

Застрахователен приход

Тъй като Групата предоставя услуги от група застрахователните договори, то намалява ПОП и признава застрахователен приход. Размерът на застрахователния приход, признат през отчетния период, показва прехвърлянето на обещаните услуги в размер, който отразява частта на възнаградението, което Групата очаква да получи в замяна на тези услуги.

За договори, които не се оценяват по ПРП, застрахователният приход включва следното:

- Суми, свързани с промените в ПОП:
 - а. Застрахователни претенции и разходи за периода, оценени по сумите, очаквани в началото на периода, изключвайки:
 - суми, свързани с компонента на загубата;
 - изплащане на инвестиционни компоненти;
 - суми за данъци върху премиите, събрани от компанията в ролята им на посредник; и
 - застрахователни аквизиционни разходи;
 - б. промени в корекцията за нефинансов риск, с изключение на:
 - промени, включени в застрахователните финансови приходи (разходи);
 - промени, свързани с бъдещо покритие (които коригират ПДУ); и
 - суми, разпределени към компонента на загуба;
 - с. суми на ПДУ, признати в печалбата или загубата за предоставените услуги през периода; и
 - д. корекции на опита, произтичащи от премии, получени през периода, които са свързани с минали и текущи услуги, и свързаните с тях парични потоци като аквизиционни парични потоци.

Възстановяването на аквизиционни парични потоци се определя чрез разпределяне на частта от премиите, свързани с възстановяването на тези парични потоци, въз основа на изминалото време спрямо очакваното покритие на групата договори.

Разходи за застрахователни услуги

Разходите за застрахователни услуги включват следното:

- a. възникнали претенции и обезщетения без инвестиционните компоненти;
- b. други направени директни аквизиционни разходи за застрахователни услуги;
- c. амортизация на аквизиционни парични потоци;
- d. промени, свързани с предишна услуга (т.е. промени във ППИ, свързани с ПВП); и
- e. промени, свързани с бъдеща услуга (т.е. загуби или тяхното сторниране за обременяващи договори при промени в компонентите на загуба).

За договори, които не се оценяват по ПРП, амортизацията на аквизиционните парични потоци се отразява в разходи за застрахователни услуги със същата сума като възстановяване на аквизиционните парични потоци, отразени в застрахователния приход, както е описано по-горе.

Други разходи, които не отговарят на горните категории, се включват в други оперативни разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.33.6.2. Резултат от закупени презастрахователни договори

Групата представя финансови резултати на групи закупени презастрахователни договори на нетна база в нетен доход/(разход) от закупени презастрахователни договори, включващи следните суми:

- a) презастрахователни разходи;
- b) възстановявана на възникнали претенции;
- c) други директни разходи за застрахователни услуги;
- d) ефект от промени в риска от неизпълнение на презастрахователя;
- e) промени, свързани с бъдеща услуга (т.е. промени в ППИ, които не коригират ПДУ за групата на основните застрахователни договори); и
- f) промени, свързани с предишна услуга (т.е. корекции на възникнали претенции).

Презастрахователните разходи се признават подобно на застрахователните приходи. Размерът на разходите за презастраховане, признати през отчетния период, показва прехвърлянето на получени услуги в размер, който отразява частта от цедираните премии, които Групата очаква да плати в замяна на тези услуги.

За договори, които не се оценяват по ПРП, разходите за презастраховане включват следните суми, свързани с промените в остатъчното покритие:

- a) възстановяване на застрахователни обезщетения и други разходи през периода, оценени чрез сумите, очаквани да възникнат в началото на периода, без погасяване на инвестиционни компоненти;
- b) промени в корекцията за нефинансов риск, с изключение на:
 - промени, включени във финансовите приходи (разходи) от презастрахователни договори; и
 - промени, свързани с бъдещо покритие (които коригират ПДУ);
- c) суми на ПДУ, признати в печалбата или загубата за услуги, получени през периода; и
- d) цедирани премии при корекции за опита, свързани с минали и текущи услуги.

Комисионните за цедиране, които не зависят от претенциите по основните издадени договори, намаляват цедираните премии и се отчитат като част от разходите за презастраховане.

4.33.6.3. Застрахователни финансови приходи и разходи

Застрахователни финансови приходи или разходи включват промяната в балансовата стойност на групата застрахователни договори, произтичаща от:

- a) ефекта от стойността на парите във времето и промените във времевата стойност на парите; и
- b) ефекта на финансовия риск и промените във финансовия риск.

За договорите, оценени по ОМО, основните суми в рамките на застрахователни финансови приходи или разходи са:

- a) начислени лихви по ППИ и ПДУ;
- b. ефектът от промените в лихвените проценти и други финансови предположения; и
- c. валутни разлики, произтичащи от договори, деноминирани в чуждестранна валута.

Групата разграничава промените в корекцията за нефинансов риск между резултата от застрахователни услуги и застрахователните финансови приходи или разходи.

Групите от застрахователни договори, включително ПДУ, които генерират парични потоци в чуждестранна валута, се третират като монетарни активи или пасиви.

4.34. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.35. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-

долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.36.

Ръководството основава своите преценки, оценки и предположения на историческия опит и на други различни фактори, включително очакванията за бъдещи събития, за които ръководството смята, че са разумни при дадените обстоятелства. Получените счетоводни преценки и оценки рядко ще се равняват на свързаните с тях действителни резултати. Преценките, оценките и предположенията, които имат значителен риск да доведат до съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са разгледани по-долу.

4.35.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.35.2. Прехвърлен контрол над дъщерни дружества

В случаите, в които предприятието – майка притежава пряко или косвено чрез дъщерни предприятия повече от половината от правата на глас в дадено предприятие, но не е изложена на, или няма права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и няма възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано и/или е налице договорно споразумение по силата на което Групата не контролира предприятието, то инвестицията в акциите/дялове на това предприятие се класифицира като финансов актив съгласно МСФО 9.

4.35.3. Приходи от продажба на самолетни билети, чийто срок на валидност е изтекъл

Групата основно предоставя услуги по превоз на пътници, които се осъществяват при настъпването на периода, за който е издаден самолетният билет. Приходът от услугата по превоз на пътниците се признава, когато превозът реално бъде извършен. В случаите, когато клиентите са закупили билети, но периода на валидност на самолетните билети е изтекъл и те не могат да бъдат ползвани от клиента, Групата отписва стойността на признатото задължение като друг приход. Съответната пропорционална част на летищните такси, припадащи се на стойността на продадените самолетни билети, за които превозът не е извършен поради изтичането на периода му на валидност, също се отписват от задълженията и се признават като други приходи. Отчитането на другите приходи от билети и летищни такси с изтекла валидност се базира на статистическа информация, извлечена от регистрите бази данни, поддържани от Групата. Ръководството смята, че изтичането на периода на валидност за всеки самолетен билет, когато той не е бил ползван дава основание за признаване на приходи.

4.35.4. Приходи от продажба на самолетни билети в случаи на прекъсване на полета и/или премаршрутиране

Като член на Международната организация за въздушен транспорт (International Air Transport Association - IATA), Групата е обвързана със спазване на правила за въздушния транспорт, наложени от ИАТА. Съгласно ИАТА резолюции 735d и 735e, в случаите на недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полета, авиокомпанията е задължена да издаде документ FIM (Flight Interruption Manifest). FIM е валиден за определен полет на авиокомпанията-агент, която е различна от авиокомпанията, първоначално издала оригиналния билет за полета.

От началото на 2019 г. настъпиха промени в ИАТА резолюция 735d, като една от тях е отпадането на FIM (Flight Interruption Manifest) като документ, с който се извършва недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полет. Това се осъществява само с електронен билет. Причината е, че FIM е хартиен документ, на който не беше създаден алтернативен електронен.

Поради това отпадна ИАТА резолюция 735е, а авиокомпаниите могат при прекъсване на полет на двустранна основа да използват FIM и други хартиени документи като квитанции за свърхбагаж например.

Промяната в ИАТА резолюциите доведе до нови текстове в RAM (Revenue Accounting Manual). В глава А2, т. 2.6 вече не са посочват правилата за разчет при FIM, а тези при планирана промяна на разписание (planned scheduled change).

Поради наличието на двустранна договореност между авиокомпаниите за използването FIM, остана практиката след получаване на FIM фактурата, приемащата авиокомпания (извършила полета) в рамките на четири месеца от датата на издаване на фактурата според правилата на глава А10, т. 4.1. на RAM да направи редубит на база прорейтната стойност. При получаване на редубитната фактура се закрива възникналия разчет. След изтичане на четиримесечния срок за възражения /редубити/, непредявените суми се признават като приход.

Отчитането на приходите се базира на предишен опит и ръководството е направило преценка, че 95 % от стойността на всички издадени и непредявени FIM дава основание за признаване на приходи, базирани на фактически извършените услуги.

Както за текущата 2023 г., така и за предходния период, приблизително 5% от стойността на издадени FIM-ове е призната като други приходи, а останалата стойност е отчетена като очаквано задължение.

4.35.5. Квоти за търговия с емисии на парникови газове

Съгласно изискванията на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, авиационните дейности са включени в единната Европейска схема за търговия с емисии на парникови газове (ЕСТЕ). За периодите след 1 януари 2012 г. авиооператорите участват в този механизъм за намаляване на вредното въздействие върху околната среда.

Компаниите получават част от необходимите им квоти за отделяне на вредни емисии безвъзмездно. До 30 април на следващата година, авиопревозвачите трябва да предоставят в регистъра на ЕСТЕ емисионните квоти за отделените вредни емисии през текущата година.

Групата е възприела политика за прилагане на т.нар. "подход на нетното задължение" по отношение на счетоводното отчитане на правата за емисии на парникови газове. Съгласно този подход Групата не признава нито актив, нито приход за безвъзмездно придобитите емисионни квоти от Изпълнителната агенция по околна среда.

Безвъзмездно получените от държавата квоти за емисии на парникови газове (CO₂ емисии) не се признават в отчета за финансовото състояние, а признават като условни активи и пасиви. Когато годишните отделени емисии превишават наличните и безвъзмездно предоставените квоти, задължението за превишаването се оценява по справедливата стойност на емисиите на парникови газове към края на отчетния период, за който се дължат, и се начислява провизия.

Провизия се признава, само когато реалното количество на емисиите превиши количеството на безвъзмездно предоставените емисии. Провизията се признава в консолидирания отчет за печалба и загубата и другия всеобхватен доход. Правата за емисии, които са придобити и превишават безвъзмездно предоставените квоти се признават като актив по цена на придобиване.

Общият брой достигнати квоти се определя чрез представяне на верифициран доклад, издаден от независим акредитиран верификационен орган.

4.35.6. Срок на лизингови договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

Повечето опции за удължаване на договорите за офиси и превозни средства не са включени в лизинговите задължения, тъй като Групата може да замени активите без значителни разходи или промени в бизнеса.

Някои от договорите за лизинг на самолети съдържат опции за удължаване. За тези договори, ръководството взема предвид следните фактори са най-подходящи:

- значителни санкции за прекратяване (или за неудължаване), обикновено Групата е сигурна, че ще удължи (или няма да прекрати).
- ако се очаква подобрения на лизинговите права да имат значителна остатъчна стойност, обикновено групата с разумна сигурност ще удължи срока на договора (или няма да прекрати прекрати).
- В други случаи Групата преразглежда и други фактори, включително историческата продължителност на лизинга и разходите и измененията в бизнеса, необходими за замяна на лизинговия актив.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Групата се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя. През текущата финансова година ръководството на Групата не е установило финансов ефект от преразглеждането на лизинговите условия.

4.35.7. Застрахователни договори

Новият стандарт МСФО 17 Застрахователни договори, в сила от 01.01.2023 г. изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се основават на значителен обем входящи исторически данни и развити очаквания за бъдещите парични потоци по групи застрахователни договори, които се преразглеждат през всеки отчетен период.

4.36. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.36.1. Обезценка на нефинансови активи и репутация

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.17). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

Към края на отчетния период дружествата от Групата са извършили годишен тест за определяне дали възстановимата стойност на нематериалните активи надвишава тяхната балансова стойност като са взети предвид фактори като забавените темпове в авиационния сектор вследствие на преминаващата ковид пандемия, инфлационния натиск, увеличаващи се лихви, прогнози за забавяне в икономическия растеж и дори рецесия. В допълнение на това

геополитическата несигурност, произтичаща от войната в Украйна, наложените забрани за навлизане на въздухоплавателни средства от Русия и прекратяване на пътуванията от и до Русия оказаха пряко въздействие върху дейността на дружествата от авиационния сектор тъй като част от приходите са били реализирани от полети, пътници, обслужване на такива, пристигащи и излитащи от/към Руската федерация.

Резултатите от тестовете показват, че възстановимата стойност на нефинансовите активи, с изключение на репутацията надвишава тяхната балансова стойност и следователно не са признати загуби от обезценка през отчетния период. Заключениета на ръководството по отношение на нематериалните активи са подкрепени и от оценки на независим външен оценител базирани на метода на прогнозни парични потоци при дисконтов фактор от 13.90%. При определянето на приложимия дисконтов фактор е направена корекция във връзка с пазарния риск, несигурната бизнес среда и рисковите фактори, които са специфични за отделните предприятия – единици, генериращи парични потоци.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Групата е признала обезценка на репутация в размер на 23 737 хил. лв. (2022 г.: 37 хил. лв.), за да се намали балансовата стойност на репутацията до възстановимата им стойност (вж. пояснение 12).

4.36.2. Измерване на очакваните кредитни загуби за финансови активи

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на ръководството на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

4.36.3. Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период (вж. пояснение 51).

4.36.4. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2023 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 13 и 9. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.36.5. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните 59 105 хил. лв. (2022 г.: 61 331 хил. лв.) се влияе от бъдещото предоставяне на услуги и пазарната реализация на материалните запаси, пояснение 22.

4.36.6. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независими актюери задълженията за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задълженията може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценка на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.36.7. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

4.36.8. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобитите дружества са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтови фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информация относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 6.

4.36.9. Застрахователни и презастрахователни договори – Общо застраховане

Групата прилага подход за разпределение на премиите за опростяване на измерването на застрахователните договори по Общо застраховане. При оценяването на пасивите за остатъчно покритие ПРП е до голяма степен сходен с предишното счетоводно третиране съгласно МСФО 4. Въпреки това, когато оценява пасивите за възникнали претенции, Групата дисконтира паричните потоци, които се очаква да възникнат повече от една година след датата, на която са възникнали претенциите, и включва изрична корекция за риск за нефинансов риск.

Пасив за остатъчно покритие

Парични потоци при придобиване на застраховане

Паричните потоци от придобиване на застраховане се разпределят към свързани групи застрахователни договори, признати в отчета за финансовото състояние (включително групите, които ще включват застрахователни договори, които се очаква да възникнат в резултат на подновяване).

Ефектът от избора да се признаят паричните потоци от придобиване на застраховане като разход, когато са направени за група застрахователни договори, е да се увеличи пасива за остатъчно покритие и да се намали вероятността от всяка последваща обременяваща загуба по договора. Ще има увеличен разход в печалба или загуба при извършване на разходите, компенсирани от увеличение на печалбата, освободена през периода на покритие.

Обременяващи групи

За групи договори, които са обременяващи, пасивът за оставащо покритие се определя от паричните потоци за изпълнение. Всеки компонент на възстановяване на загуби се определя по отношение на компонента на загубата, признат по базисните договори, и очакваното възстановяване по такива вземания от държани презастрахователни договори.

Стойност на парите във времето

Групата не коригира балансовата сума на пасива за остатъчно покритие.

Пасив за възникнали претенции

Крайната стойност на неуредените искове се изчислява чрез използване на набор от стандартни актюерски техники за прогнозиране на искове, като статистически метод (Верижно-стълбов метод), базиран на развитието на платените или предявените претенции, както и статистически метод, базиран на коефициента на щетимост (Бонхютер- Фергюсън), който е подходящ за оценка на задълженията по групи с ниска честота на събития и липса или ограничен брой на предявените претенции.

Основното предположение, което стои в основата на тези техники, е, че опитът на Групата в развитието на минали претенции може да се използва за проектиране на бъдещо развитие на искове и следователно за крайни разходи за претенции.

Тези методи екстраполират развитието на платените и понесените загуби, средните разходи за щета (включително разходите за обработка на щети) и броя на искове въз основа на наблюдаваното развитие от по-ранни години и очакваните коефициенти на загуби. развитието на историческите претенции се анализира главно по години на възникване, но може да бъде допълнително анализирано и видове претенции.

Големите претенции не са разглеждани отделно.

Направено е предположение относно бъдещите темпове на инфлация на искове и разходите за ликвидация. Допускания за коефициент на загуба се използва при застраховки с малък обем или ниска честота на събития, при които липсват достатъчно представителни данни за предявените претенции. Допълнителна качествена преценка се използва за оценка на степента, до която миналите тенденции може да не се прилагат в бъдеще (например, за да се отразят еднократни събития, промени във външни или пазарни фактори като обществени нагласи към искове, икономически условия, нива на инфлация на искове, съдебни решения и законодателство, както и като вътрешни фактори, като например микс от портфейли, характеристики на полицата и процедури за обработка на искове), за да се стигне до крайната прогнозна стойност на претенциите, които представят вероятно претегления очакван резултат от стойността от обхвата на възможните резултати, като се вземат предвид всички свързани несигурности.

Други ключови обстоятелства, влияещи върху надеждността на предположенията, включват колебания в лихвените проценти, закъснения в уреждането и промени в обменните курсове на чуждестранна валута.

Дисконтови проценти

Групата коригира балансовата сума на пасива за възникнали претенции, за да отрази стойността на парите във времето и ефекта от финансовия риск, като използва дисконтови проценти, които отразяват характеристиките на паричните потоци на групата застрахователни договори при първоначалното признаване. Паричните потоци са дисконтирани със съответната им срочна структура на безрисковия лихвен процент, публикувани от ЕИОПА, в зависимост от валутата на задълженията, без към тях да бъде добавяна допълнителна премия за неликвидност.

Корекция за риск за нефинансов риск

Корекцията за нефинансов риск е компенсацията, която Групата изисква, за да понесе несигурността относно размера и разположението във времето на паричните потоци на групи от застрахователни договори. Корекцията за риск отразява сумата, която застрахователят би платил рационално, за да премахне несигурността, че бъдещите парични потоци ще надвишат очакваната стойност.

Групата оценява корекцията за нефинансов риск, като използва подход с ниво на увереност (вероятност за достатъчност) на 65-ия процентил. Това означава, че Групата е оценила своето безпристрастие към несигурността за всички продуктови линии (като индикация за компенсацията, която изисква за поемане на нефинансов риск) като еквивалентно на 65-ия процентил с ниво на увереност минус средната стойност на очакваното вероятно разпределение на бъдещите парични потоци. Групата е оценила вероятностното разпределение

на бъдещите парични потоци и допълнителната сума над очакваната настояща стойност на бъдещите парични потоци, необходими за постигане на целевите проценти.

Корекцията за нефинансов риск е изчислена по Bootstrap метода в ResQ (актюерски софтуер за изчисление на резервите за щети) на база стойността на изплатените претенции, приложен за целия бизнес и разпределен по портфейли на база изчисленията за всеки портфейл поотделно.

4.36.10. Застрахователни и презастрахователни договори – Живото застраховане

Групата използва модели на паричните потоци по всички портфейли и за всички видове пасиви (ПОП, ПВП). При подготвянето на отчетите компанията оценява бъдещите парични потоци за изпълнение, попадащи в договорните граници. Оценките са текущи и биват претеглени с вероятност за всеки проектиран сценарий. При претеглянето с вероятност, компанията разглежда всички сценарии, отразявайки, лимити и други договорни елементи. Компанията спазва изискванията оценките да бъдат относими с пазарните променливи.

Паричните потоци за изпълнение се оценяват при всеки бъдещ отчетен период със стъпка от тримесечие. Използва се текущата информация за размер и време и в съответствие с допусканията за дисконтови проценти. Промените, свързани с текущия и отминали периоди, се отчитат в приходи или разходи.

Групата използва таблица за смъртност в прогнозите си за спестовни застраховки и допускания за поведение на държателите на полиците за отпадания, като използва единен годишен коефициент от 5%.

При извеждане на допусканията е използван собствен опит, и данни за разходите, които компанията типично прави за извършване на дейността си, използвайки систематична методология и безпристрастно използва цялата разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

Компанията прилага дисконтови криви при изчисляването на настоящата стойност на парични потоци. За извеждане на дисконтовите проценти компанията използва референтен портфейл по смисъла на МСФО Б81. Портфейлите от активи съвпадат с тези, използвани от Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОППО) за извеждане на дисконтови проценти без корекции (за волатилитет или за съответствие). Тези криви отговарят на най-ликвидните активи и съответно компанията не ги коригира за ликвидност. Трябва да отбележим, че с въвеждането на МСФО 17 компанията постига по-високо ниво на кореспонденция с другия регулаторен режим в застраховането, а именно Платежоспособност 2.

В момента оценките на настояща стойност на паричните потоци по изпълнение по МСФО 17 си кореспондират с НПОЗ от Платежоспособност 2.

За дисконтови ставки при начално признаване на група се използва съответната крива към момента. Тъй като тримесечните отчети се създават с натрупване от началото на годината (за всяка календарна година), се изчислява средно аритметично претеглена крива, която е резултатът от четирите тримесечни криви през годината. Тези криви биват използване за признаване на ПДУ.

Групата подобрява своите модели за парични потоци през отчетния период, въвеждайки по-прецизни прогнози и съпътстващите ги допускания. Новите модели на изчисление въвеждат проекционна стъпка от тримесечие и по този начин намаляват дискреционната грешка. Групата може да приложи и месечно изчисление за по-голяма прецизност. Очакването на Групата е при следващите отчети прогнозираните и реалните парични потоци да бъдат с по-близки стойности. Оценката на настоящата стойност на паричните потоци се прави със споменатите дисконтови проценти, отразяващи стойността на парите във времето, и служат за постигане на целите на стандарта за отделяне на застрахователен резултат от този за финансиране на застрахователна (презастрахователна) дейност.

Групата избра подход за определяне на корекцията за риск по отношение на нефинансов риск да се прави в пълен размер, т.е. не се прави разбивка на компонент на застрахователните услуги и на финансов компонент по застраховки.

Компанията е направила счетоводен избор да не прави разбивка между финансови приходи и разходи между печалбата или загубата и друг всеобхватен доход.

Нивото на доверителност, което компанията е възприела, е 54%, като за извеждането му е направено изчисление отделно за ПОП и ПВП и е възприета конвенция за независимост между двата типа пасиви.

Използваните техники са:

За ПОП – стохастичен бутстрап техника, използвайки софтуерно решение – ICRFS ELRF;

За ПВП – е използвана актюерска техника, базирана на метод на моментите, изведено е стандартно отклонение. За разходите (които също са случайна величина, е използван еднократен стресов фактор и допускане за разпределение).

Диапазонът на дисконтовата крива е между 2% и 3% за годишен спот. Използва се лявата крива, което отговаря на дейността на компанията (географски дейността е изцяло извършвана в България), публикувана от ЕОППО за всяко тримесечие.

5. Промени в счетоводната политика

След 01.01.2023 г. МСФО 17 Застрахователни договори е задължителен за прилагане за дружествата, които издават застрахователни договори в обхвата на стандарта. С въвеждането му се цели елиминирането на използваното разнообразие от счетоводни практики за счетоводно отчитане на застрахователните договори, отразяващи националните изисквания. Целта на новия стандарт е да се създадат условия на равнопоставеност и конкурентоспособност между застрахователните дружества чрез уеднаквяване на отчетните практики в различните национални икономики, в които се прилага Стандарта. В основата на развитието на МСФО 17 стоят прозрачността, гарантирана чрез повишена съпоставимост, качеството на финансовата информация и отчетността, които се постигат чрез стесняването на недостига на информация, и икономическа ефективност.

Новият стандарт изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се основават на значителен обем входящи исторически данни и развити очаквания за бъдещите парични потоци по групи застрахователни договори, които се преразглеждат през всеки отчетен период.

Новите правила имат ефект върху финансовите отчети, в т.ч. представянето, финансовото състояние, паричните потоци и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

МСФО 17 осигурява всеобхватен счетоводен модел за застрахователните договори, по-детайлна информация е представена в пояснение 3.3. Ефект от първоначално прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори, 4 Съществена информация за счетоводната политика, 4.32. Счетоводно третиране на застрахователните и презастрахователни договори – Общо застраховане 4.33. Обобщение на значимите счетоводни политики за застрахователните и презастрахователните договори – Животозастраховане.

6. База за консолидация

6.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2023 Консолидационен процент	31.12.2023 Номинален процент	31.12.2022 Консолидационен процент	31.12.2022 Номинален процент
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	77.13%	77.13%	77.13%	77.13%
Централна Кооперативна Банка АД – Скопие	Македония	Финансов сектор	71.85%	91.83%	71.85%	91.83%
АО Инвестиционна Кооперативна Банка	Руска Федерация	Финансов сектор	86.27%	86.27%	86.27%	86.27%
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	България	Финансов сектор	77.13%	100.00%	77.13%	100.00%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	96.26%	96.26%	96.26%	96.26%
ЗАЕД ЦКБ Живот	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
ПОАД ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	92.25%	92.25%	92.25%
ДПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
УПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
ППФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
Фонд за изплащане на пожизнени пенсии ЦКБ – Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
Фонд за разсрочени плащания ЦКБ – Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
Зърнени Храни България АД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	68.00%	67.98%	67.98%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	66.25%	49.89%	66.25%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Асенова Крепост АД	България	Производство, търговия и услуги	49.72%	67.36%	50.66%	68.31%
ПДНГ –Сервиз ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Издателство геология и минерални ресурси ООД	България	Производство, търговия и услуги	34.93%	70.00%	34.92%	70.00%
Булхимтрейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	44.88%	66.00%	44.87%	66.00%
Рабър Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	40.80%	60.00%	40.79%	60.00%
Химцелтекс ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Химойл БГ ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Зърнени храни грейн ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Техно Капитал АД	България	Производство, търговия и услуги	90.00%	90.00%	90.00%	90.00%
Добрички панаир АД	България	Производство, търговия и услуги	40.78%	59.97%	40.77%	59.97%
Национална стокова борса АД	България	Производство, търговия и услуги	75.00%	75.00%	75.00%	75.00%
Прайм Лега Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
			Консолидационен процент	Номинален процент	Консолидационен процент	Номинален процент
СК ХГХ Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	59.34%	59.34%	59.34%	59.34%
Омега Финанс ООД	България	Производство, търговия и услуги	96.00%	96.00%	96.00%	96.00%
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Параходство Българско Речно Плаване АД	България	Морски и речен транспорт	80.75%	80.75%	80.75%	80.75%
Порт Балчик АД	България	Морски и речен транспорт	78.55%	100.00%	78.55%	100.00%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	99.00%	99.00%	99.00%
Леспорт Проджект Мениджмънт ЕООД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	100.00%	99.00%	100.00%
МАЯК КМ АД	България	Морски и речен транспорт	69.91%	86.57%	69.91%	86.57%
Българска Логистична Компания ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Порт Пристис ООД	България	Морски и речен транспорт	44.41%	55.00%	44.41%	55.00%
Портстрой Инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Порт Инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Порт Бимас ЕООД	България	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Интерлихтер Словакия	Словакия	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Блу Сий Хорайзън Корп	Сейшели	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
България Еър АД	България	Въздушен транспорт	99.99%	99.99%	99.99%	99.99%
България Ер Техник ЕООД	България	Въздушен транспорт	99.99%	100.00%	99.99%	100.00%
Еърпорт Консулт ЕООД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Транс интеркар ЕАД	България	Транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Енергопроект АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	98.64%	98.64%	98.64%	98.64%
Енергопроект Ютилитис ООД в ликвидация	България	Недвижими имоти и инженеринг	50.31%	51.00%	50.33%	51.00%
България Ер Меинтенанс ЕАД	България	Недвижими имоти и инженеринг	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Голф Шабла АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	32.43%	65.00%	32.43%	65.00%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	65.00%	65.00%	65.00%	65.00%
Спортен мениджмънт ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	65.00%	100.00%	65.00%	100.00%
ТИ АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	87.66%	87.66%	87.66%	87.66%
Булхимекс ГмБХ	Германия	Недвижими имоти и инженеринг	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Инвест Кепитал Консулт АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Ситняково Проджект Истейд ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Имоти Активитис 1 ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Имоти Бимас ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Имоти БРП ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%

Групата включва неконтролиращо участие (НКУ), разпределено по сегменти, както следва.

Име на сегмент	Натрупани неконтролиращи участия	
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансов сектор	189 224	160 126
Производство, търговия и услуги	114 942	112 872
Транспорт	20 402	20 747
Недвижими имоти и инженеринг	20 562	20 713
	345 130	314 458

През 2023 г. и 2022 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие. Обобщена финансова информация за активите и пасивите преди вътрешногрупови елиминации е оповестена в пояснение 8 Отчитане по сегменти.

6.2. Придобиване на неконтролиращо участие в Зърнени храни България АД

През 2023 г. Групата придоби допълнително дялово участие в размер 0.02 % в своето дъщерно дружество Зърнени храни България АД за сума в размер на 9 хил. лв., като по този начин увеличи своето контролиращо участие до 68.00 % (консолидационен и номинален).

Балансовата стойност на новопридобитите нетни активи на дъщерното дружество Зърнени храни България АД, признати към датата на придобиване в консолидирания финансов отчет, възлиза на 53 хил. лв. Групата е признала намаление на неконтролиращото участие в размер на 53 хил. лв. и увеличение на неразпределената печалба в размер на 44 хил. лв.

	2023 хил. лв.
Общо прехвърлено възнаграждение	(9)
Допълнително придобит дял в нетните активи на дружество Зърнени храни България АД	53
Увеличение на неразпределена печалба	44

6.3. Придобиване на неконтролиращо участие в Асенова Крепост АД

През 2023 г. Групата е продала дялово участие в размер 0.94% консолидационен и номинален в своето дъщерно дружество Асенова Крепост АД за сума в размер на 681 хил. лв. за Групата, като по този начин намали своето контролиращо участие до 49.72% консолидационен и 67.36% номинален.

Балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество Асенова Крепост АД, признати към датата на продажбата в консолидирания финансов отчет в увеличение на неконтролиращото участие, възлиза на 621 хил. лв. Групата е признала увеличение на неразпределената печалба в размер на 255 хил. лв.

	2023 хил. лв.
Получено възнаграждение	621
Продаден дял в нетните активи на дружество Асенова крепост АД	(366)
Увеличение на неразпределена печалба	255

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Стойността на инвестициите, отчитани по метода на собствения капитал, е както следва:

	Пояснение	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Инвестиции в асоциирани предприятия	7.1	23 931	24 077
Инвестиции в съвместни предприятия	7.2	3 162	2 399
Общо инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал		27 093	26 476
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7.1, 7.2	5 174	5 497

7.1. Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестициите в асоциирани предприятия са отчетени по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември. Балансовата стойност на инвестициите и процент на участие на Групата в правата на глас и собствения капитал на асоциираните предприятия могат да бъдат представени, както следва:

Име на асоциираното предприятие	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2023 хил. лв.	Участие %	2022 хил. лв.	Участие %
Луфтханза Техник София ООД	България	Авио-ремонтна дейност	8 880	24.90%	9 211	24.90%
Суиспорт България АД	България	Наземно обслужване	3 836	49.00%	6 155	49.00%
Силвър Уингс България ООД	България	Кетъринг услуги	3 649	42.50%	3 569	42.50%
Ви Ти Си АД	България	Морски и пристанищни услуги	5 203	41.00%	4 094	41.00%
Каварна Газ ООД	България	Газопреносни услуги	551	35.00%	684	35.00%
Амадеус България ООД	България	Резервационни услуги	512	44.99%	364	44.99%
Дюфри България ООД	България	Безмитни магазини	1 300	20.00%	-	-
			23 931		24 077	

Обобщена финансова информация за съществените асоциирани предприятия на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съответното асоциирано предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Нетекущи активи	165 673	170 378
Текущи активи	87 634	73 559
Общо активи	253 307	243 937
Нетекущи пасиви	112 326	138 453
Текущи пасиви	67 458	38 263
Общо пасиви	179 784	176 716

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Нетни активи	73 523	67 221
Приходи	321 439	209 742
Печалба за годината	18 959	14 292
Печалба след данъци	17 010	12 250
Друга всеобхватна (загуба) /доход	(57)	687
Общо всеобхватен доход за годината	16 953	12 937

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестициите в съществени асоциирани предприятия е представено, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Общо нетни активи към 1 януари	67 221	68 496
Изменение от нетни активи на придобити през периода дружества	2 043	-
Печалба за годината	17 010	12 250
Друг всеобхватен (загуба)/доход за годината	(60)	687
Платени дивиденди	(12 691)	(14 212)
Общо нетни активи към 31 декември	73 523	67 221
Дялово участие на Групата (в хил. лв.)	23 840	21 873
Репутация	91	2 204
Балансова стойност на инвестицията	23 931	24 077
Дял от печалбата за Групата в печалби и загуби	5 547	4 105
Дял от другия всеобхватен доход за Групата	(4)	194
Дял от общия всеобхватен доход за Групата	5 543	4 299
Обезценка на репутация	(2 204)	-
Печалба от инвестиции в асоциирани предприятия, призната в консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3 343	4 105

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51% от всички собственици на асоциираните предприятия. През 2023 г. и 2022 г. Групата е получила дивиденди съответно в размер на 3 983 хил. лв. и 6 002 хил. лв. от асоциирани предприятия.

7.2. Инвестиции в съвместни предприятия

Инвестициите в съвместни предприятия са отчетени по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на съвместни предприятия е 31 декември. Балансовата стойност на инвестициите и процент на участие на Групата в правата на глас и собствения капитал на съвместните предприятия могат да бъдат представени, както следва:

Име	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2023 хил. лв.	Участие %	2022 хил. лв.	Участие %
Нюанс БГ АД	България	Безмитна търговия	2 583	50%	2 083	50%
Консорциум България Ер – Посока	България	Продажба на самолетни билети и хотелско настаняване	205	90%	167	90%

Консорциум България Ер И Посока	България	Продажба на самолетни билети и хотелско настаняване	76	70%	65	70%
Варнафери ООД	България	Транспортни услуги	-	90%	-	90%
Сенши Академи ДЗЗД	България	Спортна дейност	298	70%	84	70%
			3 162		2 399	

Обобщена финансова информация за съществените съвместни предприятия на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съответното асоциирано предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал (вкл. корекции на справедлива стойност) или корекции за разлики в счетоводната политика:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Нетекущи активи	4 499	5 226
Текущи активи	9 324	10 568
Общо активи	13 823	15 794
Текущи пасиви	22 476	23 904
Общо пасиви	22 476	23 904
Нетни активи	(8 653)	(8 110)
Приходи	51 182	42 017
Печалба /(Загуба) за годината	2 008	(2 426)
Печалба /(Загуба) след данъци	1 543	(2 750)
Общ всеобхватен доход/ загуба за годината	1 543	(2 750)

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестициите в съществени съвместни предприятия е представено, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Общо нетни активи към 1 януари	(8 110)	(5 360)
Печалба/Загуба за годината	1 543	(2 750)
Изплатени дивиденди	(2 086)	-
Общо нетни активи към 31 декември	(8 653)	(8 110)
Дялово участие от резултата, признато на Групата (в хил. лв.)	1 831	1 392
Дял от загубата, непризната от Групата	(1 906)	(2 708)
Балансова стойност на инвестицията	1 831	1 392

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на съвместните предприятия. През 2023 г. Групата е получила дивиденди съответно в размер на 1 067 хил. лв. от съвместни предприятия.

8. Отчитане по сегменти

Ръководството, отговорно за вземане на оперативни решения, определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, основните продукти и услуги, които се осъществяват от Групата. Дейността на Групата се разглежда като съвкупност от единици – оперативни сегменти, които могат да варират в зависимост от естеството и развитието на конкретен сегмент, като се отчита влиянието на рисковите фактори, парични потоци, продукти и пазарни изисквания.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, доколкото той изисква отделни технологии и ресурси, както и отделни маркетингови подходи. Прилагането на МСФО 8 не е повлияло при идентифициране на основните оперативни сегменти на Групата в сравнение с тези определени в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Съгласно МСФО 8 обявените печалби по сегменти, се основават на информацията, която се използва за нуждите на вътрешно управленско отчитане и която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Групата прилага същата политика на оценяване, както в последния годишен консолидиран финансов отчет. Всички трансфери между сегментите се оценяват и признават по пазарни цени и условия.

Основните оперативни сегменти на Групата са следните: Производство, търговия и услуги; Финанси; Транспортен сектор; Недвижими имоти и инженеринг.

Информацията за оперативните сегменти на Групата е обобщена, както следва:

Оперативни сегменти	Транспортен сектор	Финансов сектор	Производство, търговия и услуги	Недвижими имоти и инженеринг	Елиминации	Консолидиран
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31.12.2023						
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	295 727	24 757	72 347	14 790	-	407 621
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	1 907	42	-	(90)	1 859
Резултат от продажба на нетекущи активи	(3 452)	(237)	39	-	(1 958)	(5 608)
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	7 809	3 428	18 230	2 753	(32 220)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	300 084	29 855	90 658	17 543	(34 268)	403 872
Резултат от застрахователни услуги	-	52 409	-	-	-	52 409
Нетен резултат от държани презастрахователни договори	-	(18 153)	-	-	-	(18 153)
Резултат от застраховане	-	34 256	-	-	-	34 256
Приходи от лихви	1 955	253 684	6 845	550	(13 962)	249 072
Разходи за лихви	(23 234)	(14 065)	(7 601)	(2 697)	13 962	(33 635)
Нетни приходи/разходи от лихви	(21 279)	239 619	(756)	(2 147)	-	215 437
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	7 631	176 195	1 966	1 581	(33 539)	153 834
Оперативни и административни разходи	(294 661)	(241 089)	(86 504)	(15 407)	13 194	(624 467)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	-	-	-	-	5 174	5 174
Други финансови приходи/ (разходи)	4 838	71 712	(539)	(140)	(503)	75 368
Доходи за разпределяне по осигурителни партиди	-	(161 431)	-	-	-	(161 431)
Печалба/загуба за годината преди данъци	(3 387)	149 117	4 825	1 430	(49 942)	102 043
Разходи/(приходи) за данъци върху дохода	(427)	(17 042)	(655)	(664)	(1 034)	(19 822)
Нетен резултат за годината	(3 814)	132 075	4 170	766	(50 976)	82 221
Активи на сегмента	1 302 548	12 806 249	719 396	328 117	(2 549 618)	12 606 692
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	21 600	-	363	2	5 128	27 093
Общо консолидирани активи	1 324 148	12 806 249	719 759	328 119	(2 544 490)	12 633 785
Пасиви на сегмента	893 045	10 427 179	274 874	136 294	(883 496)	10 847 896
Общо консолидирани пасиви	893 045	10 427 179	274 874	136 294	(883 496)	10 847 896

Оперативни сегменти	Транспортен сектор	Финансов сектор	Производство, търговия и услуги	Недвижими имоти и инженеринг	Елиминации	Консолидиран
31.12.2022	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	277 509	27 985	89 182	14 272	(549)	408 399
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	5 097	(89)	(12)	-	4 996
Резултат от продажба на нетекущи активи	28 978	122	(93)	-	-	29 007
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	7 551	1 704	23 125	848	(33 228)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	314 038	34 908	112 125	15 108	(33 777)	442 402
Резултат от застрахователни услуги	-	27 164	-	-	-	27 164
Нетен резултат от държани презастрахователни договори	-	(9 465)	-	-	-	(9 465)
Резултат от застраховане	-	17 699	-	-	-	17 699
Приходи от лихви	2 810	185 712	6 943	660	(9 772)	186 353
Разходи за лихви	(22 149)	(17 703)	(7 100)	(2 963)	9 772	(40 143)
Нетни приходи/разходи от лихви	(19 339)	168 009	(157)	(2 303)	-	146 210
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	635	(31 730)	2 849	(371)	(11 656)	(40 273)
Оперативни и административни разходи	(279 781)	(220 439)	(108 778)	(14 489)	7 349	(616 138)
Печалба от инвестиции, отчетани по метода на собствения капитал	-	-	-	-	5 497	5 497
Други финансови приходи/ (разходи)	(13 179)	101 371	(485)	1 638	(2 235)	87 110
Доходи за разпределяне по осигурителни партиди	-	16 256	-	-	-	16 256
Печалба/загуба за годината преди данъци	2 374	86 074	5 554	(417)	(34 822)	58 763
Разходи/(приходи) за данъци върху дохода	(721)	(7 113)	(774)	(29)	-	(8 637)
Нетен резултат за годината	1 653	78 961	4 780	(446)	(34 822)	50 126
Активи на сегмента	1 209 516	12 067 133	713 109	333 553	(2 496 936)	11 826 375
Инвестиции, отчетани по метода на собствения капитал	21 100	-	363	2	5 011	26 476
Общо консолидирани активи	1 230 616	12 067 133	713 472	333 555	(2 491 925)	11 852 851
Пасиви на сегмента	792 836	9 836 217	272 643	139 924	(871 113)	10 170 507
Общо консолидирани пасиви	792 836	9 836 217	272 643	139 924	(871 113)	10 170 507

9. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини и съоръжения, оборудване, транспортни средства, ремонт на наети активи, разходи за придобиване на нетекущи активи и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

2023 г.	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения и резервни части	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2023 г.	51 665	123 629	195 875	33 572	151 352	28 101	84 412	53 939	722 545
Новопридобити активи:									
- отделно придобити	6	607	4 265	1 010	35 925	6	1 728	52 896	96 443
Отписани активи									
- отделно отписани	(129)	(1 842)	(10 121)	(1 986)	(11 981)	(1 852)	(494)	(42 757)	(71 162)
Трансфер	-	7	996	(16)	714	23	9 564	(11 288)	-
Преоценки	-	1 698	-	-	-	-	-	-	1 698
Салдо към 31 декември 2023 г.	51 542	124 099	191 015	32 580	176 010	26 278	95 210	52 790	749 524
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2023 г.	-	(41 717)	(148 770)	(27 820)	(101 839)	(24 362)	(53 202)	-	(397 710)
Амортизация на отписани активи:									
- отделни отписани	-	444	9 862	1 282	3 576	1 852	515	-	17 531
Амортизация за годината	-	(3 827)	(8 916)	(816)	(14 862)	(449)	(3 265)	-	(32 135)
Салдо към 31 декември 2023 г.	-	(45 100)	(147 824)	(27 354)	(113 125)	(22 959)	(55 952)	-	(412 314)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	51 542	78 999	43 191	5 226	62 885	3 319	39 258	52 790	337 210

- за периода, приключващ на 31 декември 2022 г.

2022 г.	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения и резервни части	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2022 г.	52 615	126 098	163 957	30 491	124 651	24 547	83 162	112 059	717 580
Новопридобити активи:									
- от бизнес комбинации	-	303	-	2 237	-	-	845	-	3 385
- отделно придобити	67	2 009	27 460	1 423	99 067	332	419	(57 418)	73 359
Отписани активи									
- отделно отписани	-	(2 559)	(18 157)	(579)	(72 366)	(216)	(14)	(600)	(94 491)
Рекласификация към инвестиционни имоти	(1 017)	(2 222)	-	-	-	-	-	(102)	(3 341)
Рекласификация от нематериални активи	-	-	-	-	-	3 438	-	-	3 438
Рекласификация от активи с право на ползване	-	-	22 615	-	-	-	-	-	22 615
Салдо към 31 декември 2022 г.	51 665	123 629	195 875	33 572	151 352	28 101	84 412	53 939	722 545
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2022 г.	-	(37 557)	(133 880)	(26 986)	(88 075)	(23 576)	(50 721)	-	(360 795)
Новопридобити от бизнес комбинации	-	(8)	(45)	(154)	(21)	-	-	-	(228)
Амортизация на отписани активи:									
- отделни отписани	-	1	5 865	493	5 077	59	21	-	11 516
Рекласификация към нематериални активи	-	-	-	-	-	(377)	-	-	(377)
Рекласификация от активи с право на ползване	-	-	(11 584)	-	-	-	-	-	(11 584)
Амортизация за годината	-	(4 153)	(9 126)	(1 173)	(18 820)	(468)	(2 502)	-	(36 242)
Салдо към 31 декември 2022 г.	-	(41 717)	(148 770)	(27 820)	(101 839)	(24 362)	(53 202)	-	(397 710)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	51 665	81 912	47 105	5 752	49 513	3 739	31 210	53 939	324 835

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Оперативни и административни разходи“.

Балансова стойност на заложените като обезпечение по заеми имоти, машини и съоръжения на Групата към 31 декември, е както следва:

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	1 471	5 793	5 042	141	12	12 459
Балансова стойност към 31 декември 2022 г	1 173	3 308	3 266	127	1 993	9 867

10. Активи с право на ползване

Активите с право на ползване на Групата включват летателни апарати, подобрения на наети летателни апарати, транспортни средства, сгради, и машини и съоръжения, свързани с права на ползване на тези наети активи. Балансовата стойност им може да бъде анализирана, както следва:

	Летателни апарати хил. лв.	Подобрения на наети летателни апарати хил. лв.	Транспортни средства хил. лв.	Сгради хил. лв.	Машини и съоръжения хил. лв.	Общо активи с право на ползване хил. лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2023 г.	391 361	42 724	4 139	98 701	1 001	537 926
Новопридобити	147 769	158 512	1 142	317	2 324	310 064
Отписани	(19 438)	(152 022)	(1 532)	(5 614)	(49)	(178 655)
Корекции в стойността през периода	-	-	-	56	-	56
Салдо към 31 декември 2023 г.	519 692	49 214	3 749	93 460	3 276	669 391
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2023 г.	(71 256)	(20 063)	(2 568)	(37 465)	(972)	(132 324)
Амортизация за годината	(26 288)	(7 441)	(998)	(16 311)	(102)	(51 140)
Отписани	3 121	824	1 369	5 996	49	11 359
Салдо към 31 декември 2023 г.	(94 423)	(26 680)	(2 197)	(47 780)	(1 025)	(172 105)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	425 269	22 534	1 552	45 680	2 251	497 286

	Летателни апарати хил. лв.	Подобрения на наети летателни апарати хил. лв.	Транспортни средства хил. лв.	Сгради хил. лв.	Машини и съоръжения хил. лв.	Общо активи с право на ползване хил. лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2022 г.	398 938	56 394	5 367	89 064	23 322	573 085
Новопридобити	68 386	27 527	59	15 675	294	111 941
Отписани	(75 963)	(41 197)	(56)	(5 933)	-	(123 149)
Бизнес комбинации	-	-	(1 231)	(178)	-	(1 409)
Рекласифицирани в имоти, машини и съоръжения	-	-	-	-	(22 615)	(22 615)
Корекции в стойността през периода	-	-	-	73	-	73
Салдо към 31 декември 2022 г.	391 361	42 724	4 139	98 701	1 001	537 926
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2022 г.	(83 255)	(29 823)	(2 491)	(27 937)	(11 627)	(155 133)
Амортизация за годината	(38 661)	(9 077)	(1 243)	(15 114)	(929)	(65 024)
Отписани	50 660	18 837	19	4 081	-	73 597
Бизнес комбинации	-	-	1 147	1 505	-	2 652
Рекласифицирани в имоти, машини и съоръжения	-	-	-	-	11 584	11 584
Салдо към 31 декември 2022 г.	(71 256)	(20 063)	(2 568)	(37 465)	(972)	(132 324)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	320 105	22 661	1 571	61 236	29	405 602

Ако беше приложен моделът на цената на придобиване, преносните стойности на преоценените активи от група Летателни апарати щяха да възлизат на 330 190 хил. лв. (2022 г 216 664 хил. лв.). Преоценените стойности включват преоценъчен резерв преди данъци в размер на 99 084 хил. лв., който не подлежи на разпределение на собствениците на Дружеството - майка.

Към 31 декември 2023 г. ръководството на Групата е извършила преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на активите. Установено е, че към датата на оценката, няма отклонение с повече от допустимите, съгласно счетоводната политика на Групата 5%.

През 2022 г. Групата е придобила 3 броя самолети тип Ембраер по силата на договори за оперативен лизинг на обща стойност 68 320 хил. лв.

Към 31.12.2022 г. Групата има поети ангажименти за закупуване на 7 броя самолети тип Airbus 220 по силата на договори за финансов лизинг с опция за покупка в края на срока на лизинга, като три от самолетите са доставени през 2023 г. на обща стойност 147 769 хил. лв., а другите три се очакват през 2024 г. Към 31.12.2023 г. Групата е превела депозити за тези самолети на лизингодателя в общ размер на 2 700 хил. долари.

Групата няма договорени задължения за закупуване самолети, освен горепосочените четири самолета тип Airbus 220.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Първоначалните разходи, свързани с наети активи в размер на 627 хил. лв. към 31.12.2023 г. (2022 г.: 76 хил. лв.), представляват извършени разходи за основни ремонти, прегледи и поддръжка на наети самолети и/или двигатели и други части на самолети, които покриват цикли на експлоатация за самолетите, по-дълги от една година.

Подобренията на наети активи на стойност 19 251 хил. лв. включват ремонтите на наети самолети и/или двигатели и други части на самолети, които съгласно условията на договорите и техническата експлоатация на летателните средства се прибавят към стойността им. Част от тях могат да подлежат на възстановяване според специфични клаузи на договорите.

Задълженията за лизинг, съответстващи на активите с право на ползване, са представени в пояснение 31 Лизингови задължения.

Активи с право на ползване от група „Летателни апарати“ на Групата са преоценени към края на отчетния период от независим оценител. За информация относно определянето на справедливата стойност на активи от група Активи с право на ползване, вижте пояснение 51.2.

11. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени в консолидирания финансов отчет на Групата, като е използван модел на справедливата стойност. Промени в балансовите стойности, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат представени както следва:

	Инвестиционни имоти хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2022 г.	524 884
Новопридобити активи:	
- чрез разходи за придобиване	8 320
- отделно придобити	439
- рекласификация от имоти, машини и съоръжения	3 341
Други изменения	4 771
Печалба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	5 622
Загуба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	(626)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	4 996
Отписани активи:	
- отделно отписани	(114)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	546 637
Новопридобити активи:	
- чрез разходи за придобиване	4 561
- отделно придобити	13 739
- активи, придобити от обезпечения	8 291
Печалба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	8 184
Загуба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	(6 325)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	1 859
Отписани активи:	
- отделно отписани	(7)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	575 080

Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата е определена на база оценки от лицензирани оценители и от изготвени доклади на вътрешни експерти, които се базират на актуални пазарни нива.

Инвестиционни имоти, заложен като обезпечения на задължения, са в общ размер на 155 920 хил. лв. (2022 г.: 172 054 хил. лв.)

Доходите от инвестиционни имоти за 2023 г. възлизат на 22 206 хил. лв. (2022 г.: 22 621 хил. лв.) и са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от нефинансова дейност“. Преките оперативни разходи в размер на 2 896 хил. лв. са отчетени в реда „Оперативни разходи“ (2022 г.: 3 232 хил. лв.).

12. Репутация

Основните промени в балансовата стойност на репутацията произтичат от извършените годишни тестове за обезценка и от придобиването на дъщерни дружества в Групата през отчетния период.

	Репутация
	хил. лв.
За 2022 г.	
Салдо към 1 януари	23 774
Призната загуба от обезценка през периода	(37)
Салдо към 31 декември	23 737
За 2023 г.	
Салдо към 1 януари	23 737
Призната загуба от обезценка през периода	(23 737)
Салдо към 31 декември	-

В следствие на извършения годишен тест за обезценка за 2023 г. Ръководството е преценило да обезцени напълно натрупаната положителна репутация по всички сектори:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Сегмент "Финанси"	-	15 559
Сегмент "Производство, търговия и услуги"	-	7 440
Сегмент "Транспорт"	-	566
Сегмент "Недвижими имоти и инженеринг"	-	172
	-	23 737

Възстановимата стойност на единиците, генериращи парични потоци е определена на база изчисляване на стойността в употреба. При изчисленията са използвани прогнозни стойности на паричните потоци въз основа на финансови бюджети, одобрени от ръководството, които обхващат петгодишен период. Паричните потоци след петгодишния период са екстраполирани с помощта на постоянни проценти на нарастване, които са характерни за сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци. Използваните дисконтови проценти отразяват специфичните рискове, свързани със сегмента, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци.

През 2023 г. репутацията за всички сегменти е напълно обезценена и е в размер на 23 737 хил. лв. представена в пояснение 40 на ред обезценка на репутация.

През 2022 г. е извършена обезценка на репутацията за сегмент Производство, търговия и услуги в размер на 37 хил. лв.

Обезценката на репутацията е включена на ред „Оперативни и административни разходи“ в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

13. Други нематериални активи

Балансовите стойности на нематериалните активи на Групата за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

2023 г.	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2023 г.	40 818	11 776	14 456	10 184	1 138	-	121 259	199 631
Новопридобити активи:								-
- отделно придобити	-	1 494	836	-	-	-	1 423	3 753
Отписани активи								
- отделно отписани	-	(5)	(624)	-	-	-	(18)	(647)
- обезценка за периода	-	-	(7)	-	-	-	-	(7)
Салдо към 31 декември 2023 г.	40 818	13 265	14 661	10 184	1 138	-	122 664	202 730
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2023 г.	(30 012)	(8 903)	(14 141)	(7 799)	(45)	-	(30 683)	(91 583)
Отделно отписани	-	-	258	-	-	-	10	268
Амортизация	(22)	(637)	(778)	(413)	-	-	(4 626)	(6 476)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(30 034)	(9 540)	(14 661)	(8 212)	(45)	-	(35 299)	(97 791)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	10 784	3 725	-	1 972	1 093	-	87 365	104 939

- за периода, приключващ на 31 декември 2022 г.

2022 г.	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2022 г.	49 096	10 995	13 475	10 184	1 138	5 788	124 791	215 467
Новопридобити активи:								-
- отделно придобити	2	784	981	-	-	-	166	1 933
Отписани активи								
- отделно отписани	(8 280)	(3)	-	-	-	(5 788)	(260)	(14 331)
Рекласификация към имоти, машини и съоръжения	-	-	-	-	-	-	(3 438)	(3 438)
Салдо към 31 декември 2022 г.	40 818	11 776	14 456	10 184	1 138	-	121 259	199 631
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2022 г.	(35 963)	(8 298)	(12 556)	(7 386)	(45)	-	(26 657)	(90 905)
Рекласификация към имоти, машини и съоръжения	-	-	-	-	-	-	377	377
Бизнес комбинации			(83)					(83)
Отделно отписани	6 763	3	-	-	-	-	22	6 788
Амортизация	(812)	(608)	(1 502)	(413)	-	-	(4 425)	(7 760)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(30 012)	(8 903)	(14 141)	(7 799)	(45)	-	(30 683)	(91 583)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	10 806	2 873	315	2 385	1 093	-	90 576	108 048

Нематериални активи - права на собственост, свързани със сектор авиоиндустрия

Към 31 декември 2023 г. Групата отчита в категория Други нематериални активи - права на собственост, свързани със сектор авиоиндустрия, с балансова стойност в размер на 89 050 хил. лв. (2022: 93 287 хил. лв.). При извършените годишни тестове за обезценка Групата не е установила необходимост от признаване на обезценка на тези нематериални активи. При определянето на възстановимата стойност са използвани прогнози, които се базират на очаквания за възстановяване на авиационния сектор след негативните последици от преминалата пандемия от Covid-19, които в голяма степен зависят от външни фактори, извън контрола на Групата. При преценката са използвани допускания, присъщи на настоящата влошена макроикономическа среда. Те са резултат и комбинация от остатъчните негативни ефекти от пандемията, ускорена инфлация, повишаващи се лихвени нива и геополитическите рискове от военните конфликти в Украйна и Близкия изток.

Програми продукти

Най-значимите програмни продукти на Групата са свързани със системи за планиране и управление на полети (Netline), система за управлението на натоварването на полети (Amadeus Altea Inventory), система за управление на приходите (Amadeus Revenue Management), резервационна система (Amadeus Reservation).

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения

14. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на данъчни временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2023 г.	Признати в друг всеобхватен доход	Признати в печалби и загуби, нетно от рекласификации	31 декември 2023 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Активи				
Имоти, машини и съоръжения, активи с право на ползване и нематериални активи	16 897	170	(3 330)	13 737
Инвестиционни имоти	7 027	-	6 674	13 701
Финансови активи	5 193	7	10 451	15 651
Търговски и други финансови вземания	(10 031)	-	(2 788)	(12 819)
Материални запаси	(13)	-	(58)	(71)
Други активи	(1 568)	-	266	(1 302)
Пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(1 196)	-	(107)	(1 303)
Провизии и търговски задължения	(575)	-	(202)	(777)
Неизползвани данъчни загуби и слаба капитализация	(5 539)	-	(2 367)	(7 906)
	10 195	177	8 539	18 911
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(18 922)			(24 178)
Отсрочени данъчни пасиви	29 117			43 089

Отсрочените данъци за сравнителния период 2022 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2022 г.	Корекция от счетоводна политика и рекласификации	Преизчислен към 1 януари 2022 г.	Признати в друг всеобхватен доход	Признати в печалби и загуби	31 декември 2022 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Активи						
Имоти, машини и съоръжения и активи с право на ползване	17 936	(817)	17 119	-	(222)	16 897
Инвестиционни имоти	5 578	884	6 462	-	565	7 027
Финансови активи	5 452	(1 825)	3 627	(715)	2 281	5 193
Търговски и други финансови вземания	(1 349)	(8 018)	(9 367)	-	(664)	(10 031)
Материални запаси	(78)	68	(10)	-	(3)	(13)
Други активи	8 672	(10 098)	(1 426)	-	(142)	(1 568)
Пасиви						
Пенсионни и други задължения към персонала	(2 281)	1 174	(1 107)	(10)	(79)	(1 196)
Провизии и търговски задължения	(229)	(343)	(572)	-	(3)	(575)
Неизползвани данъчни загуби и слаба капитализация	(6 908)	(166)	(7 074)	-	1 535	(5 539)
	26 793	(19 141)	7 652	(725)	3 268	10 195
Признати като:						
Отсрочени данъчни активи	(10 845)					(18 922)
Отсрочени данъчни пасиви	37 638					29 117

15. Предоставени кредити и аванси на банкови клиенти

Предоставените кредити и аванси на банкови клиенти могат да бъдат обобщени, както следва:

(а) Анализ по видове клиенти

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Граждани:		
В български лева	1 352 619	1 252 295
В чуждестранна валута	272 600	273 348
Предприятия:		
В български лева	1 211 028	1 237 950
В чуждестранна валута	382 095	465 975
Загуба от обезценка	(47 019)	(41 240)
Общо предоставени кредити и аванси на банкови клиенти	3 171 323	3 188 328

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2023 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 1 551 хил. лв. (2022: 1 555 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Банката или лихвен индекс за кредитите във валута плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

Рисковете, свързани с лихвените проценти, са разгледани в Пояснение 50.3.

16. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата могат да бъдат обобщени, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		
Корпоративни акции, дялове и права	1 410 272	1 252 389
Български и чуждестранни корпоративни облигации	388 064	219 003
Средносрочни български ДЦК	64 675	52 610
Дългосрочни български ДЦК	78 091	45 643
Ценни книжа, издадени или гарантирани в други държави	619 489	611 699
Деривативи, държани за търгуване	756	12
	2 561 347	2 181 356

Финансови активи са оценени по справедлива стойност, определена на базата на борсовите котировки към датата на финансовия отчет или на база на оценки на независими оценители, определени към датата на финансовия отчет.

Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Резултат от операции с финансови инструменти“.

17. Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Облигации	574 817	413 809
Държавни ценни книжа	27 335	145 636
Общо дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	602 152	559 445

Към 31 декември 2023 за финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 5 417 хил. лв. (2022 г.:

4 529 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

18. Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Котирани капиталови инструменти	14 052	23 653
Некотирани капиталови инструменти	39 314	70 031
Общо капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	53 366	93 684

19. Други финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, които се отнасят към другите финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, са както следва:

	Пояснение	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Договори за заеми	19.1	158 964	161 672
Вземания по цесии	19.1	50 863	48 188
Вземания по споразумения за обратно изкупуване	19.2	499 202	448 044
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	19.3	1 548 256	1 341 679
Вземания от свързани лица	45	65 917	74 046
Търговски вземания	19.4	104 432	110 647
Други		760	1 393
Обезценка		(168 300)	(151 181)
		2 260 094	2 034 488

19.1. Договори за заеми и цесии

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Вземания по предоставени заеми	158 964	161 672
Вземания по договори за цесии	50 863	48 188
	209 827	209 860

Заемите са предоставени при годишни лихвени равнища от 2% до 10% в зависимост от срочността на кредита.

Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната

справедлива стойност. Краткосрочните заеми са предоставени при годишни пазарни лихвени равнища и са в зависимост от срочността на кредита. Срокът на погасяване на предоставените краткосрочни заеми е до 31 декември 2024 г. Към 31.12.2023 г. за част от заемите са получени като обезпечения движимо имущество с обща стойност 4 251 хил. лв.

19.2. Вземания по споразумения за обратно изкупуване

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 499 202 хил. лв. (2022 г.: 448 044 хил. лв.), в това число вземанията по лихви.

Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа, е минимум 100%. Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, е минимум 120%. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2024 г. (2022 г.: между януари и юни 2023 г.).

19.3. Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Към 31 декември 2023 г., дълговите инструменти, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Български държавни облигации	778 432	770 428
Чуждестранни държавни облигации	733 984	544 309
Български корпоративни облигации	7 964	7 964
Чуждестранни корпоративни облигации	30 137	19 652
Загуба от обезценка	(2 261)	(674)
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	1 548 256	1 341 679

Към 31 декември 2023 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 521 024 хил. лв. (2022 г.: 538 556 хил. лв.) са заложили като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

19.4. Търговски вземания

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Търговски вземания, брутна сума	120 427	172 721
Обезценка	(15 995)	(62 074)
Търговски вземания	104 432	110 647

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски вземания са били отписани и съответната обезценка в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Оперативни и административни разходи“. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

20. Данъчни вземания

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Надвнесен корпоративен данък	683	2 629
ДДС за възстановяване	2 156	911
Други надвнесени данъци	35	2
	2 874	3 542

21. Други вземания

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Нетекущи други вземания		
Предплатени разходи и други вземания	268	582
Нетекущи други вземанияВ	268	582
Текущи други вземания		
Авансови плащания	14 515	18 012
Предплатени разходи	8 150	8 004
Други вземания	3 503	3 145
Текущи други вземания	26 168	29 161
Общо други вземания	26 436	29 743

Значимата част от краткосрочните авансови плащания в общ размер на 14 515 хил. лв. (2022 г.: 18 012 хил. лв.), представляват краткосрочни депозити, платени гаранционни суми по сключените договори и други.

Краткосрочните предплатени разходи в общ размер на 8 150 хил. лв. (2022 г.: 8 004 хил. лв.) представляват предплатени разходи за реклама, наеми, застраховки и др, както и застраховки за самолети техническа документация и комисионни.

22. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Материали	11 924	11 631
Продукция	2 182	2 093
Стоки	12 075	7 290
Незавършено производство	209	559
Резервни части	9 225	7 790
Активи, придобити от обезпечения	23 490	31 968
	59 105	61 331

Към 31 декември 2023 г. материални запаси на Групата в размер на 141 хил. лв. (2022 г.: 148 хил. лв.) са предоставени като обезпечения по задължения към банки.

Активите, придобити от обезпечения, в размер на 23 490 хил. лв. (2022 г.: 31 968 хил. лв.), се отнасят до активи, придобити от банковата дейност на Групата, които не отговарят на критериите за класифициране като активи, държани за продажба, и се отчитат съгласно изискванията на МСС 2 Материални запаси.

Резервните части за самолети на стойност 8 427 хил. лв. (2021 г.: 7 009 хил. лв.) включват агрегати, блокове, сигнализатори, колектори, цилиндри, компенсатори, датчици, контактори и други подобни.

В резултат на годишния преглед на нетната реализируема стойност на материалните запаси, в това число и на резервните части за самолети, на базата на външни и вътрешни източници на информация, ръководството на Групата е направило преценка, че не са налице данни и обстоятелства, които да показват, че себестойността им превишава тяхната нетна реализируема стойност. Тази преценка се базира на анализа на колебанията в продажните цени на материални запаси със сходно предназначение.

Резервните части не са заложили като обезпечения на задължения на Групата.

23. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в брой и в банки:		
- български лева	1 832 048	1 765 272
- евро	293 283	250 465
- щатски долари	53 395	62 605
- други валути	85 412	102 527
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	2 264 138	2 180 869
Очаквани кредитни загуби	(350)	(291)
Пари и парични еквиваленти	2 263 788	2 180 578

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в Централни Банки	1 623 133	1 626 975
Краткосрочни инвестиции и депозити	153 606	85 079
Предоставени ресурси и аванси на банки и в брой	466 669	461 867
Блокирани парични средства	20 380	6 657
	2 263 788	2 180 578

Съществената част от блокираните парични средства в размер на 12 173 хил. лв. (2022 г.: 13 347 хил. лв.) са деноминирани в щатски долари, които представляват платени гаранции по договори за оперативен лизинг на самолети, които изтичат в следващи отчетни периоди. Останалата част от блокираните парични средства представляват обезпечение по издаден акредитив и банкови гаранции.

Групата е извършила оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти.

24. Собствен капитал

24.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Химимпорт АД към 31 декември 2023 г. се състои от 239 646 267 на брой (31.12.2022 г.: 239 646 267 бр.) обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция, като те включват 13 182 738 броя (31.12.2022 г.: 13 182 738 бр.) обикновени акции, придобити от дружества в Групата на Химимпорт АД. Обикновените акции са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на един глас и ликвидационен дял:

	2023	2022
	Брой акции	Брой акции
Издадени и напълно платени акции на 1 януари	226 463 529	226 463 529
Акции, издадени и напълно платени на 31 декември	226 463 529	226 463 529

Списъкът на основните акционери, притежаващи обикновени акции на Дружеството-майка, е представен както следва:

	2023 Брой обикновени акции	2023 %	2022 Брой обикновени акции	2022 %
Инвест Кепитъл АД	173 487 247	72.39%	173 487 247	72.39%
Други юридически лица	46 439 942	19.38%	48 032 331	20.04%
Физически лица и глобални попечители	19 719 078	8.23%	18 126 689	7.57%
	239 646 267	100.00%	239 646 267	100.00%
Собствени акции, притежавани от дъщерни дружества				
ЦКБ Груп АД	(1 296 605)	(0.54%)	(1 296 605)	(0.54%)
ЗАД Армеец	(236 007)	(0.10%)	(236 007)	(0.10%)
ПОАД ЦКБ Сила	(8 782 426)	(3.66%)	(8 782 426)	(3.66%)
ЦКБ АМ ЕАД	(140 500)	(0.06%)	(140 500)	(0.06%)
Транс Интеркар ЕАД	(2 200)	-	(2 200)	-
Омега Финанс ООД	(2 725 000)	(1.14%)	(2 725 000)	(1.14%)
	(13 182 738)	(5.50%)	(13 182 738)	(5.50%)
Нетен брой акции	226 463 529		226 463 529	

Данъкът върху дивидентите за физически лица и чуждестранни юридически лица извън ЕС е в размер на 5%, като данъкът се удържа от brutната сума на дивидентите.

24.2. Премиен резерв

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Премийни резерви	246 462	246 462
Корекция на резервите от собствени акции, притежавани от дъщерни дружества	(153)	(153)
	246 309	246 309

През 2023 г. и 2022 г. няма изменения в премиения резерв на Групата.

Към 31 декември 2023 г. премиеният резерв е в размер на 246 309 хил. лв. (2022 г.: 246 309 хил. лв.). Премиеният резерв е формиран от емисия на привилегировани акции от 2009 г. и две емисии на обикновени акции от 2007 г. и 2006 г.

24.3. Други резерви

Към 31 декември 2023 г. другите резерви са в размер на 345 477 хил. лв. (2022 г.: 293 908 хил. лв.), в т.ч.:

- 83 176 хил. лв. резерв от преоценка на активи с право на ползване, (2022 г.: 83 176 хил.лв.)
- 16 472 хил. лв. – резерв за гарантиране на минимална доходност, (2022 г.: 12 738 хил. лв.),
- 8 912 хил. лв. – резерв за гарантиране на brutните вноски, (2022 г.: 7 541 хил. лв.),
- преоценки по планове за дефинирани доходи 246 хил. лв. (2022 г.: 301 хил. лв.) и други резерви.

25. Задължения към депозанти

Задълженията към депозанти са представени както следва:

Анализ по срочност и вид валута:	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Безсрочни депозити:		
В лева	2 672 016	2 492 708
В чуждестранна валута	360 853	367 073
	3 032 869	2 859 781
Срочни депозити:		

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Анализ по срочност и вид валута:		
В лева	1 298 513	1 250 758
В чуждестранна валута	1 498 159	1 461 738
	2 796 672	2 712 496
Спестовни влогове:		
В лева	1 245 112	1 198 815
В чуждестранна валута	507 524	528 260
	1 752 636	1 727 075
Други депозити:		
В лева	1 605	15 035
В чуждестранна валута	3 989	1 305
	5 594	16 340
Общо задължения към депозанти	7 587 771	7 315 692

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Анализ по вид клиент и вид валута:		
Депозити на граждани:		
В български лева	3 856 675	3 486 870
В чуждестранна валута	2 084 254	2 043 359
	5 940 929	5 530 229
Депозити на предприятия:		
В български лева	1 360 570	1 468 950
В чуждестранна валута	270 797	312 292
	1 631 367	1 781 242
Депозити на други институции:		
В български лева	1	1 496
В чуждестранна валута	15 474	2 725
	15 475	4 221
Общо задължения към депозанти	7 587 771	7 315 692

26. Други финансови задължения

	Текущи		Нетекущи	
	2023	2022	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативи, държани за търгуване	26.1	-	677	-
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Облигационни заеми	26.2	5 306	5 104	68 510
Банкови заеми	26.3	29 315	34 844	64 819
Други заеми и финансираня	26.4	14 795	17 674	7 108
Депозити от банки	26.5	14 749	10 247	-
Задължения по цесии		29 803	30 473	13 173
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	26.6	12 554	4 278	-
Търговски задължения	26.7	88 665	74 005	939
Задължения към свързани лица	45	56 385	71 288	16 714
Общо балансова стойност		251 572	248 590	171 263
				215 581

26.1. Деривативи, държани за търгуване

Към 31 декември 2023 г. деривативите, държани за търгуване в размер на 0 хил. лв., (2022 г.: 677 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

26.2. Облигационни заеми

Облигационните заеми, получени от Групата са както следва:

	Текущи		Нетекущи	
	2023	2022	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Облигационни заеми	5 306	5 104	68 510	74 611
	5 306	5 104	68 510	74 611

Балансовата стойност на задълженията на Групата по посочените облигационни заеми към 31 декември 2023 г. е в размер на 73 816 хил. лв. (2022 г.: 79 715 хил. лв.) и е изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

Облигационните заеми на дъщерни дружества в Групата включват:

1) Облигационен заем с ISIN код BG2100018188 представлява емисия от обикновени, безналични, поименни, лихвоносни, необезпечени, неконвертируеми облигации, с обща номинална стойност 15 000 хил. лв., регистрирана за търговия на БФБ АД от 26 септември 2019 г. Номиналната стойност на една облигация е 1 хил. лв.. Датата на падеж на емисията е 28.12.2025 г., а първото плащане на главница от поредица от десет шестмесечни плащания е с падеж 28.06.2022 г. Лихвата е в размер на 3.6% на годишна база, с лихвени плащания, дължими на шест месеца.

2) Облигационен заем с ISIN код BG2100001218 представлява емисия от обикновени, безналични, поименни, лихвоносни, необезпечени, неконвертируеми облигации, с обща номинална стойност 15 000 хил. лв., регистрирана за търговия на БФБ АД от 13 юли 2022 г. Номиналната стойност на една облигация е 1 хил. лв. Датата на падеж на емисията е 19.01.2028 г., а първото плащане на главница от поредица от десет шестмесечни плащания е с падеж 19.07.2023 г. Лихвата е в размер на 3.7% на годишна база, с лихвени плащания, дължими на шест месеца.

3) През март 2019 г. е емитирана чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации от дъщерно дружество в размер на 5 000 000 евро, разпределени в 5 000 облигации с номинал 1 000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободно прехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции. Облигационният заем е за срок от 7 години при 2,20% годишна лихва, като главницата се изплаща еднократно на падежа на главницата - 22.03.2026г. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падеж както следва: 22.03.2020 г., 22.03.2021 г., 22.03.2022 г., 22.03.2023 г., 22.03.2024 г., 22.03.2025 г. и 22.03.2026 г. Считано от 31 декември 2023 г. нито един облигационер не е заявил правото си да конвертира облигациите в акции.

4) Облигационен заем в размер на 20 000 хил. лв. за 20 000 броя облигации с номинална стойност 1 000 лева всяка една. Облигационният заем е емитиран на 30 юли 2021 г. и е със срок до 30 юли 2030 г. Датите на лихвените плащания са всяка година на 30 януари и 30 юли. Плащанията по облигационния заем се обслужват от Централен Депозитар АД. Първата дата на падеж за плащане на главница е 30 януари 2026 г. На 31.05.2023 г. бе проведено общо събрание на облигационерите. Общото събрание на облигационерите одобрява и приема постъпилото предложение от емитента за замяна на досегашното обезпечение по облигационната емисия, което е било застраховка в полза на довереника с учредяване на обезпечение с недвижими имоти.

5) През декември 2013 е издадена чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36 000 000 евро, разпределени в 36 000 броя облигации с номинална стойност от 1 000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободно прехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва с плащане на главницата по заема еднократно на първоначалния падеж на емисията – 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

През месец декември 2016 след получени разрешение от БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията., дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023, а дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016

На 25 февруари 2019 в Търговския регистър е вписано увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането облигации на стойност 45 002 хил. лв., е в размер на 13 975 679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127 129 970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

На проведено на 12.08.2020 Общо събрание на облигационерите от емисия конвертируеми облигации е взето решение за изменение в условията на облигационния заем, които включват промяна на датата на падеж на главницата от 10.12.2023 на 10.12.2028, намаление на лихвения процент от 3.60% на 2.75% годишно, считано от 11.12.2020. Банката не е признала ефект от модификация на финансовия пасив.

След получено разрешение от БНБ и взето решение на проведено на 15.11.2023 Общо събрание на облигационерите са изменени условията по емисия конвертируеми облигации, които включват промяна на датата на падеж на главницата от 10.12.2028 на 10.12.2033, увеличение

на лихвения процент от 2.75% на 3.60% годишно, считано от 11.12.2023. Банката не е признала ефект от модификация на финансовия пасив.

26.3. Банкови заеми

Банковите заеми на Групата представляват получени средства от български банки, които са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на Групата и за подпомагане на текущата оперативна дейност на дружествата в Групата. Банковите заеми са класифицирани според срока за тяхното погасяване, договорен при отпускането на съответния заем.

	Текущи		Нетекущи	
	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Банкови заеми	29 315	34 844	64 819	88 126

26.3.1. Дългосрочни банкови заеми

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Револвиращи и инвестиционни банкови кредити	64 819	88 126
	64 819	88 126

Инвестиционни кредити

Групата е получила следните банкови заеми с инвестиционна цел:

- Групата е получила три обезпечени банкови заема, отпуснати от българска търговска банка. Заемите са деноминирани в български лева и са с договорен размер съответно 6 000 хил. лв., 8 944 хил. лв. и 3 250 хил. лв. Лихвените проценти по заемите са 4% и 5%, с падежи през 2025 г. и 2026 г. За обезпечаване на два от заемите са учредени залози на държавни ценни книжа на Р. България, собственост на Групата, с номинална стойност 8 950 хил. лв. и падеж през април 2025 г. по единия заем и номинална стойност 3 500 хил. лв. и падежи на емисията през април 2025 г. Един от заемите е обезпечен със залог върху парични средства в размер на 714 хил. лв., които са блокирани до погасяване му и застраховка "Финансов риск" със срок на валидност до февруари 2025 г. в размер на 5 288 хил. лв.
- Групата има договор за банков инвестиционен кредит, сключен на 23.12.2015 г. Стойността на отпуснатия кредит е в размер на 78 233 хил. лв., който е усвоен на 3 основни транша. С усвоения кредит са рефинансирани два банкови заема към друга банка и е финансиран инвестиционен проект на Групата. Падежът на заема е на 31.12.2025 г. Погасяването на главницата е в лева и е съгласно договорен погасителен план за целия срок на договора. Лихвеният процент се формира като сбор от "Осреднен депозитен индекс" плюс надбавка. Обезпечение по заема са договорна ипотека на хангар, всички вземания на Групата, произтичащи от договори за наем, сключени с Луфтханза Техник София ООД в качеството му на наемател.
- Групата е страна по договор за банков инвестиционен кредит, сключен на 01.11.2016 г. Стойността на отпуснатия кредит е в размер на 12 713 хил. лв.. Погасяването на главницата е в лева и е съгласно договорен погасителен план с начална дата от 31.10.2018 г. Падежът на заема е 30.09.2028 г. Лихвеният процент се формира като сбор от "Осреднен депозитен индекс" плюс надбавка. Обезпечение по заема са договорна ипотека на земя и изградени върху нея сгради, паркинг и 2 броя КПП, вземания на Групата, произтичащи от договор за наем, сключен с наемател.
- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит за покриване на разходи за пълна реконструкция и основен ремонт на сграда, сключен на 11 август 2017 г., с падеж на 30 декември 2028 г. Лихвата по кредита е в размер на годишната лихва

определена като сбор от приложимия към съответния период на олихвяване променлив базов лихвен индекс и надбавка към лихвения индекс в размер на 2.738 %. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижим имот в гр. София, залог на акции и вземания, собственост на Групата.

- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит, сключен на 14 декември 2021 г., с падеж на 31 януари 2029 г. Годишната лихва е определена като сбор от приложимия към съответния период на олихвяване променлив базов лихвен индекс и надбавка към него в размер на 2.738 %. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижим имот в гр. София, залог на акции и вземания, собственост на Групата.
- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит, сключен на 28 април 2021 г., с падеж на 20.04.2025 г.. Лихвата по кредита е в размер на БЛП в лева 2.5% плюс договорна надбавка за кредитен риск 0.35% или общо договорен процент 2.85%. За обезпечаване на получения заем Групата е заложила сгради от групата на имоти, машини и съоръжения

Револвиращи кредити

- Групата е страна по договор за револвиращ банков кредит, сключен на 21 юни 2013 г., с падеж на 20 декември 2029 г. Лихвата по кредита е в размер на тримесечен EURIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6%. Заемът е обезпечен с ипотека на недвижими имоти, залог на дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози.
- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит, сключен на 21 юни 2013 г., с падеж на 20 декември 2029 г. Лихвата по кредита е в размер на тримесечен EURIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6,5%. Заемът е обезпечен с ипотека на недвижими имоти, залог на дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози
- Групата е страна по договор за револвиращ банков кредит, сключен на 28 януари 2008 г. със срок на погасяване 10 ноември 2024 г. Годишният лихвен процент по заема възлиза на едномесечен EURIBOR плюс 4% надбавка. Обезпечения – ипотека върху зърнобази в гр. Добрич и с. Генерал Колево (земи, сгради и трайно прикрепени машини и съоръжения), собственост на Групата.
- Групата е страна по договор за револвиращ банков кредит, сключен на 13 декември 2013 г. със срок на погасяване 30.09.2024 г. Годишният лихвен процент по заема възлиза на осреднен депозитен индекс (ОДИ) плюс 2.657% надбавка. Заемът е обезпечен със залог на собствени материални запаси и имоти, машини и съоръжения, собственост на Групата.
- Договор за банков кредит-овърдрафт сключен на 01.08.2018г за оборотни средства със срок на погасяване 20.08.2024 г. Годишният лихвен процент е в размер на 5.2 % базов лихвен процент на банката плюс 12 месечен Euribor. Заемът е обезпечен със залог на вземания по разплащателни сметки в банката-кредитор и особен залог върху стоки, предназначени за безмитно валутна търговия на борда на самолетите и/или в специализирания магазин. Общата стойност на стоките е до 141 хил. лв.

26.3.2. Краткосрочни банкови заеми

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни револвиращи и инвестиционни банкови кредити	29 315	34 844
	29 315	34 844

Инвестиционни кредити

Групата е получила следните краткосрочни банкови заеми с инвестиционна цел:

- Групата е страна по договор за банков инвестиционен кредит, сключен на 05.10.2011 г. за сума в размер на 3 000 хил. лв. Падежът на заема е на 10.11.2024 г. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 4%, формиран на база на 1М ЮРИБОР плюс 4%, като лихвата не може да бъде по-ниска от 4%.

Револвиращи кредити

- Групата е страна по договор за кредит – овърдрафт, сключен на 31.01.2020 г. за сума в размер на 2 240 хил. евро (4 381 хил. лв.) за срок за погасяване до 31.01.2026 г. Заемът е обезпечен с банкови депозити. Годишният лихвен процент по заема е формиран на база на БЛП плюс 0.8%.
- Групата е страна по договор за банков кредит-овърдрафт, сключен на 25.09.2020 г. за оборотни средства със срок на погасяване 20.09.2026 г. Годишният лихвен процент е в размер на 4.8 % базов лихвен процент на банката плюс 12 месечен Euribor. Заемът е обезпечен с Договор за особен залог върху вземания.
- Групата има сключен 1 активен към 31.12.2023 г. договор за банков кредит с цел оборотни средства със срок на погасяване 30.11.2024 г. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 4% на договора за кредит плюс 3М Euribor, но не по-малко от 4%. Заемът е обезпечен със залог на вземания по договори за обществени поръчки за осигуряване на самолетни билети, за вземания по BSP постъпления, на вземания по договори на трети страни.
- На 02.11.2023 г. Групата е сключила договор за банков кредит за оборотни средства в размер на 500 хил. лв. с годишна лихва БДИЮЛ в лева плюс 4 четири пункта надбавка или минимум общ договорен лихвен процент 4%. Договорен е гратисен период на главница до 20.01.2024 г. За обезпечаване на получения заем Групата е заложила машини от групата имоти, машини и съоръжения. Дължимата сума в размер на 500 хил. лв. към 31.12.2023 г.
- На 11.08.2023 г. Групата е сключила договор за банков кредит за оборотни средства в размер на 250 хил. лв. с годишна лихва БЛП в лева 3.5 % плюс договорна надбавка за кредитен риск 1 % или общо договорен процент 4.5 %. Договорен е гратисен период на главница до 19.03.2024 г. За обезпечаване на получения заем Групата е заложила сграда от групата на имоти. Дължимата сума в размер на 250 хил. лв. към 31.12.2023 г.

26.4. Други заеми и финансираня

	Текущи		Нетекущи			
	2023	2022	2023	2022		
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.		
Други дългосрочни заеми и финансираня	26.4.2	14 795	17 674	26.4.1	7 108	7 684

26.4.1. Други дългосрочни заеми и финансираня

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни заеми	7 102	7 678
Финансираня по оперативни програми	6	6
	7 108	7 684

Други дългосрочни заеми са получени от трети лица – търговски дружества при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Получените заеми не са обезпечени с активи на Групата. Плащанията по тях се извършват във валутата, в която са отпуснати.

Финансиранията се отнасят до придобити активи Станция за геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи, Станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи по договор между "Проучване и добив на нефт и газ" АД и ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност” - Управляващ орган на ОПК към Министерство на икономиката и енергетиката - правопримемник на ИАНМСП, относно договор за безвъзмездна финансова помощ № 2ТМГ-02-21/13.06.2011 г. по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие, и други.

26.4.2. Други краткосрочни заеми и финансираня

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочните заеми	14 795	17 674
	14 795	17 674

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Заемите са класифицирани според крайния им срок за погасяване, който е през 2024 г. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

26.5. Депозити от банки

	Текущи	
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Безсрочни депозити от местни банки		
-В български лева	1 070	1 970
-В чуждестранна валута	2 833	2 462
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	3 311	4 030
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български лева	126	27
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	5 895	351
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	1 514	1 407
	14 749	10 247

26.6. Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 12 554 хил. лв. (2022 г.: 4 278 хил. лв.), в това число и натрупани задължения по лихви по тях. Падежите на задълженията са съответно януари 2024 г., 26 март 2024 г., 2 април 2024 и 17 април 2024 г. Задълженията по репо сделки са обезпечени с финансовите инструменти - обект на репо сделките с обща балансова стойност 17 764 хил. лв. Договорените лихвени проценти за периода между датата на прехвърляне и обратно придобиване на ценните книжа са в рамките на до 4.5%.

26.7. Търговски задължения

	Текущи		Нетекучи	
	2023	2022	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Търговски задължения	88 665	74 005	939	1 022

Нетната балансова стойност на търговските задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

27. Задължения към осигурени лица

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Привлечени средства на доброволен пенсионен фонд	117 732	108 721
Привлечени средства на професионален пенсионен фонд	151 873	139 739
Привлечени средства на универсален пенсионен фонд	1 782 723	1 508 566
Привлечени средства на фонд за изплащане на пожизнени пенсии	5 491	-
Привлечени средства на фонд за разсрочени плащания	6 123	-
	2 063 942	1 757 026

Чистата стойност на активите на фондовете, управлявани от дъщерното дружество ПОАД ЦКБ-Сила към 31 декември 2023 г. е 2 063 942 хил. лв. Увеличението в размер на 306 916 хил. лв. спрямо задълженията към 31 декември 2022 г. основно се дължат на постъпления от осигурителни вноски и намаление на изплатените суми по осигурителни договори.

Изменението в нетните активи в наличност за доходи е в резултат на:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
В началото на периода	1 757 026	1 708 674
Изменение в началното салдо в задълженията към осигурени лица	5 235	-
Постъпили от УПФ за изплащане на пожизнени пенсии	11 381	-
Постъпили средства от УПФ на починали осигурени лица без наследници	19	-
Постъпили осигурителни вноски	208 734	183 188
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други пенсионно осигурителни дружества	109 572	65 240
Средства на лица възобновили осигуряването си в УПФ по реда на чл. 124а от КСО	511	260
Прехвърлени средства от резерва на ПОД за гарантиране на brutния размер на вноските	1	-
	335 453	248 688
Общо увеличение от осигурителни вноски	335 453	248 688
Положителен/(Отрицателен) доход от инвестиране средствата на фонда	161 431	(16 256)
	161 431	(16 256)
Резултат от инвестиране на средствата на фонда	161 431	(16 256)
Изплатени пенсии	(511)	(119)
Еднократно изплатени суми на осигурени лица	(5 891)	(5 868)
Разсрочени плащания на лицата	(5 043)	-
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(4 853)	(5 356)
Средства за превеждане в НОИ	(4 482)	(4 447)
	(20 780)	(15 790)
Изплатени суми по осигурителни договори	(20 780)	(15 790)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(121 426)	(135 132)
Средства на лица променили осигуряването си по реда на чл.46 от КСО	(14 513)	(7 704)
Преведени данъци	(102)	(136)
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии	(3 830)	(1 648)
Прехвърлени средства към ФИПП на осигурени лица без наследници	(19)	(13)
Прехвърлени средства към ФРП за извършване на разсрочени плащания	(7 551)	(4 673)

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Встъпителна такса	(6)	(5)
Такса за обслужване	(209)	(164)
Такса от доходността - 9%	(717)	(189)
Такса за обслужване (2022: 3.75%; 2023: 3.75%)	(7 545)	(6 600)
Инвестиционна такса (2022: 0.75%; 2023: 0.75%)	(13 263)	(12 018)
Такса за изтегляне	(7)	(8)
В края на периода	2 063 942	1 757 026

Нетните активи в наличност за доходи са разпределени както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Индивидуални партии	2 045 077	1 742 111
Резерв за гарантиране на минимална доходност	18 865	14 915
Нетни активи в наличност за доходи	2 063 942	1 757 026

28. Възнаграждения на персонала

28.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала се състоят от текущи заплати и възнаграждения, разходи за социални осигуровки, неизползвани отпуски и провизии за пенсии, както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за заплати	(102 276)	(89 840)
Разходи за социални осигуровки	(21 629)	(18 147)
Разходи за персонала	(123 905)	(107 987)

28.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Нетещуци:		
Провизии за пенсии	4 586	4 588
Нетещуци пенсионни задължения към персонала	4 586	4 588
Текущи:		
Задължения към персонала	11 234	9 937
Задължения към осигурителни институции	3 198	2 891
Провизии за пенсии	1 310	995
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	15 742	13 823
Пенсионни и други задължения към персонала	20 328	18 411

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2024 г.

При определяне на пенсионните задължения са използвани актюерски допускания. Ръководството на Групата е направило предположения след консултации с независими актюери, които са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството. Действителните резултати обаче могат да се различават от направените предположения.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи в началото на периода	5 583	5 832
Разходи за текущ трудов стаж	515	411
Разходи за минал трудов стаж	6	-
Разходи за лихви	317	146
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските и финансовите предположения	91	(193)
Изплатени доходи	(616)	(613)
	5 896	5 583

29. Застрахователни активи и пасиви

Информация за застрахователните активи и пасиви по основни видове застраховане е представена в следващите таблици:

31.12.2023	Застрахователни активи	Застрахователни пасиви
	хил. лв.	хил. лв.
Общо застраховане	604	223 059
Животозастраховане	-	1 367
Общо	604	224 426

31.12.2022	Застрахователни активи	Застрахователни пасиви
	хил. лв.	хил. лв.
Общо застраховане	-	212 208
Животозастраховане	-	1 425
Общо	-	213 633

31.12.2023	Застрахователни активи	Застрахователни пасиви
	хил. лв.	хил. лв.
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	12	(73 657)
Гражданска отговорност на МПС	-	(99 473)
Имуществено презастраховане срещу пожар и други бедствия	2	(25 369)
Морско, Авиационно и Транспортно презастраховане	1	(3 851)
Разни финансови загуби	-	(7 965)
Животозастраховане	-	(1 367)
Друг вид застраховане	589	(12 744)
Общо	604	(224 426)

31.12.2022	Застрахователни активи	Застрахователни пасиви
	хил. лв.	хил. лв.
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	-	(63 419)
Гражданска отговорност на МПС	-	(106 237)
Имуществено презастраховане срещу пожар и други бедствия	-	(19 075)
Морско, Авиационно и Транспортно презастраховане	-	(3 514)
Разни финансови загуби	-	(9 437)
Животозастраховане	-	(1 425)
Друг вид застраховане	-	(10 526)
Общо	-	(213 633)

Информация за изменение в пасива за остатъчно покритие и пасива за възникнали претенции в групата на общо застраховане, е оповестена в следващите таблици:

	Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали претенции		Общо
	Без компонент за загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск	хил. лв.
		хил. лв.	хил. лв.	
Активи по застрахователни договори към 01.01.2023	-	-	-	-
Пасиви по издадени застрахователни договори към 01.01.2023	(66 186)	(139 734)	(6 288)	(212 208)
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 01.01.2023	(66 186)	(139 734)	(6 288)	(212 208)
Застрахователен приход	241 050	-	-	241 050
<i>Предявени претенции и други направени разходи</i>	-	(44 598)	(2 997)	(47 595)
<i>Амортизация на паричните потоци за придобиване на застраховане</i>	(59 986)	-	-	(59 986)
<i>Промените, които се отнасят до минала услуга, т.е. промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с пасива за възникнали претенции</i>	-	(81 402)	488	(80 914)
Разходи по застрахователни услуги	(59 986)	(126 000)	(2 509)	(188 495)
Нетен резултат от издадени застрахователни договори	181 064	(126 000)	(2 509)	52 555
<i>Застрахователни финансови разходи</i>	-	(4 547)	-	(4 547)
<i>Ефект от промени във валутните курсове</i>	(240)	21	1	(218)
Нетни финансови разходи от застрахователни договори	(240)	(4 526)	1	(4 765)
Обща сума на промените в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	188 325	(138 027)	(2 508)	47 790
Сума на паричните потоци				
Получени премии и прихващане за издадени застрахователни договори	(248 180)	-	-	(248 180)
Платени претенции и други разходи	-	128 171	-	128 171

	Пасив за	Пасив за възникнали		Общо
	остатъчно	претенции		
	покритие	Приблизителна	Корекция	
	Без	оценка на	за риск	
	компонент за	настоящата		
	загуба	стойност на		
		бъдещите		
	хил. лв.	парични потоци	хил. лв.	хил. лв.
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци и прихващане за придобиване на застраховане	61 972	-	-	61 972
Обща сума на паричните потоци	(186 208)	128 171	-	(58 037)
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 31.12.2023				
Активи по застрахователни договори към 31.12.2023	604	-	-	604
Пасиви по издадени застрахователни договори към 31.12.2023	(72 174)	(142 089)	(8 796)	(223 059)
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 31.12.2023	(71 570)	(142 089)	(8 796)	(222 455)

	Пасив за	Пасив за възникнали		Общо
	остатъчно	претенции		
	покритие	Приблизителна	Корекция	
	Без	оценка на	за риск	
	компонент за	настоящата		
	загуба	стойност на		
		бъдещите		
	хил. лв.	парични потоци	хил. лв.	хил. лв.
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Активи по застрахователни договори към 01.01.2022	-	-	-	-
Пасиви по издадени застрахователни договори към 01.01.2022	(62 295)	(134 353)	(6 046)	(202 694)
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 01.01.2022	(62 295)	(134 353)	(6 046)	(202 694)
Застрахователен приход	214 419	-	-	214 419
<i>Предявени претенции и други направени разходи</i>	-	(57 897)	(2 628)	(60 525)
<i>Амортизация на паричните потоци за придобиване на застраховане</i>	(49 132)	-	-	(49 132)
<i>Промените, които се отнасят до минала услуга, т.е. промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с пасива за възникнали претенции</i>	-	(79 475)	2 386	(77 089)
Разходи по застрахователни услуги	(49 132)	(137 372)	(242)	(186 746)
Нетен резултат от издадени застрахователни договори	165 287	(137 372)	(242)	27 673
<i>Застрахователни финансови разходи</i>	-	9 674	-	9 674
<i>Ефект от промени във валутните курсове</i>	51	-	-	51
Нетни финансови приходи от застрахователни договори	51	9 674	-	9 725
Обща сума на промените в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход	165 338	(127 698)	(242)	37 398
Сума на паричните потоци				
Получени премии и прихващане за издадени застрахователни договори	(220 078)	-	-	(220 078)
Платени претенции и други разходи	-	122 317	-	122 317
Парични потоци и прихващане за придобиване на застраховане	50 849	-	-	50 849

	Пасив за остатъчно покритие		Пасив за възникнали претенции		Общо
	Без компонент за загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск		
Обща сума на паричните потоци	(169 229)	122 317	-	(46 912)	
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 31.12.2022					
Активи от застрахователни договори към 31.12.2022	-	-	-	-	-
Пасиви по издадени застрахователни договори към 31.12.2022	(66 186)	(139 734)	(6 288)	(212 208)	
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 31.12.2022	(66 186)	(139 734)	(6 288)	(212 208)	

Информация за изменение в пасива за остатъчно покритие и пасива за възникнали претенции в групата на животозастраховане, е оповестена в следващите таблици:

	2023			
	Пасив за остатъчно покритие		Пасив за възникнали претенции	Общо
	Изкл. компонента на загуба	Компонент на загуба		
Застрахователни активи	-	-	-	-
Застрахователни пасиви	162	(1 057)	(530)	(1 425)
Нетно салдо 1 януари	162	(1 057)	(530)	(1 425)
Застрахователен приход	1 757	-	-	1 757
Разходи по застрахователни услуги				
<i>Предявени претенции и прилежащи разходи</i>	-	-	(1 096)	(1 096)
<i>Промени, които се отнасят до минала услуга - корекции на ПВП</i>	-	-	16	16
<i>Промени, които се отнасят до бъдеща услуга - загуби по обременяващи договори и обратно възстановяване</i>	-	514	-	514
<i>Амортизация на аквизиционни парични потоци</i>	(316)	-	-	(316)
Разходи по застраховане	(316)	514	(1 080)	(882)
Резултат от застрахователна дейност	1 441	514	(1 080)	875
Финансови разходи по застрахователни договори	(15)	(36)	(19)	(70)
Обща стойност призната в печалба/(загуба)	1 426	478	(1 099)	805
Парични потоци				
Получени премии	(2 359)	-	-	(2 359)
Платени претенции и други директни разходи	-	-	1 079	1 079
Парични потоци по аквизиционни разходи	533	-	-	533
Общо парични потоци	(1 826)	-	1 079	(747)
Застрахователни активи	-	-	-	--
Застрахователни пасиви	(238)	(579)	(550)	(1 367)
Нетно салдо към 31 декември	(238)	(579)	(550)	(1 367)

	2022			
	Пасив за остатъчно покритие		Пасив за възникнали претенции	Общо
	Изкл. компонента на загуба	Компонент на загуба		
Застрахователни активи	-	-	-	-
Застрахователни пасиви	203	(1 153)	(396)	(1 346)
Нетно салдо 1 януари	203	(1 153)	(396)	(1 346)
Застрахователен приход	2 112	-	-	2 112
Разходи по застрахователни услуги				
<i>Предявени претенции и прилежащи разходи</i>	-	-	(787)	(787)
<i>Промени, които се отнасят до минала услуга - корекции на ПВП</i>	-	-	(288)	(288)
<i>Промени, които се отнасят до бъдеща услуга - загуби по обременяващи договори и обратно възстановяване</i>	-	(54)	-	(54)
<i>Амортизация на аквизиционни парични потоци</i>	(268)	-	-	(268)
Разходи по застраховане	(268)	(54)	(1 075)	(1 397)
Резултат от застрахователна дейност	1 844	(54)	(1 075)	715
Финансови приходи по застрахователни договори	44	149	17	210
Обща стойност призната в печалба/(загуба)	1 888	95	(1 058)	925
Парични потоци				
Получени премии	(2 354)	-	-	(2 354)
Платени претенции и други директни разходи	-	-	923	923
Парични потоци по аквизиционни разходи	427	-	-	427
Общо парични потоци	(1 927)	-	923	(1 004)
Застрахователни активи	-	-	-	-
Застрахователни пасиви	162	(1 057)	(530)	(1 425)
Нетно салдо към 31 декември	162	(1 057)	(530)	(1 425)

Равнение на движението на салдата на компонентите за оценка на застрахователните договори по Животозастраховане е представено в следващите таблици:

	31 декември 2023			
	Настояща стойност на парични потоци	Корекция за нефинансов риск	ПДУ	Общо
Начално салдо застрахователен актив	-	-	-	-
Начално салдо застрахователен пасив	(1 095)	(75)	(255)	(1 425)
Нетно начално салдо	(1 095)	(75)	(255)	(1 425)
Промени, касаещи текущи услуги				
- ПДУ признат в печалба или загуба	-	-	724	724
- Промени в корекцията за риск призната в П/З	-	7	-	7

31 декември 2023				
	Настояща стойност на парични потоци	Корекция за нефинансов риск	ПДУ	Общо
- Корекции въз основа на опита	(147)	(19)	-	(166)
Промени, касаещи бъдещи услуги				
- Договори признати през периода	226	-	(238)	(12)
- Промени в оценките, които променят ПДУ	771	3	(774)	-
- Промени в оценките, които водят до обременяващи договори или сторниране на загуби	286	21	-	307
Промени, касаещи бъдещи услуги				
Промени за минали периоди коригиращи ПВП	(11)	26	-	15
Финансови разходи по застр. дейност ССПЗ	(58)	-	(12)	(70)
Общо суми, признати в печалбата или загубата	1 067	38	(300)	805
Получени и прихванати премии	(2 359)	-	-	(2 359)
Претенции	1 079	-	-	1 079
Аквизиционни парични потоци	533	-	-	533
Общо парични потоци	(747)	-	-	(747)
Крайно салдо застрахователен актив	-	-	-	-
Крайно салдо застрахователен пасив	(775)	(37)	(555)	(1 367)
Нетно крайно салдо	(775)	(37)	(555)	(1 367)

31 декември 2022				
	Настояща стойност на парични потоци	Корекция за нефинансо в риск	ПДУ	Общо
Начално салдо застрахователен актив	-	-	-	-
Начално салдо застрахователен пасив	(1 218)	(112)	(16)	(1 346)
Нетно начално салдо	(1 218)	(112)	(16)	(1 346)
Промени, касаещи текущи услуги				
- ПДУ признат в печалба или загуба	-	-	1 238	1 238
- Промени в корекцията за риск призната в печалба или загуба	-	36	-	36
- Корекции въз основа на опита	243	(10)	-	233
Промени, касаещи бъдещи услуги				
- Договори признати през периода	277	(27)	(262)	(12)
- Промени в оценките, които променят ПДУ	1 209	2	(1 211)	-
- Промени в оценките, които водят до обременителни договори или сторниране на загуби	(520)	28	-	(492)
Промени, касаещи бъдещи услуги				

31 декември 2022

	Настояща стойност на парични потоци	Корекция за нефинансо в риск	ПДУ	Общо
Промени за минали периоди коригиращи ПВП	(292)	4	-	(288)
Финансови приходи/разходи по застрахователна дейност ССПЗ	211	4	(4)	211
Общо суми, признати в ОПР или ДВД	1 128	37	(239)	926
Получени премии	(2 355)	-	-	(2 355)
Претенции	923	-	-	923
Аквизиционни парични потоци	427	-	-	427
Общо парични потоци	(1 005)	-	-	(1 005)
Крайно салдо застрахователен актив	-	-	-	-
Крайно салдо застрахователен пасив	(1 095)	(75)	(255)	(1 425)
Нетно крайно салдо	(1 095)	(75)	(255)	(1 425)

30. Презастрахователни активи и пасиви

Информация за презастрахователните активи и пасиви по основни видове застраховане е представена в следващите таблици:

31.12.2023	Активи по презастрахователни договори хил. лв.	Пасиви по презастрахователни договори хил. лв.
Общо застраховане	66 910	3 467
Животозастраховане	-	22
Общо	66 910	3 489

31.12.2022	Активи по презастрахователни договори хил. лв.	Пасиви по презастрахователни договори хил. лв.
Общо застраховане	66 099	10 236
Животозастраховане	-	15
Общо	66 099	10 251

31.12.2023	Презастрахователни активи хил. лв.	Презастрахователни пасиви хил. лв.
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	16 287	(375)
Гражданска отговорност на МПС	34 654	(2 218)
Имуществено презастраховане срещу пожар и други бедствия	11 825	(622)
Морско, Авиационно и Транспортно презастраховане	2 454	(2)

31.12.2023	Презастрахователни активи	Презастрахователни пасиви
	хил. лв.	хил. лв.
Разни финансови загуби	-	-
Животозастраховане	-	(22)
Друг вид застраховане	1 690	(250)
Общо	66 910	(3 489)

31.12.2022	Презастрахователни активи	Презастрахователни пасиви
	хил. лв.	хил. лв.
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	18 244	(5 467)
Гражданска отговорност на МПС	36 780	(3 236)
Имуществено презастраховане срещу пожар и други бедствия	8 794	(1 154)
Морско, Авиационно и Транспортно презастраховане	978	(111)
Разни финансови загуби	-	-
Животозастраховане	-	(15)
Друг вид застраховане	1 303	(268)
Общо	66 099	(10 251)

Информация за изменение в пасива за остатъчно покритие и пасива за възникнали претенции в групата на общо застраховане, е оповестена в следващите таблици:

2023	Остатъчно покритие	Възстановими суми по възникнали претенции		Общо
	Без компонент на загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция на риска	
В хил. лв.				
Активи от държани презастрахователни договори към 01.01.2023	444	63 821	1 834	66 099
Пасиви по държани презастрахователни договори към 01.01.2023	(10 235)	-	-	(10 235)
Нетна стойност на пасивите по презастрахователни договори към 01.01.2023	(9 791)	63 821	1 834	55 864
Разпределение на презастрахователните премии	(51 509)	-	-	(51 509)
<i>Възстановими суми по възникнали претенции и други разходи</i>	-	21 250	1 004	22 254
<i>Промени в пасива за възникнали претенции</i>	-	10 994	127	11 121
Възстановими суми от презастрахователи по възникнали претенции	-	32 244	1 131	33 375
Нетен резултат от държани презастрахователни договори	(51 509)	32 244	1 131	(18 134)
Финансови приходи от презастраховане	-	1 248	-	1 248
Ефект от промени в риска от неизпълнение на презастрахователите	-	2	-	2
Ефект от промени във валутните курсове	171	(1)	-	170

2023	Остатъчно покритие		Възстановими суми по възникнали претенции		Общо
	Без компонент на загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция на риска		
В хил. лв.					
Нетни финансови приходи от държани презастрахователни договори	171	1 247	-	1 418	
Ефект от промени в риска от неизпълнение на презастрахователите	-	2	-	2	
Обща сума на промените в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	(51 338)	33 491	1 131	(16 716)	
Сума на паричните потоци					
Платени и прихванати премии	59 354	-	-	59 354	
Получени и прихванати суми	-	(35 058)	-	(35 058)	
Обща сума на паричните потоци	59 354	(35 058)	-	24 296	
Нетна стойност на пасивите по държани презастрахователни договори към 31.12.2023					
Активи по презастрахователни договори към 31.12.2023	1 692	62 254	2 965	66 910	
Пасиви по презастрахователни договори към 31.12.2023	(3 467)	-	-	(3 467)	
Нетна стойност на пасивите по презастрахователни договори към 31.12.2023	(1 775)	62 254	2 965	63 444	

2022	Оставащо покритие		Възстановими суми по възникнали претенции		Общо
	Без компонент на загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция на риска		
В хил. лв.					
Активи от държани презастрахователни договори към 01.01.2022	1 094	58 873	1 691	61 658	
Пасиви по държани презастрахователни договори към 01.01.2022	(8 953)	-	-	(8 953)	
Нетна стойност на пасивите по застрахователни договори към 01.01.2022	(7 859)	58 873	1 691	52 705	
Разпределение на презастрахователните премии	(45 639)	-	-	(45 639)	
<i>Възстановими суми по възникнали претенции и други разходи</i>	-	19 654	538	20 192	
<i>Промени в пасива за възникнали претенции</i>	-	16 407	(395)	16 012	
Възстановими суми от презастрахователи по възникнали претенции	-	36 061	143	36 204	
Нетен резултат от държани презастрахователни договори	(45 639)	36 061	143	(9 435)	
Финансови разходи от презастраховане	-	(2 022)	-	(2 022)	
Нетни финансови разходи от държани презастрахователни договори	-	(2 022)	-	(2 022)	

2022	Оставащо покритие	Възстановими суми по възникнали претенции		Общо
	Без компонент на загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция на риска	
В хил. лв.				
Ефект от промени в риска от неизпълнение на презастрахователите	-	(2)	-	(2)
Обща сума на промените в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	(45 639)	34 037	143	(11 459)
Сума на паричните потоци				
Платени и прихванати премии	43 706	-	-	43 706
Получени и прихванати суми	-	(29 089)	-	(29 089)
Обща сума на паричните потоци	43 706	(29 089)	-	14 617
Нетна стойност на пасивите по държани презастрахователни договори към 31.12.2022				
Активи от държани презастрахователни договори към 31.12.2022	444	63 821	1 834	66 099
Пасиви по държани презастрахователни договори към 31.12.2022	(10 236)	-	-	(10 236)
Нетна стойност на пасивите по презастрахователни договори към 31.12.2022	(9 792)	63 821	1 834	55 863

Информация за изменение в пасива за остатъчно покритие и пасива за възникнали претенции в групата на животозастраховане, е оповестена в следващите таблици:

	2023		2022	
	ПОП	Общо	ПВП	Общо
Начално салдо презастрахователен актив	-	-	1	1
Начално салдо презастрахователен пасив	(15)	(15)	-	-
Нетно начално салдо	(15)	(15)	1	1
Нетни приходи и разходи от цедирано презастраховане				
Разпределена презастрахователна премия	(19)	(19)	(29)	(29)
Възстановяване на очаквани претенции и други разходи				
Промени в ПВП от минали периоди				
Промени в паричните потоци за изпълнение, които не променят ПДУ				
Ефекти от промени в риска от неизп. на презастрахователи	-	-	-	-
Директни презастрахователни разходи				
Финансови приходи по цедирано презастраховане, по ССПЗ	(1)	(1)	1	1
Финансови приходи по цедирано презастраховане, по ССДВД	-	-	-	-
Нетни приходи и разходи от валутни операции	-	-	-	-

2022	Оставащо покритие	Възстановими суми по възникнали претенции		Общо
	Без компонент на загуба	Приблизителна оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция на риска	
В хил. лв.				
Инвестиционни компоненти		-	-	-
Общо суми, признати в ОГПР		(20)	(20)	(28)
Парични потоци				
Платени премии към презастрахователи нето от комисионни		13	13	12
Директни разходи				
Възстановявания от презастрахователи		-	-	-
Общо парични потоци		13	13	12
Крайно салдо преазстрахователен пасив		-	-	(15)
-Крайно салдо преазстрахователен актив		(22)	(22)	-
Нетно крайно салдо		(22)	(22)	(15)

31. Лизингови задължения

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Задължения по лизингови договори – нетекуща част	361 556	267 573
Задължения по лизингови договори – текуща част	58 112	37 881
Задължения по лизингови договори	419 668	305 454

Една от дейностите на Групата се осъществява посредством самолети, които са наети по договори за оперативен лизинг. Всички договори са разгледани в светлината на МСФО 16 в сила от 01.01.2019 г. и са признати съответните активи с право на ползване и свързаните с тях задължения по лизинг. Детайлна информация за групите активи с право на ползване е представена в пояснение 10.

С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг е отразен в консолидирания отчет за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Групата), се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга.

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Групата, освен ако Групата има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване. Някои лизингови договори съдържат опция за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Групата да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на летателни апарати и помещения, Групата трябва да поддържа наетите активи в добро състояние и да ги върне в първоначалното им състояние или съгласно договорени изисквания след изтичане на лизинговия договор. Групата е длъжна да застрахова наетите активи и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2023 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо хил. лв.
	2024	2025	2026	2027	2028	>2028	
	До 1 година хил. лв.	1-2 години хил. лв.	2-3 години хил. лв.	3-4 години хил. лв.	4-5 години хил. лв.	След 5 години хил. лв.	
31 декември 2023 г.							
Лизингови плащания	77 033	73 909	60 232	50 915	47 107	202 949	512 145
Финансови разходи	(18 921)	(16 323)	(13 880)	(11 812)	(9 968)	(21 573)	(92 477)
Нетна настояща стойност	58 112	57 586	46 352	39 103	37 139	181 376	419 668

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2022 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо хил. лв.
	2023	2024	2025	2026	2027	>2027	
	До 1 година хил. лв.	1-2 години хил. лв.	2-3 години хил. лв.	3-4 години хил. лв.	4-5 години хил. лв.	След 5 години хил. лв.	
31 декември 2022 г.							
Лизингови плащания	49 565	48 322	45 020	38 049	29 007	227 982	437 945
Финансови разходи	(11 684)	(9 993)	(8 187)	(6 685)	(5 333)	(90 609)	(132 491)
Нетна настояща стойност	37 881	38 329	36 833	31 364	23 674	137 373	305 454

Лизингови плащания, които не отговарят на условията за признаване на задължение, са отчетени в печалбата или загубата за периода и представени в пояснение 40 Оперативни и административни разходи.

Към 31 декември 2023 г. Групата е поела ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и общата сума на поетите задължения към тази дата е 1 289 хил. лв.(2022: 1 087 хил.лв.) Тяхната падежна структура е както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо хил. лв.
	До 1 година хил. лв.	1-2 години хил. лв.	2-3 години хил. лв.	3-4 години хил. лв.	4-5 години хил. лв.	След 5 години хил. лв.	
	31 декември 2023 г.						
Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване	1 022	137	59	11	7	53	1 289
31 декември 2022 г.							
Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване	821	121	54	20	12	59	1 087

32. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Корпоративен данък	365	391
Задължения за данък добавена стойност	3 278	1 579
Данък застрахователни премии	1 168	926
Акциз за внасяне	300	253
Други данъци	3 951	2 957
	9 062	6 106

33. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

		Краткосрочни		Дългосрочни		
		2023 хил. лв.	2022 хил. лв.	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.	
Други задължения	33.2	51 177	48 320	33.1	2 109	2 326

33.1. Други дългосрочни задължения

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Финансиране трансевропейски транспортни мрежи	15	16
Провизии	955	701
Други	1 139	1 609
	2 109	2 326

Групата участва в Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на Българската икономика BG161P003-1.1.04 Подкрепа за внедряване в производство на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги“.

Програмата включва закупуване на:

- Трислойна линия за раздувно фолио и
- Поточна технологична линия от инсталация за ленти, станове и конфекция за тъкани изделия.

33.2. Други краткосрочни задължения

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Продадени самолетни билети	20 688	19 397
Получени аванси	6 231	5 160
Гаранции	2 047	3 193
Задължения по концесионни възнаграждения	1 337	1 631
Провизии	2 381	1 353
Други	18 493	17 586
	51 177	48 320

Задълженията по продадени билети в размер на 20 688 хил. лв. (2022 г.: 19 397 хил. лв.) представляват извършени продажби на самолетни билети, за които към датата на консолидирания финансов отчет не е настъпил момента на фактическо предоставяне на услугата т.е. извършване на превоза.

34. Приходи от нефинансова дейност

Приходите от нефинансова дейност на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Приходи от извършени самолетни полети	206 166	153 702
Приходи от услуги	100 890	110 129
Приходи от продажба на продукция	40 020	52 496
Приходи от продажба на стоки	25 037	27 990
Други	35 508	64 082
	407 621	408 399

35. (Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Приходи от продажба на нетекущи активи	2 280	109 607
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(7 888)	(80 600)
	<u>(5 608)</u>	<u>29 007</u>

36. Резултат от застрахователни и презастрахователни договори

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Общо застраховане	52 555	27 673
Застрахователен приход	241 050	214 419
Разходи за застрахователни услуги	(188 495)	(186 746)
Животозастраховане	(146)	(509)
Застрахователен приход	1 960	2 153
Разходи за застрахователни услуги	(2 106)	(2 662)
Общо застрахователен приход	<u>243 010</u>	<u>216 572</u>
Общо разходи за застрахователни услуги	<u>(190 601)</u>	<u>(189 408)</u>
Нетен резултат от издадени застрахователни договори	52 409	27 164
Общо застраховане	(18 134)	(9 435)
Разпределение на презастрахователните премии	(51 509)	(45 639)
Възстановими суми от презастрахователи по възникнали претенции	33 375	36 204
Животозастраховане	(19)	(30)
Разпределение на презастрахователните премии	(19)	(30)
Нетен резултат от държани презастрахователни договори	(18 153)	(9 465)
Резултат от застрахователни услуги	34 256	17 699
Нетни финансови(разходи)/приходи от застрахователни договори	(4 835)	9 935
Нетни финансови приходи/(разходи) от закупени презастрахователни договори	1 417	(2 021)
Нетен резултат от застрахователни и презастрахователни договори, отчетен в печалбата и загубата	30 838	25 613

Нетните финансови приходи и разходи са представени като част от „Други финансови приходи, нето“. Повече информация за промените в застрахователните и презастрахователните активи и пасиви е представена в Пояснения 29 и 30.

Застрахователните приходи и разходи по Животозастраховане могат да бъдат представени, както следва:

	2023 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.
Застрахователен приход		
Промени в ПОП		
- Очаквани възникнали претенции	380	303
- Очаквани възникнали разходи	333	280
- Промени в корекцията за нефинансов риск	4	23
- Призната печалба на договорни услуги	724	1 238
Възстановяване на аквизиционни парични потоци	316	268
Застрахователен приход	1 757	2 112
Друг застрахователен приход	203	41
Общо застрахователен приход	1 960	2 153
Застрахователен разход		
Възникнали претенции	(1 096)	(787)
Загуби от обременителни договори	513	(54)
Промени в пасива за остатъчно покритие	16	(288)
Амортизация на аквизиционни парични потоци	(316)	(268)
Общо застрахователен разход	(883)	(1 397)
Други застрахователни разходи	(1 223)	(1 265)
Общо разходи за застрахователни услуги	(2 106)	(2 662)
Нетен резултат от издадени застрахователни договори	(146)	(509)
Застрахователен разход от презастраховане		
Очаквани възстановени претенции	(41)	(28)
Промени в корекцията за нефинансов риск	30	(8)
Призната загуба/печалба на договорни услуги	(8)	6
Нетни разходи от закупени презастрахователни договори	(19)	(30)
Нетен резултат от застрахователни услуги	(165)	(539)

37. Приходи от лихви

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Приходи от лихви по видове източници:		
Предприятия	95 663	82 435
ДЦК	65 857	40 752
Банки	30 152	6 783
Граждани	54 539	53 694
Други	2 861	2 689
	249 072	186 353

38. Разходи за лихви

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разходи за лихви по видове източници:		
Предприятия	(24 004)	(24 083)
Граждани	(3 545)	(3 663)
Банки	(4 150)	(5 530)
Други	(1 936)	(6 867)
	(33 635)	(40 143)

39. Нетен резултат от операции с финансови инструменти

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Печалба от операции с ценни книжа и инвестиции	982 469	1 024 673
Приходи от дивиденди от финансови инструменти	18 395	16 414
	1 000 864	1 041 087
Загуба от операции с ценни книжа и инвестиции	(847 030)	(1 081 360)
	(847 030)	(1 081 360)
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	153 834	(40 273)

40. Оперативни и административни разходи

	Пояснение	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разходи за външни услуги		(182 867)	(149 790)
Разходи за материали		(91 866)	(103 747)
Отчетна стойност на продадените стоки		(21 702)	(32 663)
Разходи за персонала	28.1	(123 905)	(107 987)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	9, 10,12,13	(89 751)	(109 019)
Изменение на запасите от продукция и незавършено производство		(317)	574
Обезценка на вземания		(43 370)	(65 750)
Обезценка на репутация	12	(23 737)	-
Други разходи		(46 952)	(47 756)
		(624 467)	(616 138)

Разходите за възнагражденията за ангажименти за независим финансов одит на дружествата в Групата за 2023 г., извършвани от регистрирани одитори, са в размер на 3 млн.лв. Възнаграждението за одит на индивидуалния и консолидирания отчет на Дружеството майка е в размер на 250 хил.лв., предоставяни са и други услуги на контролирани от Дружеството майка предприятия, във връзка с ангажимент за преглед на междинна финансова информация и ангажименти по изпълнение на договорени процедури съгласно изискванията на МСССУ 4400 (преработен) „Ангажименти за договорени процедури“. Предоставените услуги по ангажиментите за договорени процедури се изискват съгласно Кодекса за застраховането и Кодекса за социалното осигуряване.

Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

41. Други финансови приходи, нетно

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Приходи от такси и комисионни, нетно	76 472	74 968
Нетен резултат от промяна на валутни курсове	(4 003)	1 655
Други финансови разходи/ приходи застраховане, нетно	(3 418)	7 914
Други финансови приходи	6 317	2 573
	75 368	87 110

41.1. Приходи от такси и комисионни

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Банкови преводи в страната и чужбина	35 668	33 661
Обслужване на сметки	19 091	18 381
Отпускане и погасяване на кредити	5 074	6 815
Обслужване на задбалансови ангажименти	835	920
Други приходи от такси и комисионни, различни от банкови	22 125	19 001
Други приходи	18 279	18 545
Общо приходи от такси и комисионни	101 072	97 323

41.2. Разходи от такси и комисионни

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Банкови преводи в страната и чужбина	(18 166)	(15 621)
Обслужване на сметки	(1 440)	(865)
Освобождаване на ценни пратки	(444)	(1 982)
Сделки с ценни книжа	(446)	(351)
Други разходи за такси и комисионни, различни от банкови	(1 645)	(1 559)
Други разходи	(2 459)	(1 977)
Общо разходи за такси и комисионни	(24 600)	(22 355)

42. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 % (за 2022 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи/приходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Печалба за периода преди данъчно облагане	102 043	58 763
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци	(10 204)	(5 876)
Нетен ефект от корекции на счетоводния резултат за данъчни цели	(1 079)	507
Текущ разход за данъци върху дохода	(11 283)	(5 369)
Отсрочен данъчен разход		
Начисление и обратно проявление на данъчни временни разлики	(8 539)	(3 268)
Разходи за данъци върху дохода	(19 822)	(8 637)
Отсрочени данъчни приходи, признати в другия всеобхватен доход	177	725

Пояснение 14 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати в другия всеобхватен доход.

43. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.

Среднопретегленият брой обикновени акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	2023	2022
Нетна печалба за Групата, подлежаща на разпределение в лева	59 112 000	37 520 000
Среднопретеглен брой акции	226 463 529	226 463 529
Основен доход на акция (лева за акция)	0.26	0.17

44. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците, асоциирани и съвместни предприятия и ключов управленски персонал. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия. Разчетните суми обикновено се уреждат по банков път, в брой или чрез прихващане.

44.1. Сделки със собствениците

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи		
Приходи от лихви	105	273
Приходи от услуги	10	-
Други приходи	2	1 453
Покупки на услуги, разходи за лихви и други разходи		
Покупки на услуги	(66)	(89)
Разходи за лихви	(499)	(340)

44.2. Сделки с асоциирани, съвместни и други свързани предприятия

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи		
Продажба на продукция		
- дружества, отчитани по метода на СК	1 158	2 117
- други свързани лица	146	145
Продажба на стоки		
- дружества, отчитани по метода на СК	837	593
- други свързани лица	198	909
Продажба на услуги		
- дружества, отчитани по метода на СК	11 228	11 294
- други свързани лица	4 155	3 845
Приходи от лихви		
- дружества, отчитани по метода на СК	278	310
- други свързани лица	2 519	1 459
Други приходи		
- дружества, отчитани по метода на СК	369	192
- други свързани лица	202	297

Покупки на услуги и разходи за лихви	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Покупки на услуги		
- съвместни предприятия		-
- асоциирани предприятия	(13 892)	(10 186)
- други свързани лица	(2 943)	(4 724)
Разходи за лихви		
- асоциирани предприятия	(38)	(176)
- други свързани лица	(86)	(159)

44.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Химимпорт АД включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет на дружеството-майка. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	(168)	(168)
Разходи за социални осигуровки	(16)	(16)
Възнаграждения от дъщерни дружества	(960)	(882)
Общо краткосрочни възнаграждения	(1 144)	(1 066)

45. Разчети със свързани лица в края на годината

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни вземания от:		
- асоциирани предприятия	1 889	2 942
- други свързани лица	13 260	12 052
Общо дългосрочни вземания от свързани лица	15 149	14 994

Краткосрочни вземания от:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
- собственици	3 426	9 845
- асоциирани предприятия	1 444	1 346
- съвместни предприятия	4 397	3 257
- други свързани лица	41 501	44 604
Общо краткосрочни вземания от свързани лица	50 768	59 052

Дългосрочни задължения към:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
- собственици	-	5
- асоциирани предприятия	7 375	5 053
- съвместни предприятия	1 777	1 538
- други свързани лица	7 562	7 770
Общо дългосрочни задължения към свързани лица	16 714	14 366

Краткосрочни задължения към:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
- собственици	31 585	49 675
- асоциирани предприятия	10 309	5 622
- съвместни предприятия	167	595
- други свързани лица	14 324	15 396
Общо краткосрочни задължения към свързани лица	56 385	71 288

46. Условни активи, условни пасиви и поети ангажименти

Общата сума на условните задължения по отношение на банковата дейност на Групата са както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Банкови гаранции в български лева	27 423	50 746
Банкови гаранции в чуждестранна валута	25 534	25 874
Неотменими ангажименти	109 011	88 823
Общо условни задължения	161 968	165 443

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 109 330 хил. лв. (2022 г.: 88 823 хил. лв.) Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни трансове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Условните задължения на Групата по отношение на небанковата дейност са както следва:

Към 31.12.2023 г. във връзка с изискванията на МСФО 9, Групата е признала 693 хил. лв. (2022 г.: 978 хил. лв.) задължения за провизии за очаквани кредитни загуби, свързани с условните задължения на Групата.

Към 31 декември 2023 г. Групата има заложен инвестиционни имоти с балансова стойност 155 920 хил. лв.

Групата е солидарен длъжник по следните договори за банкови кредити:

- договори за кредит между търговска банка и М Кар София ООД от 02.08.2016 г. с настояща стойност на задължението 18 213 хил. лв. и падеж 02.11.2029 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 38 489 хил. лв.
- договори за кредит между търговска банка и М Лизинг ЕАД от 09.08.2019 г. с настояща стойност на задължението 25 647 хил. лв. и падеж 30.12.2028 г.; Предоставените обезпечения от кредитополучателя са залог на всички вземания по лизингови договори залог на парични вземания по всички сметки.
- договори за кредит между търговска банка и Финанс Инфо Асистанс ЕООД от 01.09.2021 г. с настояща стойност на задължението 14 395 хил. лв. и падеж 01.04.2024 г. Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи /вземания/, собственост на кредитополучателя е в размер на 17 994 хил. лв.

На 26.06.2020 г. от Банка ДСК ЕАД е издадена банкова гаранция с №116DSK13926 в размер на 100 000 лв., обезпечаваща задълженията на Групата във връзка с регистрацията му по Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход. Срокът на валидност на гаранцията е до 24.06.2022 г.

С промяна №1 към банкова гаранция с №116DSK13926 срокът се удължава до 24.12.2023 г. С промяна №2 от 28.11.2023 г. към банкова гаранция с №116DSK13926, срокът се удължава до 24.06.2025 г.

Групата има сключен договор за банкова гаранция за обезпечение за евентуално искане за възстановяване на предоставен аванс в полза на Възложител, относно задължение на Консорциум Енергопроект - Роял Хасконинг по сключен договор за проектиране на Интермодален терминал в размер на 1 684 хил. лв., редуцирана до 1 200 хил. лв. Срок на валидност до 30.06.2024 г. включително. Предоставено е обезпечение банкови гаранции и залог върху вземания;

Групата има сключен договор за банкова гаранция за добро изпълнение в полза на Възложител относно изпълнение на задължение на Консорциум Енергопроект - Роял Хасконинг по сключен

договор за проектиране на Интермодален терминал в размер на 263 хил. лв. и със срок на валидност до 30.06.2024 г. Предоставеното обезпечение е договор за поръчителство.

Групата има издадена гаранция от „Юробанк И Еф Джи България“ АД в размер на 2 600 хил. лв. в полза на Агенция Митници със срок на валидност до 5 април 2024 г.

Във връзка със сключени концесионни договори са поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв., обезпечени със залог върху вземане по депозити.

Групата има подписан с банка Договор за поръчителство, който покрива изпълнението на задълженията по Договор за предоставяне на кредит под формата на кредитен лимит за издаване на банкови гаранции и акредитиви между дъщерно дружество и същата банка.

Съгласно договор за концесия на „Пристанищен терминал Лом“ – част от пристанище за обществен транспорт Лом, Групата следва да поддържа банкови гаранции в установения размер:

- банкова гаранция за изпълнение на Инвестиционната програма за деветата инвестиционна година в размер на 170 хил. лв.;
- банкова гаранция за добро изпълнение за гарантиране изпълнението на задълженията по договора, в размер на 455 хил. лв.

Не са възникнали условни пасиви за Групата по отношение на асоциирани предприятия.

През годината са предявени различни правни искове от Групата. Ръководството на Групата счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независими правни консултанти. Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

За да осигури изпълнението на задълженията си по окончателното напускане на концесионните площи, съгласно концесионните договори групата заделя ежегодно суми, представляващи годишни вноски за “Фонд за напускане”.

Бъдещите плащания във връзка с вноските за “Фонд за напускане” към 31 декември са в следния размер:

	До 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Над 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
2023 г.	32	122	185	339
2022 г.	9	37	96	142

На 20 октомври 2010 г. влиза в сила договорът, подписан между Дружество от групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга върху пристанищен терминал „Видин – Север” и пристанищен терминал „Фериботен комплекс Видин”, части от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин. Договорът е за срок от 30 години. На 24.02.2021 г. е подписано Допълнително споразумение за удължаване срока на 40 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 100 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 44 хил. евро (87 хил. лв.).

По договора за концесия Групата се задължава:

- да експлоатира и поддържа обекта на концесия на свой риск;

- да извърши актуализация на генералния план на пристанище Видин относно пристанищните терминали – Обект на концесията;
- да извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- да разработва и представя за одобрение от концедента годишни инвестиционни програми в срок до 30 октомври на предходната година;
- предварително да съгласува и да получи одобрение от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за извършване на подобрения в обекта на концесията, които не са предвидени в съответната годишна инвестиционна програма;
- не променя предназначението на обекта на концесията;
- представя и поддържа банкови гаранции;

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в пристанищни терминали „Видин - Север” и „Фериботен комплекс Видин” в размер на 110 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2023 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 139 хил. лв.

През 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Дружество от групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга за предоставяне на концесия за услуга върху пристанищен терминал Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе. Договорът е за срок от 35 години и предвижда и гратисен период с продължителност 60 (шестдесет) месеца, който започва да тече от датата на влизане в сила на договора за концесия.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 5 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Годишното концесионно плащане се състои от две части:

- фиксирана част на годишното концесионно плащане в размер на 3 хил. лв. (без ДДС).
- променлива част в размер на 3 % от общия размер на нетните приходи от всички дейности за текущата година, свързани с ползването на обекта на концесията.

За срока на концесията Групата се задължава да изпълнява определени по направления, видове, обем и стойност строителни и монтажни работи и дейности по поддържане, рехабилитация, реконструкция и разширение на пристанищния терминал и осигуряване и поддържане на пристанищно оборудване и други активи и програми в размер на 57 хил. лева без ДДС.

По договора за концесия Групата се задължава да:

- управление пристанищните услуги и на обекта на концесията.
- за изпълнение на предложените планове и програми.
- достигане на средногодишен товарооборот в размер на най-малко 1 600 (хиляда и шестстотин) условни транспортни единици в рамките на първите 5 години от влизане в сила на договора за концесия и да достига средногодишен товарооборот в размер не по-малък от предложения средногодишен товарооборот в рамките на всеки две години от оставащия период от срока на концесията;
- да предоставя и поддържа потвърдени безусловни неотменяеми годишни гаранции, издадени от банки, одобрени от концедента;
- да застрахова и поддържа подходяща и достатъчна за извършваната дейност застраховка на обекта на концесия, за своя сметка в полза на Концедента.

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Дружество от групата е поело задължение да извърши инвестиции в Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе в размер на 7,8 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2023 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 12 хил. лв.

Във връзка със сключени концесионни договори следва да бъдат поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв.

На 06 март 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията за предоставяне на концесия на „Пристанищен терминал Лом” – част от пристанище за обществен транспорт Лом, с национално значение – публична държавна собственост за срок от 35 години.

По договора за концесия Групата се задължава да:

- заплаща дължимите концесионни възнаграждения (еднократно концесионно възнаграждение в размер на 150 хил. лв. без ДДС и годишни концесионни плащания, които съдържат фиксирана и променлива част);
- извършва пристанищните услуги на свой риск, като е създават условия за непрекъснатост на предоставянето на услугите и е осигурява достъп до терминалите и осъществяваните от тях пристанищни услуги не по-малко от 8 часа в денонощието;
- поддържа и експлоатира обекта на концесия на свой риск, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- за периода 01 януари 2023 г – 31 декември 2023 г. са извършени инвестиции е в размер на 134 хил. лв.;
- оповестява публично цените и условията на предлаганите пристанищни услуги, които предоставя, както и евентуалните отстъпки;
- поддържа инфраструктурата на пристанищния терминал в добро оперативно състояние, като осъществява за своя сметка необходимите ремонти.

На 05 ноември 2010 г. между Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

Групата има поет ангажимент за извършване на пристанищни услуги в пристанище „Пристис“ като ползва и поддържа пристанищната територия и изградените на нея обекти – публична общинска собственост. Съгласно подписано на 08 декември 2015 г. допълнително споразумение, договърът е със срок на действие до приключване на процедура по предоставяне на пристанище „Пристис“ на концесия, но не повече от 5 години.

В резултат на проведена открита процедура за предоставяне на концесия на пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ и по силата на Решение № 707 на Общински съвет – Русе, прието с Протокол № 28 от 14 декември 2017 г., Групата е определена за концесионер на пристанище „Пристис“. На 04.01.2018 г. между Общински съвет – Русе, представляван от Кмета на Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост. Договорът влиза в сила от 01 април 2019 г. и е със срок от 35 години.

С влизането в сила на договора за концесия се прекратява действието на договора за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- извършва годишни концесионни плащания, състоящи се от две части – фиксирана част в размер на 53 хил. лв. (считано от 01.01.2022 г.) и променлива част в зависимост от извършената дейност;
- управлява и поддържа обекта на концесия на свой риск, съобразно добрата инженерингова и експлоатационна практика, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- поддържа пристанището в експлоатационна годност и пристанищната инфраструктура в добро оперативно състояние като осъществява за своя сметка необходимите ремонти;
- извършва пристанищните услуги на свой риск, осигурявайки тяхната непрекъснатост не по-малко от 8 часа в денонощието;

- извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- реализира годишен товарооборот, определен в условни транспортни единици като условна транспортна единица е всеки обслужен на пристанището пътник и/или корабопосещение умножено по 10.

През 2023 година Групата е реализирала товарооборот от 49 157 условни транспортни единици и е извършила променливо концесионно плащане в размер на 7 хил. лв..

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в размер на 125 хил. лв. През 2023 г. са извършени следните инвестиции: рехабилитация на ВиК мрежа, закупуване на съоръжения, ремонти на 253 хил. лева.

За 2024 г. инвестиционната програма е в размер на 25 хил. лева.

В изпълнение на договора за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост, на Групата е издадена банкова гаранция за добро изпълнение на концесионния договор, с размер от 100 000 лева и срок на валидност до 01 март 2028 г.

На 29 юли 2021 г. е подписан договор между Порт Бимас ЕООД и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия за строителство за обект „Пристанищен терминал със зимовник – Русе, част от пристанище за обществен транспорт Русе – публична държавна собственост. Срок на концесията 35 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 7 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 22 хил. лв., а променливата е 2% от общия размер на приходите.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- да предоставя услуга по управление на активи на Пристанищен терминал със зимовник – Русе;
- да обработва товари и поща;
- да извършва морско-технически пристанищни услуги.

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в размер на 564 хил. лв.

През 2023 г. са извършени следните инвестиции: изработване на генплан, започване изграждане на пристанищен терминал.

За 2024 г. инвестиционната програма е в размер на 891 хил. лева.

Във връзка със сключени концесионни договори са поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв., обезпечени със залог върху вземане по депозити.

Съгласно Концесионния договор Групата има поети задължения да експлоатира, поддържа и да извърши инвестиции за развитие на пристанищен терминал Леспорт; да изпълнява Годишни инвестиционни програми, да поддържа определен средногодишен товарооборот, да поддържа банкови гаранции за изпълнение за срока на договора и да прилага определена социална програма по отношение на персонала.

Концесионерът се задължава да предоставя и поддържа за всяка поредна година от действието на концесионния договор потвърдени, безусловни, неотменяеми банкови гаранции за срока на концесия, както следва:

- Гаранция за изпълнение на Инвестиционната програма в размер на 15 на сто от стойността на планираните инвестиции за съответната година;
- Гаранция в размер на 256 хил. евро (501 хил. лв.) за изпълнението на договора, включително изпълнението на договора, включително задължението за плащане на концесионно възнаграждение, товарооборот, задължението за плащане на лихви и неустойки, определени в договора.

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключен Рамков договор за издаване на банкови гаранции с търговска банка на обща стойност 500 хил. лв. със срок на действие до 28 януари 2028 г. Като обезпечение по сключения Рамков договор за издаване на банкова гаранция са заложенети нетекущи активи на „Пристанище Леспорт“ АД. В рамките на този договор е включени банкови гаранции:

- в размер на 50 хил. лв. за изпълнение на задълженията за 2023 г. в полза на Министерството на транспорта и съобщенията със срок на валидност до 30 май 2024 г.

- в размер на 29 хил. лв. за изпълнение на задълженията за 2024 г. в полза на Министерството на транспорта и съобщенията със срок на валидност до 30 май 2025 г.

Към 31 декември 2023 г. срокът на банковата гаранция в полза на Министерството на транспорта и съобщенията в размер на 256 хил. евро, гарантираща добро изпълнение за целия срок на Договора за концесия е до 28 януари 2028 г. Същата е гарантирана със залог на парични средства на свързано лице под общ контрол.

Съгласно допълнително споразумение от 23 януари 2020 г., неразделна част от подписания между Дружество от групата и Министерството на транспорта и съобщенията концесионен договор, одобрените за изпълнение инвестиции за 2024 г. са в размер на 195 хил. лв. и са в следните направления:

- Направление: Експлоатационна годност на обща стойност 55 хил. лв.;
- Направление: Консултации по изпълнение на договора за концесия в размер на 140 хил. лв.

Срокът на изпълнение на инвестициите е до 31 декември 2024 г.

Към 31 декември 2023 г. Групата дължи неустойка на Министерството на транспорта и съобщенията в размер на 147 хил. лв. за достигнат средногодишен товарооборот за последните две години по-нисък от заложения базисен товарооборот в концесионния договор и подписаните към него допълнителни споразумения (2022 г.: 70 хил. лв.).

47. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в дългосрочните задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Облигационни	Банкови	Други заеми	Задължения	Общо
	заеми	заеми		по лизингови договори	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
1 януари 2023	74 611	88 126	6 984	305 454	475 175
Парични потоци:					
Плащания на главници	(4 500)	(30 057)	(929)	-	(35 486)
Плащания по лизинг	-	-	-	(56 919)	(56 919)
Постъпления	-	750	325	-	1 075
Плащания на лихви	(1 926)	(2 964)	(29)	-	(4 919)
Непарични промени:					
Нови задължения по лизинг	-	-	-	152 874	152 874
Начислени лихви и курсови разлики	1 251	3 197	65	7 991	12 504
Прихващания	-	-	-	-	-
Прекласифициране на заеми	(926)	5 767	692	10 268	15 801
31 декември 2023	68 510	64 819	7 108	419 668	560 105

	Облигационни	Банкови	Други заеми	Задължения	Общо
	заеми	заеми		по	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	лизингови	хил. лв.
				договори	
				хил. лв.	
1 януари 2022	69 450	71 729	25 981	280 979	448 139
Парични потоци:					-
Плащания на главници	(3 000)	(25 614)	(5 496)	-	(34 110)
Плащания по лизинг	-	-	-	(47 929)	(47 929)
Постъпления	-	1 703	5 637	-	7 340
Плащания на лихви	(1 575)	(3 174)	(497)	-	(5 246)
Непарични промени:					-
Нови задължения по лизинг	-	-	-	68 357	68 357
Начислени лихви и курсови разлики	1 672	4 123	497	26 641	32 933
Прихващания	-	-	-	(30 736)	(30 736)
Прекласифициране на заеми	8 064	39 359	(19 138)	8 142	36 427
31 декември 2022	74 611	88 126	6 984	305 454	475 175

48. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Групата е осъществила следните сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в консолидирания отчет за паричните потоци от финансова дейност:

- Във връзка с изискванията на МСФО 16 „Лизинг“ през 2023 г. Групата е признала активи с право на ползване на обща стойност 83 хил.лв (2022 г. 86 хил. лв.)
- Групата е извършила прихващания на задължения по лизинг в размер на 49 хил.лв. (2022 г. 30 736 хил. лв.) срещу вземания по заем в размер на 79 хил.лв.
- Групата е закрила задължения за лихви към Проучване и добив на нефт и газ АД чрез прихващане на търговски вземания в общ размер на 3 хил. лв.
- Трансформиране на търговски задължения в търговски заеми в размер на 5 447 хил. лв. (2022: 4 424 хил. лв.).
- Групата е осъществила инвестиционна сделка, за която не са използвани пари и парични еквиваленти за прихващане на вземания срещу задължения в размер на 671 хил. лв. с Министерството на транспорта и съобщенията за призната годишна инвестиционна програма за 2022 г. и одобрена за изпълнение годишна инвестиционна програма за 2023 г. (2022: 451 хил. лв.).
- Групата е извършила прихващания на насрещни вземания и задължения по заеми в размер на 26 202 хил.лв. и е трансферирала търговски задължения в заеми в размер на 5 447 хил.лв.

49. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	16		
- Корпоративни акции, дялове и права		1 410 272	1 252 389
- Български корпоративни облигации		388 064	219 003
- Средносрочни български ДЦК		64 675	52 610
- Дългосрочни български ДЦК		78 091	45 643
- Ценни книжа, издадени или гарантирани в други държави		619 489	611 699
- Деривативи, държани за търгуване		756	12
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	18		
- Котирани капиталови инструменти		14 052	23 653
- Некотирани капиталови инструменти		39 314	70 031
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	17		
- Облигации		574 817	413 809
- Държавни ценни книжа		27 335	145 636
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
- Договори за заеми	15, 19.1	3 330 287	3 350 000
- Вземания по цесии	19.1	50 863	48 188
- Вземания по споразумения за обратно изкупуване	19.2	499 202	448 044
- Дългови инструменти по амортизируема стойност	19.3	1 548 256	1 341 679
- Вземания от свързани лица	45	65 917	74 046
- Търговски вземания	19.4	104 432	110 647
- Други	19	760	1 393
- Намалени с: обезценка	19	(168 300)	(151 181)
- Пари и парични еквиваленти	23	2 263 788	2 180 578
		10 912 070	10 237 879
Финансови пасиви	Пояснение	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност			
Задължения към депозанти	25	7 587 771	7 315 692
Заеми	26.2, 26.3, 26.4	189 853	228 043
Депозити от банки	26.5	14 749	10 247
Задължения по цесии	26	42 976	60 245
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	26.6	12 554	4 278
Задължения по лизингови договори	31	419 668	305 454
Търговски и други задължения	26.7	89 604	75 027
Задължения към свързани лица	45	73 099	85 654
		8 430 274	8 084 640
Деривативи, определени като хеджиращи инструменти на паричен поток (отчитани по справедлива стойност):			
Деривативи	26.1	-	677
		8 430 274	8 085 317

Вижте пояснение 4.20 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности са

описани в пояснение 51. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 50.

50. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Вследствие на използването на финансови инструменти и в резултат на оперативната си и инвестиционна дейност, Групата е изложена на различни видове рискове – застрахователен риск, пазарен риск, риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени. Управлението на риска на Групата се осъществява от управителния съвет на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на риск. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте Пояснение 49. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са изброени по-долу.

50.1. Застрахователен риск

Общо застраховане

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол Ръководител на отдел Вътрешен контрол извършва регулярно оценка на риска и наблюдава акумулацията на застрахователни суми по група клиенти и региони. Управлението на риска се осъществява от Дирекция Вътрешен контрол в сътрудничество с актюерите и ръководството на Групата.

Основните фактори, от които зависи положителният финансов резултат на Групата са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Застрахователно-техническият риск е рискът от настъпване на застрахователно събитие, при което размерът на дължимото застрахователно обезщетение надхвърля очакванията за проявление на риска, изразено чрез размера на формираните застрахователни пасиви, т.е. застрахователно-техническият риск е налице, когато общата загуба за определен период от време е по-голяма от калкулираната премия и застрахователните пасиви. Застрахователно-техническият риск се влияе от честотата и тежината на претенциите.

Всяко застрахователно дружество се стреми да гарантира, че за покриването на поетите от него задължения са заделени достатъчни по размер застрахователни пасиви.

Групата управлява и изравнява поетите застрахователни рискове както в рамките на застрахователната съвкупност, така и извън нея. В рамките на застрахователната съвкупност това се постига чрез изравняване на поеманите рискове по време, по същество, по място в рискови групи и чрез увеличаване броя на застрахованите единици, т.е. чрез проявление на закона за големите числа. Групата провежда системен анализ на поеманите рискове, тяхното времево и териториално диверсифициране, предлага нови застрахователни продукти и се стреми да включва постоянно нови единици в застрахователната съвкупност с добро очаквано проявление на риска.

Извън застрахователната съвкупност, Групата изравнява риска чрез използване на презастрахователни договори. Според спецификата на конкретните застрахователни продукти се определя избора на презастрахователен договор и съответните лимити на самозадържане. Управлението на застрахователния риск намира отражение и в прилагането на ограничения в подписваческите процедури – въведени са лимити на поемане на отговорност, изключване на рискове, върху които може да се влияе, използване на подходящи методи за оценка на необходимите премии и на бъдещите задължения, прилагане на презастрахователна програма и мониторинг върху застрахователната дейност. Независимо от презастрахователната защита, Групата не се освобождава от преките си задължения към застрахованите лица по отношение на прехвърлените рискове, в резултат от което съществува кредитен риск до степен, съответстваща на невъзможността презастрахователите по съответния презастрахователен договор да изпълнят своите финансови задължения по него. За да минимизира проявлението на този кредитен риск, Групата поддържа регистър с наличните данни за количествено измеримите показатели за финансовото състояние на своите контрагенти.

Групата предлага над 70 вида застрахователни продукта, като по този начин се стреми да постигне разнообразен и балансиран, агрегиран застрахователен портфейл. Десет от предлаганите продукти обхващат рискове в Автомобилното застраховане; 18 обхващат рискове в Имущественото застраховане; 40 – в застраховки на Отговорности, Злополука и Помощ при пътуване; 10 са застраховките по Транспортно застраховане и Финансови рискове и още редица други застраховки в различни направления на общото застраховане. Срокът на сключените договори в агрегирания застрахователен портфейл основно е едногодишен, но се наблюдават и такива договори в него, които са с по-кратък или по-дълъг срок от една година.

В Автомобилното застраховане се покриват основно рискове свързани с пътно-транспортни произшествия, природни бедствия и неправомерна човешка дейност. Рисковете биват материални и нематериални. Покриваните рискове обхващат в най-пълна степен нуждите от застрахователно покритие на собствениците, ползвателите и държателите на МПС. Териториалният обхват на застраховките включва цяла Европа.

В Имущественото застраховане се покриват основно рискове свързани с пожар, природни бедствия, авария на машини и съоръжения, неправомерна човешка дейност и др. При имуществените застраховки от съществено значение е оценката и презастрахователната защита по отношение на катастрофичните рискове. При оценката на тези рискове акцента се поставя върху адекватното определяне на застрахователната сума, осъществяваната превенция, периодичното извършване на огледи на застрахованите обекти. Предоставяното териториално покритие за тях е единствено за територията на Република България.

По застраховки Отговорности освен Обща гражданска отговорност се покриват голям брой Професионални отговорност, които в голямата си част са задължителни по силата на различни нормативни актове. Покритието по тези застраховките се предоставя единствено за територията на Република България.

Застраховките по Злополука и Помощ при пътуване покриват рискове свързани със: смърт, трайна и временна нетрудоспособност на застрахованите лица, вследствие на злополука и асистирана помощ при рискови за здравето състояния. Предоставяното териториално покритие при различните продукти от тази група е различно и варира от покритие само за Република България до покритие за цял свят.

Ежегодно, гамата от предлагани застрахователни продукти се анализира, като в зависимост от резултатите по всеки един продукт, рисковият интерес на Групата, пазарните потребности и други фактори се извършва адаптиране, допълване на съществуващите продукти или разработване на нови продукти, с цел задоволяване на специфични потребности. Последното се извършва след задълбочен анализ на потребителското търсене и сегментиране на пазара.

Основното допускане, залегнало в оценките на задълженията, е че развитието на бъдещите претенции към Групата ще следва в най-общи линии опита от развитието на претенциите в миналите години. Това включва предположения за честотата и тежината на всяка претенция, както и оценка на инфлационния фактор за всяка година на застрахователните събития. В допълнение се извършва качествена и количествена оценка за степента на отклонение, което може да се очаква при прилагане на тенденциите от миналото в бъдещето. Групата отчита

влиянието на външните фактори, като промени в законодателството, развитие на съдебната практика и др., върху размера на застрахователните задължения.

За да се ограничи експозицията към екстремни неблагоприятни проявления на риска, особено по отношение на катастрофичните събития, се прилага съответната презастрахователна защита. Презастрахователните договори разпределят риска и минимизират ефекта от значителни загуби, което гарантира капитализацията на Групата.

При избора на презастраховател, Групата взема под внимание относителната сигурност на презастрахователя, оценявана на базата на обществения рейтинг и от проведени проучвания.

Застрахователният риск намира отражение освен в процеса на ценообразуване и в процеса на уреждане на щетите и заделянето на резерви. Таблицата по-долу представлява оценка на резерва за предстоящи плащания, включен във финансовите отчети, на базата на предявените и изплатени претенции, разпределени във времето по години на възникване на щетите. Таблицата осигурява исторически преглед на достатъчността на образувания резерв за неизплатените претенции. Поради присъщата несигурност в процеса на определяне на резервите, не може да се гарантира с абсолютна сигурност, че тези резерви ще са достатъчни като краен резултат.

Година на събитие	преди 2019	2019	2020	2021	2022	2023	Общо
Оценка на крайните щети (брутно от презастраховане, недисконтирани)	582 481	86 801	77 797	81 112	90 858	107 316	1 026 365
В края на годината на събитието	-	101 879	85 448	76 784	103 679	107 316	-
След 1 година	-	90 580	78 694	80 334	90 858	-	-
След 2 години	-	86 663	77 792	81 112	-	-	-
След 3 години	580 757	85 616	77 797	-	-	-	-
След 4 години	571 259	86 801	-	-	-	-	-
След 5 години	582 481	-	-	-	-	-	-
Платени претенции	532 174	78 656	67 281	69 489	73 525	53 977	875 102
Недисконтиран ПВП	50 307	8 145	10 516	11 623	17 333	53 339	151 263
Ефект от дисконтирането	(2 628)	(607)	(766)	(786)	(1 336)	(3 051)	(9 174)
Корекция за нефинансов риск	3 120	447	577	688	1 008	2 956	8 796
Пасив за възникнали претенции	50 799	7 985	10 327	11 525	17 005	53 244	150 885

При изчисляването на застрахователните пасиви се правят определени допускания. Определянето на допусканията е процес свързан с изчисляването на неутрални приблизителни оценки на най-вероятния или очакван изход от застрахователните събития. Източниците на информация, въз основа на които се правят допусканията, са базирани на задълбочени проучвания върху опита на Групата. В случаите, при които има недостатъчна вътрешна информация за изготвянето на надеждна оценка за развитието на застрахователните претенции, може да се използват пазарни данни, придобити от собствени проучвания или публикувани от Комисията за финансов надзор.

По отношение на пасива за възникнали претенции от съществено значение е и експертизата на специалистите от ликвидация. Те преглеждат щетите във връзка с обстоятелствата на възникване и право на обезщетяване. Въз основа на исторически доказан опит за размера на подобни щети се прави оценка. Тази оценка се преглежда редовно и при наличие на нова информация се актуализира.

За образуване на пасива за възникнали претенции Групата използва различни статистически методи както на база акумулирани стойности на платените претенции, така и на база исторически предявените претенции. Използвани са собствени данни за периода 2008-2023 г.

Когато за дадена застраховка се получават големи отклонения в коефициентите на развитие за дадена година, нетипични за развитието на претенциите, съответния период не се взема предвид при изчисление на факторите на развитие.

По застраховките, при които поради ниска честота на или поради малък обем на дейността липсват предявени претенции и на база на верижно-стълбов метод се получава нулева стойност на резерва за възникнали, но неуредени претенции Групата използва метода на Бонхютер-Фергюсън, който е базиран на обема на спечелените премии и платените и предявени претенции за периода 2008 -2023 г.

Частта на презастрахователите в резерва за щети се формира на база изчисленията на резервите по всеки един от презастрахователните договори, следвайки методологията за директния бизнес.

Пасивът за остатъчно покритие се образува за покриване на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат по съответния застрахователен или презастрахователен договор след края на отчетния период. При изчислението му се взимат предвид и неполучените премии по застрахователни договори, както и задълженията за неизплатени комисиони на посредниците.

Частта на презастрахователите в пасива за остатъчно покритие се формира на база изчисленията на резервите по всеки един от презастрахователните договори, следвайки методологията за директния бизнес.

Адекватността на задълженията се гарантира чрез периодична оценка и тестване дали формираните резерви са достатъчни, да покрият всички бъдещите плащания. При оценка на адекватността на резервите се вземат под внимание всички очаквани парични потоци по сключените застрахователни договори, като: плащания във връзка с риска, административни разходи за обслужване на договорите, разходи за уреждане на претенции и др. Адекватността на пасива за остатъчно покритие и на пасива за възникнали щети се установява чрез съответни тестове.

Тестът за адекватност на пасива за възникнали претенции е извършен посредством run-off анализ. Анализът на развитието на образувания към 31.12.2022 г. пасив показва превишение над стойността на изплатените през 2023 г. претенции и остатъчния към края на 2023 г. резерв за щети по събития, настъпили преди 1.1.2023 г. от 10 156 хил. лв., представляващи 7% от образувания пасив.

Влиянието, което имат развитието на застрахователните показатели върху капиталовата адекватност на Групата се симулира в анализа на чувствителността. За представения по-долу анализ на чувствителността, са избрани показателите Пасив за остатъчно покритие и Пасив за възникнали претенции. Изходната база при извършеният анализ е капиталовата позиция на Групата към датата на финансовия отчет.

В хил.лв.	2023		
	Промяна в предположения	Въздействие върху собствения капитал бруто от презастраховане	Въздействие върху собствения капитал нето от презастраховане
Увеличение на разходите	+10%	(6 276)	(6 027)
Намаление на разходите	-10%	6 276	6 027
Увеличение на коефициента на щетимост	+10%	(6 357)	(4 018)
Намаление на коефициента на щетимост	-10%	6 357	(4 061)
Увеличение на инфлацията	+1%	(1 719)	(1 359)
Намаление на инфлацията	-1%	1 423	1 069

От разгледаните сценарии, с най-голямо влияние върху капитала на Групата е този с промяна в размера на пасива за възникнали претенции. Този сценарий отразява присъщата несигурност при оценката на пасива, тъй като се касае за настояща оценка на очакваните бъдещи плащания по възникнали претенции. Тази несигурност в най-голяма степен е валидна по отношение на настъпили, но непредявени претенции и по отношение на застраховки, характеризиращи се с по-дълъг процес на уреждане на претенциите, каквато е основно задължителна застраховка

„Гражданска отговорност“ на автомобилистите и останалите видове застраховки на отговорности.

50.1.1. Презастрахователна стратегия

Презастрахователната кампания на Групата е насочена към запазване на финансовата му стабилност и гарантиране на максимална защита на интересите на застрахованите лица при евентуалното възникване на застрахователни събития, които носят риск от чувствителни загуби, в резултат от сбъждане на единични застрахователни събития и от такива с катастрофичен характер. Тази цел се осъществява чрез непрекъснато анализиране на структурата на застрахователния портфейл, като се следи за акумулация на поети за покритие рискове в размери, ненадвишаващи финансовия капацитет на Групата.

Презастрахователната програма:

- е инструмент за управление на капитала, насочен към намаляване на разходите за капиталови средства, в случай на настъпване на неблагоприятни събития;
- е мярка за предпазване на капиталовата адекватност на Групата от акумулиране на рискове, в това число на такива с катастрофичен характер;
- обхваща почти всички рискове и класове бизнеси, записвани от Групата. Видовете презастрахователни протекции и лимитите по договорите са изцяло съобразени с рисковите апетити на групата, вида на портфейла и подписваческите правила на Групата;
- точно и ясно определя конкретните нужди от трансфер на рискове както и правилния вид на конкретните договори;
- определя нивата на самозадържане по отделните класове бизнес;
- е насочена към постоянно оптимизиране на презастрахователните договори с цел облекчаване на натиска върху капитала посредством прилагането на различни варианти на презастраховане, чрез които частично или напълно може да се постигне оптимизация на капиталовата адекватност;
- редуцира флукуациите при настъпили застрахователни събития;
- оценява и изравнява рисковете по различните видове застрахователни покрития.

Групата презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен договор Групата анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие. Групата анализира периодично текущото финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажименти.

50.1.2. Процес на уреждане на щети

През 2023 г. брутният коефициент на щетимост общо за дейността е 42%, който след отчитане ефекта от презастраховане възлиза на 40% нетен размер.

В следващата таблица е представен брутния и нетен коефициент на щетимост, която информация дава възможност да се проследи развитието на риска през отчетните периоди по отделни видове застраховки:

Видове застраховки	2023	2023	2022	2022
	Бруто квота на щетимос	Нето квота на щетимос	Бруто квота на щетимос	Нето квота на щетимос
	Т	Т	Т	Т
Застраховка за защита на доходите	44%	49%	21%	30%
Застраховка за обезщетение на работещи	65%	60%	10%	24%
Застраховка гражданска отговорност на моторни превозни средства	37%	32%	42%	32%
Други застраховки за моторни превозни средства	43%	42%	45%	45%
Морско, въздушно и транспортно застраховане	17%	22%	5%	-186%

Застраховка пожар и други щети на имущество	52%	44%	24%	16%
Застраховка обща гражданска отговорност	83%	85%	182%	167%
Застраховка кредит и гаранции	1%	1%	4%	4%
Помощ при пътуване	24%	24%	7%	7%
Застраховка разни финансови загуби	3%	3%	3%	3%
Общо за застрахователна дейност	42%	40%	41%	40%

Застраховката с най-голям относителен дял в портфейла на Групата – „Каско на МПС“ се характеризира с благоприятно развитие на риска през 2023 г. - 43% брутна квота на щетимост и 42% - нетна и в сравнение с предходната година, когато 45% от спечелената премия е била предназначена за покритие на плащанията във връзка с риска има намаление на щетимостта.

Промяната на нетния коефициент на щетимост за цялостната дейност: 49% - за 2010 г., 53% - за 2011 г., 59% - за 2012 г., 53% - за 2013 г., 59% - за 2014 г., 46% - за 2015 г., 56% - за 2016 г., 41% - за 2017 г., 43% - за 2018 г., 47% - за 2019 г., 46% - за 2020 г. 32% - за 2021 и 40% - за 2022 г. и 2023 г., показва колебание на нетната щетимост между 32% и 59%, като последните години се наблюдава трайна тенденция на намаление на показателя, което се свързва и с по-висок положителен нетен резултат.

Следващата таблица представя развитието на средния размер на платените щети по видове застраховки:

Видове застраховки	Брой 2023	Сума в лв.	Средна щета 2023	Брой 2022	Сума в лв.	Средна щета 2022
Злополука	2 721	1 727 352	635	2 903	1 447 591	499
Каско	66 297	79 306 127	1 196	65 695	68 102 023	1 037
Каско на летателни апарати	1	171 645	171 645	-	-	-
Каско на плавателни съдове	7	126 106	18 015	5	52 133	10 427
Товари по време на превоз	20	26 221	1 311	14	16 217	1 158
Пожар и природни бедствия	2 458	4 374 079	1 780	2 181	4 071 126	1 867
Щети на имущество	-	-	-	-	-	-
Отговорности МПС	5 402	21 364 865	3 955	5 385	21 849 345	4 057
ГО свързана с летателни апарати	-	-	-	-	-	-
ГО свързана с плавателни съдове	2	208 316	104 158	3	6 109	2 036
Обща гражданска отговорност	32	635 924	19 873	39	268 875	6 894
Помощ при пътуване	800	514 753	643	442	283 953	642
Общо:	77 740	108 455 388	1 395	76 667	96 097 372	1 253

Средната изплатена щета през 2022 г. е 1 395 лв. и сравнено със същия показател за предходните години: 1253 – за 2022 г., 1 283 - за 2021 г., 1 137 лв. – за 2020 г. и 1 124 лв. – за 2019 г. бележи увеличение за последните две години. Най-висок е размера на средната щета по застраховка „Каско на летателни апарати“, а най-нисък - по застраховки „Злополука“ и „Помощ при пътуване“.

Животозастраховане

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Основните рискове, на които Групата е изложена, са:

- Смъртност – риск от загуба в резултат увеличаване смъртността на застрахованите лица над очакваното;
- Заболеваемост – риск от загуба в резултат увеличаване заболяемостта на застрахованите лица над очакваното;
- Доживяване – риск от загуба в резултат доживяване на застрахованите лица с рентни застраховки над очакваното;

- Риск, свързан с възвръщаемост от направените инвестиции - риск от загуба, когато възвръщаемостта на инвестициите се различава от очакваното.
- Риск, свързан с разходите – риск от загуба, когато разходите се различават от очакваното;
- Риск от загуба при грешки, свързани със застрахованите лица - когато лицата прекратят застрахователните си договори.

За портфейл от застрахователни договори, за които се прилага теория за вероятностите при ценообразуването и провизирането, основният риск, с който се сблъсква Групата в своите застрахователни договори, е че реалните претенции и плащанията за обезщетения могат да надвишат балансовата стойност на пасивите по застрахователни договори. Това може да се случи, понеже честотата или размера на претенциите и обезщетенията или размера на бъдещите разходи са по-големи от очакваните. Застрахователните събития са случайни и действителният брой и размер на претенциите и ползите варират от година на година от нивото, установено с помощта на статистически техники. Целта на статистическите методи е да минимизира отклонението на реалните цифри от очакваните.

Опитът показва, че колкото по-голям е портфейлът от подобни застрахователни договори, толкова по-малка ще бъде относителната променливост на очаквания резултат. В допълнение, по-малко диверсифициран портфейл е по-малко вероятно да бъде повлиян от промяна в което и да е подмножество на портфейла. Групата е разработило своята стратегия за застраховането, за да диверсифицира вида на приетите застрахователни рискове и да постигне достатъчно голяма популация от рискове във всяка от тези категории, за да намали променливостта на очаквания резултат.

За договорите, при които смъртта е застрахованият риск, най-важните фактори, които биха могли да увеличат общата честота на исковете, са епидемии или широко разпространени промени в начина на живот като например навици за неправилно хранене, тютюнопушене и недостатъчни физически упражнения, водещи до по-ранни или повече претенции от очакваното. Понастоящем тези рискове не варират значително в зависимост от местоположението на застрахования.

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол изпълняващите роли на ключови функции в Групата извършват и съдействат за извършването на регулярна оценка на риска, според правомощията си и докладват своевременно на Ръководството на Групата. Основните фактори, от които зависи положителният финансов резултат на Групата, са квотата на щетимост, квотата на разходите и доходът от инвестиции.

Процес на уреждане на претенции

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответният процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Видове застраховки	2023		2022	
	бруто квота на щетимост %	нето квота на щетимост %	бруто квота на щетимост %	нето квота на щетимост %
Рискови застраховки „Живот“	43,23%	37,39%	56,69%	47,79%
Смесени застраховки „Живот“	147,94%	147,94%	118,77%	97,23%
Рискови застраховки „Живот“ на кредитополучател	28,71%	27,63%	20,04%	17,57%
Застраховки "Заболяване"	74,38%	72,80%	106,17%	86,91%
Общо	39,34%	36,64%	40,07%	33,93%

Развитие на претенции:

Развитие на претенции	Год 1	Год 2	Год 3	Год 4	Год 5	Год 6	Год 7
2015	315	102	5	2	-	-	-
2016	430	168	26	11	11	1	-
2017	355	82	16	1	-	-	-
2018	516	223	49	37	2	0	-
2019	406	183	74	37	32	-	-
2020	396	187	35	21	-	-	-
2021	509	211	62	-	-	-	-
2022	772	339	-	-	-	-	-
2023	378	-	-	-	-	-	-
Общо	4 077	1 495	267	109	45	1	-

50.2. Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

Политика на Групата извън банковата дейност

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани в щатски долари, излагат Групата на валутен риск. Групата има дългосрочни търговски задължения и краткосрочни задължения по финансов лизинг в щатски долари, по-значителната част, от които са свързани със закупуването на самолети. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност. Групата има краткосрочни и дългосрочни заеми в щатски долари. Тези вземания са класифицирани като кредити и вземания.

Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани в евро, не излагат Групата на валутен риск, тъй като курсът на българският лев е фиксиран към еврото по силата на Закон за валутен борд.

За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. Групата има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните (над 6 месеца) парични потоци в чуждестранна валута.

Информация за съществени позиции във валути различни от лева и евро в пенсионноосигурителната дейност към 31 декември 2023 г. е следната:

	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ			
Парични средства в каса и банка	2 573	133	2 706
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	27 963	-	27 963
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	44 200	-	44 200
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	345	-	345
Акции и права на емитенти от чужбина	41 686	33 915	75 601
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	16 243	-	16 243
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	139 884	-	139 884
Вземания	374	-	374
ОБЩО АКТИВИ	273 268	34 048	307 316

Информация за съществени позиции във валути различни от лева и евро в пенсионноосигурителната дейност към 31 декември 2022 г. е следната:

	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ			
Парични средства в каса и банка	14 332	197	14 529
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	55	55
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	19 222	-	19 222
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	3 806	-	3 806
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	364	-	364
Акции и права на емитенти от чужбина	45 287	29 071	74 358
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове на емитенти от чужбина	10 990	-	10 990
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	125 872	1 064	126 936
ОБЩО АКТИВИ	219 873	30 387	250 260

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Групата в евро не носи риск за Групата.

Рисково претеглената нетна валутна позиция към 31 декември 2023 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Групата.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалният ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисково претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Групата и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2023 г. е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Парични средства и парични салда в Централната банка	1 805 017	138 298	27 080	51 925	2 022 320
Предоставени ресурси и аванси на банки	140	122 832	11 960	19 661	154 593
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	404 405	37 315	-	-	441 720
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	193 154	15 803	4 227	8 213	221 397
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2 605 524	415 483	29	239 477	3 260 513
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	420 468	178 713	8 178	831	608 190
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	418 128	1 020 214	44 577	65 336	1 548 255
ОБЩО АКТИВИ	5 846 836	1 928 658	96 051	385 443	8 256 988
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	1 776	14 602	999	2 379	19 756
Задължения към други депозанти	5 288 511	1 847 024	202 699	308 533	7 646 767
Емитирани облигации	-	35 391	-	-	35 391
Задължения по лизингови договори	-	-	-	-	-
Други задължения	28 389	13 069	-	9 347	50 805
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	5 318 676	1 910 086	203 698	320 259	7 752 719
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	528 160	18 572	(107 647)	65 184	504 269

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2022 г. е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Парични средства и парични салда в Централната банка	1 805 378	98 630	21 589	58 346	1 983 943
Предоставени ресурси и аванси на банки	161	35 847	11 175	43 293	90 476
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	358 946	34 303	-	-	393 249
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	178 796	17 146	5 068	9 995	211 005
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2 523 161	504 615	53	239 671	3 267 500
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	339 802	217 208	6 900	833	564 743
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	408 811	859 088	23 930	49 850	1 341 679
ОБЩО АКТИВИ	5 615 055	1 766 837	68 715	401 988	7 852 595
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	3 471	10 348	1 616	2 238	17 673
Задължения към други депозанти	5 008 646	1 805 600	224 317	305 619	7 344 182
Емитирани облигации	-	35 370	-	-	35 370
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	5 012 117	1 851 318	225 933	307 857	7 397 225
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	602 938	(84 481)	(157 218)	94 131	455 370

50.3. Лихвен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2023 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти. Всички инвестициите в облигации на Групата, се изплащат на базата на фиксирани лихвени проценти.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2023 г. е отрицателен, в размер на 1 700 790 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа и дериватите), е минус 28.34%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Предоставени ресурси и аванси на банки	151 675	-	-	-	2 918	154 593
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	133 379	138 232	170 109	-	-	441 720
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	3 334	4 479	7 813
Предоставени кредити и аванси на клиенти	43 125	119 099	333 475	1 567 377	1 197 437	3 260 513
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	20 024	154 725	413 481	588 230
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	185 168	61 667	76 915	557 240	667 265	1 548 255
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	513 347	318 998	600 523	2 282 676	2 285 580	6 001 124
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	19 756	-	-	-	-	19 756
Задължения към други депозанти	3 306 221	421 373	1 036 430	2 881 702	1 041	7 646 767
Емитирани облигации	-	168	-	9 760	25 463	35 391
Задължения по лизингови договори	-	-	-	-	-	-
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	3 325 977	421 541	1 036 430	2 891 462	26 504	7 701 914
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2 812 630)	(102 543)	(435 907)	(608 786)	2 259 076	(1 700 790)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2022 е отрицателен, в размер на 1 809 468 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа и дериватите), е минус 32.08%.

Във връзка с направената реформа в начина на образуване и използване на лихвени индекси (IBOR), в Групата такива не се използват активно, основните лихвени индекси, които са въведени в Лихвените тарифи на Банката майка и дъщерната банка са синтетични, с източници от банковата лихвена статистика (БНБ/НБРСМ) и в такъв смисъл ефектът от направената реформа е несъществен върху стойността на паричните потоци на Групата.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	87 558	-	-	-	2 918	90 476
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	115 756	122 951	154 542	-	-	393 249
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	2 192	2 192
Предоставени кредити и аванси на клиенти	46 231	110 562	295 920	1 549 257	1 265 530	3 267 500
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	6 021	222 681	317 059	545 761
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9 779	204 648	100 386	450 807	576 059	1 341 679
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	259 324	438 161	556 869	2 222 745	2 163 758	5 640 857
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	17 673	-	-	-	-	17 673
Задължения към други депозанти	3 124 136	445 169	1 083 442	2 689 652	1 783	7 344 182
Емитирани облигации	-	168	-	9 752	25 450	35 370
Задължения по лизингови договори	1 053	1 959	9 818	29 336	10 934	53 100
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	3 142 862	447 296	1 093 260	2 728 740	38 167	7 450 325
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2 883 538)	(9 135)	(536 391)	(505 995)	2 125 591	(1 809 468)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса, отчетен към 31 декември 2023 г. върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 6 030 хил. лв. (2022: 5 781 хил. лв.).

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 2 806 239 хил. лв. към 31 декември 2023 г. (2022 г: 2 620 520 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2023 г. и 2022 г.

50.4. Кредитен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти като например при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2 561 347	2 181 356
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	53 366	93 684
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	602 152	559 445
Дългови инструменти по амортизирана стойност	5 431 417	5 222 816
Пари и парични еквиваленти	2 263 788	2 180 578
Балансова стойност	10 912 070	10 237 879

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти установени индивидуално или на групи и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Групата финансови активи. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Групата е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 2 022 320 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 154 593 хил. лв. представляват основно депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 441 720 хил. лв. носят кредитен риск за Банката в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 39 415 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България. Останалата част от вземанията в размер на 402 305 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в размер на 221 397 хил. лв., представляват: капиталови инструменти (акции) в български предприятия в размер на 82 014 хил. лв. и в чуждестранни кредитни институции в размер 7 585 хил. лв. и чуждестранни нефинансови предприятия в размер 20 630 хил. лв.; дялове в български договорни фондове на стойност 105 240 хил. лв. – с рисково тегло в зависимост от вида на базисния актив; дългови инструменти, емитирани от Република България, в размер на 5 172 хил. лв.; и деривати – 756 хил. лв.

Капиталовите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в размер на 19 960 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск.

Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 13 414 хил. лв.

Дълговите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 574 816 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 574 816 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 777 839 хил. лв. и носят кредитен риск в зависимост от оригиналната валута на издадената емисия. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други държави и централни банки, са с балансова стойност в размер на 732 358 хил. лв., и носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни дружества с балансова стойност в размер на 38 058 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност е в зависимост от кредитния рейтинг на емитента.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с балансова стойност в размер на 3 260 513 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложен в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1 965 218 хил. лв.

Към 31 декември 2023 размерът на формираните от Групата провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 46 602 хил. лв.

През 2023 г., както и към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет, бизнесът трябва да се справя с предизвикателства, свързани с висока инфлация, нарушени вериги за доставки, недостиг на определени видове суровини и др., свързани с последствията от продължаващата война на територията на Украйна и кризата в Червено море, провокирана от военните действия на територията на Ивицата Газа. Към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет, променената парична политика от водещите централни банки, както и очакванията за рецесия не се проявяват в макроикономическите показатели на Република България – страната на функциониране на Банката майка, както и не са повлияли

негативно върху резултатите на стопанските субекти. Групата е лимитирала своята експозиция към засегнати сектори от описаните тенденции и към 31.12.2023 г. и датата на съставяне на настоящия отчет няма експозиции към сектори, повлияни негативно от описаните икономически и политически фактори.

В използваните от Групата модели за оценка на кредитните загуби не са правени изменения във връзка с конкретните макроикономически, политически и геополитически тенденции, доколкото тяхната точност и адекватност зависи от рисковите параметри, които служат за изчисление на размера на очакваните кредитни загуби и те участват с действителните си стойности, такива каквито са отчетени от статистическите и финансови държавни органи.

През 2023 г. качеството на портфейла с експозиции на Групата остава стабилно и няма повишение в дела на необслужваните експозиции, използваните модели за оценка на кредитните загуби адекватно са оценили размерът на ОКЗ.

Съгласно действащите „Правила за приемане, оценка и управление на обезпечения по кредитни сделки“, оценките на обезпеченията, вкл. Търговските недвижими имоти се актуализират на всеки 12 месеца, а жилищните недвижими имоти – на всеки три години. При необходимост, Банката майка може да изисква и по-честа актуализация, напр. При промяна в параметрите на кредитна сделка или когато информацията, с която разполага, показва, че стойността им е спаднала значително спрямо общите пазарни цени. Оценките на недвижимите имоти се извършват от независими сертифицирани оценители и преглеждат от Групата.

50.4.1. Качество на активите

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби:

Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	27	-	-	27
Изменение в загубата от обезценка	6	-	-	6
Начислени за периода	25	-	-	25
Освободени през периода	(19)	-	-	(19)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	33	-	-	33

Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	32	-	-	32
Изменение в загубата от обезценка	(5)	-	-	(5)
Начислени за периода	27	-	-	27
Освободени през периода	(32)	-	-	(32)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	27	-	-	27

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	1 336	-	-	1 336
Изменение в загубата от обезценка	216	-	-	216
Начислени за периода	1 552	-	-	1 552
Освободени през периода	(1 336)	-	-	(1 336)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	1 552	-	-	1 552
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	1 246	-	-	1 246
Изменение в загубата от обезценка	90	-	-	90
Начислени за периода	1 336	-	-	1 336
Освободени през периода	(1 246)	-	-	(1 246)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	1 336	-	-	1 336
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	15 051	358	25 275	40 684
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	1 248	(7)	5 701	6 942
- Трансфер към Фаза 1	189	(114)	(75)	-
- Трансфер към Фаза 2	(13)	186	(173)	-
- Трансфер към Фаза 3	(5)	(9)	14	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	21	145	445	611
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2 037)	(129)	(269)	(2 435)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	2 906	7	199	3 112
- Изменение в рисковите параметри	187	(93)	5 560	5 654
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(839)	(839)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(180)	(180)
- Корекция от лихвен доход	-	-	(5)	(5)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	16 299	351	29 952	46 602
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	12 943	420	25 380	38 743
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	2 107	(61)	(105)	1 941
- Трансфер към Фаза 1	204	(89)	(115)	-
- Трансфер към Фаза 2	(11)	138	(127)	-
- Трансфер към Фаза 3	(4)	(56)	60	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1	58	471	530
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2 643)	(122)	(91)	(2 856)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	3 583	7	13	3 603
- Изменение в рисковите параметри	977	3	529	1 509
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(845)	(845)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	-	-
- Корекция от лихвен доход	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	15 050	359	25 275	40 684

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	674	-	-	674
Изменение в загубата от обезценка	1 586	-	-	1 586
Начислени за периода	1 652	-	-	1 652
Освободени през периода	(66)	-	-	(66)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	2 260	-	-	2 260
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	654	-	-	654
Изменение в загубата от обезценка	20	-	-	20
Начислени за периода	960	-	-	960
Освободени през периода	(940)	-	-	(940)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	674	-	-	674
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	4 529	-	-	4 529
Изменение в загубата от обезценка	888	-	-	888
Начислени за периода	2 315	-	-	2 315
Освободени през периода	(1 427)	-	-	(1 427)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	5 417	-	-	5 417
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	4 643	-	-	4 643
Изменение в загубата от обезценка	(114)	-	-	(114)
Начислени за периода	1 774	-	-	1 774
Освободени през периода	(1 888)	-	-	(1 888)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	4 529	-	-	4 529
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	398	3	27	428
Изменение в загубата от обезценка	(98)	-	(11)	(109)
Начислени за периода	737	10	33	780
Освободени през периода	(843)	(10)	(36)	(889)
Валутни и други движения	8	-	(8)	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	300	3	16	319
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	668	8	20	696
Изменение в загубата от обезценка	(279)	(5)	7	(268)
Начислени за периода	614	19	49	682
Освободени през периода	(893)	(19)	(37)	(949)
Валутни и други движения	9	(5)	(5)	(1)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	398	3	27	428
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	46	8	-	54
Изменение в загубата от обезценка	(36)	(6)	-	(42)
Начислени за периода	12	2	-	14
Освободени през периода	(48)	(8)	-	(56)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	10	2	-	12

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	18	-	-	18
Изменение в загубата от обезценка	28	8	-	36
Начислени за периода	44	8	-	52
Освободени през периода	(16)	-	-	(16)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	46	8	-	54

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на brutните стойности на категориите активи към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. и тяхното изменение до края на финансовия период.

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	90 503	-	-	90 503
Изменение в брутната балансова стойност	64 123	-	-	64 123
Увеличение за периода	1 255 464	-	-	1 255 464
Намаление през периода	(1 191 341)	-	-	(1 191 341)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	154 626	-	-	154 626
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(33)	-	-	(33)
Балансова стойност към 31 декември 2023	154 593	-	-	154 593

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	182 425	-	-	182 425
Изменение в брутната балансова стойност	(91 922)	-	-	(91 922)
Увеличение за периода	359 898	-	-	359 898
Намаление през периода	(451 845)	-	-	(451 845)
Други движения	25	-	-	25
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	90 503	-	-	90 503
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(27)	-	-	(27)
Балансова стойност към 31 декември 2022	90 476	-	-	90 476

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	394 585	-	-	394 585
Изменение в брутната балансова стойност	48 687	-	-	48 687
Увеличение за периода	443 272	-	-	443 272
Намаление през периода	(394 585)	-	-	(394 585)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	443 272	-	-	443 272
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(1 552)	-	-	(1 552)
Балансова стойност към 31 декември 2023	441 720	-	-	441 720

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	358 228	-	-	358 228
Изменение в брутната балансова стойност	36 357	-	-	36 357
Увеличение за периода	394 585	-	-	394 585
Намаление през периода	(358 228)	-	-	(358 228)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	394 585	-	-	394 585
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(1 336)	-	-	(1 336)
Балансова стойност към 31 декември 2022	393 249	-	-	393 249

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	3 214 564	15 289	78 331	3 308 184
Изменение в брутната балансова стойност	36 905	(651)	(36 228)	26
- Трансфер към Фаза 1	26 627	(2 906)	(23 721)	-
- Трансфер към Фаза 2	(6 525)	7 277	(752)	-
- Трансфер към Фаза 3	(1 157)	(329)	1 486	-
- Увеличение дължащо се на изменение в кредитния риск	14	35	20	69
- Намаление дължащо се на изменение в кредитния риск	(298 683)	(2 400)	(398)	(301 481)
- Увеличение дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	565 674	664	7	566 345
- Изменение в рисковите параметри	(249 045)	(2 992)	(12 870)	(264 907)
- Намаление дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(839)	(839)
- Намаление дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(256)	(256)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	3 251 469	14 638	41 008	3 307 115
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	(16 299)	(351)	(29 952)	(46 602)
Балансова стойност към 31 декември 2023	3 235 170	14 287	11 056	3 260 513

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	3 058 196	23 147	78 038	3 159 381
Изменение в брутната балансова стойност	155 873	(7 860)	1 131	149 144
- Трансфер към Фаза 1	7 656	(6 891)	(765)	-
- Трансфер към Фаза 2	(4 414)	4 971	(557)	-
- Трансфер към Фаза 3	(1 574)	(724)	2 298	-
- Увеличение дължащо се на изменение в кредитния риск	41	35	80	156
- Намаление дължащо се на изменение в кредитния риск	(481 315)	(2 568)	(1 686)	(485 569)
- Увеличение дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	815 228	175	131	815 534
- Изменение в рисковите параметри	(179 749)	(2 858)	1 630	(180 977)
- Намаление дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(845)	(845)
- Намаление дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	494	4	6	504
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	3 214 563	15 291	78 330	3 308 184
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(15 050)	(359)	(25 275)	(40 684)
Балансова стойност към 31 декември 2022	3 199 513	14 932	53 055	3 267 500

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	1 341 738	-	-	1 341 738
Изменение в брутната балансова стойност	208 777	-	-	208 777
Увеличение за периода	631 541	-	-	631 541
Намаление през периода	(422 764)	-	-	(422 764)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	1 550 515	-	-	1 550 515
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	(2 260)	-	-	(2 260)
Балансова стойност към 31 декември 2023	1 548 255	-	-	1 548 255

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	687 838	-	-	687 838
Изменение в брутната балансова стойност	654 515	-	-	654 515
Увеличение за периода	919 681	-	-	919 681
Намаление през периода	(265 290)	-	-	(265 290)
Други движения	124	-	-	124
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	1 342 353	-	-	1 342 353
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност към 31 декември 2022	1 341 679	-	-	1 341 679
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	564 743	-	-	564 743
Изменение в брутната балансова стойност	43 447	-	-	43 447
Увеличение за периода	230 162	-	-	230 162
Намаление за периода	(186 715)	-	-	(186 715)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	608 190	-	-	608 190
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	(5 417)	-	-	(5 417)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	859 106	-	-	859 106
Изменение в брутната балансова стойност	(294 363)	-	-	(294 363)
Увеличение за периода	102 739	-	-	102 739
Намаление за периода	(397 102)	-	-	(397 102)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	564 743	-	-	564 743
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(4 529)	-	-	(4 529)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредитни ангажименти				
Обща сума на кредитните ангажименти към 01 януари 2023	88 704	319	228	89 251
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	20 255	(83)	(92)	20 080
Увеличение за периода	42 247	64	39	42 350
Намаление през периода	(21 992)	(147)	(131)	(22 270)
Други движения	(93)	15	78	-
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2023	108 866	251	214	109 331
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2023	(300)	(3)	(16)	(319)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредитни ангажименти				
Обща сума на кредитните ангажименти към 01 януари 2022	243 242	1 110	471	244 823
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	(154 772)	(511)	(313)	(155 596)
Увеличение за периода	31 833	40	46	31 919
Намаление през периода	(186 605)	(551)	(359)	(187 515)
Други движения	235	(280)	70	25
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2022	88 705	319	228	89 252
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2022	(398)	(3)	(27)	(428)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 01 януари 2023	76 531	143	-	76 674
Изменение в брутната балансова стойност	(23 574)	(131)	-	(23 705)
Увеличение за периода	18 615	12	-	18 627
Намаление през периода	(42 189)	(143)	-	(42 332)

Обща сума на гаранциите към 31 декември 2023
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2023

52 957	12	-	52 969
(10)	(2)	-	(12)

Договори за финансови гаранции

Обща сума на гаранциите към 01 януари 2022
Изменение в брутната балансова стойност
Увеличение за периода
Намаление през периода
Други движения
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2022
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2022

Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
52 665	-	-	52 665
23 866	143	-	24 009
45 705	143	-	45 848
(21 851)	-	-	(21 851)
12	-	-	12
76 531	143	-	76 674
(46)	(8)	-	(54)

Загуба от обезценка по видове активи

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
	(33)	(27)
	(1 552)	(1 336)
	(46 602)	(40 684)
	(2 260)	(674)
	(5 417)	(4 529)
	(55 864)	(47 250)

Предоставени кредити и аванси на клиенти	2023		2022	
	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
0-29 дни	3 261 998	(16 820)	3 224 746	(15 634)
30-59 дни	4 562	(84)	5 819	(98)
60-89 дни	776	(85)	1 268	(127)
90-180 дни	725	(156)	837	(210)
Повече от 181 дни	39 054	(29 457)	75 514	(24 615)
Общо	3 307 115	(46 602)	3 308 184	(40 684)

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	3 307 115	3 308 184
Намалени с обезценка за несъбираемост	(46 602)	(40 684)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	3 260 513	3 267 500

	31.12.2023			31.12.2022		
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	848 177	(582)	847 595	832 501	(551)	831 950
Потребителск и кредити	755 867	(7 942)	747 925	670 686	(7 543)	663 143
Кредитни карти	16 621	(1 092)	15 529	16 727	(1 116)	15 611
Други	2 479	(2 479)	-	2 443	(2 443)	-
Общо банкиране на дребно	1 623 144	(12 095)	1 611 049	1 522 357	(11 653)	1 510 704
Корпоративно кредитиране	1 683 971	(34 507)	1 649 464	1 785 827	(29 031)	1 756 796
Общо	3 307 115	(46 602)	3 260 513	3 308 184	(40 684)	3 267 500

Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	фаза 1	2023 фаза 2	фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	154 626	-	-	154 626
Общо брутна балансова стойност	154 626	-	-	154 626
Загуба от обезценка	(33)	-	-	(33)
Балансова стойност	154 593	-	-	154 593

Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	фаза 1	2022 фаза 2	фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	90 503	-	-	90 503
Общо брутна балансова стойност	90 503	-	-	90 503
Загуба от обезценка	(27)	-	-	(27)
Балансова стойност	90 476	-	-	90 476

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	фаза 1	2023 фаза 2	фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	443 272	-	-	443 272
Общо брутна балансова стойност	443 272	-	-	443 272
Загуба от обезценка	(1 552)	-	-	(1 552)
Балансова стойност	441 720	-	-	441 720

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	фаза 1	2022 фаза 2	фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	394 585	-	-	394 585
Общо брутна балансова стойност	394 585	-	-	394 585
Загуба от обезценка	(1 336)	-	-	(1 336)
Балансова стойност	393 249	-	-	393 249

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	фаза 1	2023 фаза 2	фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	3 251 469	14 638	41 008	3 307 115
Общо брутна балансова стойност	3 251 469	14 638	41 008	3 307 115
Загуба от обезценка	(16 299)	(351)	(29 952)	(46 602)
Балансова стойност	3 235 170	14 287	11 056	3 260 513

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	фаза 1	2022 фаза 2	фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	3 214 563	15 291	78 330	3 308 184
Общо брутна балансова стойност	3 214 563	15 291	78 330	3 308 184
Загуба от обезценка	(15 050)	(359)	(25 275)	(40 684)
Балансова стойност	3 199 513	14 932	53 055	3 267 500

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2023			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	1 550 515	-	-	1 550 515
Общо брутна балансова стойност	1 550 515	-	-	1 550 515
Загуба от обезценка	(2 260)	-	-	(2 260)
Балансова стойност	1 548 255	-	-	1 548 255

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	1 342 353	-	-	1 342 353
Общо брутна балансова стойност	1 342 353	-	-	1 342 353
Загуба от обезценка	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност	1 341 679	-	-	1 341 679

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2023			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	608 190	-	-	608 190
Общо брутна балансова стойност	608 190	-	-	608 190
Загуба от обезценка	(5 417)	-	-	(5 417)

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	564 743	-	-	564 743
Общо брутна балансова стойност	564 743	-	-	564 743
Загуба от обезценка	(4 529)	-	-	(4 529)

Кредитни ангажменти	2023			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	108 866	251	214	109 331
Общо брутна балансова стойност	108 866	251	214	109 331
Провизии за очаквани загуби	(300)	(3)	(16)	(319)

Кредитни ангажменти	2022			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	88 705	319	228	89 252
Общо брутна балансова стойност	88 705	319	228	89 252
Провизии за очаквани загуби	(398)	(3)	(27)	(428)

Договори за финансови гаранции	2023			Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Категория</i>	52 957	12	-	52 969
Общо брутна балансова стойност	52 957	12	-	52 969
Провизии за очаквани загуби	(10)	(2)	-	(12)

	2022			Общо
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
Договори за финансови гаранции	ОКЗ	целия срок	целия срок	хил. лв.
<i>Категория</i>	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	76 531	143	-	76 674
Провизии за очаквани загуби	(46)	(8)	-	(54)

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Групата по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Централни банки	683	1 085
Български търговски банки	(11 862)	2 064
Чуждестранни търговски банки	165 805	87 354
Общо	154 626	90 503
Концентрация по регион		
Европа	137 150	73 496
Америка	10 529	12 717
Азия	6 947	4 290
Общо	154 626	90 503
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
<i>Корпоративни:</i>		
Строителство	71 282	66 978
Търговия и финанси	266 569	243 400
Транспорт и комуникации	26 013	22 700
Промисленост	28 289	15 358
Други	51 119	46 149
Общо	443 272	394 585
Концентрация по региони		
Европа	443 272	394 585
Общо	443 272	394 585
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Държави	1 504 660	1 308 140
Банки	18 805	13 767
<i>Корпоративни:</i>		
Търговия и финанси	24 790	19 772
Общо	1 548 255	1 341 679
Концентрация по региони		
Европа	1 504 505	1 313 282
Азия	9 695	9 684
Америка	34 055	18 713
Общо	1 548 255	1 341 679

Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Концентрация по сектор		
Държави	13 414	131 952
Банки	8 539	18 189
Корпоративни:		
Строителство	168 287	147 723
Промишленост	11 380	16 469
Търговия и финанси	309 766	200 955
Транспорт и комуникации	7 911	9 119
Селско и горско стопанство	30 120	-
Други	38 813	21 354
Общо	588 230	545 761
Концентрация по региони		
Европа	588 230	545 761
Общо	588 230	545 761

50.4.2. Концентрация на кредитния риск

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	1 623 143	1 522 358
Ипотечни	848 177	832 501
Потребителски	755 867	670 686
Кредитни карти	16 620	16 728
Други	2 479	2 443
Корпоративни:	1 683 972	1 785 826
Селско и горско стопанство	82 748	102 994
Промишленост	47 529	57 174
Строителство	473 373	455 296
Търговия и финанси	891 111	960 669
Транспорт и комуникации	95 059	104 406
Други	94 152	105 287
Общо	3 307 115	3 308 184
Концентрация по региони		
Европа	3 306 979	3 308 106
Америка	76	6
Азия	60	72
Общо	3 307 115	3 308 184
Кредитни ангажименти	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	53 298	49 363
Ипотечни	1 288	883
Потребителски	13 066	11 641
Кредитни карти	38 944	36 839
Корпоративни:	56 033	39 889
Селско и горско стопанство	4 425	4 372
Промишленост	4 173	1 227
Строителство	26 433	15 560
Търговия и финанси	13 876	11 957
Транспорт и комуникации	6 444	5 080
Други	682	1 693
Общо	109 331	89 252
Концентрация по региони		
Европа	109 309	89 226
Америка	-	-
Близкия изток и Африка	22	26
Общо	109 331	89 252

Договори за финансови гаранции	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно	43	33
Други	43	33
Корпоративни:	52 926	76 641
Селско и горско стопанство	398	1 191
Промисленост	6 893	6 925
Строителство	8 253	16 922
Търговия и финанси	25 114	24 592
Транспорт и комуникации	7 994	5 720
Други	4 274	21 291
Общо	52 969	76 674
Концентрация по региони		
Европа	52 969	76 674
Общо	52 969	76 674

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Групата приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Групата на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките;
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива.

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2023	Корпоративни клиенти хил. лв.	Физически лица хил. лв.
Стойност преди обезценка	13 122	1 361
Обезценка	(8 656)	(277)
Стойност след обезценка	4 466	1 084
2022	Корпоративни клиенти хил. лв.	Физически лица хил. лв.
Стойност преди обезценка	43 597	2 646
Обезценка	(6 669)	(461)
Стойност след обезценка	36 928	2 185

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на брутната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
По-малко от 50%	308 895	255 324
От 50% до 75%	310 149	314 820
От 75% до 90%	166 201	199 782
От 90% до 100%	1 386	1 456
Над 100%	1 934	1 883
Общо	788 565	773 265

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите, предоставени на юридически лица, Групата определя като най-подходящ показател за рисковата изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Групата е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити, предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Групата изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Групата приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотечи на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията, взимайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Групата счита, че то не е достатъчно, Групата изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

50.4.3. Анализ на кредитния риск

Презастрахователната политика на Групата е в насока постепенно оптимизиране на презастрахователните разходи чрез гъвкаво използване на подходящи методи на презастраховане, съответстващи на подобряващата се финансова стабилност на отделните застраховки и съобразно с конюнктурата на презастрахователния пазар.

През 2023 г. е запазен приоритетът на пропорционалния метод на презастраховане при добре балансираните съвкупности на имуществения бранш с подходящо ниво на самозадържане и съответни негови протекции. По този начин компанията защитава поетите отговорности в случай на големи колебания най – вече в честотата на събитията.

Тенденция ще бъде по-нататъшно разширяване капацитета на протекциите по непропорционални по вид договори, които да протектират портфейла на Групата срещу катастрофични рискове. Това се налага не само поради непрекъснатото увеличаване на обема на дейност на компанията, в това число акумулация на големи отговорности, но и с оглед на бързо променящите се климатични условия в световен мащаб.

През 2023 г. се запазва презастраховане на рискове по “Автомобилно каско“ на база пропорционална цесия в комбинация с катастрофичен договор.

Презастраховане на авиационни рискове обхваща презастраховка на рискове на авиокомпани и летища, застраховани при Групата, самостоятелно или в съзастраховка съвместно с други застрахователи. Презастраховането се осъществява предимно на факултативна база при презастрахователи от лондонския презастрахователен пазар. Поради високите стойности на отговорност, надвишаващи 100 милиона щатски долара, размерът на отстъпената цесия е значителен (почти 100%) и се решава непосредствено преди сключване на всеки отделен договор. За този вид застраховки Групата стриктно се придържа към специфичните изисквания на международния презастрахователен пазар за всеки конкретен клиент, както и от естеството на единичните рискове.

Презастраховане на други класове застраховки, извън гореописаните, за всички видове застрахователни покрития, за които няма сключени облигаторни договори, са протектирани на база "случай по случай". Видът на презастрахователното покритие се избира в зависимост от класа застраховка, лимити на отговорност, покрити рискове и други фактори, оказващи влияние върху конкретния случай.

Презастрахователната политика на Групата е в пряка връзка с най-новите тенденции на международния презастрахователен пазар. Партньорите, с които работи и ще продължава да работи Групата са финансово стабилни, международно признати, доказали своя професионализъм и първокласна презастрахователна защита. Това се отнася не само за презастрахователните компании, но и за посредниците, чрез които се сключват презастрахователни договори, както и за сървейорските компании и такива, които уреждат щетите. Презастрахователите компании участващи в презастрахователните договори на Групата са основно с рейтинг AA и A.

В следващите таблици е представен анализ на кредитното качество на активите от държани презастрахователни договори на Групата.

	Кредитен рейтинг AAA	Кредитен рейтинг AA	Кредитен рейтинг A	Кредитен рейтинг BBB	Кредитен рейтинг BB	Без кредитен рейтинг	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2023 г.							
Активи от държани презастрахователни договори	-	40 984	24 197	1 714	7	8	66 910
Общо активи	-	40 984	24 197	1 714	7	8	66 910

	Кредитен рейтинг AAA	Кредитен рейтинг AA	Кредитен рейтинг A	Кредитен рейтинг BBB	Кредитен рейтинг BB	Без кредитен рейтинг	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2022 г.							
Активи от държани презастрахователни договори	-	40 999	22 921	2 138	15	26	66 099
Общо активи	-	40 999	22 921	2 138	15	26	66 099

50.4.4. Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на Групата с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Групата, стратегическото си развитие и планиран ръст.

Минималните капиталови съотношения за Групата се определят от БНБ, НБРМ и Регламент №575/2013, като Групата исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Съгласно изискванията на регулаторния орган в Република България – Българска народна банка, Банката майка извършва отделно публично оповестяване на елементите на капитала за надзорни цели и надзорните показатели за капиталово покритие на рисковете в дейността на Групата, в съответните срокове, изисквани от надзорния орган.

50.5. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода. Групата държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи. Към 31 декември 2023 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени както следва:

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	Над 5 години	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови и други заеми	49 416	127 645	12 792	
Задължения към свързани лица	56 385	16 714	-	
Задължения по лизингови договори	58 112	180 180	181 376	
Задължения към депозанти	4 724 590	2 862 148	1 033	
Депозити от банки	14 749	-	-	
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	12 554	-	-	
Задължения по цесии	29 803	13 173	-	
Търговски и други задължения	88 665	939	-	
Деривативи	-	-	-	
Общо	5 034 274	3 200 799	195 201	

Към 31 декември 2022 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени както следва:

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	Над 5 години	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови и други заеми	57 622	155 056	15 365	
Задължения към свързани лица	71 288	14 366	-	
Задължения по лизингови договори	37 881	130 200	137 373	
Задължения към депозанти	4 640 141	2 673 775	1 776	
Депозити от банки	10 247	-	-	
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	4 278	-	-	
Задължения по цесии	30 473	29 772	-	
Търговски и други задължения	74 005	1 022	-	
Деривативи	677	-	-	
Общо	4 926 612	3 004 191	154 514	

Стойностите оповестени в този анализ на падежите на задълженията представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритетната структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Групата над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на Банката майка към 31.12.2023 г. е в размер на 565.56% (31.12.2022 г.: 390.88%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата по отношение на банковата дейност към 31 декември 2023 г., съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	2 022 320	-	-	-	-	2 022 320
Предоставени ресурси и аванси на банки	151 692	-	-	-	2 934	154 626
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	133 765	138 753	170 754	-	-	443 272
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	19 694	-	191 773	3 333	6 597	221 397
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	44 304	120 532	335 577	1 606 316	1 200 386	3 307 115
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	755	-	20 024	173 930	413 481	608 190
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	185 170	61 671	77 007	558 167	668 500	1 550 515
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2 557 700	320 956	795 135	2 341 746	2 291 898	8 307 435
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	19 756	-	-	-	-	19 756
Задължения към други депозанти	3 306 221	421 373	1 036 430	2 881 702	1 041	7 646 767
Емитирани облигации	-	168	-	9 760	25 463	35 391
Провизии за задължения	-	-	332	-	-	332
Други задължения	10 341	2 014	8 770	23 753	5 947	50 825
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	3 336 318	423 555	1 045 532	2 915 215	32 451	7 753 071

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2022 г., съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	1 983 943	-	-	-	-	1 983 943
Предоставени ресурси и аванси на банки	87 559	-	-	-	2 934	90 493
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	116 103	123 349	155 133	-	-	394 585
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	23 169	-	177 249	3 158	7 429	211 005
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	46 634	111 145	297 543	1 558 920	1 292 172	3 306 414
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	755	-	6 021	240 908	317 059	564 743
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9 779	204 307	100 598	450 702	583 767	1 349 153
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2 267 942	438 801	736 544	2 253 688	2 203 361	7 900 336
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	17 673	-	-	-	-	17 673
Задължения към други депозанти	3 124 136	445 169	1 083 442	2 689 652	1 783	7 344 182
Емитирани облигации	-	168	-	9 752	25 450	35 370
Провизии за задължения	-	-	481	-	-	481
Други задължения	8 517	1 853	9 342	27 493	9 478	56 683
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	3 150 326	447 190	1 093 265	2 726 897	36 711	7 454 389

Финансовите пасиви на Групата по отношение на банковата дейност са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

51. Оценяване по справедлива стойност

51.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в консолидирания финансов отчет за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

31 декември 2023 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи				
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2 029 188	74 095	458 064	2 561 347
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	14 052	-	39 314	53 366
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	440 764	92	161 296	602 152
Общо активи	2 484 004	74 187	658 674	3 216 865
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	-	-	-
Общо пасиви	-	-	-	-
31 декември 2022 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи				
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	1 735 379	70 617	375 360	2 181 356
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	23 653	-	70 031	93 684
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	474 656	-	84 789	559 445
Общо активи	2 233 688	70 617	530 180	2 834 485
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	677	-	677
Общо пасиви	-	677	-	677

През отчетните периоди не е имало съществени трансфери между нива.

Определяне на справедливата стойност

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните налични финансови отчети на Дружествата	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.

Техника за оценяване	Значими входящи данни	ненаблюдаеми	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Метод на пазарните множители на дружества аналози	Корекции на пазарни множители на дружества аналози за: - Странови риск - Размер и рентабилност - други		Ако коефициентите за корекция се увеличат/(намалят), то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска). Ако се увеличи/ (намали) стойността на нетните парични потоци на компанията, то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска). Ако се увеличи/ (намали) стойността на нормата на дисконтиране, то справедливата стойност ще е по-ниска/(повисока).Ако се увеличи/ (намали) стойността на темп на растеж, то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска).
Метод на дисконтирани парични потоци	- Нетни парични потоци - Норма на дисконтиране - Темп на растеж		

51.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2021 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2023 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни имоти:				
- земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки	-	-	575 080	575 080
Активи с право на ползване:				
- летателни апарати	-	-	425 269	425 269
31 декември 2022 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни имоти:				
- земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки	-	-	546 637	546 637
Активи с право на ползване:				
- летателни апарати	-	-	320 105	320 105

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Земи и сгради (Ниво 3)

Земите и сградите са преоценени на 31.12.2023 г.

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Техника за оценяване	Значими входящи данни	ненаблюдаеми	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Метод на пазарните аналози	Корекции на аналози с коефициенти за: - Начин на продажба - Местоположение - Площ - Общо състояние, функционалност и др.	с	Ако коефициентите за корекция при договаряне, площ, местоположение, общо състояние, функционалност и т.н. се увеличат/(намалят), то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска).
Метод на капитализиране на дохода	- Стойност на наем на квадратен метър - Норма на капитализация		Ако се увеличи/ (намали) стойността на наем на квадратен метър, то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска). Ако се увеличи/ (намали) стойността на нормата на капитализация, то справедливата стойност ще е по-ниска/(по-висока).
Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните публикувани финансови отчети на Дружествата без допълнителни корекции в стойността на позициите от отчета		Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Метод на пазарните множители на дружества аналози	Корекции на пазарни множители на дружества аналози за: - Странови риск - Размер и рентабилност		Ако коефициентите за корекция се увеличат/(намалят), то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска).
Метод на дисконтирани парични потоци	- Нетни парични потоци - Норма на дисконтиране - Темп на растеж		Ако се увеличи/ (намали) стойността на нетните парични потоци на компанията, то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска). Ако се увеличи/ (намали) стойността на нормата на дисконтиране, то справедливата стойност ще е по-ниска/(по-висока). Ако се увеличи/ (намали) стойността на темп на растеж, то справедливата стойност ще е по-висока/(по-ниска).
Метод на сравнителните аналози	- Коефициент за офертност - Коефициент за площ - Коефициент за функционалност - Коефициент за състояние - Коефициент за пазарна реализация		При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота.

Техника за оценяване	Значими наблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови наблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Метод на приходната стойност	<ul style="list-style-type: none"> - Коефициент за идеални части земя - Коефициент за местоположение - Коефициент за функционалност - Коефициент за местоположение - Коефициент за състояние - Коефициент за пазарна реализация 	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота.
Разходен Метод	<ul style="list-style-type: none"> - Коефициент на пазарна стойност на производствени разходи /разходи за строителство/ за единица площ - Коефициент за ценови нива - Коефициент за състояние 	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота.

Летателни апарати (Ниво 3)

Справедливата стойност на летателните апарати на Групата е определена на базата на доклади на независим лицензиран оценител и последващо потвърждение. Оценката по справедлива стойност се базира на сравнителен (пазарни аналози) подход. При оценяването на активите са взети предвид специфични фактори като техническо състояние на самолетите, настоящо използване, уникалност на структурата, състояние на пазара към датата на оценката. Последната оценка е от март 2024 г.

Съществени наблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за активите на Групата фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни активи, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

При използването на методите от сравнителния подход се осъществява сравнително изучаване на информацията от наложилата се пазарна стойност на обекта към момента на оценката т.е. сега. Той е основан на тезата “разумния купувач няма да заплати за даден обект повече, отколкото е стойността на достъпен за покупка аналогичен обект” и се използва при определяне на стойността изхождайки от данни за неотдавнашни сделки за покупко – продажба с аналогични обекти или с достатъчно коригирани стойности на съществуващи оферти за продажба. По такъв начин, крайната цел на методите от сравнителния (пазарния) подход се явява определянето на пазарната стойност.

При оценката на стойността с помощта на пазарния подход бяха предприети следните стъпки:

изучаване на пазара и предложенията за продажба на аналогични обекти, т.е. такива обекти, които са най-съпоставими с оценявания обект;

избор на аналози;

събиране, изучаване и проверка на информацията за всеки избран обект - за цена на продажбата и офертни цени, заплащане на сделката, техническите характеристики и условията за продажба;

анализ и сравнение на всеки обект с оценявания по технически характеристики и условия на продажба;

корекция на цените на продажбата или офертните цени по всеки от съпоставимите обекти в съответствие с наличните различия между тях и оценявания обект.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за летателните апарати на Групата фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни активи, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения. Основни фактори влияещи върху цената са:

брой пътници за които е оборудван самолета;

пролетените часове от началото на експлоатация на самолета;

брой кацания от началото на експлоатацията на самолета;

състоянието на двигателите на самолета;

годините експлоатация на самолета от датата на неговото производство;

оборудването на самолета;

състоянието на вътрешен интериор и състоянието на боята и лаковото покритие на тялото на самолета;

техническото състояние на самолета.

При използването на пазарния подход стойността на обекта на оценка се определя по сравнение с цените на продажбите на идентични или аналогични обекти. Основата за използване на този подход се явява този факт, че стойността на обекта на оценка е непосредствено свързана с цената за продажба на аналогични обекти, което е изходна величина за преценка на риска в операциите за предназначението на оценката – за целите на финансовата отчетност. Всяка съпоставима продажба се сравнява с оценявания обект по най-важните негови параметри. В цената на съпоставимите продажби се внасят поправки, отразяващи съществените различия между тях.

52. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Групата определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал представен в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници, които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Собствен капитал	1 785 889	1 682 344
Капитал	1 785 889	1 682 344
Дълг	10 847 896	10 170 507
- Пари и парични еквиваленти	(2 263 788)	(2 180 578)
Нетен дълг	8 584 108	7 989 929
Съотношение на капитал към нетен дълг	1:4.81	1:4.75

През 2023 г. изменението на съотношението е минимално. Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения включително поддържането на определени капиталови съотношения.

53. Събития след края на отчетния период

Между датата на консолидирания финансов отчет и датата на оторизирането му за издаване възникнаха следните некоригиращи събития за Групата:

Считано от 16 януари 2024 г. Дружеството майка на Групата се представлява от изпълнителният директор Миролуб Иванов.

На 05.01.2024 г. Групата регистрира клон в гр. Варна, в който ще бъде обособена чартърната дейност, както и отдаването на самолети на външен лизинг

Издаване на Решение №234 от 29.03.2024 г. на Министерски Съвет за отнемане поради отпаднала нужда от Държавния авиационен оператор на част от имот-публична държавна собственост и обявяването му за имот-частна държавна собственост. Имотът е безвъзмездно предоставен за управление на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Върху имота е учредено безвъзмездно право на строеж в полза на Групата за изграждане на обект за нуждите на Българската агенция по безопасност на храните, за извършване на официален контрол на граничния контролен пункт. След изграждането на обекта за нуждите на БАБХ се очаква на Групата да се прехвърли право на строеж върху нейна собствена земя, което да се упражни за разширяване на съществуващите хангари и развитие на инвестиционните проекти на Групата.

Не са възникнали значителни коригиращи и други некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му от ръководство за публикуване.

54. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 27 май 2024 г.

2023 г.

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

- ВЪВЕДЕНИЕ
- ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА НА ХИМИМПОРТ АД
- КОМПАНИЯТА ДНЕС
- УПРАВИТЕЛНИ ОРГАНИ
- ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ
- СПИСЪК С ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 г.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ПЛАЩАНИЯТА КЪМ ПРАВИТЕЛСТВА

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ

За повече информация,

моля посетете: www.chimimport.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият годишен консолидиран доклад за дейността на Групата на Химимпорт АД представя коментар и анализ на консолидирания финансов отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на Групата, като обхваща едногодишния период от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г. Той е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) и Приложение № 2 към чл. 10 от Наредба 2 от 09.11.2021 г.

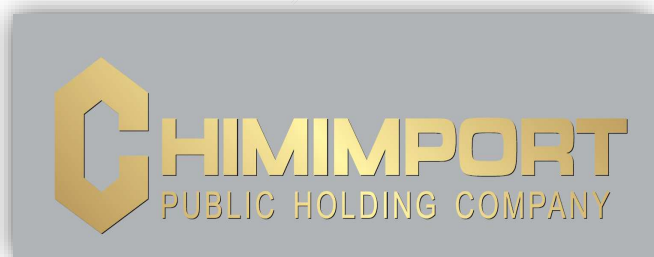
Повече от 75 години „Химимпорт“ АД е едно от най-успешните български предприятия. Започнало като външнотърговско дружество, специализирано в търговията с химически продукти, днес „Химимпорт“ АД е утвърдена холдингова компания, обединяваща успешни бизнеси. Основната сфера на дейност на „Химимпорт“ АД е придобиване, управление, продажба на участия на български и чуждестранни дружества, реструктурирането и управлението на дъщерни дружества от портфейла. Дъщерните дружества на Групата заемат водещи позиции в различните икономически сектори, в които осъществяват своята дейност:

- банкови услуги и финанси;
- общо застраховане;
- животозастраховане;
- пенсионно осигуряване;
- авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети;
- производство, добив и търговия с петролни и химически продукти и природен газ;
- производство, преработка и търговия със зърнени храни и растителни масла.

Всеки един от работещите близо 5 000 души в структурата на „Химимпорт“ АД допринася за успешното приобщаване на българския бизнес към европейските стандарти. Последните години утвърдиха компанията и като водеща на „Българска фондова борса“ АД, включена в сегмент акции - “Premium“, в индексите SOFIX, BGBX40 и BGTR30, което е резултат на правилното планиране на инвестициите и професионалните действия и усилия на мениджмънта. Дейността на дружеството майка като публична компания е създаване и утвърждаване на ефективно функциониращи модели на корпоративно управление, гарантиращи равноправно третиране и защита правата на всички акционери. Практика е прозрачното и коректно разкриване на информация, необходима на настоящите акционери, заинтересованите лица и потенциалните инвеститори.

Към настоящия етап основните предимства на Групата на „Химимпорт“ АД са:

- Познаване на икономическите и политическите условия и дадености в България, потребностите и специфичните особености на клиентите, завоювани добри позиции в стратегически отрасли от икономиката на страната;
- Доказал се мениджърски екип – Групата разполага със силно мотивиран екип от мениджъри с визия за растежа на холдинга, с доказани умения и опит в управлението, придобиването и реструктурирането на компании както в благоприятна, така и в неблагоприятна пазарна среда.

Mirolyub
Panchev
Ivanov
Миролюб Иванов
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Digitally signed by
Mirolyub Panchev
Ivanov
Date: 2024.05.28
14:18:21 +03'00'

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА НА ХИМИМПОРТ АД

Химимпорт АД, дружество майка, е публично дружество с двустепенна система на управление.

Всички членове на Управителния Съвет и на Надзорния Съвет отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността им. Органи на управление на Дружеството - майка са: Общо събрание на акционерите, Надзорен съвет и Управителен съвет. Управителният съвет управлява в съответствие с установените визия, цели и стратегия на Химимпорт АД. Всички членове и на управителните и контролиращи органи се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност, управленска и професионална компетентност.

Основната стратегия и инвестиционната политика на „Химимпорт“ АД са съсредоточени върху позиционирането на Групата като значим партньор при обслужването на традиционните за страната и региона търговски дейности. В частност това мотивира навлизането на Групата в сектори като транспорт, селско стопанство, финансови операции и недвижими имоти.

Дружествата от икономическата група на Химимпорт АД са общо 61 на брой, обособени в следните водещи и ключови сектори:

- Финансовият сектор област, където групата се стреми да предложи пълен спектър услуги на клиентите си. Финансовата група в рамките на „Химимпорт“ АД включва универсална търговска банка, която има традиционно добри позиции в кредитирането, общо- и животозастрахователни дружества, пенсионноосигурителна компания, управляващо дружество (взаимни фондове).
- Транспортът е важен сектор за групата. България географски е разположена на кръстопът между Европа и Азия/Близкия изток, като пет от десетте трансевропейски транспортни коридори минават през страната. Групата на „Химимпорт“ АД развива въздушен, речен и морски транспорт, като и в трите случая се стреми да покрие пълния спектър дейности, а не само пряко транспортната (т.е. вкл. управление на летища и пристанища, ремонт и техническо обслужване на транспортни средства, обслужване на товари, агентирание).
- Подобно на транспортния сектор, и при селското стопанство „Химимпорт“ АД се стреми да обхване в дейността си пълния спектър на бизнеса – в случая, фокусирайки се от една страна върху изкупуване, търговия, логистика, съхранение на зърно и маслодайни семена, като активно се търсят и експлоатират взаимовръзките и синергиите с другите бизнеси (транспорт, финанси и др.).
- Секторът по проучване и добив на нефт и газ се развива основно чрез дъщерното за Групата дружество ПДНГ АД, което е единственото българско дружество, осъществяващо пълния комплекс от дейности по търсене, проучване, разработка и експлоатация на нефтени и газови находища, както и преработка на суров нефт до крайни продукти за пазара. То е правоприменик на основните геологопроучвателни, научно-изследователски и производствени предприятия и обекти от българската нефтодобивна промишленост с над 50-годишна история.

КОМПАНИЯТА ДНЕС

Акционерен капитал	239 646 хил. лв.
<i>В т.ч. акции, притежавани от дъщерни дружества</i>	<i>(13 183) хил. лв.</i>
Собствен капитал /консолидиран/	1 785 889 хил. лв.
Активи /консолидирани/	12 633 785 хил. лв.
Печалба за годината, принадлежаща на акционерите на Химимпорт АД	59 112 хил. лв.
Изпълнителен директор	Миролюб Иванов
Мажоритарен акционер	Мениджмънт на дружеството майка в лицето на „Инвест Кепитъл“ АД – 72.39%
Основни миноритарни акционери на „Химимпорт“ АД са уважавани международни компании и институции	Уникредит Банк Аустрия - Австрия Юробанк Ергасиас – Гърция Eaton Vance Emerging Markets Funds – САЩ Raiffeisen Bank International – Австрия BNP Paribas Securities Services S.C.A. – Франция National Bank of Greece Близо 180 юридически лица и над 3 000 физически лица и глобални попечители.

УПРАВИТЕЛНИ ОРГАНИ

УПРАВИТЕЛНИ ОРГАНИ

Членове на Надзорния съвет :

Председател на Надзорния съвет
Инвест Кепитъл АД

Член на Надзорния съвет
ЦКБ Груп ЕАД

Член на Надзорния съвет
Мариана Баждарова.

Членове на Управителния съвет:

Председател на Управителния съвет
Цветан Ботев

Зам. председател на Управителния съвет
Александър Керезов

Член на Управителния съвет
Иво Каменов

Член на Управителния съвет
Марин Митев

Член на Управителния съвет
Никола Мишев

Изпълнителен директор и член на Управителния
съвет
Миролюб Иванов

Дружеството се управлява чрез двустепенна система на управление.

Органи на управление са:

- Общо събрание на акционерите
- Надзорен съвет
- Управителен съвет

“Химимпорт” АД
се представлява от
изпълнителния директор
Миролюб Иванов

ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Химимпорт АД развива дейността си чрез своите дъщерни дружества. Неговото финансово състояние, оперативни резултати и перспективи са в пряка зависимост от състоянието, резултатите и перспективите на дъщерните му дружества.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

СПИСЪК ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2023 Консолидационен процент	31.12.2023 Номинален процент	31.12.2022 Консолидационен процент	31.12.2022 Номинален процент
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	77.13%	77.13%	77.13%	77.13%
Централна Кооперативна Банка АД – Скопие	Македония	Финансов сектор	71.85%	91.83%	71.85%	91.83%
АО Инвестиционна Кооперативна Банка	Руска Федерация	Финансов сектор	86.27%	86.27%	86.27%	86.27%
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	България	Финансов сектор	77.13%	100.00%	77.13%	100.00%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	96.26%	96.26%	96.26%	96.26%
ЗАЕД ЦКБ Живот	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
ПОАД ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	92.25%	92.25%	92.25%
ДФФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
УПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
ППФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
Фонд за изплащане на пожизнени пенсии ЦКБ – Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
Фонд за разсрочени плащания ЦКБ – Сила	България	Финансов сектор	92.25%	100.00%	92.25%	100.00%
Зърнени Храни България АД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	68.00%	67.98%	67.98%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	66.25%	49.89%	66.25%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Асенова Крепост АД	България	Производство, търговия и услуги	49.72%	67.36%	50.66%	68.31%
ПДНГ –Сервиз ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Издавателство геология и минерални ресурси ООД	България	Производство, търговия и услуги	34.93%	70.00%	34.92%	70.00%
Булхимтрейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	44.88%	66.00%	44.87%	66.00%
Рабър Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	40.80%	60.00%	40.79%	60.00%
Химцелтекс ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Химойл БГ ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Зърнени храни грейн ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Техно Капитал АД	България	Производство, търговия и услуги	90.00%	90.00%	90.00%	90.00%
Добрички панаир АД	България	Производство, търговия и услуги	40.78%	59.97%	40.77%	59.97%
Национална стокова борса АД	България	Производство, търговия и услуги	75.00%	75.00%	75.00%	75.00%
Прайм Лега Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
СК ХГХ Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	59.34%	59.34%	59.34%	59.34%
Омега Финанс ООД	България	Производство, търговия и услуги	96.00%	96.00%	96.00%	96.00%
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2023 Консолидационен процент	31.12.2023 Номинален процент	31.12.2022 Консолидационен процент	31.12.2022 Номинален процент
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Параходство Българско Речно Плаване АД	България	Морски и речен транспорт	80.75%	80.75%	80.75%	80.75%
Порт Балчик АД	България	Морски и речен транспорт	78.55%	100.00%	78.55%	100.00%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	99.00%	99.00%	99.00%
Леспорт Проджект Мениджмънт ЕООД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	100.00%	99.00%	100.00%
МАЯК КМ АД	България	Морски и речен транспорт	69.91%	86.57%	69.91%	86.57%
Българска Логистична Компания ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Порт Пристис ООД	България	Морски и речен транспорт	44.41%	55.00%	44.41%	55.00%
Портстрой Инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Порт Инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Порт Бимас ЕООД	България	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Интерлихтер Словакия	Словакия	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Блу Сий Хорайзън Корп	Сейшели	Морски и речен транспорт	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
България Еър АД	България	Въздушен транспорт	99.99%	99.99%	99.99%	99.99%
България Ер Техник ЕООД	България	Въздушен транспорт	99.99%	100.00%	99.99%	100.00%
Еърпорт Консулт ЕООД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Транс интеркар ЕАД	България	Транспорт	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Енергопроект АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	98.64%	98.64%	98.64%	98.64%
Енергопроект Ютилитис ООД в ликвидация	България	Недвижими имоти и инженеринг	50.31%	51.00%	50.33%	51.00%
България Ер Меинтенанс ЕАД	България	Недвижими имоти и инженеринг	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Голф Шабла АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	32.43%	65.00%	32.43%	65.00%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	65.00%	65.00%	65.00%	65.00%
Спортен мениджмънт ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	65.00%	100.00%	65.00%	100.00%
ТИ АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	87.66%	87.66%	87.66%	87.66%
Булхимекс ГмБХ	Германия	Недвижими имоти и инженеринг	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Инвест Кепитал Консулт АД	България	Недвижими имоти и инженеринг	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Ситняково Проджект Истейд ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	49.90%	100.00%	49.89%	100.00%
Имоти Активитис 1 ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	68.00%	100.00%	67.98%	100.00%
Имоти Бимас ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%
Имоти БРП ЕООД	България	Недвижими имоти и инженеринг	80.75%	100.00%	80.75%	100.00%

Групата включва неконтролиращо участие (НКУ), разпределено по сегменти, както следва:

Име на сегмент	Натрупани неконтролиращи участия	
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансов сектор	189 224	160 126
Производство, търговия и услуги	114 942	112 872
Транспорт	20 402	20 747
Недвижими имоти и инженеринг	20 562	20 713
ОБЩО	345 130	314 458

През 2023 г. и 2022 г. не са изплатени дивиденди на неконтролиращото участие. Обобщена финансова информация за активите и пасивите преди вътрешногрупови елиминации е оповестена в пояснение 8 Отчитане по сегменти.

- обективен преглед, който представя вярно и честно развитието и резултатите от дейността на Групата, както и нейното състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено;

Подробна информация е представена в секция Основни рискове и несигурности.

- анализ на финансови и нефинансови основни показатели за резултата от дейността, имащи отношение към стопанската дейност, включително информация по въпроси, свързани с екологията и служителите;

Подробна информация е в секция Информация съгласно Наредба № 2 от 09.11.2021 г.

- всички важни събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет;

Между датата на консолидирания финансов отчет и датата на оторизирането му за издаване възникнаха следните некоригиращи събития за Групата:

Към 31.12.2023 г. Дружеството майка се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно. От 16.01.2024 г. Дружеството - майка се представлява от Миролюб Иванов. До 16 януари 2024 г. Дружеството майка се е представлявало от Иво Каменов Георгиев и Марин Великов Митев заедно и поотделно.

Броят на служителите на Групата към 31 декември 2023 г. е 4 478.

На 05.01.2024 г. Групата регистрира клон в гр. Варна, в който ще бъде обособена чартърната дейност, както и отдаването на самолети на външен лизинг.

Издаване на Решение №234 от 29.03.2024 г. на Министерски Съвет за отнемане поради отпаднала нужда от Държавния авиационен оператор на част от имот-публична държавна собственост и обявяването му за имот-частна държавна собственост. Имотът е безвъзмездно предоставен за управление на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Върху имота е учредено безвъзмездно право на строеж в полза на Групата за изграждане на обект за нуждите на Българската агенция по безопасност на храните, за извършване на официален контрол на граничния контролен пункт. След изграждането на обекта за нуждите на БАБХ се очаква на Групата да се прехвърли право на строеж върху нейна собствена земя, което да се упражни за разширяване на съществуващите хангари и развитие на инвестиционните проекти на Групата.

Не са възникнали други значителни коригиращи и други некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му от ръководство на 1 април 2024 г. за публикуване.

- вероятното бъдещо развитие;

През 2024 г. Групата продължава да следва своя път на интензивно развитие във всеки един от секторите, в който оперира. Основен акцент за банковата дейност ще е предоставянето на банкови услуги за населението – потребителски и ипотечни кредити, банкови карти и базирани на тях услуги, електронно банкиране и разплащателни услуги.

- действията в областта на научноизследователската и развойната дейност;

Групата не е извършвала действия в областта на научноизследователската и развойната дейност през отчетния период.

- информация за придобиване на собствени акции, изисквана по реда на чл. 187д от Търговския закон;

Информация за Групата е представена в частта за собствени акции по долу.

- наличието на клонове;

Дружеството майка няма регистрирани клонове.

Към 31 декември 2023 г. дейностите на дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД се извършват чрез 47 клона, 213 банкови представителства и 30 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

- информация за използваните от предприятието финансови инструменти

Информацията е включена в т. 7 секция Информация съгласно Наредба № 2 от 09.11.2021 г.

- броят и номиналната стойност на придобитите и прехвърлените през годината собствени акции;

Няма притежавани собствени акции от Дружеството майка през периода. Притежаваните от дъщерните дружества акции на Дружеството майка са оповестени в пояснение 24.1 от консолидирания финансов отчет.

- броят и номиналната стойност на притежаваните собствени акции;

Няма притежавани собствени акции от Дружеството майка през периода. Притежаваните от дъщерните дружества акции на Дружеството майка са оповестени в пояснение 24.1 от консолидирания финансов отчет.

- възнагражденията, получени общо през годината от членовете на съветите

Информацията е оповестена в т.17 от секция Информация съгласно Наредба № 2 от 09.11.2021 г.

- придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на емитента;

Информацията е включена в т.18 от секция Информация съгласно Наредба № 2 от 09.11.2021 г.

- правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на емитента;

Неприложимо.

- участието на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети;

НАДЗОРЕН СЪВЕТ на дружеството майка

Марияна Ангелова Баждарова - Член на Надзорния съвет:

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на надзорния съвет
МБ КОНСУЛТ КОМЕРС (в ликвидация)	203868694	Съдружник – над 25%
Не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на съвети съгласно чл. 247 от ТЗ;		

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ на дружеството МАЙКА

Цветан Цанков Ботев Председател на Управителния Съвет на „Химимпорт“ АД:

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Председател на управителния съвет
Булхимтрейд ООД	200477808	Управител
ФАРМА ГБС ДЗЗД	176397025	Управител
Консорциум "Химимпорт-Биофарм инженеринг" ДЗЗД	131071224	Управител
Не притежава повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества.		

Иво Каменов Георгиев - Изпълнителен директор, Представител на юридическо лице в Надзорния съвет и член на Управителния съвет и в Управителния съвет на Химимпорт АД:

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет , член на надзорния съвет и изп. директор
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Председател на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на надзорния съвет
Инвест Кепитал Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Национална Асоциация на Бойните спортове	176868502	Председател и управляващ
Еднолично адвокатско дружество Георгиев	177523879	Управител

Марин Великов Митев - Изпълнителен директор, Член на Надзорния съвет и Управителния съвет на Химимпорт АД:

Дружество	ЕИК	Участие
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет и изп. директор
Голф Шабла АД	124712625	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Спортен комплекс Варна АД	103941472	Член на съвета на директорите и изпълнителен директор
Варна плод АД	103106697	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на надзорния съвет
Сдружение Спортен клуб ТИМ	103014351	Председател и управляващ

<i>Дружество</i>	<i>ЕИК</i>	<i>Участие</i>
Сдружение Спортен клуб по бойни изкуства ТИМ	103606634	Председател на УС и управляващ
Българска Карате Киокошин Федерация	103570622	Председател на УС и управляващ
Сдружение "Клуб По Аеробика "Тим - Клас"	103556156	Член на Управителния съвет
Обединен спортен клуб Черно море Сдружение	000090542	Член на Управителния съвет
Сдружение Национален Борд по туризъм	175090938	Член на Управителния съвет
ЕТ Марин Митев Проджект Мениджмънт	103326073	Собственик
Варненска консултантска компания ООД	103060548	Съдружник – над 25%
Инвест Кепитъл Мениджмънт ООД	103045368	Съдружник – над 25%

Александър Димитров Керезов - Зам. председател и член на Управителния Съвет на „Химимпорт” АД:

<i>Дружество</i>	<i>ЕИК</i>	<i>Участие</i>
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет
Централна кооперативна банка АД	831447150	Член на управителния съвет
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	131085074	Член на съвета на директорите
ЦКБ Груп ЕАД	121749139	Член на управителния съвет
Зърнени храни България АД	175410085	Член на управителния съвет и представляващ
ЗАД Армеец АД	121076907	Член на управителния съвет
Параходство Българско речно плаване АД	827183719	Член на управителния съвет
ПОАД ЦКБ Сила АД	825240908	Член на надзорния съвет
Асенова крепост АД	115012041	Член на управителния съвет
СК ХГХ Консулт ООД	130452457	Управител
Протект АРТ ООД	203844348	Управител и Съдружник – над 25%
Сдружение СЪГЛАСИЕ 066	176941060	Председател на Управителен съвет и представляващ
Фондация СЪГЛАСИЕ СОФИЯ	205004556	Председател на Управителния съвет и представляващ
АЛЕКС АС ЕООД	131105146	Управител и Собственик
Зърнени храни Пловдив ЕООД	130574490	Управител

Никола Пеев Мишев - член на Управителния Съвет на „Химимпорт” АД:

<i>Дружество</i>	<i>ЕИК</i>	<i>Участие</i>
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет
Зърнени храни България АД	175410085	Член на управителния съвет
Асенова крепост АД	115012041	Член на управителния съвет и представляващ
Енергопроект АД	831367237	Член на надзорния съвет
Експерт снаб ООД	131388356	Управител
Булхимтрейд ООД	200477808	Управител
Рабър Трейд ООД	130430425	Управител
Химцелтекс ЕООД	130434434	Управител
Не притежава повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества.		

Миролуб Панчев Иванов - член на Управителния Съвет на „Химимпорт” АД:

<i>Дружество</i>	<i>ЕИК</i>	<i>Участие</i>
Инвест Кепитъл АД	831 541734	Изпълнителен директор и Член на управителния съвет
Химимпорт АД	000627519	Член на управителния съвет
ЗАД Армеец	121076907	Представяващ и Член на управителния съвет
Национална стокова борса АД	115223519	Член на съвета на директорите
Българска корабна компания ЕАД	175389730	Член на съвета на директорите
ЦКБ Риъл Истейт Фонд АДСИЦ	131550406	Изпълнителен директор и Член на съвета на директорите
Проучване и добив на нефт и газ АД	824033568	Член на управителния съвет
Кепитъл Инвест ЕАД	121878333	Изпълнителен директор и Член на съвета на директорите
Инвест Кепитъл Асет Мениджмънт ЕАД	200775128	Изпълнителен директор и Член на съвета на директорите
Омега Финанс ООД	181385114	Управител
Прайм Лега Консулт ЕООД	130993620	Управител
ТИ АД	121483350	Изпълнителен директор и Член на съвета на директорите
Зърнени храни България АД	175410085	Член на управителния съвет
Проджект Къмпани 1 АД	205105587	Изпълнителен директор и Член на съвета на директорите
Рубикон Проджект ЕООД	<u>202902446</u>	Управител
Договорен Фонд "Инвест Кепитъл-Високодоходен"	<u>175860666</u>	Управител
ЕНЕРГОМАТ ЕООД	<u>131095780</u>	Управител
ЕНЕРГОПРОЕКТ АД	<u>831367237</u>	Член на надзорния съвет
КОНСОРЦИУМ ТЕХНОКАПИТАЛ ДЗЗД	176018753	Управител
СЕНТЪРЪЛ ВАКЮЪМ СИСТЕМС ЕООД	200631195	Управител
КРОНЕ БЪЛГАРИЯ АД	130517595	Изпълнителен директор и Член на съвета на директорите
Консорциум Технокапитал ДЗЗД	176018753	Управител
Не притежава повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества		

- договорите по чл. 240б, сключени през годината;

Неприложимо.

- планираната стопанска политика през следващата година.

Групата не предвижда съществени изменения в стопанската си политика през следващата година.

**ИНФОРМАЦИЯ
СЪГЛАСНО
НАРЕДБА № 2 ОТ
09.11.2021 Г.**

Приложение № 2 към чл. 10 от Наредба №2 ОТ 09.11.2021

1. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение, относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги с посочване на техния дял в приходите от продажби на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

- Поради специфичния характер на дейността на емитента - холдингова дейност, основните приходи на Групата са както приходите от оперативна дейност, така и финансова, формирани от положителни разлики от операции с финансови инструменти, приходи от лихви и дивиденди. Оперативните приходи са свързани основно с инвестиционни имоти, услуги и други.

Общо участия в печалбата от дейността на Групата по сегменти:

Бизнес Сегменти	Производство, търговия и услуги	Финансов сектор	Транспортен сектор	Недвижими имоти и инженерен сектор
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2023 г. Участие на отделния сегмент в печалбата на Групата	(2.86%)	99.16%	3.13%	0.58%
31 декември 2022 г. Участие на отделния сегмент в печалбата на Групата	1.95%	92.95%	5.63%	(0.53%)

През 2023 г. Финансовият сектор е с най-голям дял в нетната печалба на Групата.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари.

Оперативни сегмент	Транспортен сектор	Финансов сектор	Производство, търговия и услуги	Недвижими имоти и инженерен сектор	Елиминации	Консолидиран
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти.	295 727	24 757	72 347	14 790	-	407 621
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти.	-	1 907	42	-	(90)	1 859
Печалба от продажба на нетекущи активи.	(3 452)	(237)	39	-	(1 958)	(5 608)
Междусегментни приходи от нефинансова дейност.	7 809	3 428	18 230	2 753	(32 220)	-
Общо приходи от нефинансова дейност.	300 084	29 855	90 658	17 543	(34 268)	403 872
Резултат от застрахователни услуги.	-	52 409	-	-	-	52 409
Нетен резултат от държани презастрахователни договори.	-	(18 153)	-	-	-	(18 153)
Резултат от застраховане.	-	34 256	-	-	-	34 256
Приходи от лихви.	1 955	253 684	6 845	550	(13 962)	249 072
Разходи за лихви.	(23 234)	(14 065)	(7 601)	(2 697)	13 962	(33 635)
Резултат от лихви.	(21 279)	239 619	(756)	(2 147)	-	215 437
Резултат от операции с финансови инструменти.	7 631	176 195	1 966	1 581	(33 539)	153 834
Други оперативни и административни разходи.	(294 661)	(241 089)	(86 504)	(15 407)	13 194	(624 467)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал.	-	-	-	-	5 174	5 174
Други финансови приходи / разходи.	4 838	71 712	(539)	(140)	(503)	75 368
Приходи за разпределяне по осигурителни партии.	-	(161 431)	-	-	-	(161 431)
Резултат за периода преди данъци.	(3 387)	149 117	4 825	1 430	(49 942)	102 043
Разходи за данъци.	(427)	(17 042)	(655)	(664)	(1 034)	(19 822)
Нетен резултат за периода.	(3 814)	132 075	4 170	766	(50 976)	82 221
Активи на сегмента	1 302 548	12 806 249	719 396	328 117	(2 549 618)	12 606 692
Инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	21 600	-	363	2	5 128	27 093
Общо консолидирани активи	1 324 148	12 806 249	719 759	328 119	(2 544 490)	12 633 785
Пасиви на сегмента	893 045	10 427 179	274 874	136 294	(883 496)	10 847 896
Общо консолидирани пасиви	893 045	10 427 179	274 874	136 294	(883 496)	10 847 896

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Структура на приходите и разходите

Приходи от нефинансова дейност	2023	2023	Изменения %
	хил. лв.	хил. лв.	
Приходи от извършени самолетни полети	206 166	153 702	34%
Приходи от продажба на продукция	100 890	110 129	-8%
Приходи от услуги	40 020	52 496	-24%
Приходи от продажба на стоки	25 037	27 990	-11%
Други	35 508	64 082	-45%
ОБЩО	407 621	408 399	

Печалба от продажба на нетекущи активи	2023	2022	Изменения %
	хил. лв.	хил. лв.	
Приходи от продажба на нетекущи активи	2 280	109 607	-98%
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(7 888)	(80 600)	90%
Нетна (загуба)/печалба от продажба на нетекущи активи	(5 608)	29 007	

Приходи от лихви по видове източници:	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Предприятия	95 663	82 435	16%
ДЦК	65 857	40 752	62%
Банки	30 152	6 783	345%
Граждани	54 539	53 694	2%
Други	2 861	2 689	6%
ОБЩО	249 072	186 353	

Разходи за лихви по депозанти:	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Предприятия	(24 004)	(24 083)	0%
Граждани	(3 545)	(3 663)	-3%
Банки	(4 150)	(5 530)	-25%
Други	(1 936)	(6 867)	-72%
ОБЩО	(33 635)	(40 143)	

Печалба от операции с финансови инструменти	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Печалба от операции с ценни книжа и инвестиции	982 469	1 024 673	-4%
Приходи от дивиденди от финансови инструменти	18 395	16 414	12%
ОБЩО	1 000 864	1 041 087	

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Загуба от операции с финансови инструменти	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Загуба от операции с ценни книжа и инвестиции	(847 030)	(1 081 360)	-22%
ОБЩО	(847 030)	(1 081 360)	
Нетен резултат от операции с финансови инструменти	153 834	(40 273)	

Оперативни и административни разходи	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Разходи за външни услуги	(182 867)	(149 790)	22%
Разходи за материали	(91 866)	(103 747)	-11%
Отчетна стойност на продадените стоки	(21 702)	(32 663)	-34%
Разходи за персонала	(123 905)	(107 987)	15%
Разходи за амортизация и обезценка на ефинансови активи	(89 751)	(109 019)	-18%
Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство	(317)	574	-155%
Обезценка на вземания	(43 370)	(65 750)	-34%
Обезценка на репутация	(23 737)	-	100%
Други разходи	(46 952)	(47 756)	-2%
	(624 467)	(616 138)	

Други финансови приходи, нетно	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Приходи от такси и комисионни, нетно	76 472	74 968	2%
Нетен резултат от промяна на валутни курсове	(4 003)	1 655	-342%
Други финансови приходи/(разходи) по застраховане	(3 418)	7 914	-143%
Други финансови приходи	6 317	2 573	146%
ОБЩО	75 368	87 110	

Приходи и такси и комисиони	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Банкови преводи в страната и чужбина	35 668	33 661	6%
Обслужване на сметки	19 091	18 381	4%
Отпускане и погасяване на кредити	5 074	6 815	-26%
Обслужване на задбалансови ангажименти	835	920	-9%
Други приходи от такси и комисиони, различни от банкови	22 125	19 001	16%
Други приходи	18 279	18 545	-1%
Общо приходи от такси и комисиони	101 072	97 323	

Разходи за такси и комисиони	2023	2022	Изменения
	хил. лв.	хил. лв.	
Банкови преводи в страната и чужбина	(18 166)	(15 621)	16%
Обслужване на сметки	(1 440)	(865)	66%
Освобождаване на ценни пратки	(444)	(1 982)	-78%
Сделки с ценни книжа	(446)	(351)	27%
Други разходи за такси и комисиони, различни от банкови	(1 645)	(1 559)	6%
Други разходи	(2 459)	(1 977)	24%
Общо разходи за такси и комисиони	(24 600)	(22 355)	

3. Информация за сключени съществени сделки.

Групата няма сключени големи сделки за периода по смисъла на чл. 114, ал.1 от ЗППЦК.

4. Информация относно сделките, сключени между емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК или негово дъщерно дружество, е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Сделки със собственици	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи		
Приходи от лихви	105	273
Приходи от услуги	10	-
Други приходи	2	1 453
Покупки на услуги, разходи за лихви и други разходи		
Покупки на услуги	(66)	(89)
Разходи за лихви	(499)	(340)
Сделки с асоциирани, съвместни и други свързани предприятия		
Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Продажба на продукция		
- дружества, отчитани по метода на СК	1 158	2 117
- други свързани лица	146	145
Продажба на стоки		
- дружества, отчитани по метода на СК	837	593
- други свързани лица	198	909
Продажба на услуги		
- дружества, отчитани по метода на СК	11 228	11 294
- други свързани лица	4 155	3 845
Приходи от лихви		
- дружества, отчитани по метода на СК	278	310
- други свързани лица	2 519	1 459
Други приходи		
- дружества, отчитани по метода на СК	369	192
- други свързани лица	202	297

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Покупки на услуги и разходи за лихви	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Покупки на услуги		
- дружества, отчитани по метода на СК	(13 892)	(10 186)
- други свързани лица	(2 943)	(4 724)
Разходи за лихви		
- дружества, отчитани по метода на СК	(38)	(176)
- други свързани лица	(86)	(159)
Сделките с ключов управленски персонал включват следните:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
-Залплати, включително бонуси	(168)	(168)
-Разходи за социални осигуровки	(16)	(16)
- Възнаграждения от дъщерни дружества	(960)	(882)
Общо краткосрочни възнаграждения	(1 144)	(1 066)
Разчети със свързани лица в края на годината:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни вземания от:		
- асоциирани предприятия	1 889	2 942
- други свързани лица	13 260	12 052
Общо дългосрочни вземания от свързани лица	15 149	14 994
Краткосрочни вземания от:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
- собственици	3 426	9 845
- асоциирани предприятия	1 444	1 346
- съвместни предприятия	4 397	3 257
- други свързани лица	41 501	44 604
Общо краткосрочни вземания от свързани лица	50 768	59 052
Дългосрочни задължения към:	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
- собственици	-	5
- асоциирани предприятия	7 375	5 053
- съвместни предприятия	1 777	1 538
- други свързани лица	7 562	7 770
Общо дългосрочни задължения към свързани лица	16 714	14 366

Краткосрочни задължения към:	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
- собственици	31 585	49 675
- асоциирани предприятия	10 309	5 622
- съвместни предприятия	167	595
- други свързани лица	14 324	15 396
Общо краткосрочни задължения към свързани лица	56 385	71 288

Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 499 202 хил. лв. (2022 г.: 448 044 хил. лв.), в това число вземанията по лихви.

Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа, е минимум 100%. Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, е минимум 120%. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2024 г. (2022 г.: между януари и юни 2023 г.).

5. Информация за събития и показатели с необичаен за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

Икономическата среда през 2023 г. продължи да се оформя под въздействието на военния конфликт в Украйна.

Групата е извършила преглед на изложеността на повишен кредитен риск по отношение на контрагентите, опериращи в засегнатите територии в т.ч. и от наложените санкции. Ръководството на Дружеството - майка анализира всички факти и обстоятелства относно текущата дейност и операции с тези контрагенти. През периода не са признати допълнителни кредитни загуби, свързани с този риск, което се дължи на консервативния подход, заложен в промените в счетоводната политика на Дружеството – майка, представени през 2022 г.

Известна несигурност внесе и породилия се конфликт в Близкия изток, разризал се през четвъртото тримесечие на 2023 г. Предвид холдинговата структура на Групата и инвестициите ѝ в авиационния сектор, беше направен предварителния преглед на данните за четвърто тримесечие на този сегмент, където се очаква най - голямо влияние, но резултатите показват, че може да се счита за незначително. Ръководството на Авиокомпанията, част от групата, е в постоянен контакт със застрахователи и гражданската авиация на Израел с цел проследяване на реалната обстановка своевременно, като спрените на 26 октомври 2023 г. бяха възобновени с лятното разписание, или считано от средата на април, 2024 г.

Други влияния биха могли да се отчетат и от покачването, макар и с не толкова бързи темпове, на цените и повишението на лихвените проценти по кредитите, въпреки че за България покачването им беше по – слабо, сравнено с международния паричен пазар.

Инфлацията на годишна база на глобално ниво се понижи, като основна причина за това е отчетения спад на цените на суровия петрол и храните. А това от своя страна доведе до преценки от страна на ЕЦБ и федералния резерв да не предприемат промени в паричните си политики в краткосрочен план.

За България също се отчете забавяне и към декември 2023 инфлацията за страната ни е в рамките на 5%.

Въпреки отчетеното повишение на реалния БВП с 0,4% за третото спрямо второто тримесечие на 2023 г., на годишна база се наблюдава забавяне и е в рамките на от 1,5%. до 1,8%, което не може да бъде компенсирано от увеличението в инвестиционната активност в страната.

За периода на четвъртото тримесечие произведеният БВП е 51,848 млрд. лв. изчислен на база текущи цени и съгласно предварителни данни или 8 053 лв. на човек.

Съгласно последните прогнози на Европейската Комисия се очаква през 2024 растежът за ЕС да достигне нива 0,9%(1,3% за 2023) и за Еврозоната да е 0,8% (1,2% за 2023), а инфлацията да отчете спад от 6,3% за 2023 до 3% за 2024 и до 2,5% за 2025 г. За България очакванията са както следва: ръст на БВП 1,9% за 2024 и 2,5% за 2025 г. а инфлацията да се намали до 3,4% за 2024 и да спадне до 2,9% за 2025 г.

Групата очаква увеличение на оперативните разходи, като е възможно те да доведат индексация и на предлаганите услуги от Групата.

6. Информация за сделки, водени извънбалансово – характер и бизнес цел, посочване на финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Условни активи, условни пасиви и поети ангажименти

Общата сума на условните задължения по отношение на банковата дейност на Групата са както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Банкови гаранции в български лева	27 423	50 746
Банкови гаранции в чуждестранна валута	25 534	25 874
Неотменими ангажименти	109 011	88 823
	<hr/>	<hr/>
Общо условни задължения	161 968	165 443

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 109 330 хил. лв. (2022 г.: 88 823 хил. лв.) Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни трансове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Условните задължения на Групата по отношение на небанковата дейност са както следва:

Към 31.12.2023 г. във връзка с изискванията на МСФО 9, Групата е признала 693 хил. лв. (2022 г.: 978 хил. лв.) задължения за провизии за очаквани кредитни загуби, свързани с условните задължения на Групата.

Към 31 декември 2023 г. Групата има заложили инвестиционни имоти с балансова стойност 169 757 хил. лв.

Групата е солидарен длъжник по следните договори за банкови кредити:

- договори за кредит между търговска банка и М Кар София ООД от 02.08.2016 г. с настояща стойност на задължението 18 213 хил. лв. и падеж 02.11.2029 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 38 489 хил. лв.
- договори за кредит между търговска банка и М Лизинг ЕАД от 09.08.2019 г. с настояща стойност на задължението 25 647 хил. лв. и падеж 30.12.2028 г.; Предоставените

обезпечения от кредитополучателя са залог на всички вземания по лизингови договори залог на парични вземания по всички сметки.

- договори за кредит между търговска банка и Финанс Инфо Асистанс ЕООД от 01.09.2021 г. с настояща стойност на задължението 14 395 хил. лв. и падеж 01.04.2024 г. Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи /вземания/, собственост на кредитополучателя е в размер на 17 994 хил. лв.

На 26.06.2020 г. от Банка ДСК ЕАД е издадена банкова гаранция с №116DSK13926 в размер на 100 000 лв., обезпечаваша задълженията на Групат във връзка с регистрацията му по Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход. Срокът на валидност на гаранцията е до 24.06.2022 г.

С промяна №1 към банкова гаранция с №116DSK13926 срокът се удължава до 24.12.2023 г. С промяна №2 от 28.11.2023 г. към банкова гаранция с №116DSK13926, срокът се удължава до 24.06.2025 г.

Групата има сключен договор за банкова гаранция за обезпечение за евентуално искане за възстановяване на предоставен аванс в полза на Възложител, относно задължение на Консорциум Енергопроект - Роял Хасконинг по сключен договор за проектиране на Интермодален терминал в размер на 1 684 хил. лв., редуцирана до 1 200 хил. лв. Срок на валидност до 30.06.2024 г. включително. Предоставено е обезпечение банкови гаранции и залог върху вземания;

Групата има сключен договор за банкова гаранция за добро изпълнение в полза на Възложител относно изпълнение на задължение на Консорциум Енергопроект - Роял Хасконинг по сключен договор за проектиране на Интермодален терминал в размер на 263 хил. лв. и със срок на валидност до 30.06.2024 г. Предоставеното обезпечение е договор за поръчителство.

Групата има издадена гаранция от „Юробанк И Еф Джи България“ АД в размер на 2 600 хил. лв. в полза на Агенция Митници със срок на валидност до 5 април 2024 г.

Във връзка със сключени концесионни договори са поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв., обезпечени със залог върху вземане по депозити.

Групата има подписан с банка Договор за поръчителство, който покрива изпълнението на задълженията по Договор за предоставяне на кредит под формата на кредитен лимит за издаване на банкови гаранции и акредитиви между дъщерно дружество и същата банка.

Съгласно договор за концесия на „Пристанищен терминал Лом“ – част от пристанище за обществен транспорт Лом, Групата следва да поддържа банкови гаранции в установения размер:

- банкова гаранция за изпълнение на Инвестиционната програма за деветата инвестиционна година в размер на 170 хил. лв.;
- банкова гаранция за добро изпълнение за гарантиране изпълнението на задълженията по договора, в размер на 455 хил. лв.

Не са възникнали условни пасиви за Групата по отношение на асоциирани предприятия.

През годината са предявени различни правни искове от Групата. Ръководството на Групата счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независими правни консултанти. Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

За да осигури изпълнението на задълженията си по окончателното напускане на концесионните площи, съгласно концесионните договори Групата заделя ежегодно суми, представляващи годишни вноски за “Фонд за напускане”.

Бъдещите плащания във връзка с вноските за “Фонд за напускане” към 31 декември са в следния размер:

	До 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Над 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
2023 г.	32	122	185	339
2022 г.	9	37	96	142

На 20 октомври 2010 г. влиза в сила договорът, подписан между Дружество от групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга върху пристанищен терминал „Видин – Север” и пристанищен терминал „Фериботен комплекс Видин”, части от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин. Договорът е за срок от 30 години. На 24.02.2021 г. е подписано Допълнително споразумение за удължаване срока на 40 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 100 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 44 хил. евро (87 хил. лв.).

По договора за концесия Групата се задължава:

- да експлоатира и поддържа обекта на концесия на свой риск;
- да извърши актуализация на генералния план на пристанище Видин относно пристанищните терминали – Обект на концесията;
- да извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- да разработва и представя за одобрение от концедента годишни инвестиционни програми в срок до 30 октомври на предходната година;
- предварително да съгласува и да получи одобрение от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за извършване на подобрения в обекта на концесията, които не са предвидени в съответната годишна инвестиционна програма;
- не променя предназначението на обекта на концесията;
- представя и поддържа банкови гаранции;

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в пристанищни терминали „Видин - Север” и „Фериботен комплекс Видин” в размер на 110 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2023 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 139 хил. лв.

През 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Дружество от групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга за предоставяне на концесия за услуга върху пристанищен терминал Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе. Договорът е за

срок от 35 години и предвижда и гратисен период с продължителност 60 (шестдесет) месеца, който започва да тече от датата на влизане в сила на договора за концесия.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 5 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Годишното концесионно плащане се състои от две части:

- фиксирана част на годишното концесионно плащане в размер на 3 хил. лв. (без ДДС).
- променлива част в размер на 3 % от общия размер на нетните приходи от всички дейности за текущата година, свързани с ползването на обекта на концесията.

За срока на концесията Групата се задължава да изпълнява определени по направления, видове, обем и стойност строителни и монтажни работи и дейности по поддържане, рехабилитация, реконструкция и разширение на пристанищния терминал и осигуряване и поддържане на пристанищно оборудване и други активи и програми в размер на 57 хил. лева без ДДС.

По договора за концесия Групата се задължава да:

- управление пристанищните услуги и на обекта на концесията.
- за изпълнение на предложените планове и програми.
- достигане на средногодишен товарооборот в размер на най-малко 1 600 (хиляда и шестстотин) условни транспортни единици в рамките на първите 5 години от влизане в сила на договора за концесия и да достига средногодишен товарооборот в размер не по-малък от предложението средногодишен товарооборот в рамките на всеки две години от оставащия период от срока на концесията;
- да предоставя и поддържа потвърдени безусловни неотменяеми годишни гаранции, издадени от банки, одобрени от концедента;
- да застрахова и поддържа подходяща и достатъчна за извършваната дейност застраховка на обекта на концесия, за своя сметка в полза на Концедента.

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Дружество от групата е поело задължение да извърши инвестиции в Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе в размер на 7,8 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2023 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 12 хил. лв.

Във връзка със сключени концесионни договори следва да бъдат поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв.

На 06 март 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията за предоставяне на концесия на „Пристанищен терминал Лом“ – част от пристанище за обществен транспорт Лом, с национално значение – публична държавна собственост за срок от 35 години.

По договора за концесия Групата се задължава да:

- заплаща дължимите концесионни възнаграждения (еднократно концесионно възнаграждение в размер на 150 хил. лв. без ДДС и годишни концесионни плащания, които съдържат фиксирана и променлива част);
- извършва пристанищните услуги на свой риск, като е създават условия за непрекъснатост на предоставянето на услугите и е осигурява достъп до терминалите и осъществяваните от тях пристанищни услуги не по-малко от 8 часа в денонощието;
- поддържа и експлоатира обекта на концесия на свой риск, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

- за периода 01 януари 2023 г – 31 декември 2023 г. са извършени инвестиции в размер на 134 хил. лв.;
- оповестява публично цените и условията на предлаганите пристанищни услуги, които предоставя, както и евентуалните отстъпки;
- поддържа инфраструктурата на пристанищния терминал в добро оперативно състояние, като осъществява за своя сметка необходимите ремонти.

На 05 ноември 2010 г. между Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

Групата има поет ангажимент за извършване на пристанищни услуги в пристанище „Пристис“ като ползва и поддържа пристанищната територия и изградените на нея обекти – публична общинска собственост. Съгласно подписано на 08 декември 2015 г. допълнително споразумение, договорът е със срок на действие до приключване на процедура по предоставяне на пристанище „Пристис“ на концесия, но не повече от 5 години.

В резултат на проведена открита процедура за предоставяне на концесия на пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ и по силата на Решение № 707 на Общински съвет – Русе, прието с Протокол № 28 от 14 декември 2017 г., Групата е определена за концесионер на пристанище „Пристис“. На 04.01.2018 г. между Общински съвет – Русе, представляван от Кмета на Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост. Договорът влиза в сила от 01 април 2019 г. и е със срок от 35 години.

С влизането в сила на договора за концесия се прекратява действието на договора за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- извършва годишни концесионни плащания, състоящи се от две части – фиксирана част в размер на 53 хил. лв. (считано от 01.01.2022 г.) и променлива част в зависимост от извършената дейност;
- управлява и поддържа обекта на концесия на свой риск, съобразно добрата инженерингова и експлоатационна практика, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- поддържа пристанището в експлоатационна годност и пристанищната инфраструктура в добро оперативно състояние като осъществява за своя сметка необходимите ремонти;
- извършва пристанищните услуги на свой риск, осигурявайки тяхната непрекъснатост не по-малко от 8 часа в денонощието;
- извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- реализира годишен товарооборот, определен в условни транспортни единици като условна транспортна единица е всеки обслужен на пристанището пътник и/или корабопосещение умножено по 10.

През 2023 година Групата е реализирала товарооборот от 49 157 условни транспортни единици и е извършило променливо концесионно плащане в размер на 7 хил. лв..

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в размер на 125 хил. лв. През 2023 г. са извършени следните инвестиции: рехабилитация на ВиК мрежа, закупуване на съоръжения, ремонти на 253 хил. лева.

За 2024 г. инвестиционната програма е в размер на 25 хил. лева.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

В изпълнение на договора за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост, на Групата е издадена банкова гаранция за добро изпълнение на концесионния договор, с размер от 100 000 лева и срок на валидност до 01 март 2028 г.

На 29 юли 2021 г. е подписан договор между Порт Бимас ЕООД и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия за строителство за обект „Пристанищен терминал със зимовник – Русе, част от пристанище за обществен транспорт Русе – публична държавна собственост. Срок на концесията 35 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 7 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 22 хил. лв., а променливата е 2% от общия размер на приходите.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- да предоставя услуга по управление на активи на Пристанищен терминал със зимовник – Русе;
- да обработва товари и поща;
- да извършва морско-технически пристанищни услуги.

През 1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в размер на 564 хил. лв.

През 2023 г. са извършени следните инвестиции: изработване на генплан, започване изграждане на пристанищен терминал.

За 2024 г. инвестиционната програма е в размер на 891 хил. лева.

Във връзка със сключени концесионни договори са поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв., обезпечени със залог върху вземане по депозити.

Съгласно Концесионния договор Групата има поети задължения да експлоатира, поддържа и да извърши инвестиции за развитие на пристанищен терминал Леспорт; да изпълнява Годишни инвестиционни програми, да поддържа определен средногодишен товарооборот, да поддържа банкови гаранции за изпълнение за срока на договора и да прилага определена социална програма по отношение на персонала.

Концесионерът се задължава да предоставя и поддържа за всяка поредна година от действието на концесионния договор потвърдени, безусловни, неотменяеми банкови гаранции за срока на концесия, както следва:

- Гаранция за изпълнение на Инвестиционната програма в размер на 15 на сто от стойността на планираните инвестиции за съответната година;
- Гаранция в размер на 256 хил. евро (501 хил. лв.) за изпълнението на договора, включително изпълнението на договора, включително задължението за плащане на концесионно възнаграждение, товарооборот, задължението за плащане на лихви и неустойки, определени в договора.

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключен Рамков договор за издаване на банкови гаранции с търговска банка на обща стойност 500 хил. лв. със срок на действие до 28 януари 2028 г. Като обезпечение по сключения Рамков договор за издаване на банкова гаранция са заложени нетекущи активи на „Пристанище Леспорт“ АД. В рамките на този договор е включени банкови гаранции:

- в размер на 50 хил. лв. за изпълнение на задълженията за 2023 г. в полза на Министерството на транспорта и съобщенията със срок на валидност до 30 май 2024 г.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

- в размер на 29 хил. лв. за изпълнение на задълженията за 2024 г. в полза на Министерството на транспорта и съобщенията със срок на валидност до 30 май 2025 г.

Към 31 декември 2023 г. срокът на банковата гаранция в полза на Министерството на транспорта и съобщенията в размер на 256 хил. евро, гарантираща добро изпълнение за целия срок на Договора за концесия е до 28 януари 2028 г. Същата е гарантирана със залог на парични средства на свързано лице под общ контрол.

Съгласно допълнително споразумение от 23 януари 2020 г., неразделна част от подписания между Дружеството и Министерството на транспорта и съобщенията концесионен договор, одобрените за изпълнение инвестиции за 2024 г. са в размер на 195 хил. лв. и са в следните направления:

- Направление: Експлоатационна годност на обща стойност 55 хил. лв.;
- Направление: Консултации по изпълнение на договора за концесия в размер на 140 хил. лв.

Срокът на изпълнение на инвестициите е до 31 декември 2024 г.

Към 31 декември 2023 г. Групата дължи неустойка на Министерството на транспорта и съобщенията в размер на 147 хил. лв. за достигнат средногодишен товарооборот за последните две години по-нисък от заложения базисен товарооборот в концесионния договор и подписаните към него допълнителни споразумения (2022 г.: 70 хил. лв.).

7. Информация за дялови участия на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

Инвестиции в асоциирани предприятия

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Инвестиции в асоциирани предприятия	23 931	24 077
Инвестиции в съвместни предприятия	3 162	2 399
Общо инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	27 093	26 476
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	5 174	5 497

Инвестициите в асоциирани предприятия са отчетени по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември. Балансовата стойност на инвестициите и процент на участие на Групата в правата на глас и собствения капитал на асоциираните предприятия могат да бъдат представени, както следва:

Име на асоциираното предприятие	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2023 хил. лв.	Участие %	2022 хил. лв.	Участие %
Луфтханза Техник София ООД	България	Авио-ремонтна дейност	8 880	24.90%	9 211	24.90%
Суиспорт България АД	България	Наземно обслужване	3 836	49.00%	6 155	49.00%

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Име на асоциираното предприятие	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2023 хил. лв.	Участие %	2022 хил. лв.	Участие %
Силвър Уингс България ООД	България	Кетъринг услуги	3 649	42.50%	3 569	42.50%
Ви Ти Си АД	България	Морски и пристанищни услуги	5 203	41.00%	4 094	41.00%
Каварна Газ ООД	България	Газопреносни услуги	551	35.00%	684	35.00%
Амадеус България ООД	България	Резервационни услуги	512	44.99%	364	44.99%
Дюфри София ООД	България	Безмитни магазини	1 300	20.00%	-	-
			23 931		24 077	

Обобщена финансова информация за съществените асоциирани предприятия на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съответното асоциирано предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Нетекущи активи	165 673	170 378
Текущи активи	87 634	73 559
Общо активи	253 307	243 937
Нетекущи пасиви	112 326	138 453
Текущи пасиви	67 458	38 263
Общо пасиви	179 784	176 716
Нетни активи	73 523	67 221
Приходи	321 439	209 742
Печалба за годината	18 959	14 292
Печалба след данъци	17 010	12 250
Друг всеобхватен доход/(загуба)	(57)	687
Общо всеобхватен доход за годината	16 953	12 937

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестициите в съществени асоциирани предприятия е представено, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Общо нетни активи към 1 януари	67 221	68 496
Изменение от нетни активи на придобити през периода дружества	2 043	-
Печалба за годината	17 010	12 250
Друг всеобхватен (загуба)/доход за годината	(60)	687
Платени дивиденди	(12 691)	(14 212)
Общо нетни активи към 31 декември	73 523	67 221

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Дялово участие на Групата (в хил. лв.)	23 840	21 873
Репутация	91	2 204
Балансова стойност на инвестицията	23 931	24 077
Дял от печалбата за Групата в печалби и загуби	5 547	4 105
Дял от другия всеобхватен доход за Групата	(4)	194
Дял от общия всеобхватен доход за Групата	5 543	4 299
Обезценка на репутация	(2 204)	-
Печалба от инвестиции в асоциирани предприятия, призната в консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3 343	4 105

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51% от всички собственици на асоциираните предприятия. През 2023 г. и 2022 г. Групата е получила дивиденди съответно в размер на 3 983 хил. лв. и 6 002 хил. лв. от асоциирани предприятия.

Инвестиции в съвместни предприятия

Инвестициите в съвместни предприятия са отчетени по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на съвместни предприятия е 31 декември. Балансовата стойност на инвестициите и процент на участие на Групата в правата на глас и собствения капитал на съвместните предприятия могат да бъдат представени, както следва:

Име	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2023 хил. лв.	Участие %	2022 хил. лв.	Участие %
Нюанс БГ АД	България	Безмитна търговия	2 583	50%	2 083	50%
Консорциум България Ер – Посока	България	Продажба на самолетни билети и хотелско настаняване	205	90%	167	90%
Консорциум България Ер И Посока	България	Продажба на самолетни билети и хотелско настаняване	76	70%	65	70%
Варнафери ООД	България	Транспортни услуги	-	90%	-	90%
Сенши Академи ДЗЗД	България	Спортна дейност	298	70%	84	70%
			3 162		2 399	

Обобщена финансова информация за съществените съвместни предприятия на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съответното

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

асоциирано предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал (вкл. корекции на справедлива стойност) или корекции за разлики в счетоводната политика:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи	4 499	5 226
Текущи активи	9 324	10 568
Общо активи	13 823	15 794
Текущи пасиви	22 476	23 904
Общо пасиви	22 476	23 904
Нетни активи	(8 653)	(8 110)
Приходи	51 182	42 017
Печалба/(Загуба) за годината	2 008	(2 426)
Печалба/(Загуба) след данъци	1 543	(2 750)
Общ всеобхватна загуба за годината	1 543	(2 750)

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестициите в съществени съвместни предприятия е представено, както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Общо нетни активи към 1 януари	(8 110)	(5 360)
Печалба/(Загуба) за годината	1 543	(2 750)
Изплатени дивиденди	(2 086)	-
Общо нетни активи към 31 декември	(8 653)	(8 110)
Дялово участие от резултата, признато на Групата (в хил. лв.)	1 831	1 392
Дял от загубата, непризната от Групата	(1 906)	(2 708)
Балансова стойност на инвестицията	1 831	1 392

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на съвместните предприятия. През 2023 г. Групата е получила дивиденди съответно в размер на 1 067 хил. лв. от съвместни предприятия.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата могат да бъдат обобщени, както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата		
Корпоративни акции, дялове и права	1 410 272	1 252 389
Български и чуждестранни корпоративни облигации	388 064	219 003
Средносрочни български ДЦК	64 675	52 610
Дългосрочни български ДЦК	78 091	45 643
Ценни книжа, издадени или гарантирани в други държави	619 489	611 699
Деривативи, държани за търгуване	756	12
	2 561 347	2 181 356

Финансовите активи са оценени по справедлива стойност, определена на базата на борсовите котировки към датата на консолидирания финансов отчет или на база на оценки на независими оценители, определени към датата на консолидирания финансов отчет.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Печалбите и загубите са признати в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Нетен резултат от операции с финансови инструменти“.

Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Стойността на финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включващи облигации и държавни ценни книжа, е представена, както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Облигации	574 817	413 809
Държавни ценни книжа	27 335	145 636
Общо дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	602 152	559 445

Към 31 декември 2023 за финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 5 417 хил. лв. (2022 г.: 4 529 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Котираны капиталови инструменти	14 052	23 653
Некотираны капиталови инструменти	39 314	70 031
Общо капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	53 366	93 684

Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Към 31 декември 2023 г. дълговите инструменти, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Български държавни облигации	778 432	770 428
Чуждестранни държавни облигации	733 984	544 309
Български корпоративни облигации	7 964	7 964
Чуждестранни корпоративни облигации	30 137	19 652
Загуба от обезценка	(2 261)	(674)
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	1 548 256	1 341 679

Към 31 декември 2023 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 521 024 хил. лв. (2022 г.: 538 556 хил. лв.) са заложили като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

8. Информация относно сключените от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, от негово дъщерно дружество, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

БАНКОВА ДЕЙНОСТ

Задълженията към депозанти са представени както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Анализ по срочност и вид валута:		
Безсрочни депозити:		
В лева	2 672 016	2 492 708
В чуждестранна валута	360 853	367 073
	3 032 869	2 859 781
Срочни депозити:		
В лева	1 298 513	1 250 758
В чуждестранна валута	1 498 159	1 461 738
	2 796 672	2 712 496
Спестовни влогове:		
В лева	1 245 112	1 198 815
В чуждестранна валута	507 524	528 260
	1 752 636	1 727 075
Други депозити:		
В лева	1 605	15 035
В чуждестранна валута	3 989	1 305
	5 594	16 340
Общо задължения към депозанти	7 587 771	7 315 692
	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Анализ по вид клиент и вид валута:		
Депозити на граждани:		
В български лева	3 856 675	3 486 870
В чуждестранна валута	2 084 254	2 043 359
	5 940 929	5 530 229
Депозити на предприятия:		
В български лева	1 360 570	1 468 950
В чуждестранна валута	270 797	312 292
	1 631 367	1 781 242
Депозити на други институции:		
В български лева	1	1 496
В чуждестранна валута	15 474	2 725
	15 475	4 221
Общо задължения към депозанти	7 587 771	7 315 692

Други финансови задължения

	Текущи		Нетекучи	
	2023	2022	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативи, държани за търгуване	-	677	-	-
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Облигационни заеми	5 306	5 104	68 510	74 611
Банкови заеми	29 315	34 844	64 819	88 126
Други заеми и финансираня	14 795	17 674	7 108	7 684
Депозити от банки	14 749	10 247	-	-
Задължения по цесии	29 803	30 473	13 173	29 772
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	12 554	4 278	-	-
Търговски задължения	88 665	74 005	939	1 022
Задължения към свързани лица	56 385	71 288	16 714	14 366
Общо балансова стойност	251 572	248 590	171 263	215 581

Облигационни заеми

Облигационните заеми, получени от Групата са както следва:

	Текущи		Нетекучи	
	2023	2022	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Облигационни заеми	5 306	5 104	68 510	74 611

Балансовата стойност на задълженията на Групата по посочените облигационни заеми към 31 декември 2023 г. е в размер на 73 816 хил. лв. (2022 г.: 79 715 хил. лв.) и е изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

Облигационните заеми на дъщерни дружества в Групата включват:

1) Облигационен заем с ISIN код BG2100018188 представлява емисия от обикновени, безналични, поименни, лихвоносни, необезпечени, неконвертируеми облигации, с обща номинална стойност 15 000 хил. лв., регистрирана за търговия на БФБ АД от 26 септември 2019 г. Номиналната стойност на една облигация е 1 хил. лв.. Датата на падеж на емисията е 28.12.2025 г., а първото плащане на главница от поредица от десет шестмесечни плащания е с падеж 28.06.2022 г. Лихвата е в размер на 3.6% на годишна база, с лихвени плащания, дължими на шест месеца.

2) Облигационен заем с ISIN код BG2100001218 представлява емисия от обикновени, безналични, поименни, лихвоносни, необезпечени, неконвертируеми облигации, с обща номинална стойност 15 000 хил. лв., регистрирана за търговия на БФБ АД от 13 юли 2022 г. Номиналната стойност на една облигация е 1 хил. лв. Датата на падеж на емисията е 19.01.2028 г., а първото плащане на главница от поредица от десет шестмесечни плащания е с падеж 19.07.2023 г. Лихвата е в размер на 3.7% на годишна база, с лихвени плащания, дължими на шест месеца.

3) През март 2019 г. е емитирана чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации от дъщерно дружество в размер на 5 000 000 евро, разпределени в 5 000 облигации с номинал 1 000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободно прехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции. Облигационният заем е за срок от 7 години при 2,20% годишна лихва, като главницата се изплаща еднократно на падежа на главницата - 22.03.2026г. Лихвените

плащания се извършват веднъж годишно с падеж както следва: 22.03.2020 г., 22.03.2021 г., 22.03.2022 г., 22.03.2023 г., 22.03.2024 г., 22.03.2025 г. и 22.03.2026 г. Считано от 31 декември 2023 г. нито един облигационер не е заявил правото си да конвертира облигациите в акции.

4) Облигационен заем в размер на 20 000 хил. лв. за 20 000 броя облигации с номинална стойност 1 000 лева всяка една. Облигационният заем е емитиран на 30 юли 2021 г. и е със срок до 30 юли 2030 г. Датите на лихвените плащания са всяка година на 30 януари и 30 юли.

Плащанията по облигационния заем се обслужват от Централен Депозитар АД. Първата дата на падеж за плащане на главница е 30 януари 2026 г.

На 31.05.2023 г. бе проведено общо събрание на облигационерите. Общото събрание на облигационерите одобрява и приема постъпилото предложение от емитента за замяна на досегашното обезпечение по облигационната емисия, което е било застраховка в полза на довереника с учредяване на обезпечение с недвижими имоти.

5) През декември 2013 е издадена чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36 000 000 евро, разпределени в 36 000 броя облигации с номинална стойност от 1 000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободнопрехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва с плащане на главницата по заема еднократно на първоначалния падеж на емисията – 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

През месец декември 2016 след получени разрешение от БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията., дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023, а дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016

На 25 февруари 2019 в Търговския регистър е вписано увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането облигации на стойност 45 002 хил. лв., е в размер на 13 975 679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127 129 970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

На проведено на 12.08.2020 Общо събрание на облигационерите от емисия конвертируеми облигации е взето решение за изменение в условията на облигационния заем, които включват промяна на датата на падеж на главницата от 10.12.2023 на 10.12.2028, намаление на лихвения процент от 3.60% на 2.75% годишно, считано от 11.12.2020. Банката не е признала ефект от модификация на финансовия пасив.

След получено разрешение от БНБ и взето решение на проведено на 15.11.2023 Общо събрание на облигационерите са изменени условията по емисия конвертируеми облигации, които включват промяна на датата на падеж на главницата от 10.12.2028 на 10.12.2033, увеличение на лихвения процент от 2.75% на 3.60% годишно, считано от 11.12.2023. Банката не е признала ефект от модификация на финансовия пасив.

Банкови заеми

Банковите заеми на Групата представляват получени средства от български банки, които са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на Групата и за подпомагане на текущата оперативна дейност на дружествата в Групата. Банковите заеми са класифицирани според срока за тяхното погасяване, договорен при отпускането на съответния заем.

	Текущи		Нетекучи	
	2023	2022	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови заеми	29 315	34 844	64 819	88 126
Дългосрочни банкови заеми				
			2023	2022
			хил. лв.	хил. лв.
Револвиращи и инвестиционни банкови кредити			64 819	88 126

Инвестиционни кредити

Групата е получила следните банкови заеми с инвестиционна цел:

- Групата е получила три обезпечени банкови заема, отпуснати от българска търговска банка. Заемите са деноминирани в български лева и са с договорен размер съответно 6 000 хил. лв., 8 944 хил. лв. и 3 250 хил. лв. Лихвените проценти по заемите са 4% и 5%, с падежи през 2025 г. и 2026 г. За обезпечаване на два от заемите са учредени залози на държавни ценни книжа на Р. България, собственост на Групата, с номинална стойност 8 950 хил. лв. и падеж през април 2025 г. по единия заем и номинална стойност 3 500 хил. лв. и падежи на емисията през април 2025 г. Един от заемите е обезпечен със залог върху парични средства в размер на 714 хил. лв., които са блокирани до погасяване му и застраховка "Финансов риск" със срок на валидност до февруари 2025 г. в размер на 5 288 хил. лв.
- Групата има договор за банков инвестиционен кредит, сключен на 23.12.2015 г. Стойността на отпуснатия кредит е в размер на 78 233 хил. лв., който е усвоен на 3 основни транша. С усвоения кредит са рефинансирани два банкови заема към друга банка и е финансиран инвестиционен проект на Групата. Падежът на заема е на 31.12.2025 г. Погасяването на главницата е в лева и е съгласно договорен погасителен план за целия срок на договора. Лихвеният процент се формира като сбор от "Осреднен депозитен индекс" плюс надбавка. Обезпечение по заема са договорна ипотека на хангар, всички вземания на Групата, произтичащи от договори за наем, сключени с Луфтханза Техник София ООД в качеството му на наемател.
- Групата е страна по договор за банков инвестиционен кредит, сключен на 01.11.2016 г. Стойността на отпуснатия кредит е в размер на 12 713 хил. лв.. Погасяването на главницата е в лева и е съгласно договорен погасителен план с начална дата от 31.10.2018 г. Падежът на заема е 30.09.2028 г. Лихвеният процент се формира като сбор от "Осреднен депозитен индекс" плюс надбавка. Обезпечение по заема са договорна ипотека на земя и изградени върху нея сгради, паркинг и 2 броя КПП, вземания на Групата, произтичащи от договор за наем, сключен с наемател.
- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит за покриване на разходи за пълна реконструкция и основен ремонт на сградата, сключен на 11 август 2017 г., с падеж на 30 декември 2028 г. Лихвата по кредита е в размер на годишната лихва определена като сбор от приложимия към съответния период на олихвяване променлив базов лихвен индекс и надбавка към лихвения индекс в размер на 2.738 %. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижим имот в гр. София, залог на акции и вземания, собственост на Групата.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит, сключен на 14 декември 2021 г., с падеж на 31 януари 2029 г. Годишната лихва е определена като сбор от приложимия към съответния период на олихвяване променлив базов лихвен индекс и надбавка към него в размер на 2.738 %. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижим имот в гр. София, залог на акции и вземания, собственост на Групата.
- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит, сключен на 28 април 2021 г., с падеж на 20.04.2025 г.. Лихвата по кредита е в размер на БЛП в лева 2.5% плюс договорна надбавка за кредитен риск 0.35% или общо договорен процент 2.85%. За обезпечаване на получения заем Групата е заложила сгради от групата на имоти, машини и съоръжения

Револвиращи кредити

- Групата е страна по договор за револвиращ банков кредит, сключен на 21 юни 2013 г., с падеж на 20 декември 2029 г. Лихвата по кредита е в размер на тримесечен EURIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6%. Заемът е обезпечен с ипотека на недвижими имоти, залог на дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози.
- Групата е страна по договор за инвестиционен банков кредит, сключен на 21 юни 2013 г., с падеж на 20 декември 2029 г. Лихвата по кредита е в размер на тримесечен EURIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6,5%. Заемът е обезпечен с ипотека на недвижими имоти, залог на дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози
- Групата е страна по договор за револвиращ банков кредит, сключен на 28 януари 2008 г. със срок на погасяване 10 ноември 2024 г. Годишният лихвен процент по заема възлиза на едномесечен EURIBOR плюс 4% надбавка. Обезпечения – ипотека върху зърнобази в гр. Добрич и с. Генерал Колево (земи, сгради и трайно прикрепени машини и съоръжения), собственост на Групата.
- Групата е страна по договор за револвиращ банков кредит, сключен на 13 декември 2013 г. със срок на погасяване 30.09.2024 г. Годишният лихвен процент по заема възлиза на осреднен депозитен индекс (ОДИ) плюс 2.657% надбавка. Заемът е обезпечен със залог на собствени материални запаси и имоти, машини и съоръжения, собственост на Групата.
- Договор за банков кредит-овърдрафт сключен на 01.08.2018г за оборотни средства със срок на погасяване 20.08.2024 г. Годишният лихвен процент е в размер на 5.2 % базов лихвен процент на банката плюс 12 месечен Euribor. Заемът е обезпечен със залог на вземания по разплащателни сметки в банката-кредитор и особен залог върху стоки, предназначени за безмитно валутна търговия на борда на самолетите и/или в специализирания магазин. Общата стойност на стоките е до 141 хил. лв.

Краткосрочни банков заеми

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни револвиращи и инвестиционни банков кредити	29 315	34 844

Инвестиционни кредити

Групата е получила следните краткосрочни банков заеми с инвестиционна цел:

- Групата е страна по договор за банков инвестиционен кредит, сключен на 05.10.2011 г. за сума в размер на 3 000 хил. лв. Падежът на заема е на 10.11.2024 г. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 4%, формиран на база на 1М ЮРИБОР плюс 4%, като лихвата не може да бъде по-ниска от 4%.

Револвиращи кредити

- Групата е страна по договор за кредит – овърдрафт, сключен на 31.01.2020 г. за сума в размер на 2 240 хил. евро (4 381 хил. лв.) за срок за погасяване до 31.01.2026 г. Заемът е обезпечен с банкови депозити. Годишния лихвен процент по заема е формиран на база на БЛП плюс 0.8%.
- Групата е страна по договор за банков кредит-овърдрафт, сключен на 25.09.2020 г. за оборотни средства със срок на погасяване 20.09.2026 г. Годишният лихвен процент е в размер на 4.8 % базов лихвен процент на банката плюс 12 месечен Euribor. Заемът е обезпечен с Договор за особен залог върху вземания.
- Групата има сключен 1 активен към 31.12.2023 г. договор за банков кредит с цел оборотни средства със срок на погасяване 30.11.2024 г. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 4% на договора за кредит плюс 3М Euribor, но не по-малко от 4%. Заемът е обезпечен със залог на вземания по договори за обществени поръчки за осигуряване на самолетни билети, за вземания по BSP постъпления, на вземания по договори на трети страни.
- На 02.11.2023 г. Групата е сключило договор за банков кредит за оборотни средства в размер на 500 хил. лв. с годишна лихва БДИЮЛ в лева плюс 4 четири пункта надбавка или минимум общ договорен лихвен процент 4%. Договорен е гратисен период на главница до 20.01.2024 г. За обезпечаване на получения заем Групата е заложила машини от групата имоти, машини и съоръжения. Дължимата сума в размер на 500 хил. лв. към 31.12.2023 г.
- На 11.08.2023 г. Групата е сключила договор за банков кредит за оборотни средства в размер на 250 хил. лв. с годишна лихва БЛП в лева 3.5 % плюс договорна надбавка за кредитен риск 1 % или общо договорен процент 4.5 %. Договорен е гратисен период на главница до 19.03.2024 г. За обезпечаване на получения заем групата е заложила сграда от групата на имоти. Дължимата сума в размер на 250 хил. лв. към 31.12.2023 г.

Други заеми и финансираня

	Текущи		Нетекучи	
	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Други заеми и финансираня	14 795	17 674	7 108	7 684
Други дългосрочни заеми и финансираня				
			2023	2022
			хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни заеми			7 102	7 678
Финансираня по оперативни програми			6	6
ОБЩО			7 108	7 684

Други дългосрочни заеми са получени от трети лица – търговски дружества при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Получените заеми не са обезпечени с активи на Групата. Плащанията по тях се извършват във валутата, в която са отпуснати.

Финансиранята се отнасят до придобити активи Станция за геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи, Станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи по договор между “Проучване и добив на нефт и газ” АД и ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност” - Управляващ орган на ОПК към Министерство на икономиката и енергетиката - правопреемник на ИАНМСП, относно договор за безвъзмездна финансова помощ № 2ТМГ-02-21/13.06.2011 г. по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие, и други.

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Други краткосрочни заеми

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочните заеми	14 795	17 674
ОБЩО	14 795	17 674

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Заемите са класифицирани според крайния им срок за погасяване, който е през 2024 г. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

Депозити от банки

	Текущи	
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Безсрочни депозити - местни банки		
-В български лева	1 070	1 970
-В чуждестранна валута	2 833	2 462
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	3 311	4 030
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български лева	126	27
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	5 895	351
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	1 514	1 407
	14 749	10 247

9. Информация за отпуснатите от емитент, съответно от лице по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или от техни дъщерни дружества заеми, предоставяне на гаранции или поемане на задължения общо към едно лице или негово дъщерно дружество, включително и на свързани лица с посочване на имена или наименование и ЕИК на лицето, характера на взаимоотношенията между емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или техните дъщерни дружества и лицето заемополучател, размер на неизплатената главница, лихвен процент, дата на сключване на договора, краен срок на погасяване, размер на поето задължение, специфични условия, различни от посочените в тази разпоредба, както и целта за която са отпуснати, в случай че са сключени като целеви.

Предоставени кредити и аванси на банкови клиенти

Предоставените кредити и аванси могат да бъдат обобщени, както следва:

(а) Анализ по видове клиенти

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Граждани:		
В български лева	1 352 619	1 252 295
В чуждестранна валута	272 600	273 348
Предприятия:		
В български лева	1 211 028	1 237 950
В чуждестранна валута	382 095	465 975
Загуба от обезценка	(47 019)	(41 240)
Общо предоставени кредити и аванси на банкови клиенти	3 171 323	3 188 328

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2023 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 1 551 хил. лв. (2022: 1 555 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Банката или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент

Договори за заеми и цесии

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Вземания по предоставени заеми	158 964	161 672
Вземания по договори за цесии	50 863	48 188
	209 827	209 860

Заемите са предоставени при годишни лихвени равнища от 3% до 10% в зависимост от срочността на кредита.

Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

Вземания по споразумения за обратно изкупуване

Към 31 декември 2023 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 499 202 хил. лв. (2022 г.: 448 044 хил. лв.), в това число вземанията по лихви.

Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа, е минимум 100%. Коефициентът на обезпеченост на споразумения с клауза за обратно изкупуване, които са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, е минимум 120%. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2024 г. (2022 г.: между януари и юни 2023 г.).

Вземания от свързани лица

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Дългосрочни вземания от:		
- асоциирани предприятия	1 889	2 942
- други свързани лица	13 260	12 052
Общо дългосрочни вземания от свързани лица	15 149	14 994

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Краткосрочни вземания от:		
- собственици	3 426	9 845
- асоциирани предприятия	1 444	1 346
- съвместни предприятия	4 397	3 257
- други свързани лица	41 501	44 604
Общо краткосрочни вземания от свързани лица	50 768	59 052

10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

През отчетния период няма извършена нова емисия ценни книжа от емитента.

11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

През 2023 г. Дружеството - майка не е публикувало прогнози за финансов резултат за 2023 г. Същевременно, публично оповестените намерения на Дружеството – майка са изпълнени и планираните цели са постигнати.

За дружествата от групата на Химимпорт е неприложимо.

12. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Дружеството – майка успява да управлява успешно финансовите си ресурси и нормално и своевременно обслужва задълженията си.

13. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

Дружествата от Групата разполагат с необходимия ресурс за реализация на бъдещите си инвестиционни намерения и определя оценката на възможностите за реализация като положителна, а предвид настъпил, а където е необходимо Групата подпомага цикъла.

14. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

През 2023 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление на емитента.

15. Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове.

Основните характеристики на системата за вътрешен контрол и системата за управление на риска са подробно описани в Консолидираната декларация за корпоративно управление, част от настоящия доклад.

16. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

През отчетния период няма настъпили промени в броя и лицата, участващи в Управителния и Надзорния съвет на Дружеството - майка.

17. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента, който не е публично дружество, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на емитента, който не е публично дружество, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

- а) получени суми и непарични възнаграждения;
- б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;

ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 2 ОТ 09.11.2021 Г.

в) сума, дължима от емитента, който не е публично дружество, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или негови дъщерни дружества за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Име	От Емитента Хил. лв.	От Дъщерни дружества Хил. лв.
Надзорен съвет		
Мариана Баждарова	24	-
Управителен съвет		
Иво Каменов	24	252
Никола Мишев	24	38
Цветан Ботев	24	123
Миролюб Иванов	24	205
Марин Митев	24	112
Александър Керезов	24	230
Ключов управленски персонал – изпълнителни директори		
Иво Каменов	24	-
Марин Митев	24	-

18. Информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи и прокуристите акции на емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа – вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

Акционерна структура към 31.12.2023 г.

Съгласно справка от Централен депозитар, издадена към 31 декември 2023 г. членовете на Надзорния и Управителния съвет притежават следния брой акции:

Членове на Управителния съвет:

ИВО КАМЕНОВ	495 880 бр.	0.21%
АЛЕКСАНДЪР КЕРЕЗОВ	160 000 бр.	0.07%
МИРОЛЮБ ИВАНОВ	89 066 бр.	0.04%
НИКОЛА МИШЕВ	36 790 бр.	0.02%
МАРИН МИТЕВ	26 533 бр.	0.01%

Членове на Надзорния съвет:

ИНВЕСТ КЕПИТЪЛ АД	173 487 247 бр.	72.39%
ЦКБ ГРУП ЕАД	1 296 605 бр.	0.54%
МАРИАНА БАЖДАРОВА	199 бр.	0.00%

19. Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

На Групата не са известни договорености, в следствие, на които в бъдещ период могат да настъпят промени в относителния дял на акциите, притежавани от настоящите акционери

20. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

Групата няма висящи съдебни, административни или арбитражни дела, вземанията или задълженията, които заедно или поотделно възлизат на най-малко 10% от собствения му капитал.

21. Информация за директора за връзки с инвеститора, включително телефон, електронна поща и адрес за кореспонденция.

Директор за връзки с инвеститорите	Дина Паскова
Телефон	+359 2 981 05 69
E-mail	d.paskova@chimimport.bg
Адрес	гр. София, ул. Стефан Караджа 2
Пощенски код	1000

22. Друга информация по преценка на Групата.

Важни събития, които са настъпили след датата, към която е изготвен годишният финансов отчет

Считано от 16 януари 2024 г. Дружеството майка на Групата се представлява от изпълнителният директор Миролюб Иванов.

На 05.01.2024 г. Групата регистрира клон в гр. Варна, в който ще бъде обособена чартърната дейност, както и отдаването на самолети на външен лизинг.

Издаване на Решение №234 от 29.03.2024 г. на Министерски Съвет за отнемане поради отпаднала нужда от Държавния авиационен оператор на част от имот-публична държавна собственост и обявяването му за имот-частна държавна собственост. Имотът е безвъзмездно предоставен за управление на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Върху имота е учредено безвъзмездно право на строеж в полза на Групата за изграждане на обект за нуждите на Българската агенция по безопасност на храните, за извършване на официален контрол на граничния контролен пункт. След изграждането на обекта за нуждите на БАБХ се очаква на Групата да се прехвърли право на строеж върху нейна собствена земя, което да се упражни за разширяване на съществуващите хангари и развитие на инвестиционните проекти на Групата.

Не са възникнали значителни коригиращи и други некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му от ръководство за публикуване.

Приложение № 3 към чл. 10 от Наредба №2 ОТ 09.11.2021

- **Информация относно ценните книжа, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар на Република България или друга държава членка.**
- Регистрираният акционерен капитал на Дружеството майка Химимпорт АД към 31 декември 2023 г. се състои от 239 646 267 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция, като те включват 13 173 378 броя обикновени акции, придобити от дружества в Групата на Химимпорт. Обикновените акции на Дружеството - майка са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на 1 (един) глас и ликвидационен дял. Няма акции на дружеството майка, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар на Р. България или друга държава членка.
- **Информация относно прякото и непрякото притежаване на 5 на сто или повече от правата на глас в общото събрание на дружеството, включително данни за акционерите, размера на дяловото им участие и начина, по който се притежават акциите.**
- Към 31 декември 2023 г. акционерите, които пряко притежават 5% и повече от капитала на Дружеството майка на Групата, са следните: Инвест Кепитъл АД, което към 31.12.2023 г. притежава дял акции – 72.39% от акциите на Дружеството - майка. Останалите акционери (юридически, физически лица и глобални попечители) притежават акции с дял под 5% от капитала на Дружеството - майка.
- **Данни за акционерите със специални контролни права и описание на тези права.**
- Дружеството майка на Групата няма акционери, които да притежават специални контролни права.
- **Споразумения между акционерите, които са известни на дружеството и които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.**
- На Дружеството майка на Групата не са известни споразумения между акционерите, които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.
- **Съществени договори на дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и последиците от тях, освен в случаите когато разкриването на тази информация може да причини сериозни вреди на дружеството; изключението по предходното изречение не се прилага в случаите, когато дружеството е длъжно да разкрие информацията по силата на закона.**
- Дружеството майка на Групата няма сключени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството майка.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата		
- Корпоративни акции, дялове и права	1 410 272	1 252 389
- Български и чуждестранни корпоративни облигации	388 064	219 003
- Средносрочни български ДЦК	64 675	52 610
- Дългосрочни български ДЦК	78 091	45 643
- Ценни книжа, издадени или гарантирани в други държави	619 489	611 699
- Деривативи, държани за търгуване	756	12
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
- Котирани капиталови инструменти	14 052	23 653
- Некотирани капиталови инструменти	39 314	70 031
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
- Облигации	574 817	413 809
- Държавни ценни книжа	27 335	145 636
Дългови инструменти по амортизирана стойност:		
- Договори за заеми	3 330 287	3 350 000
- Вземания по цесии	50 863	48 188
- Вземания по споразумения за обратно изкупуване	499 202	448 044
- Дългови инструменти по амортизируема стойност	1 548 256	1 341 679
- Вземания от свързани лица	65 917	74 046
- Търговски вземания	104 432	110 647
- Други	760	1 393
Намалени с: обезценка	(168 300)	(151 181)
- Пари и парични еквиваленти	2 263 788	2 180 578
	10 912 070	10 237 879

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Финансови пасиви	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност		
Задължения към депозанти	7 587 771	7 315 692
Заеми	189 853	228 043
Депозити от банки	14 749	10 247
Задължения по цесии	42 976	60 245
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	12 554	4 278
Задължения по лизингови договори	419 668	305 454
Търговски и други задължения	89 604	75 027
Задължения към свързани лица	73 099	85 654
	8 430 274	8 084 640
Деривативи, определени като хеджиращи инструменти на паричен поток (отчитани по справедлива стойност):		
Деривативи	-	677
	8 430 274	8 085 317

Счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти е подробно описана в консолидирания отчет

Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Вследствие на използването на финансови инструменти и в резултат на оперативната си и инвестиционна дейност, Групата е изложена на различни видове рискове – застрахователен риск, пазарен риск, риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени. Управлението на риска на Групата се осъществява от управителния съвет на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на риск. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите инструменти.

Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са изброени по-долу.

Застрахователен риск

Общо застраховане

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол Ръководител на отдел Вътрешен контрол извършва регулярно оценка на риска и наблюдава акумулацията на застрахователни суми по група клиенти и региони. Управлението на риска се осъществява от Дирекция Вътрешен контрол в сътрудничество с актюерите и ръководството на Групата.

Основните фактори, от които зависи положителният финансов резултат на Групата са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Застрахователно-техническият риск е рискът от настъпване на застрахователно събитие, при което размерът на дължимото застрахователно обезщетение надхвърля очакванията за проявление на риска, изразено чрез размера на формираните застрахователни пасиви, т.е. застрахователно-техническият риск е налице, когато общата загуба за определен период от време е по-голяма от калкулираната премия и застрахователните пасиви. Застрахователно-техническият риск се влияе от честотата и тежината на претенциите.

Всяко застрахователно дружество се стреми да гарантира, че за покриването на поетите от него задължения са заделени достатъчни по размер застрахователни пасиви.

Групата управлява и изравнява поетите застрахователни рискове както в рамките на застрахователната съвкупност, така и извън нея. В рамките на застрахователната съвкупност това се постига чрез изравняване на поеманите рискове по време, по същество, по място в рисковни групи и чрез увеличаване броя на застрахованите единици, т.е. чрез проявление на закона за големите числа. Групата провежда системен анализ на поеманите рискове, тяхното времево и териториално диверсифициране, предлага нови застрахователни продукти и се стреми да включва постоянно нови единици в застрахователната съвкупност с добро очаквано проявление на риска.

Извън застрахователната съвкупност, Групата изравнява риска чрез използване на презастрахователни договори. Според спецификата на конкретните застрахователни продукти се определя избора на презастрахователен договор и съответните лимити на самозадържане. Управлението на застрахователния риск намира отражение и в прилагането на ограничения в подписваческите процедури – въведени са лимити на поемане на отговорност, изключване на рискове, върху които може да се влияе, използване на подходящи методи за оценка на необходимите премии и на бъдещите задължения, прилагане на презастрахователна програма и мониторинг върху застрахователната дейност. Независимо от презастрахователната защита, Групата не се освобождава от преките си задължения към застрахованите лица по отношение на прехвърлените рискове, в резултат от което съществува кредитен риск до степен, съответстваща на невъзможността презастрахователите по съответния презастрахователен договор да изпълнят своите финансови задължения по него. За да минимизира проявлението на този кредитен риск, Групата поддържа регистър с наличните данни за количествено измеримите показатели за финансовото състояние на своите контрагенти.

Групата предлага над 70 вида застрахователни продукта, като по този начин се стреми да постигне разнообразен и балансиран, агрегиран застрахователен портфейл. Десет от предлаганите продукти обхващат рискове в Автомобилното застраховане; 18 обхващат рискове в Имущественото застраховане; 40 – в застраховки на Отговорности, Злополука и Помощ при пътуване; 10 са застраховките по Транспортно застраховане и Финансови рискове и още редица други застраховки в различни направления на общото застраховане. Срокът на сключените договори в агрегирания застрахователен портфейл основно е едногодишен, но се наблюдават и такива договори в него, които са с по-кратък или по-дълъг срок от една година.

В Автомобилното застраховане се покриват основно рискове свързани с пътно-транспортни произшествия, природни бедствия и неправомерна човешка дейност. Рисковете биват материални и нематериални. Покриваните рискове обхващат в най-пълна степен нуждите от застрахователно покритие на собствениците, ползвателите и държателите на МПС. Териториалният обхват на застраховките включва цяла Европа.

В Имущественото застраховане се покриват основно рискове свързани с пожар, природни бедствия, авария на машини и съоръжения, неправомерна човешка дейност и др. При имуществените застраховки от съществено значение е оценката и презастрахователната защита по отношение на катастрофичните рискове. При оценката на тези рискове акцента се поставя върху адекватното определяне на застрахователната сума, осъществяваната превенция, периодичното извършване на огледи на застрахованите обекти. Предоставяното териториално покритие за тях е единствено за територията на Република България.

По застраховки Отговорности освен Обща гражданска отговорност се покриват голям брой Професионални отговорност, които в голямата си част са задължителни по силата на различни

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

нормативни актове. Покритието по тези застраховките се предоставя единствено за територията на Република България.

Застраховките по Злополука и Помощ при пътуване покриват рискове свързани със: смърт, трайна и временна нетрудоспособност на застрахованите лица, вследствие на злополука и асистирана помощ при рискови за здравето състояния. Предоставяното териториално покритие при различните продукти от тази група е различно и варира от покритие само за Република България до покритие за цял свят.

Ежегодно, гамата от предлагани застрахователни продукти се анализира, като в зависимост от резултатите по всеки един продукт, рисковият интерес на Групата, пазарните потребности и други фактори се извършва адаптиране, допълване на съществуващите продукти или разработване на нови продукти, с цел задоволяване на специфични потребности. Последното се извършва след задълбочен анализ на потребителското търсене и сегментиране на пазара.

Основното допускане, залегнало в оценките на задълженията, е че развитието на бъдещите претенции към Групата ще следва в най-общи линии опита от развитието на претенциите в миналите години. Това включва предположения за честотата и тежината на всяка претенция, както и оценка на инфлационния фактор за всяка година на застрахователните събития. В допълнение се извършва качествена и количествена оценка за степента на отклонение, което може да се очаква при прилагане на тенденциите от миналото в бъдещето. Групата отчита влиянието на външните фактори, като промени в законодателството, развитие на съдебната практика и др., върху размера на застрахователните задължения.

За да се ограничи експозицията към екстремни неблагоприятни проявления на риска, особено по отношение на катастрофичните събития, се прилага съответната презастрахователна защита. Презастрахователните договори разпределят риска и минимизират ефекта от значителни загуби, което гарантира капитализацията на Групата.

При избора на презастраховател, Групата взима под внимание относителната сигурност на презастрахователя, оценявана на базата на обществения рейтинг и от проведени проучвания.

Застрахователният риск намира отражение освен в процеса на ценообразуване и в процеса на уреждане на щетите и заделянето на резерви. Таблицата по-долу представлява оценка на резерва за предстоящи плащания, включен във финансовите отчети, на базата на предявените и изплатени претенции, разпределени във времето по години на възникване на щетите. Таблицата осигурява исторически преглед на достатъчността на образувания резерв за неизплатените претенции. Поради присъщата несигурност в процеса на определяне на резервите, не може да се гарантира с абсолютна сигурност, че тези резерви ще са достатъчни като краен резултат.

Година на събитие	преди 2019	2019	2020	2021	2022	2023	Общо
Оценка на крайните щети (брутно от презастраховане, недисконтирани)	582 481	86 801	77 797	81 112	90 858	107 316	1 026 365
В края на годината на събитието	-	101 879	85 448	76 784	103 679	107 316	-
След 1 година	-	90 580	78 694	80 334	90 858	-	-
След 2 години	-	86 663	77 792	81 112	-	-	-
След 3 години	580 757	85 616	77 797	-	-	-	-
След 4 години	571 259	86 801	-	-	-	-	-
След 5 години	582 481	-	-	-	-	-	-
Платени претенции	532 174	78 656	67 281	69 489	73 525	53 977	875 102
Недисконтиран ПВП	50 307	8 145	10 516	11 623	17 333	53 339	151 263

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Ефект от дисконтирането	(2 628)	(607)	(766)	(786)	(1 336)	(3 051)	(9 174)
Корекция за нефинансов риск	3 120	447	577	688	1 008	2 956	8 796
Пасив за възникнали претенции	50 799	7 985	10 327	11 525	17 005	53 244	150 885

При изчисляването на застрахователните пасиви се правят определени допускания. Определянето на допусканията е процес свързан с изчисляването на неутрални приблизителни оценки на най-вероятния или очакван изход от застрахователните събития. Източниците на информация, въз основа на които се правят допусканията, са базирани на задълбочени проучвания върху опита на Групата. В случаите, при които има недостатъчна вътрешна информация за изготвянето на надеждна оценка за развитието на застрахователните претенции, може да се използват пазарни данни, придобити от собствени проучвания или публикувани от Комисията за финансов надзор.

По отношение на пасива за възникнали претенции от съществено значение е и експертизата на специалистите от ликвидация. Те преглеждат щетите във връзка с обстоятелствата на възникване и право на обезщетяване. Въз основа на исторически доказан опит за размера на подобни щети се прави оценка. Тази оценка се преглежда редовно и при наличие на нова информация се актуализира.

За образуване на пасива за възникнали претенции Групата използва различни статистически методи както на база акумулирани стойности на платените претенции, така и на база исторически предявените претенции. Използвани са собствени данни за периода 2008-2023 г. Когато за дадена застраховка се получават големи отклонения в коефициентите на развитие за дадена година, нетипични за развитието на претенциите, съответния период не се взема предвид при изчисление на факторите на развитие.

По застраховките, при които поради ниска честота на или поради малък обем на дейността липсват предявени претенции и на база на верижно-стълбов метод се получава нулева стойност на резерва за възникнали, но неуредени претенции групата използва метода на Бонхютер-Фергюсън, който е базиран на обема на спечелените премии и платените и предявени претенции за периода 2008 -2023 г.

Частта на презастрахователите в резерва за щети се формира на база изчисленията на резервите по всеки един от презастрахователните договори, следвайки методологията за директния бизнес.

Пасивът за остатъчно покритие се образува за покриване на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат по съответния застрахователен или презастрахователен договор след края на отчетния период. При изчислението му се взимат предвид и неполучените премии по застрахователни договори, както и задълженията за неизплатени комисиони на посредниците.

Частта на презастрахователите в пасива за остатъчно покритие се формира на база изчисленията на резервите по всеки един от презастрахователните договори, следвайки методологията за директния бизнес.

Адекватността на задълженията се гарантира чрез периодична оценка и тестване дали формираните резерви са достатъчни, да покриват всички бъдещите плащания. При оценка на адекватността на резервите се вземат под внимание всички очаквани парични потоци по сключените застрахователни договори, като: плащания във връзка с риска, административни разходи за обслужване на договорите, разходи за уреждане на претенции и др. Адекватността на пасива за остатъчно покритие и на пасива за възникнали щети се установява чрез съответни тестове.

Тестът за адекватност на пасива за възникнали претенции е извършен посредством run-off анализ. Анализът на развитието на образувания към 31.12.2022 г. пасив показва превишение над стойността на изплатените през 2023 г. претенции и остатъчния към края на 2023 г. резерв за щети по събития, настъпили преди 1.1.2023 г. от 10 156 хил. лв., представляващи 7% от образувания пасив.

Влиянието, което имат развитието на застрахователните показатели върху капиталовата адекватност на Групата се симулира в анализа на чувствителността. За представения по-долу анализ на чувствителността, са избрани показателите Пасив за остатъчно покритие и Пасив за възникнали

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

претенции. Изходната база при извършеният анализ е капиталовата позиция на Групата към датата на финансовия отчет.

В хил.лв.	2023		
	Промяна в предположения	Въздействие върху собствения капитал бруто от презастраховане	Въздействие върху собствения капитал нето от презастраховане
Увеличение на разходите	+10%	(6 276)	(6 027)
Намаление на разходите	-10%	6 276	6 027
Увеличение на коефициента на щетимост	+10%	(6 357)	(4 018)
Намаление на коефициента на щетимост	-10%	6 357	4 061
Увеличение на инфлацията	+1%	(1 719)	(1 359)
Намаление на инфлацията	-1%	1 423	1 069

От разгледаните сценарии, с най-голямо влияние върху капитала на Групата е този с промяна в размера на пасива за възникнали претенции. Този сценарий отразява присъщата несигурност при оценката на пасива, тъй като се касае за настояща оценка на очакваните бъдещи плащания по възникнали претенции. Тази несигурност в най-голяма степен е валидна по отношение на настъпили, но непредявени претенции и по отношение на застраховки, характеризиращи се с по-дълъг процес на уреждане на претенциите, каквато е основно задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и останалите видове застраховки на отговорности.

Презастрахователна стратегия

Презастрахователната кампания на Групата е насочена към запазване на финансовата му стабилност и гарантиране на максимална защита на интересите на застрахованите лица при евентуалното възникване на застрахователни събития, които носят риск от чувствителни загуби, в резултат от сбъждане на единични застрахователни събития и от такива с катастрофичен характер. Тази цел се осъществява чрез непрекъснато анализиране на структурата на застрахователния портфейл, като се следи за акумулация на поети за покритие рискове в размери, ненадвишаващи финансовия капацитет на Групата.

Презастрахователната програма:

- е инструмент за управление на капитала, насочен към намаляване на разходите за капиталови средства, в случай на настъпване на неблагоприятни събития;
- е мярка за предпазване на капиталовата адекватност на Групата от акумулиране на рискове, в това число на такива с катастрофичен характер;
- обхваща почти всички рискове и класове бизнеси, записвани от Групата. Видовете презастрахователни протекции и лимитите по договорите са изцяло съобразени с рисковите апетити на групата, вида на портфейла и подписваческите правила на Групата;
- точно и ясно определя конкретните нужди от трансфер на рискове както и правилния вид на конкретните договори;
- определя нивата на самозадържане по отделните класове бизнес;
- е насочена към постоянно оптимизиране на презастрахователните договори с цел облекчаване на натиска върху капитала посредством прилагането на различни варианти на презастраховане, чрез които частично или напълно може да се постигне оптимизация на капиталовата адекватност;
- редуцира флукуациите при настъпили застрахователни събития;
- оценява и изравнява рисковете по различните видове застрахователни покрития.

Групата презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

договор Групата анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие. Групата анализира периодично текущото финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажименти.

Процес на уреждане на щети

През 2023 г. брутният коефициент на щетимост общо за дейността е 42%, който след отчитане ефекта от презастраховане възлиза на 40% нетен размер.

В следващата таблица е представен брутния и нетен коефициент на щетимост, която информация дава възможност да се проследи развитието на риска през отчетните периоди по отделни видове застраховки:

Видове застраховки	2023	2023	2022	2022
	Бруто квота на щетимост	Нето квота на щетимост	Бруто квота на щетимост	Нето квота на щетимост
	Т	Т	Т	Т
Застраховка за защита на доходите	44%	49%	21%	30%
Застраховка за обезщетение на работещи	65%	60%	10%	24%
Застраховка гражданска отговорност на моторни превозни средства	37%	32%	42%	32%
Други застраховки за моторни превозни средства	43%	42%	45%	45%
Морско, въздушно и транспортно застраховане	17%	22%	5%	-186%
Застраховка пожар и други щети на имущество	52%	44%	24%	16%
Застраховка обща гражданска отговорност	83%	85%	182%	167%
Застраховка кредит и гаранции	1%	1%	4%	4%
Помощ при пътуване	24%	24%	7%	7%
Застраховка разни финансови загуби	3%	3%	3%	3%
Общо за застрахователна дейност	42%	40%	41%	40%

Застраховката с най-голям относителен дял в портфейла на Групата – „Каско на МПС“ се характеризира с благоприятно развитие на риска през 2023 г. - 43% брутна квота на щетимост и 42% - нетна и в сравнение с предходната година, когато 45% от спечелената премия е била предназначена за покритие на плащанията във връзка с риска има намаление на щетимостта.

Промяната на нетния коефициент на щетимост за цялостната дейност: 49% - за 2010 г., 53% - за 2011 г., 59% - за 2012 г., 53% - за 2013 г., 59% - за 2014 г., 46% - за 2015 г., 56% - за 2016 г., 41% - за 2017 г., 43% - за 2018 г., 47% - за 2019 г., 46% - за 2020 г. 32% - за 2021 и 40% - за 2022 г. и 2023 г., показва колебание на нетната щетимост между 32% и 59%, като последните години се наблюдава трайна тенденция на намаление на показателя, което се свързва и с по-висок положителен нетен резултат.

Следващата таблица представя развитието на средния размер на платените щети по видове застраховки:

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Видове застраховки	Брой 2023	Сума в лв.	Средна щета 2023	Брой 2022	Сума в лв.	Средна щета 2022
Злополука	2 721	1 727 352	635	2 903	1 447 591	499
Каско	66 297	79 306 127	1 196	65 695	68 102 023	1 037
Каско на летателни апарати	1	171 645	171 645	-	-	-
Каско на плавателни съдове	7	126 106	18 015	5	52 133	10 427
Товари по време на превоз	20	26 221	1 311	14	16 217	1 158
Пожар и природни бедствия	2 458	4 374 079	1 780	2 181	4 071 126	1 867
Щети на имущество	-	-	-	-	-	-
Отговорности МПС	5 402	21 364 865	3 955	5 385	21 849 345	4 057
ГО свързана с летателни апарати	-	-	-	-	-	-
ГО свързана с плавателни съдове	2	208 316	104 158	3	6 109	2 036
Обща гражданска отговорност	32	635 924	19 873	39	268 875	6 894
Помощ при пътуване	800	514 753	643	442	283 953	642
Общо:	77 740	108 455 388	1 395	76 667	96 097 372	1 253

Средната изплатена щета през 2022 г. е 1 395 лв. и сравнено със същия показател за предходните години: 1253 – за 2022 г., 1 283 - за 2021 г., 1 137 лв. – за 2020 г. и 1 124 лв. – за 2019 г. бележи увеличение за последните две години. Най-висок е размера на средната щета по застраховка „Каско на летателни апарати“, а най-нисък - по застраховки „Злополука“ и „Помощ при пътуване“.

Животозастраховане

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Основните рискове, на които Групата е изложена, са:

- Смъртност – риск от загуба в резултат увеличаване смъртността на застрахованите лица над очакваното;
- Заболеваемост – риск от загуба в резултат увеличаване заболяемостта на застрахованите лица над очакваното;
- Доживяване – риск от загуба в резултат доживяване на застрахованите лица с рентни застраховки над очакваното;
- Риск, свързан с възвръщаемост от направените инвестиции - риск от загуба, когато възвръщаемостта на инвестициите се различава от очакваното.
- Риск, свързан с разходите – риск от загуба, когато разходите се различават от очакваното;
- Риск от загуба при грешки, свързани със застрахованите лица - когато лицата прекратят застрахователните си договори.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

За портфейл от застрахователни договори, за които се прилага теория за вероятностите при ценообразуването и провизирането, основният риск, с който се сблъсква Групата в своите застрахователни договори, е че реалните претенции и плащанията за обезщетения могат да надвишат балансовата стойност на пасивите по застрахователни договори. Това може да се случи, понеже честотата или размера на претенциите и обезщетенията или размера на бъдещите разходи са по-големи от очакваните. Застрахователните събития са случайни и действителният брой и размер на претенциите и ползите варират от година на година от нивото, установено с помощта на статистически техники. Целта на статистическите методи е да минимизира отклонението на реалните цифри от очакваните.

Опитът показва, че колкото по-голям е портфейлът от подобни застрахователни договори, толкова по-малка ще бъде относителната променливост на очаквания резултат. В допълнение, по-малко диверсифициран портфейл е по-малко вероятно да бъде повлиян от промяна в което и да е подмножество на портфейла. Групата е разработило своята стратегия за застраховането, за да диверсифицира вида на приетите застрахователни рискове и да постигне достатъчно голяма популация от рискове във всяка от тези категории, за да намали променливостта на очаквания резултат.

За договорите, при които смъртта е застрахованият риск, най-важните фактори, които биха могли да увеличат общата честота на исковете, са епидемии или широко разпространени промени в начина на живот като например навици за неправилно хранене, тютюнопушене и недостатъчни физически упражнения, водещи до по-ранни или повече претенции от очакваното. Понастоящем тези рискове не варират значително в зависимост от местоположението на застрахования.

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол изпълняващите ролите на ключови функции в Групата извършват и съдействат за извършването на регулярна оценка на риска, според правомощията си и докладват своевременно на Ръководството на Групата. Основните фактори, от които зависи положителният финансов резултат на Групата, са квотата на щетимост, квотата на разходите и доходът от инвестиции.

Процес на уреждане на претенции

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответният процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Видове застраховки	2023		2022	
	бруто квота на щетимост	нето квота на щетимост	бруто квота на щетимост	нето квота на щетимост
	%	%	%	%
Рискови застраховки „Живот“	43,23%	37,39%	56,69%	47,79%
Смесени застраховки „Живот“	147,94%	147,94%	118,77%	97,23%
Рискови застраховки „Живот“ на кредитополучател	28,71%	27,63%	20,04%	17,57%
Застраховки "Заболяване"	74,38%	72,80%	106,17%	86,91%
Общо	39,34%	36,64%	40,07%	33,93%

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Развитие на претенции:

Развитие на претенции	Год 1	Год 2	Год 3	Год 4	Год 5	Год 6	Год 7
2015	315	102	5	2	-	-	-
2016	430	168	26	11	11	1	-
2017	355	82	16	1	-	-	-
2018	516	223	49	37	2	-	-
2019	406	183	74	37	32	-	-
2020	396	187	35	21	-	-	-
2021	509	211	62	-	-	-	-
2022	772	339	-	-	-	-	-
2023	378	-	-	-	-	-	-
Общо	4 077	1 495	267	109	45	1	-

Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

Политика на Групата извън банковата дейност

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани в щатски долари, излагат Групата на валутен риск. Групата има дългосрочни търговски задължения и краткосрочни задължения по финансов лизинг в щатски долари, по-значителната част, от които са свързани със закупуването на самолети. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност. Групата има краткосрочни и дългосрочни заеми в щатски долари. Тези вземания са класифицирани като кредити и вземания. Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани в евро, не излагат Групата на валутен риск, тъй като курсът на българският лев е фиксиран към еврото по силата на Закон за валутен борд.

За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. Групата има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните (над 6 месеца) парични потоци в чуждестранна валута.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Групата в евро не носи риск за Групата.

Рисково претеглената нетна валутна позиция към 31 декември 2023 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Групата. Поради ниския размер на тази позиция, потенциалният ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисковото претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Групата и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2023г. е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Парични средства и парични салда в Централната банка	1 805 017	138 298	27 080	51 925	2 022 320
Предоставени ресурси и аванси на банки	140	122 832	11 960	19 661	154 593
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	404 405	37 315	-	-	441 720
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	193 154	15 803	4 227	8 213	221 397
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2 605 524	415 483	29	239 477	3 260 513
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	420 468	178 713	8 178	831	608 190
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	418 128	1 020 214	44 577	65 336	1 548 255
ОБЩО АКТИВИ	5 846 836	1 928 658	96 051	385 443	8 256 988
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	1 776	14 602	999	2 379	19 756
Задължения към други депозанти	5 288 511	1 847 024	202 699	308 533	7 646 767
Емитирани облигации	-	35 391	-	-	35 391
Задължения по лизингови договори	-	-	-	-	-
Други задължения	28 389	13 069	-	9 347	50 805
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	5 318 676	1 910 086	203 698	320 259	7 752 719
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	528 160	18 572	(107 647)	65 184	504 269

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2022 г. е следната:

	Лева хил. лв.	Евро хил. лв.	Щатски долари хил. лв.	Други хил. лв.	Общо хил. лв.
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Парични средства и парични салда в Централната банка	1 805 378	98 630	21 589	58 346	1 983 943
Предоставени ресурси и аванси на банки	161	35 847	11 175	43 293	90 476
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	358 946	34 303	-	-	393 249
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	178 796	17 146	5 068	9 995	211 005
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2 523 161	504 615	53	239 671	3 267 500
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	339 802	217 208	6 900	833	564 743
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	408 811	859 088	23 930	49 850	1 341 679
ОБЩО АКТИВИ	5 615 055	1 766 837	68 715	401 988	7 852 595
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	3 471	10 348	1 616	2 238	17 673
Задължения към други депозанти	5 008 646	1 805 600	224 317	305 619	7 344 182
Емитирани облигации	-	35 370	-	-	35 370
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	5 012 117	1 851 318	225 933	307 857	7 397 225
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	602 938	(84 481)	(157 218)	94 131	455 370

Лихвен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2023 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

на Групата са с фиксирани лихвени проценти. Всички инвестициите в облигации на Групата, се изплащат на базата на фиксирани лихвени проценти.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2023 г. е отрицателен, в размер на 1 700 790 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа и дериватите), е минус 28.34%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	151 675	-	-	-	2 918	154 593
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	133 379	138 232	170 109	-	-	441 720
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	3 334	4 479	7 813
Предоставени кредити и аванси на клиенти	43 125	119 099	333 475	1 567 377	1 197 437	3 260 513
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	20 024	154 725	413 481	588 230
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	185 168	61 667	76 915	557 240	667 265	1 548 255
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	513 347	318 998	600 523	2 282 676	2 285 580	6 001 124
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	19 756	-	-	-	-	19 756
Задължения към други депозанти	3 306 221	421 373	1 036 430	2 881 702	1 041	7 646 767
Емитирани облигации	-	168	-	9 760	25 463	35 391
Задължения по лизингови договори	-	-	-	-	-	-
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	3 325 977	421 541	1 036 430	2 891 462	26 504	7 701 914
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2 812 630)	(102 543)	(435 907)	(608 786)	2 259 076	(1 700 790)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2022 е отрицателен, в размер на 1 809 468 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа и дериватите), е минус 32.08%.

Във връзка с направената реформа в начина на образуване и използване на лихвени индекси (IBOR), в Групата такива не се използват активно, основните лихвени индекси, които са въведени в Лихвените тарифи на Банката майка и дъщерната банка са синтетични, с източници от банковата лихвена статистика (БНБ/НБРСМ) и в такъв смисъл ефектът от направената реформа е несъществен върху стойността на паричните потоци на Групата.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	До 1 месец хил. лв.	От 1 до 3 месеца хил. лв.	От 3 месеца до 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Над 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	87 558	-	-	-	2 918	90 476
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	115 756	122 951	154 542	-	-	393 249
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	2 192	2 192
Предоставени кредити и аванси на клиенти	46 231	110 562	295 920	1 549 257	1 265 530	3 267 500
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	6 021	222 681	317 059	545 761
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9 779	204 648	100 386	450 807	576 059	1 341 679
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	259 324	438 161	556 869	2 222 745	2 163 758	5 640 857
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	17 673	-	-	-	-	17 673
Задължения към други депозанти	3 124 136	445 169	1 083 442	2 689 652	1 783	7 344 182
Емитирани облигации	-	168	-	9 752	25 450	35 370
Задължения по лизингови договори	1 053	1 959	9 818	29 336	10 934	53 100
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	3 142 862	447 296	1 093 260	2 728 740	38 167	7 450 325
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2 883 538)	(9 135)	(536 391)	(505 995)	2 125 591	(1 809 468)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса, отчетен към 31 декември 2023 г. върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 6 030 хил. лв. (2022: 5 781 хил. лв.).

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 2 806 239 хил. лв. към 31 декември 2023 г. (2022 г.: 2 620 520 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2023 г. и 2022 г.

Кредитен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти като например при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2 561 347	2 181 356
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	53 366	93 684
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	602 152	559 445
Дългови инструменти по амортизирана стойност	5 431 417	5 222 816
Пари и парични еквиваленти	2 263 788	2 180 578
Балансова стойност	10 912 070	10 237 879

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти установени индивидуално или на групи и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Групата финансови активи. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Групата е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 2 022 320 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 154 593 хил. лв. представляват основно депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 441 720 хил. лв. носят кредитен риск за Банката в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 39 415 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България. Останалата част от вземанията в размер на 402 305 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в размер на 221 397 хил. лв., представляват: капиталови инструменти (акции) в български предприятия в размер на 82 014 хил. лв. и в чуждестранни кредитни институции в размер 7 585 хил. лв. и чуждестранни нефинансови предприятия в размер 20 630 хил. лв.; дялове в български договорни фондове на стойност 105 240 хил. лв. – с рисков тегло в зависимост от вида на базисния актив; дългови инструменти, емитирани от Република България, в размер на 5 172 хил. лв.; и деривати – 756 хил. лв.

Капиталовите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в размер на 19 960 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск.

Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 13 414 хил. лв.

Дълговите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 574 816 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 574 816 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 777 839 хил. лв. и носят кредитен риск в зависимост от оригиналната валута на издадената емисия. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други държави и централни банки, са с балансова стойност в размер на 732 358 хил. лв., и носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни дружества с балансова стойност в размер на 38 058 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност е в зависимост от кредитния рейтинг на емитента.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с балансова стойност в размер на 3 260 513 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложиени в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1 965 218 хил. лв.

Към 31 декември 2023 размерът на формираните от Групата провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 46 602 хил. лв.

През 2023 г., както и към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет, бизнесът трябва да се справя с предизвикателства, свързани с висока инфлация, нарушени вериги за доставки, недостиг на определени видове суровини и др., свързани с последствията от продължаващата война на територията на Украйна и кризата в Червено море, провокирана от военните действия на територията на Ивицата Газа. Към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет, променената парична политика от водещите централни банки, както и очакванията за рецесия не се проявяват в макроикономическите показатели на Република България – страната на функциониране на Банката майка, както и не са повлияли негативно върху резултатите на стопанските субекти. Групата е лимитирала своята експозиция към засегнати сектори от описаните тенденции и към 31.12.2023 г. и датата на съставяне на настоящия отчет няма експозиции към сектори, повлияни негативно от описаните икономически и политически фактори.

В използваните от Групата модели за оценка на кредитните загуби не са правени изменения във връзка с конкретните макроикономически, политически и геополитически тенденции, доколкото тяхната точност и адекватност зависи от рисковите параметри, които служат за изчисление на размера на очакваните кредитни загуби и те участват с действителните си стойности, такива каквито са отчетени от статистическите и финансови държавни органи.

През 2023 г. качеството на портфейла с експозиции на Групата остава стабилно и няма повишение в дела на необслужваните експозиции, използваните модели за оценка на кредитните загуби адекватно са оценили размерът на ОКЗ.

Съгласно действащите „Правила за приемане, оценка и управление на обезпечения по кредитни сделки“, оценките на обезпеченията, вкл. Търговските недвижими имоти се актуализират на всеки 12 месеца, а жилищните недвижими имоти – на всеки три години. При необходимост, Банката майка може да изисква и по-честа актуализация, напр. При промяна в параметрите на кредитна сделка или когато информацията, с която разполага, показва, че стойността им е спаднала значително спрямо

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

общите пазарни цени. Оценките на недвижимите имоти се извършват от независими сертифицирани оценители и прегледат от Групата.

Качество на активите

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби:

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ хил. лв.	Фаза 2 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Фаза 3 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Общо хил. лв.
Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	27	-	-	27
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	6	-	-	6
Изменение в загубата от обезценка	25	-	-	25
Начислени за периода	(19)	-	-	(19)
Освободени през периода	33	-	-	33
Загуба от обезценка към 31 декември 2023				

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ хил. лв.	Фаза 2 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Фаза 3 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Общо хил. лв.
Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	32	-	-	32
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	(5)	-	-	(5)
Изменение в загубата от обезценка	27	-	-	27
Начислени за периода	(32)	-	-	(32)
Освободени през периода	27	-	-	27
Загуба от обезценка към 31 декември 2022				

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ хил. лв.	Фаза 2 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Фаза 3 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Общо хил. лв.
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	1 336	-	-	1 336
Изменение в загубата от обезценка	216	-	-	216
Начислени за периода	1 552	-	-	1 552
Освободени през периода	(1 336)	-	-	(1 336)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	1 552	-	-	1 552

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ хил. лв.	Фаза 2 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Фаза 3 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Общо хил. лв.
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	1 246	-	-	1 246
Изменение в загубата от обезценка	90	-	-	90
Начислени за периода	1 336	-	-	1 336
Освободени през периода	(1 246)	-	-	(1 246)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	1 336	-	-	1 336

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ хил. лв.	Фаза 2 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Фаза 3 ОКЗ за целия срок хил. лв.	Общо хил. лв.
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	15 051	358	25 275	40 684
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	1 248	(7)	5 701	6 942
– Трансфер към Фаза 1	189	(114)	(75)	-
– Трансфер към Фаза 2	(13)	186	(173)	-
– Трансфер към Фаза 3	(5)	(9)	14	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	21	145	445	611
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2 037)	(129)	(269)	(2 435)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	2 906	7	199	3 112
– Изменение в рисковите параметри	187	(93)	5 560	5 654
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(839)	(839)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(180)	(180)
- Корекция от лихвен доход	-	-	(5)	(5)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	16 299	351	29 952	46 602

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	12 943	420	25 380	38 743
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	2 107	(61)	(105)	1 941
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата				
– Трансфер към Фаза 1	204	(89)	(115)	-
– Трансфер към Фаза 2	(11)	138	(127)	-
– Трансфер към Фаза 3	(4)	(56)	60	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1	58	471	530
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2 643)	(122)	(91)	(2 856)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	3 583	7	13	3 603
– Изменение в рисковите параметри	977	3	529	1 509
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(845)	(845)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	-	-
- Корекция от лихвен доход	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	15 050	359	25 275	40 684

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	674	-	-	674
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	1 586	-	-	1 586
Изменение в загубата от обезценка				
Начислени за периода	1 652	-	-	1 652
Освободени през периода	(66)	-	-	(66)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	2 260	-	-	2 260

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	654	-	-	654
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	20	-	-	20
Изменение в загубата от обезценка				
Начислени за периода	960	-	-	960
Освободени през периода	(940)	-	-	(940)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	674	-	-	674

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД	4 529	-	-	4 529
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	888	-	-	888
Изменение в загубата от обезценка				
Начислени за периода	2 315	-	-	2 315
Освободени през периода	(1 427)	-	-	(1 427)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	5 417	-	-	5 417

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	4 643	-	-	4 643
Изменение в загубата от обезценка	(114)	-	-	(114)
Начислени за периода	1 774	-	-	1 774
Освободени през периода	(1 888)	-	-	(1 888)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	4 529	-	-	4 529
	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	398	3	27	428
Изменение в загубата от обезценка	(98)	-	(11)	(109)
Начислени за периода	737	10	33	780
Освободени през периода	(843)	(10)	(36)	(889)
Валутни и други движения	8	-	(8)	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	300	3	16	319
	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	668	8	20	696
Изменение в загубата от обезценка	(279)	(5)	7	(268)
Начислени за периода	614	19	49	682
Освободени през периода	(893)	(19)	(37)	(949)
Валутни и други движения	9	(5)	(5)	(1)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	398	3	27	428
	Фаза 1 12- месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 01 януари 2023	46	8	-	54
Изменение в загубата от обезценка	(36)	(6)	-	(42)
Начислени за периода	12	2	-	14
Освободени през периода	(48)	(8)	-	(56)
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	10	2	-	12
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 01 януари 2022	18	-	-	18
Изменение в загубата от обезценка	28	8	-	36
Начислени за периода	44	8	-	52
Освободени през периода	(16)	-	-	(16)
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	46	8	-	54

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на брутните стойности на категориите активи към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. и тяхното изменение до края на финансовия период.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	90 503	-	-	90 503
Изменение в брутната балансова стойност	64 123	-	-	64 123
Увеличение за периода	1 255 464	-	-	1 255 464
Намаление през периода	(1 191 341)	-	-	(1 191 341)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	154 626	-	-	154 626
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(33)	-	-	(33)
Балансова стойност към 31 декември 2023	154 593	-	-	154 593

Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	182 425	-	-	182 425
Изменение в брутната балансова стойност	(91 922)	-	-	(91 922)
Увеличение за периода	359 898	-	-	359 898
Намаление през периода	(451 845)	-	-	(451 845)
Други движения	25	-	-	25
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	90 503	-	-	90 503
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(27)	-	-	(27)
Балансова стойност към 31 декември 2022	90 476	-	-	90 476

Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	394 585	-	-	394 585
Изменение в брутната балансова стойност	48 687	-	-	48 687
Увеличение за периода	443 272	-	-	443 272
Намаление през периода	(394 585)	-	-	(394 585)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	443 272	-	-	443 272
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(1 552)	-	-	(1 552)
Балансова стойност към 31 декември 2023	441 720	-	-	441 720

Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	358 228	-	-	358 228
Изменение в брутната балансова стойност	36 357	-	-	36 357
Увеличение за периода	394 585	-	-	394 585
Намаление през периода	(358 228)	-	-	(358 228)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	394 585	-	-	394 585
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(1 336)	-	-	(1 336)
Балансова стойност към 31 декември 2022	393 249	-	-	393 249

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни	ОКЗ за	ОКЗ за	
	ОКЗ	целия срок	целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	3 214 564	15 289	78 331	3 308 184
Изменение в брутната балансова стойност	36 905	(651)	(36 228)	26
– Трансфер към Фаза 1	26 627	(2 906)	(23 721)	-
– Трансфер към Фаза 2	(6 525)	7 277	(752)	-
– Трансфер към Фаза 3	(1 157)	(329)	1 486	-

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
- Увеличение дължащо се на изменение в кредитния риск	14	35	20	69
- Намаление дължащо се на изменение в кредитния риск	(298 683)	(2 400)	(398)	(301 481)
- Увеличение дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	565 674	664	7	566 345
- Изменение в рисковите параметри	(249 045)	(2 992)	(12 870)	(264 907)
- Намаление дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(839)	(839)
- Намаление дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(256)	(256)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	3 251 469	14 638	41 008	3 307 115
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	(16 299)	(351)	(29 952)	(46 602)
Балансова стойност към 31 декември 2023	3 235 170	14 287	11 056	3 260 513

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	3 058 196	23 147	78 038	3 159 381
Изменение в брутната балансова стойност	155 873	(7 860)	1 131	149 144
- Трансфер към Фаза 1	7 656	(6 891)	(765)	-
- Трансфер към Фаза 2	(4 414)	4 971	(557)	-
- Трансфер към Фаза 3	(1 574)	(724)	2 298	-
- Увеличение дължащо се на изменение в кредитния риск	41	35	80	156
- Намаление дължащо се на изменение в кредитния риск	(481 315)	(2 568)	(1 686)	(485 569)
- Увеличение дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	815 228	175	131	815 534
- Изменение в рисковите параметри	(179 749)	(2 858)	1 630	(180 977)
- Намаление дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(845)	(845)
- Намаление дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	-	-
- Валутни разлики и други корекции	494	4	6	504
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	3 214 563	15 291	78 330	3 308 184
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(15 050)	(359)	(25 275)	(40 684)
Балансова стойност към 31 декември 2022	3 199 513	14 932	53 055	3 267 500

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	1 341 738	-	-	1 341 738
Изменение в брутната балансова стойност	208 777	-	-	208 777
Увеличение за периода	631 541	-	-	631 541
Намаление през периода	(422 764)	-	-	(422 764)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	1 550 515	-	-	1 550 515
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	(2 260)	-	-	(2 260)
Балансова стойност към 31 декември 2023	1 548 255	-	-	1 548 255

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	687 838	-	-	687 838
Изменение в брутната балансова стойност	654 515	-	-	654 515
Увеличение за периода	919 681	-	-	919 681
Намаление през периода	(265 290)	-	-	(265 290)
Други движения	124	-	-	124
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	1 342 353	-	-	1 342 353
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност към 31 декември 2022	1 341 679	-	-	1 341 679

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2023	564 743	-	-	564 743
Изменение в брутната балансова стойност	43 447	-	-	43 447
Увеличение за периода	230 162	-	-	230 162
Намаление за периода	(186 715)	-	-	(186 715)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2023	608 190	-	-	608 190
Загуба от обезценка към 31 декември 2023	(5 417)	-	-	(5 417)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 01 януари 2022	859 106	-	-	859 106
Изменение в брутната балансова стойност	(294 363)	-	-	(294 363)
Увеличение за периода	102 739	-	-	102 739
Намаление за периода	(397 102)	-	-	(397 102)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2022	564 743	-	-	564 743
Загуба от обезценка към 31 декември 2022	(4 529)	-	-	(4 529)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредитни ангажменти				
Обща сума на кредитните ангажменти към 01 януари 2023	88 704	319	228	89 251
Изменение в стойността на кредитните ангажменти	20 255	(83)	(92)	20 080
Увеличение за периода	42 247	64	39	42 350
Намаление през периода	(21 992)	(147)	(131)	(22 270)
Други движения	(93)	15	78	-
Обща сума на кредитните ангажменти към 31 декември 2023	108 866	251	214	109 331
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2023	(300)	(3)	(16)	(319)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредитни ангажменти				
Обща сума на кредитните ангажменти към 01 януари 2022	243 242	1 110	471	244 823
Изменение в стойността на кредитните ангажменти	(154 772)	(511)	(313)	(155 596)
Увеличение за периода	31 833	40	46	31 919

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредитни ангажименти				
Намаление през периода	(186 605)	(551)	(359)	(187 515)
Други движения	235	(280)	70	25
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2022	88 705	319	228	89 252
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2022	(398)	(3)	(27)	(428)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 01 януари 2023	76 531	143	-	76 674
Изменение в брутната балансова стойност	(23 574)	(131)	-	(23 705)
Увеличение за периода	18 615	12	-	18 627
Намаление през периода	(42 189)	(143)	-	(42 332)
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2023	52 957	12	-	52 969
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2023	(10)	(2)	-	(12)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 01 януари 2022	52 665	-	-	52 665
Изменение в брутната балансова стойност	23 866	143	-	24 009
Увеличение за периода	45 705	143	-	45 848
Намаление през периода	(21 851)	-	-	(21 851)
Други движения	12	-	-	12
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2022	76 531	143	-	76 674
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2022	(46)	(8)	-	(54)

Загуба от обезценка по видове активи	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	(33)	(27)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(1 552)	(1 336)
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	(46 602)	(40 684)
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	(2 260)	(674)
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(5 417)	(4 529)
	<u>(55 864)</u>	<u>(47 250)</u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти	2023		2022	
	Брутна балансова стойност хил. лв.	Загуба от обезценка хил. лв.	Брутна балансова стойност хил. лв.	Загуба от обезценка хил. лв.
0-29 дни	3 261 998	(16 820)	3 224 746	(15 634)
30-59 дни	4 562	(84)	5 819	(98)
60-89 дни	776	(85)	1 268	(127)
90-180 дни	725	(156)	837	(210)
Повече от 181 дни	39 054	(29 457)	75 514	(24 615)
Общо	<u>3 307 115</u>	<u>(46 602)</u>	<u>3 308 184</u>	<u>(40 684)</u>

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	3 307 115	3 308 184
Намалени с обезценка за несъбираемост	(46 602)	(40 684)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	<u>3 260 513</u>	<u>3 267 500</u>

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Брутна балансова стойност хил. лв.	Обезценка за очаквани кредитни загуби хил. лв.	31.12.2023 Балансова стойност хил. лв.	Брутна балансова стойност хил. лв.	Обезценка за очаквани кредитни загуби хил. лв.	31.12.2022 Балансова стойност хил. лв.
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	848 177	(582)	847 595	832 501	(551)	831 950
Потребителс ки кредити	755 867	(7 942)	747 925	670 686	(7 543)	663 143
Кредитни карти	16 621	(1 092)	15 529	16 727	(1 116)	15 611
Други	2 479	(2 479)	-	2 443	(2 443)	-
Общо банкиране на дребно	1 623 144	(12 095)	1 611 049	1 522 357	(11 653)	1 510 704
Корпоративн о кредитиране	1 683 971	(34 507)	1 649 464	1 785 827	(29 031)	1 756 796
Общо	3 307 115	(46 602)	3 260 513	3 308 184	(40 684)	3 267 500

	2023				Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Категория	154 626	-	-	-	154 626
Общо брутна балансова стойност	154 626	-	-	-	154 626
Загуба от обезценка	(33)	-	-	-	(33)
Балансова стойност	154 593	-	-	-	154 593

	2022				Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Категория	90 503	-	-	-	90 503
Общо брутна балансова стойност	90 503	-	-	-	90 503
Загуба от обезценка	(27)	-	-	-	(27)
Балансова стойност	90 476	-	-	-	90 476

	2023				Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Категория	443 272	-	-	-	443 272
Общо брутна балансова стойност	443 272	-	-	-	443 272
Загуба от обезценка	(1 552)	-	-	-	(1 552)
Балансова стойност	441 720	-	-	-	441 720

	2022				Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Категория	394 585	-	-	-	394 585
Общо брутна балансова стойност	394 585	-	-	-	394 585
Загуба от обезценка	(1 336)	-	-	-	(1 336)
Балансова стойност	393 249	-	-	-	393 249

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2023			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за целия	ОКЗ за целия	
	ОКЗ	срок	срок	
Категория	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	3 251 469	14 638	41 008	3 307 115
Загуба от обезценка	(16 299)	(351)	(29 952)	(46 602)
Балансова стойност	3 235 170	14 287	11 056	3 260 513

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2022			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за целия	ОКЗ за целия	
	ОКЗ	срок	срок	
Категория	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	3 214 563	15 291	78 330	3 308 184
Загуба от обезценка	(15 050)	(359)	(25 275)	(40 684)
Балансова стойност	3 199 513	14 932	53 055	3 267 500

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2023			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за целия	ОКЗ за целия	
	ОКЗ	срок	срок	
Категория	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	1 550 515	-	-	1 550 515
Загуба от обезценка	(2 260)	-	-	(2 260)
Балансова стойност	1 548 255	-	-	1 548 255

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2022			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за целия	ОКЗ за целия	
	ОКЗ	срок	срок	
Категория	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	1 342 353	-	-	1 342 353
Загуба от обезценка	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност	1 341 679	-	-	1 341 679

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2023			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за целия	ОКЗ за целия	
	ОКЗ	срок	срок	
Категория	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	608 190	-	-	608 190
Загуба от обезценка	(5 417)	-	-	(5 417)

Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2022			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни	ОКЗ за целия	ОКЗ за целия	
	ОКЗ	срок	срок	
Категория	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Общо брутна балансова стойност	564 743	-	-	564 743
Загуба от обезценка	(4 529)	-	-	(4 529)

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Кредитни ангажименти	2023			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни ОКЗ хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	
Категория	108 866	251	214	109 331
Общо брутна балансова стойност	108 866	251	214	109 331
Провизии за очаквани загуби	(300)	(3)	(16)	(319)

Кредитни ангажименти	2022			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни ОКЗ хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	
Категория	88 705	319	228	89 252
Общо брутна балансова стойност	88 705	319	228	89 252
Провизии за очаквани загуби	(398)	(3)	(27)	(428)

Договори за финансови гаранции	2023			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни ОКЗ хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	
Категория	52 957	12	-	52 969
Общо брутна балансова стойност	52 957	12	-	52 969
Провизии за очаквани загуби	(10)	(2)	-	(12)

Договори за финансови гаранции	2022			Общо хил. лв.
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
	12-месечни ОКЗ хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	ОКЗ за целия срок хил. лв.	
Категория	76 531	143	-	76 674
Общо брутна балансова стойност	76 531	143	-	76 674
Провизии за очаквани загуби	(46)	(8)	-	(54)

Риск от концентрация

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Групата по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Централни банки	683	1 085
Български търговски банки	(11 862)	2 064
Чуждестранни търговски банки	165 805	87 354
Общо	154 626	90 503
Концентрация по регион		
Европа	137 150	73 496
Америка	10 529	12 717
Азия	6 947	4 290
Общо	154 626	90 503

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Корпоративни:		
Строителство	71 282	66 978
Търговия и финанси	266 569	243 400
Транспорт и комуникации	26 013	22 700
Промишленост	28 289	15 358
Други	51 119	46 149
Общо	443 272	394 585

Концентрация по региони

Европа	443 272	394 585
Общо	443 272	394 585

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Държави	1 504 660	1 308 140
Банки	18 805	13 767
Корпоративни:		
Търговия и финанси	24 790	19 772
Общо	1 548 255	1 341 679

Концентрация по региони

Европа	1 504 505	1 313 282
Азия	9 695	9 684
Америка	34 055	18 713
Общо	1 548 255	1 341 679

Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Държави	13 414	131 952
Банки	8 539	18 189

Корпоративни:

Строителство	168 287	147 723
Промишленост	11 380	16 469
Търговия и финанси	309 766	200 955
Транспорт и комуникации	7 911	9 119
Селско и горско стопанство	30 120	-
Други	38 813	21 354
Общо	588 230	545 761

Концентрация по региони

Европа	588 230	545 761
Общо	588 230	545 761

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Концентрация на кредитния риск

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	1 623 143	1 522 358
Ипотечни	848 177	832 501
Потребителски	755 867	670 686
Кредитни карти	16 620	16 728
Други	2 479	2 443
Корпоративни:	1 683 972	1 785 826
Селско и горско стопанство	82 748	102 994
Промисленост	47 529	57 174
Строителство	473 373	455 296
Търговия и финанси	891 111	960 669
Транспорт и комуникации	95 059	104 406
Други	94 152	105 287
Общо	3 307 115	3 308 184
Концентрация по региони		
Европа	3 306 979	3 308 106
Америка	76	6
Азия	60	72
Общо	3 307 115	3 308 184

Кредитни ангажименти

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	53 298	49 363
Ипотечни	1 288	883
Потребителски	13 066	11 641
Кредитни карти	38 944	36 839
Корпоративни:	56 033	39 889
Селско и горско стопанство	4 425	4 372
Промисленост	4 173	1 227
Строителство	26 433	15 560
Търговия и финанси	13 876	11 957
Транспорт и комуникации	6 444	5 080
Други	682	1 693
Общо	109 331	89 252
Концентрация по региони		
Европа	109 309	89 226
Америка	-	-
Близкия изток и Африка	22	26
Общо	109 331	89 252

Договори за финансови гаранции

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно	43	33
Други	43	33
Корпоративни:	52 926	76 641
Селско и горско стопанство	398	1 191
Промисленост	6 893	6 925
Строителство	8 253	16 922
Търговия и финанси	25 114	24 592
Транспорт и комуникации	7 994	5 720

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Договори за финансови гаранции	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Други	4 274	21 292
Общо	52 969	76 674
Концентрация по региони		
Европа	52 969	76 674
Общо	52 969	76 674

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Групата приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Групата на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките;
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива.

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2023	Корпоративни	Физически лица
	клиенти	
	хил. лв.	хил. лв.
Стойност преди обезценка	13 122	1 361
Обезценка	(8 656)	(277)
Стойност след обезценка	4 466	1 084
2022	Корпоративни	Физически лица
	клиенти	
	хил. лв.	хил. лв.
Стойност преди обезценка	43 597	2 646
Обезценка	(6 669)	(461)
Стойност след обезценка	36 928	2 185

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на брутната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
По-малко от 50%	308 895	255 324
От 50% до 75%	310 149	314 820
От 75% до 90%	166 201	199 782
От 90% до 100%	1 386	1 456
Над 100%	1 934	1 883
Общо	788 565	773 265

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите, предоставени на юридически лица, Групата определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Групата е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити, предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Групата изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Групата приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотечи на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост. Групата периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията, вземайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Групата счита, че то не е достатъчно, Групата изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на Групата с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Групата, стратегическото си развитие и планиран ръст.

Минималните капиталови съотношения за Групата се определят от БНБ, НБРМ и Регламент №575/2013, като Групата исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Съгласно изискванията на регулаторния орган в Република България – Българска народна банка, Банката майка извършва отделно публично оповестяване на елементите на капитала за надзорни цели и надзорните показатели за капиталово покритие на рисковете в дейността на Групата, в съответните срокове, изисквани от надзорния орган.

Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода. Групата държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи. Към 31 декември 2023 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени както следва:

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	До 12 месеца	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови и други заеми	49 416	127 645	12 792	
Задължения към свързани лица	56 385	16 714	-	
Задължения по лизингови договори	58 112	180 180	181 376	
Задължения към депозанти	4 724 590	2 862 148	1 033	
Депозити от банки	14 749	-	-	
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	12 554	-	-	
Задължения по цесии	29 803	13 173	-	
Търговски и други задължения	88 665	939	-	
Деривативи	-	-	-	
Общо	5 034 274	3 200 799	195 201	

Към 31 декември 2022 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени както следва:

	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	Над 5 години	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Банкови и други заеми	57 622	155 056	15 365	
Задължения към свързани лица	71 288	14 366	-	
Задължения по лизингови договори	37 881	130 200	137 373	
Задължения към депозанти	4 640 141	2 673 775	1 776	
Депозити от банки	10 247	-	-	
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	4 278	-	-	
Задължения по цесии	30 473	29 772	-	
Търговски и други задължения	74 005	1 022	-	
Деривативи	677	-	-	
Общо	4 926 612	3 004 191	154 514	

Стойностите оповестени в този анализ на падежите на задълженията представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритетната структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Групата над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на Банката майка към 31.12.2023 г. е в размер на 565.56% (31.12.2022 г.: 390.88%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата по отношение на банковата дейност към 31 декември 2023 г., съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	2 022 320	-	-	-	-	2 022 320
Предоставени ресурси и аванси на банки	151 692	-	-	-	2 934	154 626
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	133 765	138 753	170 754	-	-	443 272
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	19 694	-	191 773	3 333	6 597	221 397
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	44 304	120 532	335 577	1 606 316	1 200 386	3 307 115
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	755	-	20 024	173 930	413 481	608 190
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	185 170	61 671	77 007	558 167	668 500	1 550 515
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2 557 700	320 956	795 135	2 341 746	2 291 898	8 307 435
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	19 756	-	-	-	-	19 756
Задължения към други депозанти	3 306 221	421 373	1 036 430	2 881 702	1 041	7 646 767
Емитирани облигации	-	168	-	9 760	25 463	35 391
Провизии за задължения	-	-	332	-	-	332
Други задължения	10 341	2 014	8 770	23 753	5 947	50 825
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	3 336 318	423 555	1 045 532	2 915 215	32 451	7 753 071

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2022 г., съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	1 983 943	-	-	-	-	1 983 943
Предоставени ресурси и аванси на банки	87 559	-	-	-	2 934	90 493
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	116 103	123 349	155 133	-	-	394 585
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	23 169	-	177 249	3 158	7 429	211 005
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	46 634	111 145	297 543	1 558 920	1 292 172	3 306 414
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	755	-	6 021	240 908	317 059	564 743
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	9 779	204 307	100 598	450 702	583 767	1 349 153
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2 267 942	438 801	736 544	2 253 688	2 203 361	7 900 336
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	17 673	-	-	-	-	17 673
Задължения към други депозанти	3 124 136	445 169	1 083 442	2 689 652	1 783	7 344 182
Емитирани облигации	-	168	-	9 752	25 450	35 370

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
Провизии за задължения	-	-	481	-	-	481
Други задължения	8 517	1 853	9 342	27 493	9 478	56 683
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	3 150 326	447 190	1 093 265	2 726 897	36 711	7 454 389

Финансовите пасиви на Групата по отношение на банковата дейност са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски и други вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до 1 година.

Оценяване по справедлива стойност

Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви, отчетани по справедлива стойност в консолидирания финансов отчет за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и

3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

31 декември 2023 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи				
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2 029 188	74 095	458 064	2 561 347
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	14 052	-	39 314	53 366
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	440 764	92	161 296	602 152
Общо активи	2 484 004	74 187	658 674	3 216 865
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	-	-	-
Общо пасиви	-	-	-	-

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

31 декември 2022 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи				
Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	1 735 379	70 617	375 360	2 181 356
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	23 653	-	70 031	93 684
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	474 656	-	84 789	559 445
Общо активи	2 233 688	70 617	530 180	2 834 485
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	677	-	677
Общо пасиви	-	677	-	677

През отчетните периоди не е имало трансфери между нива 1 и 2.

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

а) борсово търгувани ценни книжа и облигации

Всички пазарно търгувани акции са представени в български лева и са публично търгувани на Българска фондова борса, София. Справедливите стойности са били определени на база на техните борсови цени-продава към отчетната дата.

б) ценни книжа и облигации, които не се търгуват борсово

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки с акции на подобни дружества, коригирани за специфични фактори.

в) деривативи

Когато деривативните финансови инструменти са търгувани на борсови пазари или на ликвидни извънборсови пазари, Групата използва цените при затваряне на борсовите пазари към отчетната дата. Когато деривативните финансови инструменти, които не са търгувани на активни пазари, справедливата стойност на тези договори се определя чрез използването на техники за оценка, като се използват наблюдавани пазарни данни (ниво 2).

г) заеми в лева

Справедливата стойност на заемите се определя чрез използването на техники за оценяване.

Всички значими входящи данни за модела са основани на наблюдавани пазарни цени, а именно пазарни лихвени проценти по подобни заеми с подобен риск.

Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември, оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2023 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни имоти:				
- земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки	-	-	575 080	575 080
Активи с право на ползване:				
- летателни апарати	-	-	425 269	425 269
31 декември 2022 г.	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни имоти:				
- земи, сгради, хангари и обслужващи пристройки	-	-	546 637	546 637
Активи с право на ползване:				
- летателни апарати	-	-	320 105	320 105

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Земи и сгради (Ниво 3)

Земите и сградите са преоценени на 31.12.2023 г.

Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Групата определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал представен в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници, които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи за да намали задълженията си.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран както следва:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	1 785 889	1 682 344
Капитал	1 785 889	1 682 344
Дълг	10 847 896	10 170 507
- Пари и парични еквиваленти	(2 263 788)	(2 180 578)
Нетен дълг	8 584 108	7 989 929
Съотношение на капитал към нетен дълг	1:4.81	1:4.75

През 2023 г. изменението на съотношението е минимално. Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения включително поддържането на определени капиталови съотношения.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Консолидираната декларация за корпоративно управление на Групата на Химимпорт АД е изготвена съгласно определените от българското законодателство изисквания и принципи за добро корпоративно управление, заложи в Националния кодекс за корпоративно управление, Търговския закон (ТЗ), Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), Закона за счетоводството (ЗС), Закона за независим финансов одит (ЗНФО) и други закони и подзаконови актове и международно признати стандарти. Декларацията за корпоративно управление е изготвена съгласно изискванията на чл. 39 от ЗС и на чл. 100н от ЗППЦК.

Декларацията за корпоративно управление на Групата на Химимпорт АД касае публичните дружества в Групата. Индивидуалните Декларации за корпоративно управление на публичните дружества от Групата представляват неразделна част от индивидуалните Доклади за дейността на дружествата за 2023 г. и са публикувани към 01.04.2024 г.

1. Информация по чл. 100н, ал. 8, т.1 и т. 2 от ЗППЦК

Внедряване, прилагане и спазване по целесъобразност принципите на Националния кодекс за корпоративно управление от Групата на Химимпорт АД

От 18 януари 2008 г. Химимпорт АД се присъединява към Националния кодекс за корпоративно управление и осъществява дейността си в съответствие с неговите принципи и разпоредби. Всички публични дружества от Групата спазват Националния кодекс за корпоративно управление по целесъобразност.

В своята дейност Групата на Химимпорт АД се ръководи от националните принципи на корпоративно управление, препоръчани за прилагане от Националната комисия по корпоративно управление, отразяващи международни стандарти за добро корпоративно управление и добри практики. Действията на ръководството на Химимпорт АД са в посока утвърждаване на принципите за добро корпоративно управление, повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и лицата, заинтересовани от управлението и дейността на Групата. Ръководството на Химимпорт АД счита, че ефективното прилагане на добрите практики за корпоративно управление допринасят за постигане на устойчив растеж и дългосрочните цели на Групата, както и за установяване на прозрачни и честни взаимоотношения с всички заинтересовани страни.

Информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от емитента в допълнение на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя, или друг кодекс за корпоративно управление

Групата на Химимпорт АД не прилага в допълнение на Националния кодекс за корпоративно управление други практики на корпоративно управление.

Обяснение от страна на емитента кои части на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя, или друг кодекс за корпоративно управление не спазва и какви са основанията за това, съответно когато емитентът е решил да не се позовава на никое от правилата на кодекса за корпоративно управление

Основният принцип за прилагане на Националния кодекс за корпоративно управление е **принципа „спазвай или обяснявай“**. Дружествата в групата се стремят да спазват препоръките на Кодекса, а в случай на отклонение, ръководство му дава разяснения относно причините за неспазването му.

Химимпорт АД представя настоящата информация по отношение спазването на Кодекса, и същата ще бъде публикувана и на електронната страница на дружеството - майка.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНОТО РЪКОВОДСТВО

Химимпорт АД е публично дружество с двустепенна система на управление. Всички членове на Управителния Съвет и на Надзорния Съвет отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността им.

Органи на управление на Дружеството майка са: Общо събрание на акционерите, Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членове на Надзорния съвет:

1. Инвест Кепитъл АД
2. ЦКБ Груп ЕАД
3. Мариана Баждарова

Членове на Управителния съвет:

1. Александър Керезов
2. Иво Каменов
3. Марин Митев
4. Никола Мишев
5. Миролjub Иванов
6. Цветан Ботев

Основни функции, задължения, структура и компетентност

Надзорният съвет на Химимпорт АД се състои от трима члена. Той осъществява регулярен контрол върху дейността на Управителния съвет относно управлението на дружеството майка като гарантира, че действията на УС увеличават изгодата на акционерите и съдействат за прилагане на принципите на добро корпоративно управление в Дружеството майка. Надзорният съвет при нужда, може да предприеме необходимите проучвания, за подпомагане на изпълнението на задълженията си чрез консултации с експерти. Надзорният съвет назначава и освобождава членовете на Управителния съвет като определя границите на делегираните им правомощия, начина на прилагане на правомощията им и честотата, с която се отчитат пред него. Надзорният съвет прави оценка на цялостното представяне на дружеството майка, обръщайки специално внимание на информацията получавана от Управителния съвет и периодично прави сравнение между постигнатите и планираните резултати, както и анализ на причините за това. Надзорният съвет наблюдава и контролира процеса на разкриване на информация за Дружеството майка.

Надзорният съвет е включил ограничения в своите вътрешни правила относно максималния брой на дружествата, в които членовете на Управителния и Надзорния съвет на „Химимпорт“ АД участват в управителни и контролни органи, участието в които се счита за приемливо, с оглед изискването за ефективно изпълнение на задълженията като член на съветите на дружеството. Надзорният съвет е определил критерии, които разграничават участията в други търговски дружества, в зависимост от заеманата позиция в тях и времето, което всяка от позициите изисква за изпълнение на съответните задължения.

Спазвайки изискванията на ЗППЦК и Устава на дружеството майка, Надзорният съвет при необходимост преразглежда структурата на Управителния съвет, разпределението на задълженията, правомощията и определеното възнаграждение на всеки от членовете на Управителния съвет и при необходимост предприема мерки по промяната им.

При осъществяване на дейността си, членовете на Надзорния съвет са длъжни да изпълняват задълженията си с грижата на добрия търговец по начин, който обосновано считат, че е в интерес на всички акционери на дружеството майка и като ползват само информация, за която обосновано считат, че е достоверна и пълна, както и да проявяват лоялност към дружеството майка по смисъла на ЗППЦК.

НС на дружеството майка е подпомаган от Одитен комитет. Структурата и функциите на комитета са определени в Правилата за дейността на одитния комитет на Химимпорт АД.

Управителният съвет на Химимпорт АД се състои от шест члена. Компетенциите, правата и задълженията на Управителния съвет се осъществяват въз основа на законовите разпоредби,

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

разпоредбите на действащия в дружеството майка устав, на правилника за неговата работа, одобрен от Надзорния съвет. Управителният съвет докладва за дейността си пред надзорния съвет на дружеството майка най-малко веднъж на три месеца. Управителният съвет уведомява незабавно председателя на надзорния съвет за всички настъпили обстоятелства, които са от съществено значение за дружеството майка. Управителният съвет предоставя на надзорния съвет годишния финансов отчет, доклада за дейността и доклада на регистрирания одитор, както и предложението за разпределение на печалбата, което ще направи пред общото събрание на акционерите.

Управителният съвет управлява в съответствие с установените визия, цели и стратегия на Химимпорт АД.

Членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

Избор и освобождаване на членове на съветите

Членовете на **Надзорния съвет** се избират и освобождават от общото събрание на акционерите, съгласно закона и Устава на Дружеството майка.

Членовете на **Управителния съвет** се избират от Надзорния съвет, който определя тяхното възнаграждение и може да ги замени по всяко време.

Възнаграждения на Управителния и Надзорния съвети

Общото събрание е утвърдило, разработена от Надзорния съвет, политика за възнагражденията на Управителните и Надзорните органи на дружеството майка.

Химимпорт АД може да изплаща на членовете на Надзорния съвет и Управителен съвет на дружеството майка както постоянно (фиксирано), така и променливо възнаграждение под формата на премии, бонуси, облаги свързани с пенсиониране, и други материални стимули, които се дават въз основа на критерии за оценка на изпълнението на дейността. Частта на постоянното възнаграждение в общия размер на възнаграждението следва да позволява прилагането на гъвкава политика от страна на дружеството майка относно променливото възнаграждение на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на дружеството.

През 2023 г. Дружеството майка ще актуализира политика си с препоръката на Кодекса, възнагражденията на членовете на НС да съответства на техните дейност и задължения и да не се обвързва с резултатите от дейността на дружеството и ще я предложи на Общото събрание за одобрение.

В политиката се спазват следните основни принципи и критерии:

- Съответствие на възнагражденията с реализирането на бизнес целите и стратегията за развитие на дружеството майка, защитата на интересите и утвърждаването на ценностите на "Химимпорт" АД;
- Осигуряване на възнаграждение, което да позволи привличането, задържането и мотивирането на членове на съветите с необходимите качества за успешно управление и развитие на дружеството майка.
- Недопускане на дискриминация, конфликт на интереси и неравностойно третиране на членовете на Надзорния и Управителния съвет на дружеството майка при определяне и договаряне на възнагражденията;
- Отчитане на задълженията и приноса на всеки един от членовете на Управителния съвет в дейността и резултатите на дружеството майка.

Ръководството оповестява възнагражденията на членовете на Управителния съвет в съответствие със законовите норми и устройствените актове на дружеството майка регулярно във всеки тримесечен финансов отчет. Акционерите имат лесен достъп до информацията за възнагражденията.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Конфликт на интереси

Членовете на Надзорния и Управителния съвет избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси.

Процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси са регламентирани в устройствените актове на дружеството майка.

Комитети

В дружеството функционира Одитен комитет съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит относно предприятия от обществен интерес.

На Общо събрание на акционерите на дружеството проведено на 30.11.2023 г. по предложение на Управителния съвет, акционерите на Химимпорт АД избраха за членове на Одитния комитет следните лица: проф. Евгени Евгениев (председател), доц. др. Джеймс Йоловски и Магдалена Илкова на основание чл. 107 от ЗНФО (обн. ДВ, бр. 95 от 29.11.2016 г.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРОВЕЖДАНЕТО НА ОДИТ И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Дружествата от Групата имат разработена и функционираща система за вътрешен контрол и управление на риска, която гарантира правилното идентифициране на рисковете, свързани с дейността на Групата и подпомага ефективното им управление, обезпечава адекватното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация.

Вътрешният контрол и управлението на риска са динамични и итеративни процеси, осъществявани от управителните и надзорните органи, създадени да осигурят разумна степен на сигурност по отношение на постигане на целите на организацията в посока постигане на ефективност и ефикасност на операциите; надеждност на финансовите отчети; спазване и прилагане на съществуващите закони и регулаторни рамки.

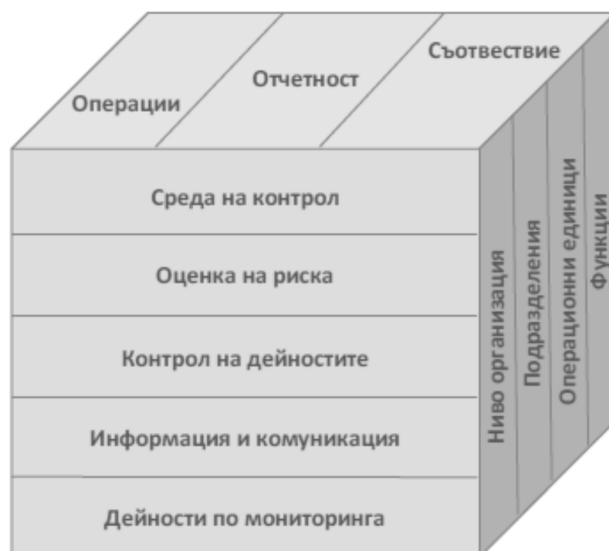
Основните компоненти на системите за вътрешен контрол са:

- среда на контрол
- оценка на риска
- контрол на дейностите
- информация и комуникация
- дейности по мониторинга

Тези компоненти са релевантни към цялостната организация и към отделните ѝ нива и подразделения, или отделните операционни единици, функции или други нейни структурни елементи, като тази връзката е представена чрез „Куб на COSO“¹

¹ Комитетът на спонсиращите организации на комисията Treadway (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - COSO) - Базова концепция за вътрешен контрол

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Една от основните цели на въведената системата за вътрешен контрол и управление на риска е да подпомага мениджмънта на дружествата и други заинтересовани страни при оценка на надеждността на финансовите отчети на дружествата.

Одитните комитети прилагат изискванията на Етичния кодекс на професионалните счетоводители за ротация на регистрираните одитори при изготвянето на предложенията и препоръки при избора на външните одитори. Осигуряват надзор на дейностите по вътрешен одит и следят за цялостните взаимоотношения с външния одитор, включително естеството на несвързани с одита услуги, предоставяни от одитора на дружеството майка.

Регистрирани одитори се избират от отделните общи събрания на акционерите на различните дружества, за извършване на независим финансов одит на годишните финансови отчети на дружествата за 2023 г. съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит.

Независимият финансов одит обхваща процедури за постигане на разумна степен на сигурност:

- за спазване на принципите на счетоводството съгласно приложимата счетоводна база;
- доколко счетоводната политика на одитираното предприятие е целесъобразна за неговата дейност и е съвместима с приложимата счетоводна база и счетоводните политики, използвани в съответния отрасъл;
- за последователността на прилагането на оповестената счетоводна политика съгласно приложимата счетоводна база;
- за ефективността на системата на вътрешния контрол, ограничена до постигане целите на одита;
- за процеса на счетоводното приключване и изготвянето на финансовия отчет;
- за достоверността и необходимата за потребителите обхватност на представената и оповестена във финансовия отчет информация съгласно приложимата счетоводна база.
- за съответствието между информацията във финансовия отчет и тази в доклада за дейността на ръководството на одитираното предприятие, както и всяка друга информация, която органите на управление на предприятието предоставят заедно с одитирания финансов отчет.

С оглед обезпечаване ефективността на работата на външните одитори на Дружествата от Групата прилагат Мерки за осигуряване ефективното изпълнение на задълженията на одиторите на дружеството майка въз основа на изискванията на Закона за независимия финансов одит.

Регистриран одитор, избран от общото събрание на акционерите на Химимпорт АД за извършване на независим финансов одит на годишния финансов отчет на дружеството майка за 2023 г., е одиторско дружество РСМ БГ ООД, вписано под номер 173 в специалния регистър към КПНРО.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

Ръководството на Химимпорт АД гарантира равнопоставеното третиране на всички акционери на компанията, включително миноритарни и чуждестранни.

Дружеството майка прилага утвърдени Правила за организирането и провеждането на редовните и извънредните Общи събрания на акционерите на дружеството майка.

Дружеството майка осигурява защита на правата на акционерите си чрез:

- създаване на улеснения за акционерите да участват ефективно в работата на Общите събрания на акционерите чрез своевременно оповестяване на материалите за ОСА, на следните сайтове: www.x3news.com, www.investor.bg както и на www.chimimport.bg.
- провеждане на прозрачни процедури относно свикване и провеждане на Общи събрания на акционерите - редовни и извънредни заседания;
- изготвени процедури по представителство на акционер в Общото събрание, включително представяне на образци от пълномощни на български и английски език;
- възможност за участие в разпределението на печалбата на дружеството майка, в случай, че Общото събрание на акционерите приеме конкретно решение за разпределяне на дивидент;
- провеждане на политика към подпомагане на акционерите при упражняването на техните права.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРОЦЕДУРИ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Дружеството майка е приело правила за вътрешната информация и вътрешните за дружеството майка лица, които регламентират и задълженията, реда и отговорността за публично оповестяване на вътрешна информация за Химимпорт АД, забрана за търговия с вътрешна информация и манипулиране на пазара на финансови инструменти. Публичната информация, засягаща дейността на Химимпорт АД е представена на вниманието на Комисията за финансов надзор, Българската фондова борса – София АД и инвестиционната общност, като информацията се разпространява до обществеността чрез информационната агенция X3 NEWS - www.x3news.com. Химимпорт АД актуализира регулярно корпоративната си електронна страница www.chimimport.bg на български и английски език, съобразена по структура и обем на предоставяната информация с препоръките на Националния кодекс и утвърдените добри практики относно системите за разкриване на информация. На електронната страница могат да бъдат намерени обща информация относно дружеството майка и сферите на дейност на всички компании от икономическата група, актуални данни относно финансовото и икономическо състояние на дружеството, включително междинните и годишни финансови отчети на Химимпорт АД на индивидуална и консолидирана база, както и информация относно структурата на икономическата група, корпоративното ръководство и управление на компанията, корпоративните документи, изготвени и приети от Управителния съвет на дружеството майка и емитираните ценни книжа. Всички акционери, инвеститори и заинтересувани лица могат да получат информация относно предстоящите и вече проведените важни корпоративни събития, заседания на общото събрание на акционерите и планираната инвестиционна политика на дружеството майка.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА И ПРИЗНАВАНЕ НА ТЕХНИТЕ ПРАВА И ИНТЕРЕСИ

Групата не е разработило собствени правила за отчитане интересите на заинтересованите лица, но по всички въпроси, които пряко или непряко ги касаят, се извършват съответните съгласувателни процедури.

Химимпорт АД идентифицира като заинтересовани лица с отношение към неговата дейност всички лица, които не са акционери и които имат интерес от икономическия просперитет на групата:

- собственици на облигации,
- работници и служители,
- клиенти,
- доставчици,
- банки – кредитори;
- обществеността, като цяло.

В своята политика спрямо заинтересованите лица, Групата се съобразява със законовите изисквания и принципите на прозрачност, отчетност и бизнес етика. На заинтересованите лица се предоставя необходимата информация за дейността на Групата, актуални данни за финансовото състояние и всичко, което би спомогнало за правилната им ориентация и вземане на информирано и обосновано решение.

2. Информация по чл. 100н, ал. 8, т. 3 от ЗППЦК

Характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска

Вътрешен контрол и управление на риска

Управителният съвет носи отговорност за системите за вътрешен контрол и управление на риска на Дружеството - майка и следи за тяхното ефективно функциониране. Тези системи са създадени с цел да управляват, но не биха могли да елиминират напълно риска от непостигане на заложените бизнес цели. Те могат да предоставят само разумна, но не и пълна сигурност за липсата на съществени неточности или грешки. Управителният съвет е изградил непрекъснат процес за идентифициране, оценка и управление на значителните рискове за Дружеството - майка.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Вътрешен контрол

Всяка година Групата преглежда и потвърждава степента на съответствие с политиките на Националния кодекс за корпоративно управление.

За всички значителни планове и програми на Групата се изисква да са получили одобрение от Управителния съвет. Предвидени са прагове на правомощията, за да се гарантира, че са получени подходящите одобрения.

В Групата действат финансови политики, контроли и процедури, които се преразглеждат и актуализират редовно.

Основните дейности, които обхваща системата на вътрешния контрол на Групата, са:

- контрол при функциониране на текущото счетоводство и документооборота на Групата;
- поддържане на висока компетентност на персонала, зает с финансови и отчетни функции;
- контрол относно съдържание, достоверност и своевременност на финансовите отчети;
- пълнота на обхвата и надеждност на финансовата информационна система;
- законосъобразно изпълнение на данъчните и осигурителните задължения;
- опазване и съхранение на активите;
- контрол върху разпоредителни действия с активи и ресурси.

В групата функционира система за вътрешен контрол и управление на риска, която гарантира ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация. Системата за вътрешен контрол е изградена и функционира и с оглед идентифициране на рисковете, съпътстващи дейността на групата и подпомагане тяхното ефективно управление.

Етичният кодекс на поведение на служителите на Химимпорт АД, определящ необходимите нива на етика и поведение, се комуникира със служителите и при промени в него се правят обучения за тях.

Ръководството носи отговорността за осигуряване подходящо поддържане на счетоводните данни и на процесите, които гарантират, че финансовата информация е уместна, надеждна, в съответствие с приложимото законодателство и финансовите отчет и докладите за дейността се изготвят и публикуват от Дружеството - майка своевременно. Ръководството на Дружеството - майка преглежда и одобрява финансовите отчети, за да се гарантира, че финансовото състояние и резултатите на Дружеството- майка са представени достоверно и коректно.

Финансовата информация, публикувана от Групата, е обект на преглед от Надзорния съвет.

Годишен преглед на вътрешната контролна среда се извършва от Управителния Съвет, със съдействието на Одитния комитет.

Анализ и управление на риска

Управителният съвет определя основните рискове на Групата регулярно и следи през цялата година мерките за адресиране на тези рискове, включително чрез дейностите за вътрешен контрол и мониторинг. Анализът на риска обхваща бизнес и оперативни рискове, здраве и безопасност на служителите, финансови, пазарни и оперативни рискове, рискове за репутацията, от които групата може да бъде засегната, както и специфични области, определени в бизнес плана и бюджетния процес.

Всички значими планове, свързани с придобиване на активи или реализиране на приходи от дейността, включват разглеждането на съответните рискове и подходящ планове за действие.

По своята същност управлението на риска представлява съвкупност от процеси на идентифициране, оценка и контрол на рисковете, чрез които се осигурява изпълнението на целите на Групата на Химимпорт АД и се постига ефективно управление. Управлението на риска е системно, структурирано и своевременно, то от своя страна улеснява непрекъснатото подобряване на организацията.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Прилаганата система за управление на риска обхваща следните дейности:

- идентифициране на различните групи рискове (посочват се в докладите за дейността на групата)
- оценка и анализ на риска (посочват се в докладите за дейността на групата)
- мониторинг и процедури, които ще се прилагат за предотвратяване или намаляване на последиците от настъпване рискове.

Управлението на риска е част от вътрешната система за контрол. Целта на управлението е да открие рисковете, поставящи под съмнение функционирането на групата, да ги оцени и да намали критичните рискове. Добре управляваното поемане на риск се разглежда като предпоставка за постигането на устойчиво подобрене на дейността на организацията. Ръководството на Дружеството - майка се стреми да развива активно управление на риска, като за целта е внедрило система за управление на рисковете и насочва усилията се за нейното подобряване в съответствие с най-добрите международни практики.

Системата за управление на риска определя правомощията и отговорностите в структурните подразделения на Дружеството - майка, организацията и реда за взаимодействие при управление на рисковете, анализ и оценка на информация, свързана с рискове, изготвяне на периодична отчетност по управление на рисковете.

Системата за вътрешен контрол и системата за управление на риска непрекъснато се усъвършенстват спрямо изискванията на законодателството и добрите практики. Целите им могат да се обобщят, както следва: спазване на стратегии, планове, вътрешни нормативи и процедури за осъществяване на дейността, осигуряване на ефективно и ефикасно функциониране, надеждност на финансовото отчитане, съхраняването и опазването на активите на дружеството - майка. Управлението на риска в Химимпорт АД се осъществява от служителите на всички нива на управление и е неразделна част от оперативната дейност и системата за корпоративно управление на Дружеството - майка.

Декларация на директорите по отношение на годишния доклад за дейността и финансовите отчети

Съгласно изискванията на Кодекса, директорите потвърждават тяхната отговорност за изготвянето на Годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет и считат, че съдържанието на Годишния доклад за дейността е прозрачен, балансиран и разбираем и осигурява необходимата информация на акционерите, с цел оценяване позицията и дейността на Дружеството, бизнес модела и стратегията.

Отговорности и взаимодействие между Надзорния съвет, одитния комитет и външния одитор на компанията

В качеството си на публично дружество, съобразно Закона за независимия финансов одит и Националния кодекс за корпоративно управление в Химимпорт АД функционира Одитен комитет, който е отговорен за наблюдаване на финансовото отчитане и независимия финансов одит, както и на ефективността на функцията по вътрешен одит и системите за контроли управление на рисковете в групата.

На Общо събрание на акционерите на дружеството - майка проведено на 30.11.2023 г. по предложение на Управителния съвет, акционерите на Химимпорт АД избраха за членове на Одитния комитет следните лица: проф. Евгени Евгениев (председател), доц. др. Джеймс Йоловски и Магдалена Илкова на основание чл. 107 от ЗНФО (обн. ДВ, бр. 95 от 29.11.2016 г.)

Комитетът препоръчва за избиране регистрирания одитор, който да извърши независим финансов одит на дружеството – майка и наблюдава неговата независимост в съответствие с изискванията на закона и Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители.

Мандатът и броят на членовете на Одитния комитет се определя от Общото събрание на акционерите. Функциите и отговорностите на Одитния комитет са регламентирани в Правила за работа на Одитния комитет. Членовете на комитета имат неограничен достъп до членовете на Надзорния съвет, Управителния съвет и висшия ръководен персонал, пряко отговорни за дейностите, попадащи в обхвата на делегираните на комитета правомощия.

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Одитният комитет отчита дейността си пред Общото събрание на акционерите веднъж годишно.

Основни функции на Одитния Комитет:

- да наблюдава процесите по финансовото отчитане;
- да наблюдава ефективността на системите за вътрешен контрол;
- да наблюдава ефективността на системите за управление на рисковете;
- да наблюдава независимия финансов одит на Дружеството - майка;
- да съблюдава за независимостта на регистрирания одитор на Дружеството - майка съгласно изискванията на ЗНФО, както и наблюдение върху предоставянето на допълнителни услуги от страна на регистрирания одитор/.

3. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г.

3.1 Информация по чл. 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

През 2023 г. не са извършени промени свързани с придобиване или продажба на акции на Дружеството майка, които достигат, надхвърлят или падат под една от следните граници от 10 %, 20 %, 1/3, 50 % и 2/3 от правата на глас на Дружеството майка за периода по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Регистрираният акционерен капитал на Дружеството майка към 31 декември 2023 г. се състои от 239 646 267 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Обикновените акции на Дружеството майка са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на 1 (един) глас и ликвидационен дял.

Списъкът на основните акционери, притежаващи повече от 5 % от акции от капитала на Дружеството майка, е представен както следва:

	Акции обикновени към 31.12.2023 г. брой	Акции обикновени към 31.12.2023 г. %
Инвест Кепитъл АД	173 487 247	72.39%
Други юридически лица ненадвишаващи 5%	46 439 942	19.38%
Физически лица и глобални попечители ненадвишаващи 5%	19 719 078	8.23%
ОБЩО	239 646 267	100.00%

3.2 Информация по чл. 10, параграф 1, буква "г" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права.

Химимпорт АД няма акционери със специални права на контрол.

3.3 Информация по чл. 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа.

Няма ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството - майка финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа.

3.4 Информация по чл. 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

Органите за управление на Дружеството - майка са :

- Общо събрание на акционерите;
- Надзорен съвет;
- Управителен съвет.

Общото събрание избира и освобождава членовете на Надзорния съвет и определя възнагражденията и тантиемите им.

Членовете на Управителния съвет се назначават от Надзорния съвет, който може да ги замени по всяко време. Едно лице не може да бъде едновременно член на Управителния и Надзорния съвет на Дружеството. Членовете на Управителния съвет могат да бъдат преизбрани без ограничение.

За членове на Управителния съвет на „Химимпорт“ АД могат да бъдат избирани само лица, които отговарят на изискванията на закона, а именно:

- да бъдат дееспособни физически или юридически лица;
- към момента на избора да не са осъдени с влязла в сила присъда за престъпления против собствеността, против стопанството или против финансовата, данъчната и осигурителната система, извършени в Република България или в чужбина, освен ако са реабилитирани;
- да не са били членове на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните 2 години, предхождащи датата на решението за обявяване на несъстоятелността, ако са останали неудовлетворени кредитори;

Изменения и допълнения в Устава на дружеството - майка се приемат от общото събрание на акционерите.

3.5 Информация по чл. 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

Размерът на капитала може да бъде изменян по реда, определен в закона и в устава на Дружеството - майка. Решението за изменение следва да съдържа изискуемите от закона реквизити.

Решението за увеличаване на капитала се взема от Общото събрание или от Управителния съвет, в рамките на овластяването по чл. 17 от Устава на Дружеството майка.

Ако новите акции се продават по цена, по-висока от номиналната, тяхната емисионна стойност се определя с решението за увеличаване на капитала.

Всеки акционер има право да придобие част от новите акции, която съответства на неговия дял в капитала преди увеличението, освен когато това право е ограничено съгласно закона (чл. 113, ал. 2, т. 2 от Закона за публично предлагане на ценни книжа).

В случай на увеличаване на капитала чрез капитализиране на неразпределени печалби и други активи с издаване на нови акции, последните се придобиват от акционерите безплатно съразмерно с вече притежаваните акции.

В решенията за увеличаване на капитала по чл. 17 Управителният съвет определя: размера и целите на увеличението; броя и вида на новите акции, правата и привилегиите по тях; срока и условията за прехвърляне на правата по смисъла на § 1, т. 3 от ЗППЦК, издадени срещу съществуващите акции; срока и условията за записване на новите акции; размера на емисионната стойност и срока и условията за заплащането ѝ; инвестиционния посредник, на който се възлага осъществяването на

КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

подписката; както и определя всички други параметри и обстоятелства, предвидени в нормативните актове или необходими за осъществяване на съответното увеличение на капитала.

Намаляване на капитала

Намаляването на капитала се извършва по решение на Общото събрание на акционерите чрез намаляване на номиналната стойност на акциите или чрез обезсилване на акции.

Обезсилване на акциите се допуска само чрез изкупуване от дружеството- майка на собствени акции, при условията и съгласно ТЗ.

4. Състав и функции на административните, управителните и надзорните органи

Надзорният съвет на Химимпорт АД се състои от 3 членове, които са избрани от Общото събрание на акционерите, за мандат от пет години.

Надзорният съвет изпълнява своята дейност в съответствие с Устава на Акционерно дружество Химимпорт и Правилника за работата на Надзорния съвет на Акционерно дружество Химимпорт.

Управителният съвет на Химимпорт АД се състои от 6 членове, които са избрани от Надзорния съвет и са с мандат от пет години.

Управителният съвет осъществява своята дейност в съответствие с Устава на Акционерно дружество Химимпорт и Правилника за работата на Управителния съвет на Акционерно дружество „Химимпорт.

При изпълнение на своите задачи и задължения Надзорният и Управителният съвети се ръководят от законодателството, устройствените актове на дружеството - майка и стандартите за почтеност и компетентност.

Управителният съвет:

- управлява и представлява Химимпорт АД;
- ръководи оперативната дейност на Дружеството - майка;
- приема планове и програми за дейността на Дружеството - майка;
- приема организационно-управленската структура на Дружеството - майка;
- взема всички решения, които не са в изричната компетентност на Общото събрание на акционерите и Надзорния съвет;
- взема решения за увеличаване и намаляване на капитала на Дружеството - майка при условията на Устава на Дружеството – майка.

Управителният съвет, с одобрението на Надзорния съвет:

- приема и предлага за одобрение от Общото събрание на акционерите годишния счетоводен отчет и доклада за дейността на Групата;
- въз основа на финансовите резултати от дейността на Групата в края на счетоводна та година, прави предложение за разпределение на печалбата.

Членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

Членовете на Надзорния и Управителния съвет в своята дейност прилагат принципа за избягване и недопускане на реален или потенциален конфликт на интереси. Всеки конфликт на интереси следва да бъде разкриван пред Надзорния съвет. Членовете на Управителния съвет следва да информират Надзорния съвет относно това дали директно, индиректно или от името на трети лица имат съществен интерес от каквито и да е сделки или въпроси, които оказват пряко влияние върху Групата.

5. Описание на политиката на многообразие

Химимпорт АД, набелязва и препоръчва за избиране от Надзорния съвет, кандидати за членове на Управителния съвет, като взема предвид баланса на професионални знания и умения, разнообразните квалификации и професионален опит на членовете в състава на съвета, необходими за управлението на Дружеството майка.

Консолидирана нефинансова декларация

Настоящата консолидирана нефинансова декларация е изготвена в съответствие с изискванията на чл. 48 от Закона за счетоводството и е неразделна част от Годишния консолидиран доклад за дейността на Химимпорт АД за 2023 г.

Ръководството на Химимпорт АД декларира своята Политика за социална отговорност, която е документирана, прилагана, поддържана и съобщена на всички нива в структурата на фирмата.

Политиката за социална отговорност на Химимпорт АД е насочена към извършване на дейностите в условията на стратегическо управление, което допринася за устойчиво икономическо развитие, коректни и етични трудови отношения с работниците и служителите, техните семейства и обществото като цяло с цел подобряване на качеството на живот.

Ръководството се ангажира да създава необходимите условия за спазване изискванията на Система за социална отговорност и за активното съдействие на ръководния и изпълнителски персонал в нейното развитие.

Ръководните принципи на Химимпорт АД по отношение на социалната отговорност включват:

- спазване на приложимите национални закони и други изисквания и зачитане на международните актове и тяхното тълкуване в областта на социалната отговорност;
- недопускане на детски труд в противоречие с трудовото законодателство;
- недопускане на участие или съдействие за използването на принудителен или задължителен труд;
- недопускане на трафик на хора;
- осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на своите служители;
- уважение и зачитане на правата на човека и неговите основни свободи определени в Всеобщата декларация за правата на човека;
- защита на общоприетите човешки ценности;
- развитие и мотивиране на персонала;
- осигуряване на сигурност в разплащанията;
- поддържане на адекватно заплащане на труда с навременно плащане на работните заплати, данъците и видовете осигуровки на служителите и работниците;
- осигуряване ефективност на документирането, изпълняването, поддържането и разпространението на политиката в достъпна разбираема форма до всички служители, включително ръководен, технически и изпълнителски персонал, както и до подизпълнители и доставчици.

I. Бизнес модел

За вече 75-годишно съществуване „Химимпорт” АД се превърна от успешно външнотърговско предприятие, специализирано в търговията с химически продукти, в мащабна холдингова компания, която обединява близо 70 дъщерни и асоциирани дружества, осъществяващи дейност в различни сектори от икономиката на България.

Приоритетните инвестиции на компанията са съсредоточени в следните отрасли:

- Банкови услуги, финанси, застраховане и пенсионно осигуряване;
- Добив на нефт и газ;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти;
- Изграждане на мощности в областта на нефтопреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт, пристанищна инфраструктура;
- Секюритизация на недвижими имоти и вземания;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комисионна, логистична и складова дейност.

Основната стратегия и инвестиционната политика на „Химимпорт” АД са съсредоточени върху позиционирането на групата като значим партньор при обслужването на традиционните за страната и региона търговски потоци. В частност това мотивира навлизането на групата в сектори като транспорт, селско стопанство, финансови операции и недвижими имоти. Финансовият сектор е друга област, където групата се стреми да предложи пълен спектър услуги на клиентите си.

Бизнес моделът на групата е изграден с цел изпълнение на дефинираната по-горе стратегия за развитие базирана на поддържането и разширяването на водещата роля на групата в секторите, идентифицирани като важни за българската икономика.

Някои от по-конкретните цели, поставени от ръководството на Химимпорт АД, са:

- поддържане на високи темпове на растеж на активите и собствения капитал на групата, което е свързано с осигуряване на стабилна дългосрочна възвръщаемост на акционерите;
- утвърждаване на „Химимпорт” АД като холдинг със сериозно присъствие в икономиката на

България и на Централна и Източна Европа;

- поддържане на лидерска позиция сред публичните дружества в България и подобряване на международната известност на групата.

II. Описание на политиките

За Химимпорт АД е от приоритетно значение да съблюдава високи стандарти във всички свои делови взаимоотношения. В процедурите на дружеството - майка са заложили механизми, които гарантират на висшия управленски състав и на всички заинтересовани страни адекватното и ефективно функциониране на системите за вътрешен контрол, управление на риска, отчетност и прозрачност.

Групата прилага ясна и категорична политика, както и прозрачни процедури за оценка, избор и взаимодействие със своите партньори, доставчици, клиенти и всички заинтересовани страни. Освен осигуряването на надеждни и висококачествени продукти и услуги, служителите на Химимпорт АД имат за цел да обслужват прецизно потребностите, правата и интересите на нашите клиенти, да търсят взаимна изгода, да спазват закона и вътрешните правила и да работят при пълна поверителност, съгласно изискванията на действащото законодателство в страната. Химимпорт АД влага сериозни ресурси и усилия, за да проучи, формулира и подбере подходящите решения, с които да предотврати възникването на всеки срещнат в практиката проблем.

Етичен бизнес кодекс на Химимпорт АД

С цел контрол върху етичните аспекти на работата на служителите на Химимпорт АД, в Кодекса за поведение и професионална етика на групата е заложена система от правила, които системно се актуализират и допълват. В кодекса са залегнали принципите на честност, лоялност и съвестност, както и строги изисквания към поведението на служителите по отношение на тяхната лична и професионална етика. Той съдържа правила и норми, които дават насока на служителите в ежедневната им работа и задава общия тон на взаимоотношенията им както в рамките на групата, така и с трети страни.

Политика за борба против корупцията

Химимпорт АД не толерира каквато и да е форма на подкуп или корупция. В частност, групата приема да се въздържа от всякакви действия и поведение, които биха могли да бъдат възприети като активен или пасивен подкуп.

Служителите са задължени да спазват Закона за мерките срещу прането на пари, Правилника за приложение на Закона за мерките срещу прането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на терористична дейност и вътрешните правила за контрол и предотвратяване на пране на пари и финансиране на терористична дейност.

Прилагат се изпитани процедури, които гарантират активите на групата и предотвратяват търговията с вътрешна информация и евентуални злоупотреби от страна на служителите. Освен с грижа за клиента, бизнес партньорите, властите и обществото, всички служители на Химимпорт АД се ангажират и с това да осигурят справедливо отношение към всички свои колеги, както и да се придържат стриктно към изискванията на Закона за защита от дискриминация.

Ръководството съзнава, че неговият професионален и житейски пример има по-голямо въздействие върху служителите отколкото казаните или написани думи. Ето защо всеки един от тях се стреми да бъде пример за подражание по отношение на професионалната си етика и високите си морални качества, а в служебните си задължения да се ръководи от ценности като честност, справедливост, прецизност, лоялност, уважение и благоразумие. Ръководството споделя вярата, че доброто корпоративно управление не се изчерпва единствено с покриване на заложените в законовата рамка изисквания, а е преди всичко въпрос на дълбока вътрешна убеденост. За Химимпорт АД доброто корпоративно управление предполага на първо място уважение към акционерите, които са гласували доверие на ръководството, както и осъзнаване на непосредствените и дългосрочните ползи от управленската прозрачност.

Политика по отношение на служителите

Водени от предизвикателствата на съвременната пазарна среда и в отговор на повишаващите се изисквания, ръководството вярва, че успешен бизнес и стабилно развитие са възможни само чрез фокусиране върху качеството в целия аспект от дейности на Химимпорт АД.

Като един от най-крупните работодатели в страната, осигуряващ заетост на близо 5 000 души, Химимпорт АД съзнава, че начинът, по който се отнася със своите служители и социалните придобивки, които им осигурява, са сред основните механизми, чрез които групата може да работи за общественото благо. Затова от самото си създаване групата инвестира в непрекъснатото усъвършенстване на човешките си ресурси, като прилага прецизни методи за подбор, обучение, оценка и възнаграждаване на персонала. Тези практики стъпват върху убеждението на ръководството, че хората са най-ценният й актив и основната предпоставка за бъдещ растеж.

Химимпорт АД и групата отдават огромно значение на:

- Подбора на кандидатите за работа въз основа на личните им качества и заслуги, базиран на внимателна оценка на познанията, компетентността и професионализма на потенциалните служители. Дава равен шанс на всички достойни кандидати да станат част от екипа й без оглед на техния пол, етнически произход, обществено положение, вярвания, политически възгледи или каквито и да е било други фактори, които нямат отношение към техния професионализъм и умения.
- Осигуряването на равни възможности за обучение и кариерно развитие на всички служители без оглед на настоящата им позиция.
- Създаването на работна среда, която цени, признава и възнагражда усилията и постиженията, които са и сред основните ценности на организацията.

Развитие на потенциала на служителите

Химимпорт АД се стреми да насочва служителите си към бизнес дейности, които биха позволили пълното разгръщане на техния потенциал и осъществяване на техните лични и професионални амбиции. Акцентира се и върху развитието на качества, които позволяват непрекъснатото израстване на служителите и оттам – на цялата организация.

Политиката за развитие на персонала в Химимпорт АД дава възможност на служители от всички йерархични нива, които са доказали професионалните си качества, да бъдат повишавани не само в рамките на същото управление/ клон, но и да бъдат преназначавани на други позиции в организацията, стига да притежават изискваните за новата длъжност опит и професионални качества.

Не на последно място, за Химимпорт АД е от огромно значение да задържи и да развива кадрите си и последователно полага усилия в тази посока. През цялата година се организират програми за развитие на персонала, чиято цел е проучването и усъвършенстването на професионалните качества на служителите и пълното разгръщане на техния потенциал.

Оценка на представянето и развитието

Цялостното представяне на една компания безспорно зависи от индивидуалното представяне и постижения на работещите в нея служители. Следователно за групата е изключително важно обективното оценяване на приноса на всеки един служител, което се извършва по време на годишната оценка на представянето и развитието. Годишната оценка има за цел да определи възнаграждение на служителите, което съответства на представянето им и да спомогне за непрестанното усъвършенстване на уменията им.

Самата процедура за годишно оценяване гарантира прозрачност и обективност. Тя позволява оценяване на служителите въз основа на позицията, която заемат и взима предвид различното естество на изпълняваните задължения. Системата за оценяване не разглежда единствено степента на покриването на заложените цели, а обръща внимание и на начина, по които са изпълнени задачите. По този начин се насърчава комуникацията между оценител и оценяван и се поощрява професионалното и личностното развитие на всеки служител.

Трудово възнаграждение и социални придобивки

Политиката на заплащане и допълнителни социални придобивки е разработена с цел привличане, наемане и задържане на висококвалифицирани кадри. Тя се основава на следните принципи: - вътрешно равновесие, признание на личните качества на всеки служител, възнаграждение, съответстващо на представянето и конкурентност.

В рамките на 2023 година продължи тенденцията служители на групата да се възползват от предоставените възможности за допълнителна академична квалификация, а именно обучение по магистърски програми в един от водещите финансово застрахователни университети.

В не малка част от дружествата от групата:

- се осъществява допълнително доброволно пенсионно осигуряване на служителите в ПООД „ЦКБ Сила“ в размер до 60 лева месечно.
- предоставят се допълнителни дни платен отпуск на дългогодишните служители: за работа над 5 години съответства на един допълнителен ден, а за 10 години – два дни.
- има сключени договори за извършването на периодични профилактични медицински прегледи, съгласно Наредба № 3/1987 г. за провеждане на преглед от офталмолог за работещите с видеодисплей над 4 часа дневно.

Нашите ценности:

- справедливост – Равни възможности за развитие.
- качество- Стремим се към съвършенство във всяко начинание
- уважение- към нашите колеги, клиенти и съграждани
- екипност - успяваме, когато сме заедно
- доверие- то прави и невъзможното постижимо
- социална отговорност- работим с грижа към обществото
- ефективност- търсим новаторски идеи в стремежа си да се усъвършенстваме
- креативност - стремим се винаги да постигаме целите си.

III. Основни рискове свързани с екологичните и социалните въпроси

Успехът на всеки бизнес е неразривно свързан с благоденствието на общността, в чиито рамки той развива своята дейност. Ето защо ежедневните действия на Химимпорт АД са подчинени на най-висшите етични принципи и на непоколебимото желание на компанията да даде своя значим принос към развитието на българското общество. Химимпорт АД също така приветства и нови възможности за инициативи, които облагодетелстват местните общности и повишават гражданското самосъзнание сред служителите ѝ.

Политика на компанията по опазване на околната среда се състои в:

1. Изпълнение на дейностите по начин, гарантиращ опазването на околната среда
2. Анализ и оценка на въздействието върху природата в следствие от дейността на всички дружества в Групата
3. Вземане на предпазни мерки срещу потенциално замърсяване на околната среда
4. Спазване на всички закони и правила, както и вътрешните разпоредби, приети от Групата, насочени към екологичното равновесие.

Основните екологични рискове, които имат отношение към дейностите в Групата са свързани с неспазване на екологичните норми и установени правила.

Основният социален риск пред, който е изправена Групата е риска от увеличението на средната възраст на персонала. Други рискове свързани със служителите са: риск от текучество и риск от ниска квалификация на новопостъпилите персонал.

Групата отчита значението на екологичните въпроси и на климатичния риск като се стреми да изпълнява дейностите си по начин, гарантиращ опазването на околната среда и да спазва всички закони и правила, насочени към екологичното равновесие. Предвид банките, които са част от Групата, се счита, че те като цяло могат да играят важна роля за свеждане до минимум въздействието върху изменението на климата, чрез своите клиенти.

Групата полага усилия да минимизира и своето пряко въздействие върху околната среда и дава приоритет на рационалното потребление на природни ресурси.

През годината Банковия сектор Групата стартира процес по преразглеждане на своята стратегия, като целта е да включи раздел свързан със зелено кредитиране.

Групата отчита значението на екологичните въпроси и на климатичния риск като се стреми да изпълнява дейностите си по начин, гарантиращ опазването на околната среда и да спазва всички закони и правила, насочени към екологичното равновесие. Банките като цяло могат да играят важна роля за свеждане до минимум въздействието върху изменението на климата, чрез своите клиенти, като Групата полага усилия да минимизира и своето пряко въздействие върху околната среда и дава приоритет на рационалното потребление на природни ресурси.

Несъмнено справянето с рисковете, произтичащи от изменението на климата и влошаването състоянието на околната среда и постигане на цели за устойчива икономика, ще бъде сред основните предизвикателства за Групата през следващите години. В контекста на променяща се регулаторна рамка, която постави още по-голям акцент върху темата за климатичния риск и изискванията за устойчиво отчитане.

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

Оповестяване във връзка с член 8 на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламент за таксономията)

За Банковата дейност:

Оповестяване в съответствие с чл. 8 от Регламент (ЕС) 2020/852 (Регламент за таксономията) и Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178

Обобщение на КПР, които кредитните институции трябва да оповестят, съгласно чл. 8 от Регламента за таксономията

		Обща стойност на екологично устойчивите активи в хил. лева - Total environmentally sustainable assets	КПР **** КР1****	КПР ***** КР1*****	% на обхващане (от общата стойност на активите)*** % coverage (over total assets)***
Основен КПР Main KPI	Съотношение на екологично устойчивите активи (ОЕА) - размер към определена дата (наличност) Green asset ratio (GAR) stock	-	-	-	0%
		Обща стойност на екологично устойчивите дейности Total environmentally sustainable activities	КПР КР1	КПР КР1	% на обхващане (от общата стойност на активите) % coverage (over total assets)
Допълнителни КПР Additional KPIs	ОЕА (промяна за периода - поток) GAR (flow)	-	-	-	
	Финансови гаранции Financial guarantees	-	-	-	
	Активи под управление Assets under management	-	-	-	

За тези КПР институциите оповестяват прогнозна информация, вкл. информация за целевите стойности и подходящи разяснения на използваната методика

*** Дял в проценти на активите, обхванати от КПР, от общата стойност на банковите активи

**** на база КПР за оборота на контрагента

***** на база КПР за КР на контрагента, с изключение на дейностите по предоставяне на заеми, за които се използва общия КПР за оборота от предоставяне на заеми

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

Активи за изчисляване на ОЕА

В хил. лева	Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T														
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)						Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)						ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CCA)		
		в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)						в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)						в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)		
		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)						в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)						в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)		
			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни Of which transitional	в т.ч. спомагащи Of which enabling			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. адаптиране Of which adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни/ за адаптиране Of which transitional/adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling	
1	ОЕА - Обхванати активи, вкл и в числителя, и в знаменателя GAR - Covered assets in both numerator and denominator	2 484 345	762 006	0	0	0	0	41 854	0	0	0	0	803 861	0	0	0
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за вкл в изчислението на ОЕА Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	2 450 035	762 006	0	0	0	0	41 854	0	0	0	0	803 861	0	0	0
3	Финансови предприятия Financial corporations	893 135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Кредитни институции Credit institutions	103 665	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Заеми и аванси Loans and advances	27 783	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	21 808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Капиталови инструменти Equity instruments	54 075	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Други финансови предприятия Other financial corporations	789 470	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	в т.ч. инвестиционни посредници of which investment firms	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Капиталови инструменти Equity instruments	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	в т.ч. управляващи дружества of which management companies	3 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Капиталови инструменти Equity instruments	3200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	в т.ч. застрахователни предприятия of which insurance undertakings	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Капиталови инструменти Equity instruments	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

В хил. лева	Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T																
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)					Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)					ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CCA)						
		в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)						
		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)						
			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни Of which transitional	в т.ч. спомагачи Of which enabling				в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. адаптиране Of which adaptation	в т.ч. спомагачи Of which enabling				в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни/ за адаптиране Of which transitional/adaptation	в т.ч. спомагачи Of which enabling	
21	Нефинансови предприятия (НФП) Non-financial corporations	149 636	42 741	0	0	0	0	41 854	0	0	0	0	0	84 595	0	0	0	0
22	НФП, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ NFCs subject to NFRD disclosure obligations	149 636	42 741	0	0	0	0	41 854	0	0	0	0	0	84 595	0	0	0	0
23	Заеми и аванси Loans and advances	120 833	34 518	0	0	0	0	34 518	0	0	0	0	0	69 037	0	0	0	0
24	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	18 746	4 788	0	0	0	0	3 902	0	0	0	0	0	8 690	0	0	0	0
25	Капиталови инструменти Equity instruments	10 058	3 434	0		0	0	3 434	0		0	0	0	6 868	0		0	0
26	Домакинства Households	1 407 264	719 266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	719 266	0	0	0	0
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти of which loans collateralised by residential immovable property	719 266	719 266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	719 266	0	0	0	0
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради of which building renovation loans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	в т.ч. Заеми за МПС of which motor vehicle loans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Финансиране на органи на местното управление Local governments financing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	19 284	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Друго финансиране на органи на местно самоуправление Other local government financing	15 025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Други активи, изключени от числителя при изчисляване на ОЕА (обхванати от знаменателя) Other assets excluded from the numerator for GAR calculation (covered in the denominator)	2 597 707	1 077 351	0	0	0	0	1 125 063	0	0	0	0	0	2 202 414	0	0	0	0
34	Нефинансови предприятия (НФП) Non-financial corporations	1 955 590																
35	МСО и НФП (различни от МСП), които не са обхванати от задълженията за оповестяване по ДОНФИ SMEs and NFCs (other than SMEs) not subject to NFRD disclosure obligations	1 917 584																
36	Заеми и аванси Loans and advances	1 541 661																
37	в т.ч. заеми обезпечение с търговски недвижими имоти of which loans collateralised by commercial immovable property	896 502																
38	в т.ч. заеми за ремонт на сгради of which building renovation loans	0																
39	Дългови ценни книжа Debt securities	319 734																

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

В хил. лева		Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T																	
			Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)					Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)					ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CCA)							
			в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)							
			В т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					В т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					В т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)							
		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending		в т.ч. преходни Of which transitional		в т.ч. спомагачи Of which enabling		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending		в т.ч. адаптиране Of which adaptation		в т.ч. спомагачи Of which enabling		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending		в т.ч. преходни/ за адаптиране Of which transitional/adaptation		в т.ч. спомагачи Of which enabling		
40	Капиталови инструменти Equity instruments	56 190																		
41	Контрагенти от трети държави, които не са обхванати от задълженията за оповестяване по ДОНФИ Non-EU country counterparties not subject to NFRD disclosure obligations	38 006																		
42	Заеми и аванси Loans and advances	7 471																		
43	Дългови ценни книжа Debt securities	14 532																		
44	Капиталови инструменти Equity instruments	16 003																		
45	Деривати Derivatives	756																		
46	Междубанкови заеми при поискване On demand interbank loans	19 978																		
47	Парични средства и активи, свързани с парични средства Cash and cash-related assets	402 978																		
48	Други активи (напр. репутация, стоки и др.) Other assets (e.g. Goodwill, commodities etc.)	218 405																		
49	Обща стойност на активите в OEA Total GAR assets	5 082 052	1 839 357	0	0	0	1 166 918	0	0	0	0	3 006 275	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Други активи, не включени в изчислението на OEA Other assets not covered for GAR calculation	3 163 548																		
51	Държавни образувания Sovereigns	1 460 135																		
52	експозиции към централни банки Central banks exposure	1 678 547																		
53	Търговски портфейл Trading book	24 866																		
54	Обща стойност на активите Total assets	8 245 600	1 839 357	0	0	0	1 166 918	0	0	0	0	3 006 275	0	0	0	0	0	0	0	0
Задбалансови експозиции - предприятия, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ Off-balance sheet exposures - Corporates subject to NFRD disclosure obligations																				
55	Финансови гаранции Financial guarantees	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
56	Активи под управление Assets under management	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
57	в т.ч дългови ЦК Of which debt securities	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
58	в т.ч капиталови инструменти Of which equity instruments	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

ОЕА - информация по сектори

Разпределение по сектори - четвърто ниво по NACE (код и етикет) Breakdown by sector - NACE 4 digits level (code and label)	Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)				Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA)			
	НФП (обхванати от ДОНФИ) Non-Financial corporates (Subject to NFRD)		МСП и други НФП, които не са обхванати от ДОНФИ SMEs and other NFC not subject to NFRD		НФП (обхванати от ДОНФИ) Non-Financial corporates (Subject to NFRD)		МСП и други НФП, които не са обхванати от ДОНФИ SMEs and other NFC not subject to NFRD		НФП (обхванати от ДОНФИ) Non-Financial corporates (Subject to NFRD)		МСП и други НФП, които не са обхванати от ДОНФИ SMEs and other NFC not subject to NFRD	
	Брутна балансова стойност Gross carrying amount		Брутна балансова стойност Gross carrying amount		Брутна балансова стойност Gross carrying amount		Брутна балансова стойност Gross carrying amount		Брутна балансова стойност Gross carrying amount		Брутна балансова стойност Gross carrying amount	
	В хил. лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК) Of which environmentally sustainable (CCM)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК) Of which environmentally sustainable (CCM)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (АИК) Of which environmentally sustainable (CCA)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (АИК) Of which environmentally sustainable (CCA)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК + АИК) Of which environmentally sustainable (CCM + CCA)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК + АИК) Of which environmentally sustainable (CCM + CCA)
B07	0	0			0	0			0	0		
D35	12 685	0			12 685	0			25 370	0		
G47	0	0			0	0			0	0		
J61	1 216	0			0	0			1 216	0		
K64	0	0			0	0			0	0		
L68	29 170	0			29 170	0			58 339	0		

ОЕА - КПР информация по сектори

% от общата стойност на обхванатите активи в знаменателя - % (compared to total covered assets in the denominator)	Disclosure reference date T													
	Climate Change Mitigation (CCM)				Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA)				Proportion of total assets covered	
	Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					
	Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					
		Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling			Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling			Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling
1	ОЕА - Обхванати активи, включени и в числителя, и в знаменателя - GAR - Covered assets in both numerator and denominator	0.307	-	-	-	0.017	-	-	-	0.324	-	-	-	0.301
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за включване в изчисляването на ОЕА - Loans and advances, debt securities and equity instruments not HT eligible for GAR calculation	0.311	-	-	-	0.017	-	-	-	0.328	-	-	-	0.297
3	Финансови предприятия - Financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.108
4	Кредитни институции - Credit institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.013
5	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
7	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.007
8	Други финансови предприятия - Other financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.096
9	в т.ч. инвестиционни посредници - of which investment firms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	в т.ч. управляващи дружества - of which management companies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	в т.ч. застрахователни предприятия - of which insurance undertakings	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

19	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нефинансови предприятия - Non-financial corporations	0.288	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.018
22	НФП, които не са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ - NFCs subject to NFRD disclosure obligations	0.288	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.018
23	Заеми и аванси - Loans and advances	0.286	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.015
24	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	0.273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
25	Капиталови инструменти - Equity instruments	0.341	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.001
26	Домакинства - Households	0.511	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.171
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти - of which loans collateralised by residential immovable property	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.087
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради - of which building renovation loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	в т.ч. заеми за моторни превозни средства - of which motor vehicle loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Финансирание на органи на местното законодателство - Local governments financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти - Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
32	Друго финансиране на органи на местното управление - Other local government financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
49	Обща стойност на активите в OEA - Total GAR assets	0.223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.142
																		0.365

ОЕА - КПП промяна за определен период (поток)

% (от размера на всички допустими активи) - % (compared to flow of total eligible assets)		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T																	
		Смекчаване на изменението на климата (CM) - Climate Change Mitigation (CCM)				Адаптиране към изменението на климата (AM) - Climate Change Adaptation (CCA)				ОБЩО (CM+AM) - TOTAL (CCM + CCA)				Дял на общата стойност на обхванатите активи - Proportion of total new assets covered					
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)									
1	ОЕА - Обхванати активи, включени и в числителя, и в знаменателя - GAR - Covered assets in both numerator and denominator	0.307	-	-	-	0.017	-	-	-	-	-	-	-	0.324	-	-	-	-	0.301
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за включване в изчисляването на ОЕА - Loans and advances, debt securities and equity instruments not HTF eligible for GAR calculation	0.311	-	-	-	0.017	-	-	-	-	-	-	-	0.328	-	-	-	-	0.297
3	Финансови предприятия - Financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.108
4	Кредитни институции - Credit institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.013
5	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
7	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.007
8	Други финансови предприятия - Other financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.096
9	в т.ч. инвестиционни посредници - of which investment firms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	в т.ч. инвестиционни посредници - of which management companies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	в т.ч. застрахователни предприятия - of which insurance undertakings	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нефинансови предприятия - Non-financial corporations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	-	-	-	0.568	-	-	-	-	0.018
22	НФП, които не са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ - NFCs subject to NFRD disclosure obligations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	-	-	-	0.568	-	-	-	-	0.018
23	заеми и аванси - Loans and advances	0.286	-	-	-	0.286	-	-	-	-	-	-	-	0.571	-	-	-	-	0.015

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

24	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	0.273	-	-	-	-	0.208	-	-	-	-	0.481	-	-	-	0.002
25	Капиталови инструменти - Equity instruments	0.341	-	-	-	-	0.341	-	-	-	-	0.683	-	-	-	0.001
26	Домкинства - Households	0.511	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.511	-	-	-	0.171
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти - of which loans collateralised by residential immovable property	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	-	-	0.087
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради - of which building renovation loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	заеми в т.ч. заеми за моторни превозни средства - of which motor vehicle loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Финансиране на органи на местното законодателство - Local governments financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти - Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
32	Друго финансиране на органи на местното управление - Other local government financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
49	Обща стойност на активите в ОЕА - Total GAR assets	0.223	-	-	-	-	0.142	-	-	-	-	0.365	-	-	-	-

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

КПР за задбалансовите експозиции

% (от общата стойност на допустимите задбалансови активи) - % (compared to total eligible off-balance sheet assets)		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T											
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)				Адаптиране към изменението на климата (АИК) - Climate Change Adaptation (CCA)				ОБЩО (СИК+АИК) - TOTAL (CCM + CCA)			
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			
		Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)			
		в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending		в т.ч. преходни - Of which transitional		в т.ч. спомагащи - Of which enabling		в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending		в т.ч. преходни - Of which transitional		в т.ч. спомагащи - Of which enabling	
1	Финансови гаранции (КПР за финансовите гаранции) - Financial guarantees (FinGuar KPI)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Активи под управление (КПР за активите под наблюдение) - Assets under management (AuM KPI)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Обобщение на КПР, които кредитните институции трябва да оповестят, съгласно чл. 8 от Регламента за таксономията

		Обща стойност на екологично устойчивите активи в хил. лева - Total environmentally sustainable assets	КПР **** KPI****	КПР ***** KPI*****	% на обхващане (от общата стойност на активите)*** % coverage (over total assets)***
Основен КПР Main KPI	Съотношение на екосяобразните активи (ОЕА) - размер към определена дата (наличност) Green asset ratio (GAR) stock	1	0%	0%	0%
		Обща стойност на екологично устойчивите дейности Total environmentally sustainable activities	КПР KPI	КПР KPI	% на обхващане (от общата стойност на активите) % coverage (over total assets)
Допълнителни КПР Additional KPIs	ОЕА (пряма за периода - поток) GAR (flow)				
	Финансови гаранции Financial guarantees	0	0%	0%	
	Активи под управление Assets under management	0	0%	0%	

* за кредитни институции, които не отговарят на условията по чл. 94, параграф 1 от РКИ или на условията по чл. 325а, параграф 1 от РКИ

** Приходи от такси и комисионни от услуги, различни от предоставянето на заеми и управлението на активи

За тези КПР институциите оповестяват прогнозна информация, вкл информация за целевите стойности и подходящи разяснения на използваната методика

*** Дял в проценти на активите, обхванати от КПР, от общата стойност на банковите активи

**** на база КПР за оборота на контрагента

***** на база КПР за КР на контрагента, с изключение на дейностите по предоставяне на заеми, за които се използва общия КПР за оборота от предоставяне на заеми

Бележка 1: Във всички образци за отчетането: клетките с черно оцветяване не се попълват.

Бележка 2: Отчитането на КПР за таксите и комисионите (лист 6) и търговския портфейл (лист 7) се прилага едва от 2026г.

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

Активи за изчисляване на ОЕА

В хил. лева	Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T															
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)						Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)						ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CCA)			
		в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)						в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)						в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			
		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			
в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending		в т.ч. преходни Of which transitional		в т.ч. спомагачи Of which enabling		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending		в т.ч. адаптиране Of which adaptation		в т.ч. спомагачи Of which enabling		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending		в т.ч. преходни/за адаптиране Of which transitional/adaptation		в т.ч. спомагачи Of which enabling	
1	ОЕА - Обхванати активи, вкл и в числителя, и в знаменателя GAR - Covered assets in both numerator and denominator	2 484 345	761876	1	0	0	0	41854	0	0	0	0	803730	1	0	0	0
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за вкл в изчислението на ОЕА Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	2 450 035	761876	1	0	0	0	41854	0	0	0	0	803730	1	0	0	0
3	Финансови предприятия Financial corporations	893 135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Кредитни институции Credit institutions	103 665	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Заеми и аванси Loans and advances	27 783	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	21 808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Капиталови инструменти Equity instruments	54 075	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Други финансови предприятия Other financial corporations	789 470	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	в т.ч. инвестиционни посредници of which investment firms	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Капиталови инструменти Equity instruments	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	в т.ч. управляващи дружества of which management companies	3200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Капиталови инструменти Equity instruments	3200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	в т.ч. застрахователни предприятия of which insurance undertakings	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Капиталови инструменти Equity instruments	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Нефинансови предприятия (НФП) Non-financial corporations	149 636	42610	1	0	0	0	41854	0	0	0	0	84465	1	0	0	0
22	НФП, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ NFCs subject to NFRD disclosure obligations	149 636	42610	1	0	0	0	41854	0	0	0	0	84924	0	0	0	0
23	Заеми и аванси Loans and advances	120 833	34518	0	0	0	0	34518	0	0	0	0	69037	0	0	0	0
24	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	18 746	4658	1	0	0	0	3902	0	0	0	0	8560	1	0	0	0
25	Капиталови инструменти Equity instruments	10 058	3434	0	0	0	0	3434	0	0	0	0	6868	0	0	0	0
26	Домакинства Households	1 407 264	719266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	719266	0	0	0	0
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти of which loans collateralised by residential immovable property	719 266	719266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	719266	0	0	0	0
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради of which building renovation loans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	в т.ч. Заеми за МПС of which motor vehicle loans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Финансиране на органи на местното управление Local governments financing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

В хил. лева		Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T															
			Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)			Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)			ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CCA)									
			в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)									
			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)			в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					
			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни Of which transitional	в т.ч. спомагащи Of which enabling	в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. адаптиране Of which adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling	в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни/за адаптиране Of which transitional/adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling							
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	19 284	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Друго финансиране на органи на местно самоуправление Other local government financing	15 025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Други активи, изключени от числителя при изчисляване на OEA (обхванати от знаменателя) Other assets excluded from the numerator for GAR calculation (covered in the denominator)	2 597 707	1 077 351	0	0	0	1 125 063	0	0	0	0	0	2 202 414	0	0	0	0	0
34	Нефинансови предприятия (НФП) Non-financial corporations	1 955 590																
35	МСО и НФП (различни от МСП), които не са обхванати от задълженията за оповестяване по ДОНФИ SMEs and NFCs (other than SMEs) not subject to NFRD disclosure obligations	1 917 584																
36	Заеми и аванси Loans and advances	1 541 661																
37	в т.ч. заеми обезпечени с търговски недвижими имоти of which loans collateralised by commercial immovable property	896 502																
38	в т.ч. заеми за ремонт на сгради of which building renovation loans	0																
39	Дългови ценни книжа Debt securities	319 734																
40	Капиталови инструменти Equity instruments	56 190																
41	Контрагенти от трети държави, които не са обхванати от задълженията за оповестяване по ДОНФИ Non-EU country counterparties not subject to NFRD disclosure obligations	38 006																
42	Заеми и аванси Loans and advances	7 471																
43	Дългови ценни книжа Debt securities	14 532																
44	Капиталови инструменти Equity instruments	16 003																
45	Деривати Derivatives	756																
46	Междубанкови заеми при поискване On demand interbank loans	19 978																
47	Парични средства и активи, свързани с парични средства Cash and cash-related assets	402 978																
48	Други активи (напр. репутация, стоки и др.) Other assets (e.g. Goodwill, commodities etc.)	218 405																
49	Обща стойност на активите в OEA Total GAR assets	5 082 052	1 839 227	1	0	0	1 166 918	0	0	0	0	0	3 006 145	1	0	0	0	0
50	Други активи, невяклучени в изчисленията на OEA Other assets not covered for GAR calculation	3 163 548																
51	Държавни образувания Sovereigns	1 460 135																
52	експозиции към централни банки Central banks exposure	1 678 547																
53	Търговски порфейл Trading book	24 866																
54	Обща стойност на активите Total assets	8 245 600	1 839 227	1	0	0	1 166 918	0	0	0	0	0	3 006 145	1	0	0	0	0
Задбалансови експозиции - предприятия, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ Off-balance sheet exposures - Corporates subject to NFRD disclosure obligations																		
55	Финансови гаранции Financial guarantees	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
56	Активи под управление Assets under management	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
57	в т.ч. дългови ЦК Of which debt securities	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
58	в т.ч. капиталови инструменти Of which equity instruments	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

ОЕА - КТР информация по сектори

% от общата стойност на обхванатите активи в знаменателя - % (compared to total covered assets in the denominator)		Disclosure reference date T													
		Climate Change Mitigation (CCM)				Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA)				Proportion of total assets covered	
		Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					
		Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					
		Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling			Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling			Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling	
1	ОЕА - Обхванати активи, включени и в числителя, и в знаменателя - GAR - Covered assets in both numerator and denominator	0.307	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.324	-	-	-	0.301
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за включване в изчисляването на ОЕА - Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	0.311	-	-	-	0.017	-	-	-	0.328	-	-	-	-	0.297
3	Финансови предприятия - Financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.108
4	Кредитни институции - Credit institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.013
5	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
7	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.007
8	Други финансови предприятия - Other financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.096
9	в т.ч. инвестиционни посредници - of which investment firms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	в т.ч. управляващи дружества - of which management companies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	в т.ч. застрахователни предприятия - of which insurance undertakings	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нефинансови предприятия - Non-financial corporations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	0.568	-	-	-	-	0.018
22	НФП, които не са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ - NFCs subject to NFRD disclosure obligations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	0.568	-	-	-	-	0.018
23	Заеми и аванси - Loans and advances	0.286	-	-	-	0.286	-	-	-	0.571	-	-	-	-	0.015
24	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	0.273	-	-	-	0.208	-	-	-	0.481	-	-	-	-	0.002
25	Капиталови инструменти - Equity instruments	0.341	-	-	-	0.341	-	-	-	0.683	-	-	-	-	0.001
26	Домакинства - Households	0.511	-	-	-	-	-	-	-	0.511	-	-	-	-	0.171
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти - of which loans collateralised by residential immovable property	1.000	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	-	-	-	0.087
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради - of which building renovation loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	в т.ч. заеми за моторни превозни средства - of which motor vehicle loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Финансиране на органи на местното законодателство - Local governments financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Обезпечения, придобити чрез взимане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти - Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
32	Друго финансиране на органи на местното управление - Other local government financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
49	Обща стойност на активите в ОЕА - Total GAR assets	0.223	-	-	-	0.142	-	-	-	0.365	-	-	-	-	-

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

ОЕА - КНР промяна за определен период (поток)

		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T														
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)					Адаптиране към изменението на климата (АИК) - Climate Change Adaptation (CCA)					ОБЩО (СИК+АИК) - TOTAL (CCM + CCA)				Дял на общата стойност на обхванатите активи - Proportion of total new assets covered
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				
		Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				
% (от размера на всички допустими активи) - % (compared to flow of total eligible assets)		в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling			
1	ОЕА - Обхванати активи, включени и в числителя, и в знаменателя - GAR - Covered assets in both numerator and denominator	0.307	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.324	-	-	-	0.301	
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за включване в изчисляването на ОЕА - Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	0.311	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.328	-	-	-	0.297	
3	Финансови предприятия - Financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.108	
4	Кредитни институции - Credit institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.013	
5	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003	
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003	
7	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.007	
8	Други финансови предприятия - Other financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.096	
9	в т.ч. инвестиционни посредници - of which investment firms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	в т.ч. инвестиционни посредници - of which management companies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17	в т.ч. застрахователни предприятия - of which insurance undertakings	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	Нефинансови предприятия - Non-financial corporations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	0.568	-	-	-	0.018	
22	НФП, които не са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ - NFCs subject to NFRD disclosure obligations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	0.568	-	-	-	0.018	
23	заеми и аванси - Loans and advances	0.286	-	-	-	0.286	-	-	-	-	0.571	-	-	-	0.015	
24	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	0.273	-	-	-	0.208	-	-	-	-	0.481	-	-	-	0.002	
25	Капиталови инструменти - Equity instruments	0.341	-	-	-	0.341	-	-	-	-	0.683	-	-	-	0.001	
26	Домакинства - Households	0.511	-	-	-	-	-	-	-	-	0.511	-	-	-	0.171	
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти - of which loans collateralised by residential immovable property	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	-	-	0.087	
28	loans в т.ч. заеми за ремонт на сгради - of which building renovation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	vehicle loans в т.ч. заеми за моторни превозни средства - of which motor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Финансиране на органи на местното законодателство - Local governments financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни търговски недвижими имоти - Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002	

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T														
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)					Адаптиране към изменението на климата (АИК) -Climate Change Adaptation (CCA)					ОБЩО (СИК+АИК) - TOTAL (CCM + CCA)				Дял на общата стойност на обхванатите активи - Proportion of total new assets covered
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				
		Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				
в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни -Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling					
% (от размера на всички допустими активи) - % (compared to flow of total eligible assets)																
32	Друго финансиране на органи на местното управление - Other local government financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002
49	Обща стойност на активите в OEA - Total GAR assets	0.223	-	-	-	-	0.142	-	-	-	-	-	0.365	-	-	-

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

КПР за задбалансовите експозиции

% (от общата стойност на допустимите задбалансови активи) - % (compared to total eligible off-balance sheet assets)		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T												
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)			Адаптиране към изменението на климата (АМК) - Climate Change Adaptation (CCA)			ОБЩО (СИК+АМК) - TOTAL (CCM + CCA)						
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)						
		Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)			Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)			Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)						
		в т.ч. специализирано предствяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	в т.ч. специализирано предствяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	в т.ч. специализирано предствяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	в т.ч. специализирано предствяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	
1	Финансови гаранции (КПР за финансовите гаранции) - Financial guarantees (FinGuar KPI)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Активи под управление (КПР за активите под наблюдение) - Assets under management (AuM KPI)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Обобщение на КПР, които кредитните институции трябва да оповестят, съгласно чл. 8 от Регламената за таксономията

Основен КПР Main KPI		Съотношение на екологичните активи (ОЕА) - размер към определена дата (наличност) Green asset ratio (GAR) stock	Обща стойност на екологично устойчивите активи в хил. лева Total environmentally sustainable assets	КПР **** KPI****	КПР ***** KPI*****	% на обхващане (от общата стойност на активите)*** % coverage (over total assets)***
			53	0%	0%	0%
Допълнителни КПР Additional KPIs		ОЕА (промяна за периода - поток) GAR (flow)	Обща стойност на екологично устойчивите дейности Total environmentally sustainable activities	КПР KPI	КПР KPI	% на обхващане (от общата стойност на активите) % coverage (over total assets)
		Финансови гаранции Financial guarantees	0	0	0	
		Активи под управление Assets under management	0	0	0	

* за кредитни институции, които не отговарят на условията по чл. 94, параграф 1 от РКИ или на условията по чл. 325а, параграф 1 от РКИ

** Приходи от такси и комисионни от услуги, различни от предоставянето на заеми и управлението на активи

За тези КПР институциите оповестяват прогнозна информация, вкл информация за целевите стойности и подходящи разяснения на използваната методика

*** Дял в проценти на активите, обхванати от КПР, от общата стойност на банковите активи

**** на база КПР за оборота на контрагента

***** на база КПР за КР на контрагента, с изключение на дейностите по предоставяне на заеми, за които се използва общия КПР за оборота от предоставяне на заеми

Бележка 1: Във всички образци за отчитането: клетките с черно оцветяване не се попълват.

Бележка 2: Отчитането на КПР за таксите и комисионите (лист 6) и търговския портфейл (лист 7) се прилага едва от 2026г.

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

Активи за изчисляване на ОЕА

В хил. лева	Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T																	
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)				Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)				ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CCA)									
		в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)									
		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)				в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)				в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)									
		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни Of which transitional	в т.ч. спомагащи Of which enabling			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. адаптиране Of which adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling			в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни/ за адаптиране Of which transitional/adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling					
1	ОЕА - Обхванати активи, вкл и в числителя, и в знаменателя GAR - Covered assets in both numerator and denominator	2 484 345	761 968	53	0	0	0	41 854	0	0	0	0	0	803 822	53	0	0	0	0
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за вкл в изчислението на ОЕА Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	2 450 035	761 968	53	0	0	0	41 854	0	0	0	0	0	803 822	53	0	0	0	0
3	Финансови предприятия Financial corporations	893 135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Кредитни институции Credit institutions	103 665	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Заеми и аванси Loans and advances	27 783	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	21 808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Капиталови инструменти Equity instruments	54 075	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Други финансови предприятия Other financial corporations	789 470	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	в т.ч. инвестиционни посредници of which investment firms	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Капиталови инструменти Equity instruments	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	в т.ч. управляващи дружества of which management companies	3 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Капиталови инструменти Equity instruments	3200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	в т.ч. застрахователни предприятия of which insurance undertakings	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Заеми и аванси Loans and advances	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Капиталови инструменти Equity instruments	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Нефинансови предприятия (НФП) Non-financial corporations	149 636	42 702	53	0	0	0	41 854	0	0	0	0	0	84 556	53	0	0	0	0
22	НФП, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ NFCs subject to NFRD disclosure obligations	149 636	42 702	53	0	0	0	41 854	0	0	0	0	0	84 556	53	0	0	0	0
23	Заеми и аванси Loans and advances	120 833	34 518	0	0	0	0	34 518	0	0	0	0	0	69 037	0	0	0	0	0
24	Дългови ценни книжа в т.ч. с известно използване на постъпленията Debt securities, including UoP	18 746	4 750	53	0	0	0	3 902	0	0	0	0	0	8 652	53	0	0	0	0
25	Капиталови инструменти Equity instruments	10 058	3 434	0	0	0	0	3 434	0	0	0	0	0	6 868	0	0	0	0	0
26	Домакинства Households	1 407 264	719 266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	719 266	0	0	0	0	0
27	в т.ч. заеми, обезпечен с жилищни недвижими имоти of which loans collateralised by residential immovable property	719 266	719 266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	719 266	0	0	0	0	0
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради of which building renovation loans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	в т.ч. Заеми за МПС of which motor vehicle loans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

В хил. лева	Обща брутна балансова стойност Total gross carrying amount	Референтна дата на оповестяване T Disclosure reference date T											ОБЩО (СИК+АИК) TOTAL (CCM + CSA)				
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)					Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					
		в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					в т.ч. за сектори от значението за таксономията (допустими за таксономията) Of which towards taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					
		в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					в т.ч. Екологично устойчиви (съобразени с таксономията) Of which environmentally sustainable (Taxonomy-aligned)					
		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни Of which transitional	в т.ч. спомагащи Of which enabling		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. адаптиране Of which adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling		в т.ч. специализирано предоставяне на заеми Of which specialised lending	в т.ч. преходни/ за адаптиране Of which transitional/adaptation	в т.ч. спомагащи Of which enabling					
30	Финансиране на органи на местното управление Local governments financing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	19 284	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Друго финансиране на органи на местно самоуправление Other local government financing	15 025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Други активи, изключени от числителя при изчисляване на ОЕА (обхванати от знаменателя) Other assets excluded from the numerator for GAR calculation (covered in the denominator)	2 597 707	1 077 351	0	0	0	1 125 063	0	0	0	0	0	2 202 414	0	0	0	0
34	Нефинансови предприятия (НФП) Non-financial corporations	1 955 590															
35	МСО и НФП (различни от МСП), които не са обхванати от задълженията за оповестяване по ДОНФИ SMEs and NFCs (other than SMEs) not subject to NFRD disclosure obligations	1 917 584															
36	Заеми и аванси Loans and advances	1 541 661															
37	в т.ч. заеми обезпечени с търговски недвижими имоти of which loans collateralised by commercial immovable property	896 502															
38	в т.ч. заеми за ремонт на сгради of which building renovation loans	0															
39	Дългови ценни книжа Debt securities	319 734															
40	Капиталови инструменти Equity instruments	56 190															
41	Контрагенти от трети държави, които не са обхванати от задълженията за оповестяване по ДОНФИ Non-EU country counterparties not subject to NFRD disclosure obligations	38 006															
42	Заеми и аванси Loans and advances	7 471															
43	Дългови ценни книжа Debt securities	14 532															
44	Капиталови инструменти Equity instruments	16 003															
45	Деривати Derivatives	756															
46	Междубанкови заеми при поискване On demand interbank loans	19 978															
47	Парични средства и активи, свързани с парични средства Cash and cash-related assets	402 978															
48	Други активи (напр. рентация, стоки и др.) Other assets (e.g. Goodwill, commodities etc.)	218 405															
49	Обща стойност на активите в ОЕА Total GAR assets	5 082 052	1 839 319	53	0	0	1 166 918	0	0	0	0	0	3 006 236	53	0	0	0
50	Други активи, невключени в изчислението на ОЕА Other assets not covered for GAR calculation	3 163 548															
51	Държавни образувания Sovereigns	1 460 135															
52	експозиции към централни банки Central banks exposure	1 678 547															
53	Търговски портфейл Trading book	24 866															
54	Обща стойност на активите Total assets	8 245 600	1 839 319	53	0	0	1 166 918	0	0	0	0	0	3 006 236	53	0	0	0
Задбалансови експозиции - предприятия, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ Off-balance sheet exposures - Corporates subject to NFRD disclosure obligations																	
55	Финансови гаранции Financial guarantees	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
56	Активи под управление Assets under management	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
57	в т.ч. дългови ЦК Of which debt securities	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
58	в т.ч. капиталови инструменти Of which equity instruments	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

ОЕА - информация по сектори

Разпределение по сектори - четвърто ниво по NACE (код и етикет) Breakdown by sector - NACE 4 digits level (code and label)	Смекчаване на изменението на климата (СИК) Climate Change Mitigation (CCM)				Адаптиране към изменението на климата (АИК) Climate Change Adaptation (CCA)				TOTAL (CCM + CCA)			
	НФП (обхванати от ДОНФИ) Non-Financial corporates (Subject to NFRD)		МСП и други НФП, които не са обхванати от ДОНФИ SMEs and other NFC not subject to NFRD		НФП (обхванати от ДОНФИ) Non-Financial corporates (Subject to NFRD)		МСП и други НФП, които не са обхванати от ДОНФИ SMEs and other NFC not subject to NFRD		НФП (обхванати от ДОНФИ) Non-Financial corporates (Subject to NFRD)		МСП и други НФП, които не са обхванати от ДОНФИ SMEs and other NFC not subject to NFRD	
	брутна балансова стойност Gross carrying amount		брутна балансова стойност Gross carrying amount		брутна балансова стойност Gross carrying amount		брутна балансова стойност Gross carrying amount		брутна балансова стойност Gross carrying amount		брутна балансова стойност Gross carrying amount	
	В хил. лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК) Of which environmentally sustainable (CCM)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК) Of which environmentally sustainable (CCM)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (АИК) Of which environmentally sustainable (CCA)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (АИК) Of which environmentally sustainable (CCA)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК + АИК) Of which environmentally sustainable (CCM + CCA)	В хил. Лева	в т.ч. Екологично устойчиви (СИК + АИК) Of which environmentally sustainable (CCM + CCA)
B07	0	0		0	0			0	0			
D35	12 685	53		12 685	0			25 370	53			
G47	0	0		0	0			0	0			
J61	1 216	0		0	0			1 216	0			
K64	0	0		0	0			0	0			
L68	29 170	0		29 170	0			58 339	0			

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

ОЕА - КНР информация по сектори

% от общата стойност на обхванатите активи в знаменателя - % (compared to total covered assets in the denominator)		Disclosure reference date T														
		Climate Change Mitigation (CCM)					Climate Change Adaptation (CCA)					TOTAL (CCM + CCA)				
		Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Proportion of total assets covered
		Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				
		Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling			Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling			Of which specialised lending	Of which transitional	Of which enabling		
1	ОЕА - Обхванати активи, включени и в числителя, и в знаменателя - GAR - Covered assets in both numerator and denominator	0.307	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.324	-	-	-	0.301	
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за включване в изчисляването на ОЕА - Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	0.311	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.328	-	-	-	0.297	
3	Финансови предприятия - Financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.108	
4	Кредитни институции - Credit institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.013	
5	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003	
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003	
7	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.007	
8	Други финансови предприятия - Other financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.096	
9	в т.ч. инвестиционни посредници - of which investment firms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	в т.ч. управляващи дружества - of which management companies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17	в т.ч. застрахователни предприятия - of which insurance undertakings	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	Нефинансови предприятия - Non-financial corporations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	0.568	-	-	-	0.018	
22	НФП, които не са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ - NFCs subject to NFRD disclosure obligations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	0.568	-	-	-	0.018	
23	Заеми и аванси - Loans and advances	0.286	-	-	-	0.286	-	-	-	-	0.571	-	-	-	0.015	
24	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	0.273	-	-	-	0.208	-	-	-	-	0.481	-	-	-	0.002	
25	Капиталови инструменти - Equity instruments	0.341	-	-	-	0.341	-	-	-	-	0.683	-	-	-	0.001	
26	Домакинства - Households	0.511	-	-	-	-	-	-	-	-	0.511	-	-	-	0.171	
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти - of which loans collateralised by residential immovable property	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	-	-	0.087	
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради - of which building renovation loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	в т.ч. заеми за моторни превозни средства - of which motor vehicle loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Финансиране на органи на местното законодателство - Local governments financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти - Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002	
32	Друго финансиране на органи на местното управление - Other local government financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002	
49	Обща стойност на активите в ОЕА - Total GAR assets	0.223	-	-	-	0.142	-	-	-	-	0.365	-	-	-	-	

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

ОЕА - КПП промяна за определен период (поток)

% (от размера на всички допустими активи) - % (compared to flow of total eligible assets)		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T													
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)				Адаптиране към изменението на климата (АИК) - Climate Change Adaptation (CCA)				ОБЩО (СИК+АИК) - TOTAL (CCM + CCA)				Дял на общата стойност на обхванатите активи - Proportion of total new assets covered	
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					
Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)							
		в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling		
1	ОЕА - Обхванати активи, включени и в числителя, и в знаменателя - GAR - Covered assets in both numerator and denominator	0.307	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.324	-	-	-	0.301
2	Заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти, които не се държат за търгуване и са допустими за включване в изчисляването на ОЕА - Loans and advances, debt securities and equity instruments not HFT eligible for GAR calculation	0.311	-	-	-	0.017	-	-	-	-	0.328	-	-	-	0.297
3	Финансови предприятия - Financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.108
4	Кредитни институции - Credit institutions	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.013
5	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
6	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.003
7	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.007
8	Други финансови предприятия - Other financial corporations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.096
9	в т.ч. инвестиционни посредници - of which investment firms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	в т.ч. инвестиционни посредници - of which management companies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	в т.ч. застрахователни предприятия - of which insurance undertakings	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Заеми и аванси - Loans and advances	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Капиталови инструменти - Equity instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нефинансови предприятия - Non-financial corporations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	0.568	-	-	-	0.018
22	НФП, които не са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ - NFCs subject to NFRD disclosure obligations	0.288	-	-	-	0.280	-	-	-	-	0.568	-	-	-	0.018
23	заеми и аванси - Loans and advances	0.286	-	-	-	0.286	-	-	-	-	0.571	-	-	-	0.015
24	Дългови ценни книжа, в т.ч. с известно използване на постъпленията - Debt securities, including UoP	0.273	-	-	-	0.208	-	-	-	-	0.481	-	-	-	0.002

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

% (от размера на всички допустими активи) - % (compared to flow of total eligible assets)		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T														
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)					Адаптиране към изменението на климата (АИК) - Climate Change Adaptation (CCA)					ОБЩО (СИК+АИК) - TOTAL (CCM + CCA)				Дял на общата стойност на обхванатите активи - Proportion of total new assets covered
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)					Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)				
		Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)					Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)				
в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling	в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагачи - Of which enabling					
25	Капиталови инструменти - Equity instruments	0.341	-	-	-	0.341	-	-	-	0.683	-	-	-	0.001		
26	Домакинства - Households	0.511	-	-	-	-	-	-	-	0.511	-	-	-	0.171		
27	в т.ч. заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти - of which loans collateralised by residential immovable property	1.000	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	-	-	0.087		
28	в т.ч. заеми за ремонт на сгради - of which building renovation loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
29	в т.ч. заеми за моторни превозни средства - of which motor vehicle loans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
30	Финансиране на органи на местното законодателство - Local governments financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
31	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение: жилищни и търговски недвижими имоти - Collateral obtained by taking possession: residential and commercial immovable properties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002		
32	Друго финансиране на органи на местното управление - Other local government financing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.002		
49	Обща стойност на активите в OEA - Total GAR assets	0.223	-	-	-	0.142	-	-	-	0.365	-	-	-	-		

КПР за задбалансовите експозиции

% (от общата стойност на допустимите задбалансови активи) - % (compared to total eligible off-balance sheet assets)		Референтна дата на оповестяване - Disclosure reference date T														
		Смекчаване на изменението на климата (СИК) - Climate Change Mitigation (CCM)			Адаптиране към изменението на климата (АИК) - Climate Change Adaptation (CCA)			ОБЩО (СИК+АИК) - TOTAL (CCM + CCA)								
		Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)			Дял на общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-eligible)								
		Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)			Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)			Дял от общата стойност на обхванатите активи, предназначени за финансиране на сектори от значение за таксономията (допустими за таксономията) - Proportion of total covered assets funding taxonomy relevant sectors (Taxonomy-aligned)								
		в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling			в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling				в т.ч. специализирано представяне на заеми - Of which specialised lending	в т.ч. преходни - Of which transitional	в т.ч. спомагащи - Of which enabling	
1	Финансови гаранции (КПР за финансовите гаранции) - Financial guarantees (FinGuar KPI)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Активи под управление (КПР за активите под наблюдение) - Assets under management (AuM KPI)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

През 2023 г. в съответствие с чл. 8 от Регламент (ЕС) 2020/852 (Регламент за таксономията) и Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178, Централна Кооперативна Банка АД извърши анализ на клиентите си и на кредитния си портфейл, като идентифицира експозициите към допустими и недопустими за Таксономията на ЕС икономически дейности, свързани с екологичните цели.

Отношението на екосъобразните активи (ОЕА) за балансовите експозиции показва дела на активите на Банката, финансиращи и инвестирани в съобразени с таксономията икономически дейности, от общата стойност на обхванатите активи.

Таксономията на ЕС представлява фундаментална концепция при оформянето на бъдещето на устойчивите инвестиции в ЕС. Тя е предназначена да предостави прозрачен и ясен списък на екологично устойчиви икономически дейности, да насърчи прехода към нулеви въглеродни емисии и по този начин да служи като ръководство за насочване на повече инвестиции към устойчиви проекти за справяне с климатичната криза и предотвратяване на по-нататъшно влошаване на околната среда.

Процесът на идентифициране на клиентите премина чрез спазване на следните фундаментални понятия и правила:

1. Съществен принос: Въз основа на техническите критерии за скрининг, икономическата дейност има значително положително въздействие върху околната среда или значително намалява отрицателните въздействия на дейността върху околната среда.
2. Критерии за технически скрининг: Критериите за технически скрининг са подробните изисквания, използвани за оценка дали дадена икономическа дейност допринася съществено за една или повече екологични цели и отговаря на критериите на DNSH. Тези критерии са разработени за всяка екологична цел и ръководят класификацията на икономическите дейности като съобразени с таксономията или не.
3. Принцип „Не нанасяйте значителна вреда“ (DNSH): Таксономията на ЕС прилага принципа DNSH, за да гарантира, че дейностите, които, въпреки че не допринасят пряко за екологичните цели, не трябва да им причиняват значителна вреда.
4. Минимални предпазни мерки: За да бъде устойчива, икономическата дейност трябва да демонстрира съответствие с минималните стандарти за правата на човека, социалната отговорност, трудовите права и процедурите за борба с корупцията.

Централна кооперативна банка АД раздели икономическите дейности на своите контрагенти в следните две направления:

Допустими икономически дейности

ЦКБ АД е приела, че това са дейности, описани в делегираните актове с технически критерии за проверка, определени в Регламента за Таксономията.

За ЦКБ АД, дадена икономическа дейност е допустима, независимо дали отговаря на някои или всички технически критерии за проверка, определени в Делегирания акт за климата (и бъдещи делегирани актове). Следователно фактът, че дадена икономическа дейност е допустима по Таксономията, не означава непременно наличие на екологични резултати или устойчивост на тази дейност.

ЦКБ АД е приела, че ако дадено предприятие генерира оборот или инвестира в капиталови разходи (CapEx) или оперативни разходи (OpEx), съответстващи на икономическа дейност, описана в Делегирания закон за климата, то ще се счита за допустимо за разкриване на таксономична допустимост.

Идентифицирането на икономически дейности, отговарящи на изискванията на таксономията бе първата стъпка на Банката майка към оценката на съответствието на икономическите дейности с критериите за технически скрининг на таксономията.

Съобразени икономически дейности

За съобразените дейности, Банката майка е приела техническите критерии за скрининг, определени в делегираните актове със специфични изисквания и прагове, на които всяка дейност ще трябва да отговаря, за да се счита, че допринася значително за екологична цел и не нанася

значителна вреда на другите.

По-конкретно, съобразените с таксономията дейности са допустими и отговарят на допълнителни критерии по-долу, които ги класифицират като екологично устойчиви:

- Тази дейност трябва да има съществен принос към поне една от екологичните цели на Таксономията на ЕС.
 - Дейността не трябва значително да вреди на никоя от другите екологични цели на Таксономията на ЕС.
 - Дейността трябва да се извършва в съответствие с минималните предпазни мерки, като се гарантира съответствие с Насоките за мултинационалните предприятия, представени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), и Ръководните принципи за бизнеса и правата на човека на Съединените щати нации (ООН). Дейността трябва също така да бъде в съответствие с принципите и правата, изложени в осемте основни конвенции, посочени в Декларацията на международния труд Организация за фундаментални принципи и права на работното място и Международната декларация за правата на човека.
- Процес на изчисление

Основният ключов показател за ефективност е отношението на екосъобразните активи – ОЕА (GAR) – коефициент, който показва съотношението на експозициите, свързани с дейностите по таксономията, в сравнение с общите активи на тези кредитни институции.

Отношението на екосъобразните активи – ОЕА (GAR) на Банката майка отразява съотношението на финансираните и инвестираните активи, съобразени с таксономията, като процент от общите покрити активи. Банката майка отнася този коефициент до финансовите си инструменти, включително заеми, аванси и дългови ценни книжа, и до техните дялови участия, с цел отразяване на степента, на финансирани дейности, съобразени с таксономията.

В процеса на извършване на оценка на екосъобразните активи, Банката майка е включила информация за заеми и аванси, дългови ценни книжа и капиталови инструменти в банковия си портфейл към финансови корпорации, нефинансови корпорации (НФК), включително МСП, домакинства (включително жилищни недвижими имоти, заеми за обновяване на жилища и само заеми за моторни превозни средства) и местни власти/ общини (финансиране на жилища). Изчисленията са извършени на база следните съотношения:

- Съотношение на заеми и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти, финансиращи допустими по таксономията икономически дейности за екологичната цел в сравнение с общите заеми и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти на нефинансови предприятия и всички други обхванати балансови активи.
- Съотношение на заеми и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти, финансиращи съобразени с таксономията икономически дейности за целта на екологичната цел в сравнение със заеми и аванси, дългови ценни книжа, собствен капитал инструменти за финансиране на дейности в сектори, обхванати от таксономията за целта.
- Съотношение на заеми и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти, финансиращи таксономията на дейностите, съобразени с екологичната цел (напр. смекчаване на изменението на климата и/или адаптиране към изменението на климата), в сравнение с общите заеми и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти на нефинансови предприятия и всички други активи в баланса, с отделна разбивка за активиращи и за преходни дейности.

Към момента ЦКБ АД е първата търговска банка в Югоизточна Европа, която през 2023г. въведе чрез мобилното си банкиране Калкулатор за въглерод на MasterCard. Калкулаторът представлява иновативно дигитално решение, което има за цел да помогне на потребителите да измерят и управляват ефективно въглеродния отпечатък на трансакциите, които извършват чрез постоянен мониторинг на различните стоки и услуги, закупени от клиентите с дебитни и кредитни карти и оценка на веригата на стойността. Целта на този калкулатор е да предостави на потребителите устойчив модел на потребление и информация как, като извършват своите трансакции, влияят върху околната среда и как могат да помогнат за възстановяване на климата.

Други дейности, свързани с екологията:

Сградата на Централно управление на ЦКБ АД, притежава Сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, No 005БЕК072, издаден на 15.12.2016 г., от Българска енергетична компания АД, с рег. No 00005/30.07.2016 г., съгласно, който сградата е освободена от данък сгради по ЗМДТ до 31.12.2023г.

Във връзка с намаляване разходите за електрическа енергия в ЦКБ АД ЦУ и офисите са предприети следните действия:

- Поетапно са подменяни луминесцентните осветителни тела в повечето офиси на банката в град София и някои в страната с диодни, които са с по-малка мощност. Подмяната продължава и в момента.
- Също така се намаляват сериозно и разходите за подмяна на изгорелите луминесцентни тръби, както и дефектиралите електронни блокове.
- Поради по-висок интензитет на светене е намален и броят на самите осветителни тела с около 40 %.
- В санитарните помещения на сградата на ЦУ са подменени осветителните халогенни лунички /35 W/ с по-икономични диодни /5 W/ - около 70 %. Също така са монтирани и сензори за движение за автоматично включване и изключване на осветлението и избягване на безпричинно светене.

Ангажиментите, които банката изпълнява във връзка с екологията са:

1. „ТОПЛИВО ИНВЕСТ“ ЕООД – лицензирана фирма за предаване на излязло от употреба електронно и електрическо оборудване. ЦКБ АД е предала:
2023 г. – 2500 кг.
2. УОН ЕООД – е лицензирана фирма в събирането и преработването на отпадни мазнини. 2023 г. е предадена отработена готварска мазнина в размер на 350 л.
3. Предадени шредирани документи на хартиен носител:
2023 г. – 3000 кг.
4. Засаждане на дървета:
2023 г. – 25 броя от различни видове дървета (чинар, дъб и липа) от ЦКБ АД и служители на банката – със собствени средства и труд
5. Контейнери за разделно събиране на отпадъци:
2023 г. – на няколко етажа са поставени пластмасови контейнери за разделно събиране на отпадъци (хартия, пластмаса и метал)

Основните екологични рискове, които имат отношение към дейностите в Банката са свързани с неспазване на екологичните норми и установени правила.

Основните социални рискове пред, които е изправена Банката е риска от текучество и риск от ниска квалификация на новопостъпилите персонал.

Влияние на глобални конфликти и предизвикателства от макроикономическата среда:

През 2023 г. както и към датата на съставяне на настоящия финансов отчет, бизнесът трябва да се справя с предизвикателства, свързани с висока инфлация, нарушени вериги за доставки, недостиг на определени видове суровини и др., свързани с последствията от продължаващата война на територията на Украйна и кризата в Червено море, провокирана от военните действия на територията на Ивицата Газа. Към датата на съставяне на настоящия отчет променената парична политика от водещите централни банки, както и очакванията за рецесия не се проявяват в макроикономическите показатели на България, както и не са повлияли съществено негативно върху резултатите на стопанските субекти. Потенциален риск би представлявала политическа криза, вкл. предсрочни избори, които биха забавили/отложили влизането на България в Евронзоната от 01.01.2025 г. Банката майка е лимитирала своята експозиция към засегнати сектори от описаните тенденции и към 31.12.2023 г. и датата на съставяне на настоящия отчет няма експозиции към сектори, повлияни негативно от описаните икономически и политически фактори.

Бъдещи задачи и стратегически за Групата са:

- зелени продукти и решения, улесняващи зеления преход на икономиката;
- продукти и инвестиционни услуги за улесняване на инвестициите в устойчивата икономика;
- активно ESG управление на риска;
- активни ESG управленски практики в корпоративното управление;
- укрепване на благосъстоянието и развитието на служителите, разнообразието и ангажираността на служителите;
- намаляване на емисиите от дейността на Банката;

значителен принос към социалните цели чрез отговорни продукти и услуги..

За застрахователната дейност

Зелената трансформация обхваща различни стратегии, политики и практики, насочени към промяната на начина, по който функционира нашето общество и икономика, с цел да се намали отрицателното въздействие върху околната среда и да се създаде по-устойчиво бъдеще. Независимо от факта, че дъщерното дружество ЗАД „Армеец“ АД не е участник на финансов пазар по смисъла

на застрахователно предприятие, което предоставя основаващ се на застраховане инвестиционен продукт (регламент 2019/2008), Групата се ангажира с опазването на околната среда като основен актив и управлява всички важни екологични аспекти на бизнес операциите с цел да осигури съвместимост между стопанска инициатива и изискванията за опазване на околната среда. Целите са свързани, както с директното въздействие върху околната среда, което следва пряко от застрахователни и финансови дейности на Групата, така и непреките въздействия, свързани с участие и изпълнение на обществени поръчки, с планирането и предоставянето на застрахователни и финансови продукти и институционални инвестиционни операции.

Групата не участва в конкурси по ЗОП за предоставяне на покрития по имуществени и неимуществени интереси на предприятия, свързани с добив и производство на изкопаеми горива и въглеродно – интензивни индустрии. Същите не са обект на застраховане в застрахователния портфейл на Групата.

Основна част от приходите от застраховане са по застрахователни продукти свързани с моторни превозни средства - 84%, застраховките свързани с друг вид транспортно застраховане са 3% от застрахователния приход. В своята подписваческа политика Групата ще продължи да изключва от своя риск апетит дейности, свързани с добив, производство и/или използване на въглища. Считано от 01.01.2022 г. Групата не дава покритие по полици на предприятия, свързани с добив на въглища и/или електрически централи, базирани на въглища. Тази политика ще продължи и в бъдеще. групата продължава да предоставя преференциални тарифи за електрически автомобили по застраховка Гражданска отговорност на автомобилисти и равни условия по застраховка Каско на МПС.

Правенето на бизнес в изключително разнообразните социални, екологични и културни контексти изисква ангажимент в преследване на общата цел за устойчиво икономическо развитие, свързан с прякото въздействие от дейността на Групата и зоните на влияние. Не се очакват преки и непреки ефекти, както и възможни въздействия върху дейността на Групата от Парижкото споразумение и Европейския закон за климата.

Дружеството попада в обхвата на Регламент 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчиви инвестиции. В изпълнение на своето задължение за оповестяване на информация, определена в Делегиран регламент 2021/2178, който допълва регламент 2020/852 и определя съдържанието, методологията и представянето на информацията, която финансовите и нефинансовите предприятия трябва да оповестяват по отношение на дела на екологично устойчивите икономически дейности в техния бизнес, инвестиции или кредитни дейности, Групата извършва периодичен анализ на изпълнението на своята инвестиционна стратегия. Дружеството не извършва кредитна дейност, както и не развива продукти, които биха попаднали в обхвата на регламента.

Групата в своята застрахователна и инвестиционна дейност се съобразява с най-добрите практики и съответните регулации, имащи за цел да смекчат рисковете, свързани с устойчивостта посредством своите инвестиции, продукти и услуги, като по този начин улесняват прехода в бъдеще към една по-ефективна и устойчива икономика.

Групата следва принципите за отговорност при вземане на решения за инвестиции съгласно одобрените политики, правила и установени добри практики. Инвестиционната стратегия спазва принципите на отговорни и устойчиви инвестиции, признаване на правата на човека и спазване на всички законови и регулаторни изисквания. В инвестиционния и застрахователен портфейл на Групата са изключени дейности, свързани с производство и/или употреба на въглища. Това е постигнато чрез прилагане на рестриктивни критерии за изключване на тези дейности.

Общата стойност на финансовите активи, различни от държавни ценни книжа е 127 млн.лв., от които 57% са инвестициите в договорни фондове, а от останалите инвестиции над 90% са свързани с инвестиции в дружества от финансовия сектори и сектор недвижими имоти.

В средносрочен план Групата възнамерява да се освободи от инвестиции в предприятия с невисок принос за изграждане на устойчива икономика и да пренасочи своята инвестиционна активност в сделки, свързани със зелена енергия и други регламентирани дейности.

КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

Групата ще разширява обхвата на инвестиции в устойчиво развитие, инвестиции в компании с добри екологични, социално отговорни и управленски практики. След създаване на регулаторна среда и условия за устойчиви инвестиции Групата ще насочи своята активност към тематични инвестиции, включително зелени облигации. В допълнение Групата ще се стреми да обнови своя автомобилен парк, като увеличава постепенно дела на хибридните автомобили и тези, захранвани с електричество.

Групата има готовност да интервенира при всяка индикация на отклонение на показателите, както и да спазва стриктно наложените от Съвета на Европейския съюз ограничителни мерки и санкции.

Извън банкова дейност:

Регламентът за Таксономията на ЕС установява класификационна система на екологично устойчиви икономически дейности. Тя играе важна роля в подпомагането на ЕС за увеличаване на устойчивите инвестиции и прилагането на Европейската зелена сделка.

При направен обстоен преглед на дейностите на групата съгласно квалификациите на официално приетата таксономия, информацията за оборотите, капитализираните разходи и оперативните разходи може да бъде обобщена както следва:

Финансова година	Общо хил. лв.	Дял на Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)	Дял на Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)	Дял на Недопустими за таксономията дейности
2023 г.				
Оборот	546 869	36,37%	51,74%	11,90%
Капиталови разходи (CapEx)	41 395	15,08%	80,66%	4,26%
Оперативни разходи (OpEx)	(249 639)	14,48%	69,41%	16,10%

Част от сградите, притежавани от дружества от групата са притежатели на Сертификати за енергийни характеристики на сграда в експлоатация.

За част от сградите са предприети действия по:

- Подмяна на луминесцентните осветителни тела в офисите на Банката майка в град София и някои в страната с диодни, които са с по-малка мощност. Подмяната продължава и в момента.
- Също така се намаляват сериозно и разходите за подмяна на изгорелите луминесцентни тръби, както и дефектиралите електронни блокове.
- Поради по-висок интензитет на светене е намален и броя на самите осветителни тела с около 40 %.

Относно ангажиментите, които Част от дружествата от Групата изпълняват във връзка с екологията са:

- Предаване на излязло от употреба електронно и електрическо оборудване
- Предаване за преработка на отпадни мазнини

Основните екологични рискове, които имат отношение към дейностите в Групата са свързани с неспазване на екологичните норми и установени правила.

Основните социални рискове пред, които е изправена Групата е риска от текучество и риск от ниска квалификация на новопостъпилия персонал.

През 2024 г. Групата ще продължи своята работа по развитие и приспособяване на своите вътрешни системи за спазване на изискванията на Регламента за таксономията за класифициране на икономическите дейности като екологично устойчиви. По този начин ще бъде постигнато съответствие на таксономията с основните икономическите дейности и направления на развитие,

така че Групата да може да се подготви своевременно и адекватно към повишените изисквания за докладване и оповестяване, които ще влязат в сила през 2024 г.

Влияние на конфликтите в Европа и Близкия изток

Икономическата среда през 2023 г. продължи да се оформя под въздействието на военния конфликт в Украйна.

Групата е извършила преглед на изложеността на повишен кредитен риск по отношение на контрагентите, опериращи в засегнатите територии в т.ч. и от наложените санкции. Ръководството на Дружеството - майка анализира всички факти и обстоятелства относно текущата дейност и операции с тези контрагенти. През периода не са признати допълнителни кредитни загуби, свързани с този риск, което се дължи на консервативния подход, заложен в промените в счетоводната политика на Дружеството – майка, представени през 2022 г.

Известна несигурност внесе и породилия се конфликт в Близкия изток, разразил се през четвъртото тримесечие на 2023 г. Предвид холдинговата структура на Групата и инвестициите ѝ в авиационния сектор, беше направен предварителния преглед на данните за четвърто тримесечие на този сегмент, където се очаква най - голямо влияние, но резултатите показват, че може да се счита за незначително. Ръководството на Авиокомпанията, част от групата, е в постоянен контакт със застрахователи и гражданската авиация на Израел с цел проследяване на реалната обстановка своевременно, като спрените на 26 октомври 2023 г. бяха възобновени с лятното разписание, или считано от средата на април, 2024 г.

Бъдещи задачи пред Групата са:

- 1.Привличане на нови квалифицирани кадри.
- 2.Ограничаване на текучеството до минимум, чрез въвеждане на стимули за постигнати резултати и разширяване на социалната програма.
- 3.Обучение на новопостъпилия персонал.

Групата спазва всички свои приети политики по отношение на екологичните и социалните въпроси.

Консолидиран доклад за плащанията към правителства

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ПЛАЩАНИЯТА КЪМ ПРАВИТЕЛСТВА

Годишен консолидиран доклад за плащанията към правителства

Групата, чрез дъщерното си дружество Проучване и добив на нефт и газ АД, извършва дейност в добивната промишленост и съгласно чл. 53 и чл. 58 от Закона за счетоводството има задължение да изготвя и публикува консолидиран доклад за плащанията към правителства, едновременно с консолидирания доклад за дейността си.

Основната си дейност дъщерно дружество Проучване и добив на нефт и газ АД осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права по 13 концесионни договора.

Съгласно сключените договори, дъщерното дружество Проучване и добив на нефт и газ АД е задължено да извършва концесионни плащания (концесионно възнаграждение) на всяко шестмесечие на база реализирани количества суров нефт и природен газ, като плащането е дължимо до края на месеца следващ съответното шестмесечие.

През 2023 г. Проучване и добив на нефт и газ АД е заплатило концесионно възнаграждение на Министерство на енергетиката на Република България както следва:

- за второ шестмесечие на 2022 г. – 1 611 244 лв.;
- за първо шестмесечие на 2023 г. – 1 015 538 лв.;

Посочените суми са с включен данък върху добавената стойност и представляват направените плащания от Проучване и добив на нефт и газ АД през 2023 г., които се различават от начислените суми като разходи на Групата за концесионно възнаграждение, посочени в пояснение 28 към годишния консолидиран финансов отчет.

През 2023 г. дъщерното дружество Проучване и добив на нефт и газ" АД е платило корпоративен данък в размер на 42 151 лв., временна солидарна вноска в размер на 95 538 лв. и данъци върху разходите в размер на 945 лв. по годишна данъчна декларация за 2022 г. и авансови вноски за корпоративен данък 190 000 лв. и авансови вноски за временна солидарна вноска – 160 000 лв. за 2023 г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ

Седалище и адрес на управление Република България, гр. София, ул. "Стефан Караджа" № 2.

ТЕЛ: +359 2/ 980 16 11; 981 73 84
EMAIL: info@chimimport.bg
Интернет страница: www.chimimport.bg
Дина Паскова - Директор Връзки с инвеститорите
ТЕЛ: +359 2/ 981 05 69
EMAIL: d.paskova@chimimport.bg

Медии за разкриване на информация
www.x3news.com

Всички настоящи акционери, заинтересувани лица и потенциални инвеститори могат да получат необходимата им информация относно дейността на дружеството и неговите финансови резултати на адрес:

ул. „Стефан Караджа“ № 2, гр. София 1000
всеки петък от 13.00ч. до 17.00ч.

ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ,
МОЛЯ ПОСЕТЕТЕ ИНТЕРНЕТ
СТРАНИЦАТА НА "ХИМИМПОРТ" АД
www.chimimport.bg,

ПОЛЕЗНИ АДРЕСИ

Комисия за финансов надзор
<http://www.fsc.bg/>

Българска фондова борса
<http://www.bse-sofia.bg/>

Централен депозитар
<http://www.csd-bg.bg/>

Българска Народна Банка
<http://www.bnb.bg/>

Агенция за приватизация и следприватизационен контрол
<http://www.priv.government.bg/>

www.chimimport.bg

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 100о, ал.4, т.3 от ЗППЦК

Долуподписаните

1. Миролуб Иванов - Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на директорите на „Химимпорт“ АД

и

2. Александър Керезов – Главен счетоводител на „Химимпорт“ АД

на основание чл. 100 о, ал.4, т. 3 и чл.100 о, ал.5 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа /ЗППЦК/ и Наредба № 2 /09.11.2021 г. за първоначалното и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар

ДЕКЛАРИРАМЕ, че доколкото ни е известно:

1. Комплектът Годишни консолидирани финансови отчети за 2023, съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на емитента;

2. Годишният консолидиран доклад за дейността на „Химимпорт“ АД, за 2023, съдържа достоверен преглед на информацията по чл. 100о от ЗППЦК и Наредба № 2 /09.11.2021 г.

27.05.2024 г.
гр. София

Декларатори:
Mirolyub Panchev
1. ...Ivanov.....
/Иzp. Директор и член на УС/

Digitally signed by
Mirolyub Panchev
Ivanov
Date: 2024.05.28
14:16:41 +03'00'

Aleksandar Dimitrov
2. ...Kerezov.....
/Гл. Счетоводител/

Digitally signed by
Aleksandar Dimitrov
Kerezov
Date: 2024.05.28
14:16:15 +03'00'

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на

„Химимпорт“ АД

гр. София

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Химимпорт“ АД („Дружеството“) и неговите дъщерни предприятия („Групата“), включващ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и съществена информация относно счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2023 г., нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Параграф за обръщане на внимание

Обръщаме внимание на пояснение 13 „Други нематериални активи“, в което е оповестено, че към 31 декември 2023 г. Групата отчита нематериални активи - права на собственост, свързани със сектор авиоиндустрия с балансова стойност в размер на 89 050 хил.лв. При извършени годишни тестове за обезценка Групата не е установила необходимост от признаване на обезценка на тези нематериални активи. При определянето на възстановимата стойност са използвани прогнози, които се базират на очаквания за възстановяване на авиационния сектор след негативните последици от преминалата пандемия Covid-19, които в голяма степен зависят от външни фактори, извън контрола на Групата. При преценката са използвани допускания, присъщи на настоящата влошена макроикономическа среда. Те са резултат и комбинация от остатъчните негативни ефекти от пандемията, ускорена инфлация, повишаващи се лихвени нива и геополитическите рискове от военните конфликти в Украйна и Близкия Изток.

Както е оповестено в пояснение 2.2. „Действащо предприятие“ към консолидирания финансов отчет, промяната в бизнес средата в резултат на негативните ефекти в сектор авиация и съпътстващите го услуги би могла да доведе до потенциална негативна промяна в балансовите стойности на активите и пасивите, и резултатите от дейността на Групата и нейните инвестиции, които в консолидирания финансов отчет са оценени след извършването на редица преценки и допускания от страна на ръководството, отчитайки най-надеждната налична информация към датата на приблизителните оценки. Ръководството на Групата ще продължи да наблюдава потенциалните ефекти върху дейността на Групата, като взема всички необходими мерки, за да ограничи потенциалните бъдещи негативни ефекти върху финансовото състояние и резултатите от дейността.

Нашето мнение не е модифицирано във връзка с този въпрос.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Обезценка на предоставени кредити и аванси на банкови клиенти

Пояснения 4.20.4. Обезценка на финансови активи, 15 Предоставени кредити и аванси на банкови клиенти и 50.4 Кредитен риск

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Предоставените кредити и аванси на банкови клиенти към 31 декември 2023 г. формират 25% от общата сума на активите на Групата и са с нетна балансова стойност от 3 171 323 хил. лв., включваща брутна балансова стойност от 3 218 342 хил. лв. намалена с натрупана обезценка в размер на 47 019 хил. лв.</p> <p>Групата прилага модели за обезценка по отношение на предоставените кредити и аванси на клиенти, базирани на очакваните кредитни загуби в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“.</p> <p>Използваните модели се базират на вероятността от неизпълнение и очакваната</p>	<p>Ние анализирахме съответствието на моделите определяне на очакваните кредитни загуби на Групата с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“. По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до следните:</p> <ul style="list-style-type: none">- проучващи запитвания и получаване на разбиране за процесите, политиките и използваните критерии и модели, прилагани от Групата за класификация и последващо отчитане на предоставените кредити и аванси на клиенти и проверка за съответствието на тези критерии с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“;- преглед и оценка на политиките и процедурите, разработени от Групата за моделите за изчисляване на очакваните кредитни загуби по предоставените кредити и аванси на клиенти;- процедури за проверка доколко контролите, свързани с мониторинга върху предоставените

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Обезценка на предоставени кредити и аванси на банкови клиенти	
Пояснения 4.20.4. Обезценка на финансови активи, 15 Предоставени кредити и аванси на банкови клиенти и 50.4 Кредитен риск	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>загуба при неизпълнение. Входящите данни за моделите, методите за изчисление и тяхното прилагане зависят от преценките на ръководството на Групата.</p> <p>Преценката за класификацията в отделните фази за обезценка е резултат от комбинация на количествени и качествени фактори.</p> <p>Използваните статистически модели за обезценка на колективно оценявани финансови активи се базират на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение (PD) и загуба при неизпълнение (LGD) за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент (EIR) при изчисление на очакваната експозиция при неизпълнение (EAD). Входящите данни за моделите, методиките на изчисление и тяхното прилагане зависят от преценката на ръководството на Групата.</p> <p>Оценката на очакваните кредитни загуби от обезценка на предоставените кредити и аванси на клиенти изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценки при прилагането на счетоводни приблизителни оценки в следните области:</p> <ul style="list-style-type: none"> - класифицирането на експозициите по фази на обезценка и идентифициране на експозиции с влошаване на кредитното качество; - допусканията, включени в рисковите параметри на моделите за определяне на очакваните кредитни загуби, с входящи данни, получени от вътрешни и външни източници; - включените фактори и очаквани сценарии, повлияни от широкия обхват на съществуващи и потенциални последици от негативно макроикономическо развитие, които могат да окажат ефект върху очакваните кредитни загуби. 	<p>кредити, са изградени и въведени от Групата, както и оценка на оперативната им ефективност;</p> <ul style="list-style-type: none"> - преценка относно адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процесите, с цел разработка на по-нататъшни одиторски процедури по начин, по който да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби на кредити и аванси на банкови клиенти. - по отношение на експозициите, обезценявани на индивидуална и колективна основа, ние приложихме професионална преценка, за да анализираме и оценим ключовите допускания, използвани при прилагането на моделите за очакваните кредитни загуби и калкулиране на обезценки за предоставените кредити и аванси на клиенти, и влиянието на макроикономическите показатели и използваните сценарии; - прилагането на моделите за очакваните кредитни загуби и калкулиране на обезценки за предоставените кредити и аванси на клиенти, и влиянието на макроикономическите показатели и използваните сценарии; - преглед на качеството на историческите данни, използвани в изчислението на рисковите параметри. <p>За извадки от експозиции от кредитния портфейл ние извършихме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оценка доколко използваните методи за определяне на очакваните кредитни загуби и обезценки са подходящи; - проверка на извадков принцип на избрани кредити от кредитния портфейл относно класификацията по фази, наличие на фактори за значително увеличение на кредитния риск или събития на неизпълнение, и влиянието им върху стойността на предоставените кредити и аванси на клиенти; - анализ на финансовото състояние на кредитополучателите и проучване дали са налице отклонения при спазване на договорните условия, като се вземат предвид влиянието на макроикономическите условия върху съответната индустрия на клиента, оценка на активите, предоставени като обезпечение, и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на кредитите, проверени на извадков принцип; - анализ на основните допускания и преценки на ръководството на Групата, включително оценка на приложените сценарии за очаквани парични потоци;

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Обезценка на предоставени кредити и аванси на банкови клиенти	
Пояснения 4.20.4. Обезценка на финансови активи, 15 Предоставени кредити и аванси на банкови клиенти и 50.4 Кредитен риск	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Ние идентифицирахме определянето на обезценката на предоставените кредити и аванси на клиенти на Групата като ключов одиторски въпрос, поради следните фактори:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стойността и момента на признаване на обезценките по предоставените кредити и аванси на клиенти; - високата степен на несигурност на счетоводните приблизителни оценки, свързани с прилаганите модели за калкулация на очакваните кредитни загуби. 	<ul style="list-style-type: none"> - преизчисление на обезценката на извадка от експозиции, на база на стойностите на рисковите параметри, получени в резултат от прилагането на моделите. <p>Ние изготвихме оценка на пълнотата и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет, включително на оповестяванията на основните предположения и преценки, свързани с изискванията на МСФО 9 за класификация и обезценка на предоставените кредити и аванси на банкови клиенти на Групата.</p>

Преход към МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 01.01.2023 г.	
Пояснения 3.3 Ефект от първоначално прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори, 4.32 Счетоводно третиране на застрахователните и презастрахователни договори - Общо застраховане, Пояснение 4.33 Обобщение на значимите счетоводни политики за застрахователните и презастрахователните договори - Животозастраховане	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Финансовата година, приключваща на 31 декември 2023 г. е първата година на прилагане на МСФО 17 „Застрахователни договори“, който е в сила от 01.01.2023 г. Като част от първоначалното му прилагане, сравнителната информация е била преизчислена ретроспективно съгласно изискванията на стандарта. Преходът към МСФО 17 оказва въздействие върху собствения капитал на Групата към 1 януари 2022 г. и към 1 януари 2023 г. и включва сложен процес, който изисква прилагане на редица предположения и преценки.</p> <p>Ретроспективното прилагане на новия стандарт изисква:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвянето на нова счетоводна политика и внедряване на съществени промени във вътрешно-контролните процеси на Групата в т.ч. и правилата, процедурите и системите, свързани с финансово отчитане; • Ретроспективно преизчисление на сумите, свързани със застрахователните и 	<p>По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - преглед и анализ на счетоводната политика на Групата в т.ч. настъпилите промени по отношение на съответствие с изискванията на МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 01.01.2023 г. за допустимите методи за оценка на пасивите по застрахователни договори; - получаване на разбиране и оценка на актуализираната вътрешно-контролна среда, свързана с процеса на оценка и финансово отчитане на издадени застрахователни договори и държани презастрахователни договори; - тествахме ефективността на ключови нововъведени и съществуващи контроли на базата на извадка; - получаване на разбиране за методологията, приложена от Групата за отчитане на застрахователни и презастрахователни договори (вкл. оценката на пасива за остатъчно покритие и пасива за възникнали претенции) с цел определяне дали тя отразява по подходящ начин операциите на Групата и съответства на изискванията на МСФО 17, вкл. чрез включване на подходящи експерти в екипа по ангажимента; - анализ на процеса на признаване на застрахователни договори и проверка, на базата на

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

<p>презастрахователните договори към датата на прехода, както и сравнителната информация за преходния отчетен период;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формирането на съществени преценки и допускания по отношение на използваните методи и модели за оценяване на застрахователните договори и свързаните с тях задължения, характеризиращи се с висока степен на субективност и несигурност; <p>Поради това, считаме прехода при първоначалното прилагане на МСФО 17 за ключов одиторски въпрос.</p>	<p>извадка, на критериите, използвани за тяхното групиране;</p> <ul style="list-style-type: none"> - анализ на адекватността на използваните допускания и преценки при прилагането на методологията, както и тестване на калкулационните модели и актюерски изчисления, вкл. чрез включване на подходящи експерти в екипа по ангажмента; - Оценка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията, свързани с промяната на счетоводната политика в съответствие с изискванията на МСФО 17.
--	---

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Пояснения 4.20 Финансови инструменти, 4.20.3 Последващо оценяване на финансовите активи, 16. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, 51.1 Оценяване по справедлива стойност на финансови активи

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата към 31.12.2023 г. представляват 20% от общите активи на Групата и са в размер на 2 561 347 хил. лв.</p> <p>При оценката на справедливата стойност на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата Групата използва различни методи и прави предположения, които се основават на пазарните условия, съществуващи на всяка отчетна дата. Част от необходимите данни за оценките могат да бъдат получени сравнително лесно – като пазарни цени и лихвени проценти. Определянето на посочените справедливи стойности изисква прилагането на преценки по отношение на източниците за пазарни цени, идентифицирането на активен пазар, както и подходящо използвани методи и техники за оценяването им.</p> <p>Настоящата макроикономическа среда, която е резултат от съчетанието на последиците от геополитическите рискове, нестабилните нива на инфлация и лихвените проценти, влошен бизнес климат и несигурност по отношение на бъдещото развитие, поставя значителни предизвикателства при прогнозиране на очаквани показатели и параметри, използвани</p>	<p>По време на нашия одит, одиторските процедури, извършени където е приложимо със съдействието на нашите специалисти – оценители и сертифицирани финансови анализатори, включваха, без да са ограничени до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - преглед, анализ и оценка на прилаганата счетоводна политика за последваща оценка и представяне на финансовите активи на Групата от гледна точка на изискванията на МСФО и българското законодателство; - оценка на адекватността на политиките и процедурите, на дизайна и ефективността на внедрените ключови контроли, свързани с процеса на определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти; - проучващи запитвания, отправени към експертите на Групата, относно свързаните процеси на оценяването и наблюдаемостта на външните данни, използвани от Групата; - детайлен тест по същество на оценката на справедливата стойност на финансови активи към 31.12.2023 г. чрез получаването от независими източници на справедливи цени; - тест на преоценки до справедлива стойност на база извадка; - критичен преглед на активността на пазарите, които се използват като референтни за целите на оценките на финансовите активи на Групата, чрез анализ на честотата и обема на извършваните транзакции и възможността

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата

<p>при определянето на справедливата стойност.</p> <p>Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, ние счетохме, че определянето на справедливата стойност на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата е ключов одиторски въпрос.</p>	<p>ценовата информация да се предоставя на продължаваща база;</p> <ul style="list-style-type: none">- критична оценка и анализ, с участието на експерти на одиторите на уместността на ключовите методи за оценка, включително направените предположения и ключови показатели, използвани при определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котираны цени от активен пазар;- потвърждение на информацията за номиналната стойност на инвестициите към 31.12.2023 г. от трети страни;- оценка на адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС.
--	---

Параграф по други въпроси

Консолидираният финансов отчет на Групата за годината, приключила на 31 декември 2022 г. е одитиран от друг одитор, който е изразил мнение с параграф за обръщане на внимание върху този отчет на 2 август 2023 г.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидирания доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление, консолидирана нефинансова декларация и консолидиран доклад за плащанията към правителствата, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и Закона за публично предлагане на ценни книжа, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за ръководството, надзора и извършването на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение,

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на консолидирания доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление, консолидирана нефинансова декларация и консолидиран доклад за плащанията към правителствата, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България:

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет;
- б) консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, с изключение на посоченото по-долу:
 - в консолидирания доклад за дейността, не е включена в пълнота изискваната информация относно договорите за заем, по които „Химимпорт АД“ или негови дъщерни предприятия са заемополучатели и заемодатели, съгласно т.8 и т.9 от Приложение № 2 към Наредба №2/9.11.2021 г. във връзка с чл. 100(н), ал.(7), т. 2 от ЗППЦК. Групата е представила обобщени данни за привлечените средства и отпускатите кредити, свързани с банковата си дейност, доколкото Групата спазва изискванията за банкова тайна съгласно чл. 62, ал. 2 от Закона за кредитните институции.
 - в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която тя функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в консолидирания доклад за дейността;
 - г) в консолидираната декларация за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация;

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

- д) консолидирана нефинансова декларация е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството.
- е) консолидираният доклад за плащанията към правителствата е предоставен и изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството.

Становище във връзка с чл. 100н, ал. 10 във връзка с чл. 100 н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури и на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която то работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Групата във връзка с процеса на финансово отчитане, което е част от консолидирания доклад за дейността (като елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Докладване за съответствие на електронния формат на финансовия отчет, включен в годишния финансов отчет за дейността по чл. 100н, ал.5 от ЗППЦК с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ

Ние извършихме ангажимент за изразяване на разумна степен на сигурност по отношение на съответствието на електронния формат на консолидирания финансов отчет на Химимпорт АД за годината, завършваща на 31 декември 2023 г., приложен в електронния файл "549300GB265U3RQEQC54-20231231-BG-CON.zip", с изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) 2019/815 на Комисията от 17 декември 2018 г. за допълнение на Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета чрез регулаторни технически стандарти за определянето на единния електронен формат за отчитане (Регламент за ЕЕЕФ"). Нашето становище е само по отношение на електронния формат на консолидирания финансов отчет и не обхваща другата информация, включена в годишния консолидиран финансов отчет за дейността по чл. 100н, ал. 5 от ЗППЦК.

Описание на предмета и приложимите критерии

Ръководството е изготвило електронен формат на консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. по реда на Регламента за ЕЕЕФ с цел спазване на изискванията на ЗППЦК. Правилата за изготвяне на консолидирани финансови отчети в този електронен формат са посочени в Регламента за ЕЕЕФ и те, по наше мнение, притежават характеристиките на подходящи критерии за формиране на становище за разумна степен на сигурност.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление

Ръководството на Групата е отговорно за прилагането на изискванията на Регламента за ЕЕЕФ при изготвяне на електронния формат на консолидирания финансов отчет в XHTML. Тези отговорности включват избора и прилагането на подходящи iXBRL маркировки, използвайки таксономията на Регламента за ЕЕЕФ, както и въвеждането и прилагането на такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството счита за необходима за изготвянето на електронния формат на годишния консолидиран финансов отчет на Групата, който да не съдържа съществени несъответствия с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет на Групата, включително прилагането на Регламента за ЕЕЕФ.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Отговорности на одитора

Нашата отговорност се състои в изразяване на становище за разумна степен на сигурност относно това дали електронният формат на консолидирания финансов отчет е в съответствие с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ. За тази цел ние изпълнихме "Указания относно изразяване на одиторско мнение във връзка с прилагането на единния европейски електронен формат (ЕЕЕФ) за финансовите отчети на дружества, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар в Европейския съюз (ЕС)" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)" и извършихме ангажимент за изразяване на разумна степен на сигурност съгласно МСАИС 3000 (преработен) Ангажименти за изразяване на сигурност, различни от одити и прегледи на историческа финансова информация" (МСАИС 3000 (преработен)). Този стандарт изисква от нас да спазваме етичните изисквания, да планираме и изпълним подходящи процедури, за да получим разумна степен на сигурност дали електронният формат на консолидирания финансов отчет на Групата е изготвен във всички съществени аспекти в съответствие с приложимите критерии, посочени по-горе. Характерът, времето и обхвата на избраните процедури зависят от нашата професионална преценка, включително оценката на риска от съществени несъответствия с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че ангажимент, извършен в съответствие с МСАИС 3000 (преработен), винаги ще разкрива съществено несъответствие с изискванията, когато такова съществува.

Изисквания за управление на качеството

Ние прилагаме Международен стандарт за управление на качеството (МСУК) 1, който изисква да разработим, внедрим и поддържаме система за управление на качеството, включително политики или процедури относно спазването на етичните изисквания, професионалните стандарти и приложимите законови и регулаторни изисквания към регистрираните одитори в България.

Ние отговаряме на етичните и изискванията за независимост на Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), приет от ИДЕС чрез ЗНФО.

Обобщение на извършената работа

Целта на планираните и извършени от нас процедури беше получаването на разумна степен на сигурност, че електронният формат на консолидирания финансов отчет е изготвен, във всички съществени аспекти в съответствие с изискванията на Регламента ЕЕЕФ. Като част от оценяване на спазването на изискванията на Регламента за ЕЕЕФ по отношение на електронния (XHTML) формат за отчитане на консолидирания отчет на Групата, ние запазахме професионален скептицизъм и използвахме професионална преценка.

Ние също така:

- получихме разбиране за вътрешния контрол и процесите, свързани с прилагането на Регламента за ЕЕЕФ по отношение на консолидирания финансов отчет на Групата и включващи изготвянето на консолидирания финансов отчет на Групата в XHTML формат и маркирането му в машинно четим език (iXBRL);
- проверихме дали приложеният XHTML формат е валиден;
- проверихме дали четимата от човек част на електронния формат на консолидирания финансов отчет съответства на одитирания консолидиран финансов отчет;
- оценихме пълнотата на маркировките в консолидирания финансов отчет на Групата при използването на машинно четим език (iXBRL) съобразно изискванията на Регламента за ЕЕЕФ;
- оценихме уместността на използваните iXBRL маркировки, избрани от основната таксономия, както и създаването на елемент от разширената таксономия в съответствие с Регламента за ЕЕЕФ, когато липсва подходящ елемент в основната таксономия;

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

- оценяваме уместността на съотнасянето (фиксиране) на елементите от разширената таксономия в съответствие с Регламента за ЕЕЕФ.

Ние считаме, че доказателствата, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето становище.

Становище за съответствие на електронния формат на консолидирания финансов отчет с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ

По наше мнение, на база на извършените от нас процедури, електронният формат на консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2023 г., съдържащ се в приложения електронен файл "549300GB265U3RQEQC54-20231231-BG-CON.zip", е изготвен във всички съществени аспекти в съответствие с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „РСМ БГ“ ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет на „Химимпорт“ АД за годината, завършила на 31 декември 2023 г. от общото събрание на акционерите, проведено на 30 ноември 2023 г., за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Групата представлява първа поредна година на пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази Група, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на „Химимпорт“ АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество,
регистрационен номер 173

Mariana
Petrova
Mihaylova
Digitally signed by
Mariana Petrova
Mihaylova
Date: 2024.05.29
11:54:39 +03'00'

Mariana
Petrova
Mihaylova
Digitally signed
by Mariana
Petrova
Mihaylova
Date: 2024.05.29
11:55:16 +03'00'

29 май 2024 г.

Адрес седалище и управление:
гр. София, ул. Хан Омуртаг 8

Адрес за кореспонденция:
гр. София, ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7, България